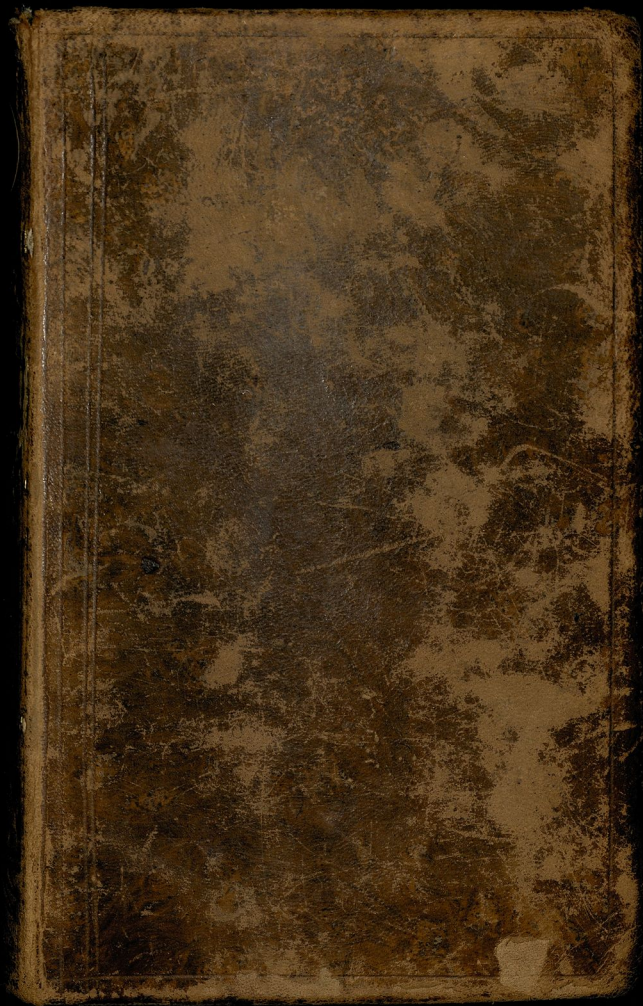
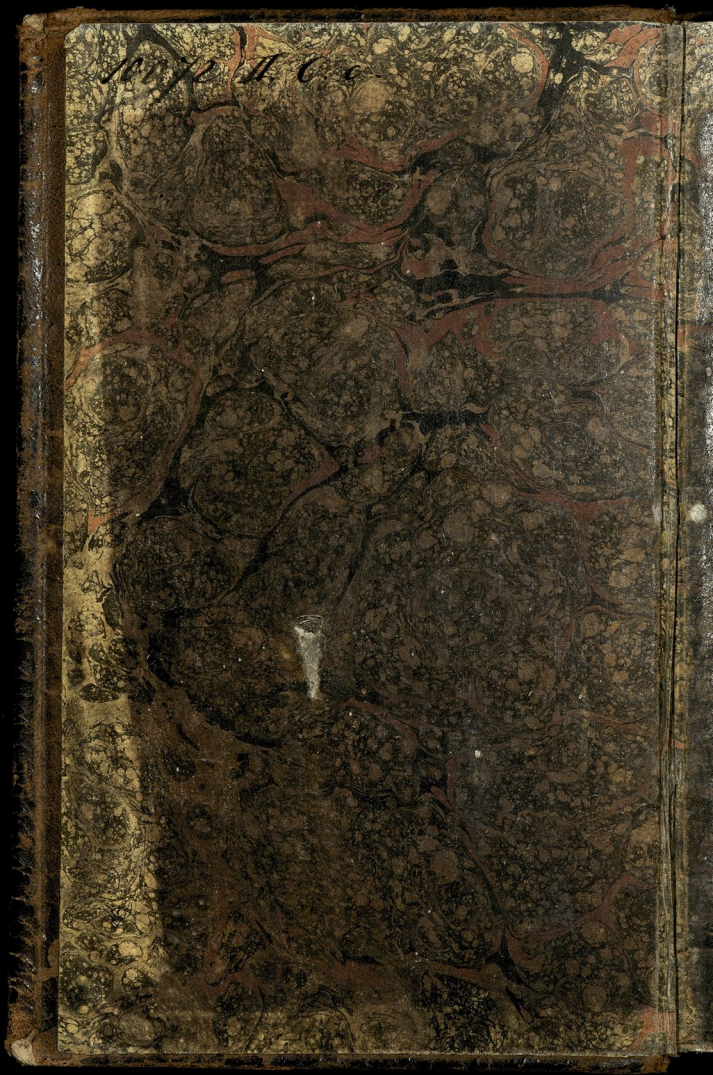

1072 H.C.C.

10072

In principio creavit Deus Caelum et terram.

I. Genes. I. 1.

*Im Anfang hat Gott den Himmel und die Erde
erschaffen.*

I. B. Moys. I. 1.

V' sazhétku je Bog nebó in semlo vřivafil.

SGODBE ,SVETIGA PI, SMA

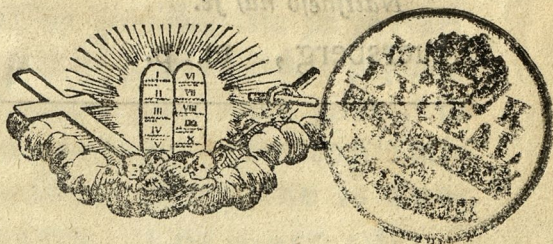
S A

MLADE LJUDÍ.

*Is nemshkiga prestavil Matevsh Ravníkar,
deséte shole zesarsék kraljev vuzheník.*

PERVI DÉL.

SGODBE ,STARIGA SAKONA.

V' LUBLANI, 1815.

Na prodaj per Adamu Henriku Hohnu,
bukvovésu.

bol lepih in podvuzhnih sa mlade ljudi. Kar she vuméti ne morete, ali kar vam ni treba vediti, je opushtëno. Torej smo tem bukvam: sgodbe is fvetiga pisma sa mlade ljudi, imé dali.

Prav lepo in ozhitno bote is tih bukv pregledali, kaki dober in prijasen she od sazhetka fvetá je Bog bil do ljudi, in kako is ljubeshni do njih je zlo svojiga ljubiga sinú Jesufa Kristufa sadnizh poslal na fvet. Is vsake povédi fkorej bote boshjo vfigamogozhnost, dobroto, modrost, vfigavédnost, fvetost, pravizo, in njegovo previdnost sposnavali. Pa nad nezhimur nè lepfhi in zhištéjshi, kakor nad Jesufam Kristufam, in kar je on vuzhil, delal in terpel. Po njemu se velizhastvo, prijasnost in vsa vsa boshja ljubeshnivost odkrije. Svetiga pisma sgodbe vam bodo nar lepfhi navuk od Boga, nar lepfhi od vére po tem takim.

Tudi od mnogih otrók bote brali v' tih bukvah. Brali v' njih bote, postavim, Abelná, Sema, Jafeta, Isaka,

Joshefa, Davida, Samvela, Daniela, Tobija. Nad temi bote veselje imeli. Kakor v' serkalu ali fhpéglu nad njimi bote vidili, kako kaj lepiga je, zhe je zhlovek bogabojézh, in pa dober in jak. Pa brali bote tudi hude otroke, postavim, Kajna, Hama, Joshefove brate, Opna, Pinesa, Absolona. Ne bo vam njih shivljenje vfhezh. Nad njimi se bote hudobijo študiti vuzhili, in drugih pregréfhki vas bodo varovali v' enake sabrésti. Tako le vas bodo svetopísmiske sgodbe v' samozhíftih isglédih bogabojézhnost vuzhile. Kéj hozhete kaj lepshiga navuka?

Zhe v' kakshino besedo v' teh buk-vah sadenete, de je prezej ne vumélte, nikar berfh ne rezíte, de je ismífhlena: poprafhajte koga drujiga. Krajnske so vse, in tu ali tam po Krajnskim domá. Pazh rédka ktira je nova, pa lohka vuméti. Vef krajnski jesik bi mí obóshali, ako bi nobena beseda v' bukve ne sméla, zhe le v' kaki váfi ni domazha. Nektire besede so bol po Gorenskim,

druge po Dolenskim ali po Notrajskim
 v' navadi. Sakaj bi mogla le Gorenška,
 Dolenska ali Notrajska obveláti? Nif-
 mo vsi Krajnzi? Pa, rezhi po pravizi,
 nifim jih besedí veliko jiskal nè po Go-
 renskim nè po Dolenskim, ampak po
 svojim sim pisal, kakor sim jih se neka-
 daj v' svojemu kraju pastír she navuzhil.
 Torej pa tudi mislim, de me bote otro-
 zi in pastirji od vuzhènih veliko bol vu-
 meli. Od otrók in mladenzhov svojiga
 kraja sim si tega svest. Ví imate she bol
 nepokashèno Krajsfhino; vuzhèni radi
 Nemfhino, Latinsfhino, ali Láhovfhino
 vmes brodijo, in tudi zlo krajnsko be-
 fédo tako po ptuje stavijo, de praviga
 Krajnza vshefa bolé. Vezhidél pravi-
 jo po kmétih takim, de prevuzhè-
 no govoré. Drugim, ktiri se lepshi
 Krajsfhine dershé, pravimo, de jo po
 domazhe povedó. Pa tudi med kmézh-
 kimi ljudmí je she veliko sbródene Krajs-
 fhine, in zlo kmet se szhafama te kolo-
 bózje tako pervadi, de misli prav lepo
 povedati, zhe postavim namest: sim

spoved opravil, rezhe, sim spoved dólj poloshil. ,Skorej bi ga vprafhal, kam jo je poloshil, na tlà ali pod klop? Ta kolobózja vef krajnski jesik obrusdá, in ga ptujim flovenzam perostúdi, in Krajnza po nedolshnim v'sanizhovanje spravi. In zhe pojde tako, naf bo tako delezh ta kolobózja perpravila, de ne bomo sadnizh snali ne Krajnskiga nè Nemshkiga. Vam na zhaft tedaj, ljubi moji mladi Krajnzi! sim se tiste sbrodene Krajnshine ogibal. Ne le mí Krajnzi, fhedefet milijonov ljudi govorí flovenski jesik, in vsim pridejo nashé bukve simtertje v' roke, in gerdo je, jélite, zhe nam ozhitajo, de smo Krajnzi vfo besedo fkasili? Torej vsaki pametni Krajnz more sam sheleti, de se v' bukvah sej zhista Krajnshina perhrani. Ref je szer, te moje bukve niso savolo Krajnshine, ampak savolo lepiga navuka pisane. Pa, kdo nima raji, de se mu koshzhik tudi beliga kruha is lepe rute po perílu, kakor is vmasane nagnufne zúnje podá? Jelite, otrozi! she jedli

bi ga nè? Ravno tako spakdrána beseda fhe taki lepi navuk, zhe vam nè, pa drugim flovenzam, perfkúti. Ravno sa to, ker je lepi navuk meni in vam le téljko per ferzi, tudi mislim, de ga moremo v' lepo, zhedno besedo oblézhi.

Nektiriga isrezhovanja pa tudi ne smém tajíti, de ref po Krajskim ni kaj navadno, postavim, kadar pifhem: te bukve sbravfhi bom kmalo druge dobil, namest rezhi: po tem, kadar bom te bukve sbral, bom kmalo druge dobil. Jurja shivlenje mi otévfhiga bom s' vřim preskerbel, namest rezhi: Jurja, ktiri mi je shivlenje otel, bom s' vřim preskerbel. Andreju toljko hudiga prebívfhimu se bólj sdaj godí, namest rezhi: Andreju, ktiri je toljko hudiga prebil, se bólj sdaj godí. Take isrezhovanja, pravim, ref niso kaj slo po Krajskim v' navadi. Pa v' duhu so Krajskiga jesíka, tako govoré vři drugi flovenzi, tako so našhi krajski fpredniki vři govorili, kar se is starih nekdařnih krajs-

fkih bukuv pokashe, tako je sveti Ziríl pred dèvètimi vèkmi ali dèvét sto letmi she pisal v' nashim jesíku. Tako govoré in pishejo she sdaj kmalo unkraj ,Shtajerfkiga. Tako so sadnizh sploh sazheli pisati tudi po Korófhkim in po ,Shtajerfkim; in povlot je to prav, sakaj bi le nam Krajnzam ne bilo? Krajnfka beseda se tako grosno lepo okrajsha, in kar je she vèzh vrédno, je dobízhihik, de bomo szhasama tudi drujih flovenzov bukve lohka vumévali, in nashe òni. Is Pemfkiga, is Duneja, od vsih krajev naf Krajnze hvalijo savolo tega. Sakaj bol fkerbé drugi flovézni sa naf in nashe besede lepòto, kakor mí famí sa - fe. Ni kaj lepo to, pa res je. Pa smiraj ne smé biti taka. Vsfaki narod, kadar se sazhne nekoljko otesávati, sazhne to per svoji domazhi besédi, de jo ozhédi. Ako tedaj tudi mí tako storimò, ktiri pametni Krajnz bo marnje delal? Tega brani se pravi Krajnze v' nizh tlazhiti, in potjim do vézhi vuma sapérati. Mene tega Bog vári! Nè le vam, otrozi in mla-

denzhi! ampak tudi odraslenim Krajncam
sim to le hotel povedati.

,Sklenem s' profhnjo, ljubi otrozi in
mladenzhi! de radi in pridno beríte te
bukve, in kakor v' njih dobri otrozi,
slasti pa kakor mladenizh Jesus, taki si
biti persadeníte. Jes pa bom skufhal
beršh ko beršh tudi novi Sakon dopisa-
ti, in podati vam ga v' roke.

V' Lublani 28. dan Kosaperfka 1815.

Pervi ,Svèt.

I. ,Stvarítev ,Svetá.

Ljubi otrozi! slis'hali ste shé velíkrat, de je Bog nebo in semlo vstvaril. Pa smiraj me misel obhaja, otrozi, ktiri si she nekoljko rasumevajo, bi enkrat prav na tanjko to radi slis'hali. Poslufshajte tedaj, kako se je godílo:

V' sazhétku je Bog nebó in semlo vstvaril. Pa semla je bila she pusta in prasna. Pokríta je bila she vsa s'globòki-mi vodami. Tmà je bila, kar rezhe Bog: „Bodi svetlòba!„ In svetlòba je bila. Shé ni bilo vezh tako strafhno. Bilo je sej vender svetlo!

Sdaj Bog vkashe: „Bo naj nadsémlje!„ Kar sgodílo se je. Ta lepi, plavi obók ali velb nad nami se perzhné, in nekoljko vodá se sbere v' oblake nakvis'hko.

Po tem Bog rezhe: „Voda na semli naj stèzhe na en kraj, in perkashi se suhòta!„ Sgodílo se je. In tako je morje bilo in suha semla, so bili studenzi, potóki in réke.

Sdaj Bog sapové: „Semla naj rodí travo, séli in rodovitne drevéša.„ Tudi to se je sgodílo, in lepó selèna ja bila semla, in bilo je mnogih rósh in zvetézhih drevéš, kakor spomlád, vse písono po nji.

Bog po tem rezhe: „Luzhi naj bodo na nebu, de kashejo dneve in léta, in pa svétijo na semlo.„ Ko bi trènil, so bile. Goréla je, de dan déla, velíka luzh — sonze blifhézhe — na nébu! Sjala je prijasna ljuna, de svéti po nózhi! Migláto je svésed bres fhtevíla veliko!

Sadnizh Bog rezhe: „Mergolé naj ribe po vodi, ptize po nebu, in semla naj vsako mnogo shival dá.„ Komej isrezhèno — she je bilo vse. Blifkáló se je rib in ribiz vse polno po vodi, in vsako edínih tízhov je letalo po nebu; shiví shivéine in sveríne so bili polje in gojsdi; in po travi, roshah in germovju je metúlov, kébrov, in salih drugih shiváliz mergolélo vse polno. Poslednizh vstvari Bog tudi zhloveka. In Bog vidi vse, kar je naredil, in dobro predobro je vse bilo.

Vidite tedaj, ljubi otrozi! *Bog je neba in semle stvárník. Bog je vsigamogózhen. Kar hozhe, vse je. Rezhe, in kar rezhe, je shé. Dobrótliv je. Tudi do nas is ljubesni je tako dobro in lepo vse vstvaril. Vse je njegova dobrota, kar vidimo, bodi*

sonze na nebesu, bo naj pések s'he tolizhkin na tleh. *Neskonzhno je moder.* Nar majns'hi róshiza je s'he tako vmétno narejèna, de ji noben zhloveshek ùm ne pride do konza. Prav ozhítno se vidi nébu in semli, de jih je moder, dobrotliv, in pa mogozhen Bog vstvaril. Lepímu málu se vmétnost vidi malarja, naj ne vidimo tudi malarja. Ravno tako se nam vidi na nebu in semli, kako je mogozhen Bog, dober in moder, de si ravno nam ga — njega samiga — viditi ni s'he mogozhe. Serkalo ali shpegel boshje vfigamogozhnosti, njegove dobrote in modrosti sta semla in nebó. Velíkrat tedaj premishlujmo, in veselí te lepe boshje déla.

Tudi je pomísliti, kako naš Bog sam perganja njegove déla premishlovati, in spomin hraniti njegove stvarítve.

Odlózhil je poseben dan v'to med tednam. Shest dní je stvarjal nebó in semlo, sedmi dan pa je nehal. Delati s'hest dní naš s'tem podvuzhí, sedmi dan pa, ktiri je per naš nedélja, nehati od dela, de ga v'zhas't stvarnika obernemo, in se veselímò njega in njegovih dél.

Pa boshja volja ni le, de mislímò vsako nedéljo stvarjenja dobrotó. Kadar gre sonze sjutraj is sa-góre, nam Bog daja gledati vsaki dan s'lastnimi ozhmí, kako se je per stvarítvi godílo. Préd je tudi vse tmá. Pozhas't se sasnáva, svetlí. Lozhijo se pozhas't semla in nebó — vóda in svet — trava in roshe — drévje in séli. Sadnizh persíja sonze — ribe miglájó po vodi, tizhi shvergolé, shivalí

fo po konzu, zhlovek gré na délo. Lepo spomladánsko ali polétnisko jutro je vsako shiva podóba stvarítve svetá. Ljubi otrozi! sgodej vstajajte, rasgledujte se, veselíte se svojiga takó dobriga Bogá, ktiri je lepe jutra naredil, in pa vas in pa vse!

2. Adam, prvi zhlovek:

Kako je Bog perviga zhloveka vstvaril, bote s he raji shlišhali, otrozi.

Nebo in semla sta bila dokonzhana, in v' zhloveškó prebivalšhe napravljena lepó. Pa zhloveka s he na vsi semli ni bilo nobeniga, de bi kdo lepe vélke déla boshje premishloval, veselíl se jih, in hvalil stvarnika sanje. Bog tedaj rezhe: „Naredímo zhloveka — podóbo ki bo nam enaka. Gospoduje naj zhes ribe v' vodi, ptize pod nebam, zhes shivíno na polju, zhes vso semlo, in zhes vse, kar gíba na semli.„ Bog tedaj is vlashne parstí isobrási lepo zhloveškó teló. Pa mertvo je s he bilo, in se ne gane. Bog dihue dušho va-nj, in zhlovek skózhi po konzu, in bil je in shivel. Tako se je sazhel prvi zhlovek. Bog ga je Adama imenoval.

Ljubi otrozi! Po *boshji podobi* tedaj je vstvarjen zhlovek. Neisrezhenó imenitníshi je od shivál. „Samo teló njegovo je posémliško. Duh, dušha njegova, je kaj boshjiga. Mozh imá dobro sposnati — ljubiti — in sto-

riti. Kakor sonze is jutrajne ròse, se boshja modrost, dobrota in vřigamogózhnost bliska is njé.

Otrozi! spofhtujte tedaj boshjo podobo nad seboj. Ne bodite nevédni, opókli, togótni, nevořhlivi, leni po shivínřko. Bodite popolnoma — umni, vřmileni, prijasni, ljubesnivi, delavni, řvetí kakor Bog. Vřaka huda strařt nař shivíni déla enake — vřaki lep, dober obzhutlej, vřako dobro, lepo djanje enake Bogú.

„Spofhtujte pa boshjo podobo tudi nad drugimi ljudmi, *nad řlehernim řhlovekam*. Kdor koga sanizhuje, bo naj řhe taki be-razh, se pregreřhí nad boshjo podobo — pa nad řamim Bogam. Kdó porezhe, de otrok řvojiga ozheta spofhtuje, zhe ř' nogami nje-govo podobo mandrá?

3. R a j.

Bog je bil lep lep vert řasadil. Rařti je dal v'njemu vřake mnoge dreveřa. Neis-rezhenó lepo viditi jih je bilo, in řadje preřlahtno je rařlo na njih. Obílen vír ali řtudenez, ktiri se je v'řhtiri biřtre réke rastékal, ga je řhe lepřhiga in prijetniřhi-ga delal. V' ta lepi vert pelá Adama Bog, in mu ga varvati dá, in obdelovati.

Tako prijasen in dober je ljudém Bog. Tudi nař je vřřvaril *veřelju* — pa tudi řa *řrid* in *délo*. Vělik koř nařhe řrězhe řta řrid in délo, in kar je vezh řhe, tudi nařhe popoľnamořti.

Na vertu je bilo pa tudi drevó, ki je fhkodliv sad rasel na njemu. Sa tega volo rezhe ljubesnívi Bog Adamu: „Od vsiga drevja jēj po vertu, od tega drevéfa pa tukaj — Bog méni fhkodlívó drevó — nikar ne jēj. Zhe jěfh, bosh mogel vmreti.„

Kako po ozhetovsko je bila spet ta od Bogá! Oh, kako rad bi naš imel dobre in frezhne! Torej nam veselje nedolshno vsako dopusti. Prepovduje nam le, kar je hudo, in naš déla nesfrezhne, postavim: „Sladnost, lakomnost, nesméro — nerodne shelje — strupéne pozhutfske veselja, in vse, kar je gréh. Mu biti nepokorn je grosno *hudo* in *gerdo* — je *pogúba*. Otrozi! vbógaite ga saj-tega ljubiga, dobriga Bogá!

Po tem veléva Bog shivalam pred Adama. Hóftina sverína, ptize spod neba, in shivali vse druge mórejo pred-nj. Gotovo je bilo viditi toljko lepih in korístnih stvari sa Adama novo veselje, in ferze mu je persdigovala hvaléshnost proti Bógu.

Tudi sa naš, ljubi otrozi, so shivali velíka boshja dobrota. Konj naš nófi, vol nam déla, krava nam mléko daja, ovza vovno, kokush jajza, zhebéla méd ali fterd. Tizhi nam shvergolé in prepévajo sjutraj, pes nam zhuje po nozhi. Rasodéva se tudi nad shivalmi boshja modrost in dobrota — bomo tudi sa-nje hvaléshni Bogu.

Adam je moral shivalim iména dajati. Govoriti ga je Bog vuzhíl tako. Kar je she spet nova boshja dobrota. Kakó je sa naš dobro, de govòrimo! To bi bili réveshi,

zhe bi mutasti bili! Otrozi! ne obrazhuimo
 faj napek nikolj tega boshjiga darú, de ne
 lashemo ali kaj pregréhniga ne govorimo,
 ampak v' boshjo zhaft ga imejmo!

4. Eva je vftvarjena.

Adam je edíni zhlovek dosdaj bil na
 semli. Nikogar ni imel, s' komur bi govo-
 ril, kdor bi mu pomagal per délu, in vese-
 líl se s' njim boshjih dobrót. De shivali
 njegove enakosti niso, je kmalo Adam vi-
 dil. Tako zlo sam biti na semli, bi se mu
 bilo v' fredi *Raja* toshílo. Bog tedaj rezhe:
 „Zhloveku ni samimu biti dobro na semli,
 pomozhnízo mu hozhem storíti.“ Bog sdaj
 dá terdo spanje v' Adama. V' spanju Adam
 vidi, de mu Bog is lakotnika, is eniga nje-
 govih réber, Evo vftvari. Adam se sbudí,
 in Bog mu Evo perpelá — in Adam je imel
 neisrezhenó veselje.

Ljubi otrozi! kako bi bilo shaloftno, ko
 bi bil zlo sam kdo na svétu! „Srézha je,
 de je vezh na semli ljudi. Ne tergajmo faj
 nikolj te frezhe f' krégam in prepíram. Radi
 se imejmo med seboj, in eden drugimu sto-
 rimo dobro, koljkor je v' nafhi mozhi.

Adam in Eva sta v' lepimu vertu shi-
 vela nedolshna in vesela. Njuna hrana je
 sadje bilo, in njuna pijazha je bila — nar-
 sdravshi na svetu — zhistá, mersla voda.
 Boga sta ljubila zhes vse; in po sebi rada
 se imela med sabo. Ljubi Bog jima je bil

dober in prijatelj. Velíkrat je s' njima govoril, in kakor svoja otroka ju ljubil. Shaloft jima je bila nesnána. Nikolj ju ni níz po-
bolélo. Nevmerjózha sta bila.

Ljubi moji otrozi! ostaníte saj nedolsh-
ni in dobri. Vlaki dau profíte Bogá, de
vam nedolshnost da ohraniti. Níz nimate
drajšhiga na semli. Le takó bote vedno
veseli. „Shé dan danafhen bote Raja frézho
nekoljko vshivali.

5. Pervi gréh.

Na vertu je bilo vsakiga mnosiga rodo-
vítiga drévja. In Bog je rekel Adamu:
„Od vsega drévja po vertu jéj, tukaj od
tega drévésa li pa nékar ne jéj. Zhe jésh,
moresh vmreti.“ Drévó, ljubi otrozi, ni
bilo samo na sebi nè shkodlivo nè strupéno.
Le Adamovo pokórfhino je nad njim Bog
hotel poskutiti, in Adamu dati perlóshnost
velike dolshností se savésti Bogú biti po-
kórn, takó si saflushenje sbérati per Bógu,
in nebés se delati vredniga. Oh, otrozi!
vbogajte tega ljubiga, dobriga ozhéta!

En dan je shla Eva zlo bliso prepove-
daniga drévésa. Kazho sagleda. Kazha pre-
govorí rekózh: „I, sakaj vama je she od
vseh drévés Bog jésti prepovédal?“ Eva
se spustí s' kazho v' pogovor, in pravi:
„Jésti sméva od vseh drévés po všim vertu.
Od tega drévésa lé samo na fredi verta, na-
ma je Bog rekel: „Nikar ne jéjta od njega!

kar dotakniti se ga nè, sizer bota vmerla. „ Pojdi kam ! rezhe kazha , ne bota nè vmerla. Bog jo she vé ! She le prav preglédala bota jédsha od njega. Enaka bota Bogú , in védla dobro in hudo. „ Sdaj she le Eva prav pogleda drevó. Lep se ji vidi in prijeten sad prepovedan — bol ko ga gleda , bol jo mika, Eva séshe, ga vterga, in je. Tudi Adamu, svojimu moshu, ga da, in on ga tudi je. In na ! prelómila sta boshjo sapoved — prvi gréh je storjen. Pa tudi vse drugazh jima je per ti prizhi. Odpírajó se jima ozhí — vidila sta, de sta naga. Kri ju prehaja od framote, kríla is figovih lístov si ípledèta, in se pokrijeta. Vsa plashna in trepézha se pred boshjim oblizhjam íkrijeta med vertno germóvje.

Eva je shalostna podóba sapeláne nedolshnosti. Otrozi ! ne bodite saj bres premíshlika in po Evino radovédni, ogibajte se gréshnih perlóshnost, ne dajte se na hudo pregovoriti, kaj pregréshniga ne poglejte zlo !

Nad Adamam se vidi, kaj hudi isgledi samorejo. Evo vidi greh storiti, in sdajzi po nji ga je storil. Otrozi ! bol se varite hudih isglédov !

Kazha je sapelílvzhova podóba. Otrozi ! kdor vas pregovarja, de boshje sapovdi nimajo ravno teljko v' sebi, de gréh ni kaj hudiga, de nizh ne íhkódje — táki je sapelíviz. Kakor pred ístrupéno kazho beshíte pred njim.

„ Sádu prepovedanemu je vsaki gréh enak ;

lep se sdi òd konza. Veselje obéta. Vshít pa nashène smert.

Is tega tudi vidite obá gréhova prava snamenja — *framòto* in *strah*. Nizh ne storíte nikolj, zhefar, své naj se, bi se mogli framovati, ali pa ne vezh smisliti s' veseljam na Boga in dobre ljudi. Vse hudo je Bog s' framòto in straham sasnamoval.

6. Kasen ali shtrafa perviga gréha.

Sazhélo se je shariti svézher — pa jój prejó! nizh vezh sa nju tako lepó kakor popréd. „Sape ju je grosa, ki svezher po drevju med perjam poshmí. V' pekel jima je gréh *vesel Raj* spremenil. Posled-nizh saflshita boshji glas: „Adam kej si? „Adam odgovorí s' trepetam: „Bal sim se ti perkasati, ker sim nag. Sa to sim se skril. „Bog rezhe: „Kdo ti je povedal, de si nag! Jeli, de si jedel sad, ktiriga sim ti djál, de ga ne jéj? „Adam odgovorí: „Shena, ktiro si mi perdrushil, mi je dala sadú, in sim-jedel. „Bog rezhe Evi: „Sakaj si to storila? „Eva pravi: „Kazha me je ogolfala, de sim jed-la. „Nobeden nozhe biti kriv, otrokam enako, ktiri kaj, kar prav ni, pozhnó. Po tem Bog rezhe kazhi: „Prekléta, ker si to storila, bodi med vsimi shivalmi na semli. Po trebúhu se bosh plasila, in prah vse svoje shive dní jedla. *Nekdó pa sheninih mlajshov ti bo stàril glavo, in ti ga bosh v' peto salesovala.* „Evi Bog rezhe: „Ve-

liko bošh terpela s' svojimi otrozi. Moshu bošh v' oblasti, in tvoj gospod bo. „ In Adamu Bog rezhe: „ Prekleta bodi savolo tebe semla. „S' teshavo se bošh shivel na nji vse svoje shive dní. Ternje in ofat ti bo rasel na-nji. „S' potam v' obrasu bošh svoji kruh jedel, dokler se povernešh v' semlo, is ktire si vset: sakaj parst si, parst bošh. „ Bog ju she s' shivalškimi koshami oblezhe, in ju pahne is Raja. Angel s' fhvigajózhim ognjénim mezham je varoval v' Raj.

Lejte, otrozi! *Bog je vsigavedózh.* Ni se mogózhe mu skriti. Nobeniga isgovora ni per njemu. *Pravizhen* je. Vse, kar je hudiga, zherti in kasnúje Bog. Pa tudi *milostev* je. Ljudém slajshuje nadlogo. „Shè dal gorko oblazhílo jima je, de jima ojstra sapa svunaj Raja ne fhkódje. Njegove kasni ali fhtrafe so zlo nove dobrote. Takó je postavim naša frézha, de délamó. Nadloga spámetova nemarnike. Pa po všem tem je she obljubil, de pride nekdo, in jih bo rešhil is nadloge, ki jih je gréh va-njo spravil. Kdó je ta, in kdo je kazha bila, se bo she le is posnéjshih pergódeb bol pokasalo.

Sravno pa vidite, otrozi, de ni hujiga sléga od gréha. Po gréhu je bil sgublén vesel Raj. Po gréhu so solse in sdíhleji prishli na svét, in pa bolezhíne in bolésni, smert in pa gróbi. Kakshini sleg more she le sam na sebi biti gréh, ker so vse nadloge in britkosti vsiga svéta - le njegovi pogánjki?

7. Perva darítva.

Adam in Eva dobità dva finova. ,Starshimu je imé bilo Kajn; mlajshimu Abel. Kajn bol terden je kmet bil. Abel, shibkejshi, je bil ovzhár. Semla jim je kruh dajala; zhéda vovno sa oblazhílo.

Vite tedaj, otrozi! Boshji naréjik je, de more zhlovek delati, zhe shiveti hozhe. She perva otroka sta mogla delati, in si kruh in oblazhilo flushiti.

,Srezho je dal Bog Kajnu per kmetiji, in Abelnu per zhédi. In Kajn pernese Bogu pòljshine v' dar. Abel mu perviga mladízha svoje zhede daruje.

,Samo delati she ni dòsti, Bog more svoj blagoslòv ali shegen perdati. On daja, de rase shíto, on frezho per shivíni. S'hvaléshnim serzam pogledujmo va - nj, koljkorkrat se nam véde kako delo po frezhi.

Na Abelna in njegov dar je Bog s' dapodajenjam pogledal. Kajna pa Bog in njegoviga darú kar ne pogléda.

Sakaj to! Daríla sta sej un in ta; vsaki je dal, kar imá. Bog namrezh ne gleda samo svunájnjshine. Bog gleda sosebno v' snotra. Abel je imel bogabojézhe, priprósto, Bogú hvaleshno serze — Kajnova pobòshnost ali andoht je svunajnja bila — in sgol svunajnja poboshnost je hinavshina, hinavshina pa se studi Bogú.

8. Kajn vbije brata.

Kdor v' resnizi Bogá ne sposhtuje, tudi ljudi ne ljubi. Kajn je vidil, de imá Bog raji brata, kakor njega, in od sih mál imá Kajn píko do brata. Ves bled je bil v' obras, in od jése in nevoshlívoſti so mu liza vpadale. Vsaka huda straſt ſkaſí namrezh in popázhi obras zhloveku, slaſti pa nevoshlívoſt.

Bog je Kajna ſvaríl, in prijasno mu rezhe: „Sakaj ſi jésen, in sakaj ti vpáda obras? Glej! kakor tvoj brat, ſi mi ljub in prijeten, zhe prav ravnash. Zhe pa nè, kmalo preſhí greh (derézhimu lévu enako) per dvórih. Míka te njegovo poſhelenje, pa goſpodar ga bodi.,,

„Shè sdaj tudi naſ Bog od hudiga ſvarí — ſnotraj po glaſu veſtí. Otrozi! poſluſhaj-te ſaj vſelej ta ſveti boſhji glaſ, in már vam ga bodi. Varite ſe greha kakor divje svéri, ktira pretergat vaſ ſhe pred dvórmí preſhí.

Kajn ni poſluſhal Bogá, in kuhal jéso je v' ſerzu. Enkrat ſe Abelnu toljkanj prijasniga dela. „Pójva, mu rezhe, po polju enmalo. „Vesél gré s' njim Abel nedóſshen. Kadar odídeta od ſtarſhov ſhe doſti, pa ſgrabi Kajn Abelna, ſvojiga brata, in ga je vbil.

Vite, kakſhino neſrezho nevoshlívoſt in jeſa dela, zhe jima zhlovek perjenjuje. Mertev in veſ ſpreménen leſhí v' kervi Abel. Oh, bôſht ſo ſtarſhi tárnali najditi ga ta-

ziga! — Otrozi! pómnite ta pergódik, in nikolj ne dajte v' svojim serzu nevoshlivosti, jesi in sovrashtvu prostóra, ne kaki drugi hudi rézhi.

9. Kajnova kasen ali fhtrafa.

Kajnu ni nizm pomagalo, de ga starishni niso vbivati vidili. Bog vse vidi. Vidil ga je Bog, in rezhe mu: „Kjé je Abel tvoj brat?“, Kajn je naredil, kakor prav kaki hudoben in napzhen otrok. „Shé sadere se mu:“, Kaj jes vém, mu je odgovoril. „Sim kolj varh svojiga brata?“, Bog rezhe: „Kaj si storil? Krí tvojiga brata vpije is semle do mene! In sdaj - preklét si semli, ktira je sínila, pa píla krí tvojiga brata. Vezh ti ne bo rodila, kadar jo délah. V' bégu bosh, in po svetu se bosh klatil. Kajn sakrizhí vesh plashten in sdívján: „Prevelíka je moja pregreha, ne saflushim odpuštenja. Pregánjan in beshé se bom po svetu potíkal, in vbil me bo, kdor me dobí.„ — Kajn pobégne, in shivel je v' nepokóju in v' britkósti delezhi od starishov v' daljni desheli.

Hudobne ljudí she smiram Bog kásna. Vézhi dél jim ni dobro. Kar pozhnó, malokadaj se jim isíde po frezhi. Pa nimajo naj tudi nobene druge nadloge, hudo vest sej imájo. Glasno jim Bog is vesti govori, de niso po njegovi volji. In to je nar vézhi nefrezha. Taki zhlovek nima vezh nobene vesele ure. Kakor sa Kajna ni sa-nj vezh

nè pozhitka nè pokoja. Ljubi otrozi! ohranite bres madesha vest, in obvarite se nepokója, ktirimu ne odide gresfhnik nikolj.

10. „Spázhnost perviga svetá.

„Szhasama se ljudjé bol in bol mnoshijo, in po semli rasmíkajo. Pa tudi smirajso hujshi. „Sladni in nezhisti so shiveli. Piti in jésti je skorej vse njih opravilo. „Stiskali in peklili so nevsmileno eden drusiga. „Sila in krivíza perhaja smiram vézhi. Vézh niso sa Boga marali. Ker tedaj vidi Bog, de so ljudjé zlo tako hudobni, in de jim drujiga kakor hudobija ni v' mislih, se ináko stori Bogú, in bolélo ga je v' serze. Rekel je: „Ne dajo se nè vezh opominjati in svariti po mojimu duhu. Meséni so vsi, vsi spázheni. Pa dam jim odlóga she sto in dvajset lét, zhe se she vtégnejo pobolshati.„

O jemnasta! komu se greh ne bo gnufil, kir takó Boga shali? Kdo bi se ne hrepénél pobolshati — ker je tako Bog nashiga pobolshanja shèlen?

Tistikrat je Noe shivel. Bil je ves bogabojézh mosh. Bres madesha in po Bógu je v' sredi hudobneshov shivel. Njemu reze Bog: „Konez se blisha vsih ljudí. Vso semlo so napolnili s' hudobíjo. Pokonzhal jih bom s' semlo vred. Barko si stori is obdélaniga lesa. V' barki prédala narédi, in sasmòli jo snotraj in svunaj. Tristo komol-zov naj bo dolga, pedeset shiroka, in tri-

defet visoka. Sgoraj napravi okno va - njo, in na strani vrata. Glej! dal bom grosen potop po vši semli. Kar shiví in díha pod nebam, vse bo pogínilo. Vse bo konzhando, kar je na semli. „S' teboj pa bom prijasno savéso naredil. V' barko pojdesh s' svojimi finóvami, s' svojo sheno, in s' shenami svojih finov. V' barko vsami seboj vsake shiváli dvoje — shtirinogatih shivál, tíz in shivál vseh, kar jih je na semli — de ostanejo per shivlenju. Tudi jedí vsami vsakih seboj, de bote tí in one shívesh imeli.,,

Tako je dober Bog brumnim. Ravnal kakor s' priyatlam je s' Noetam. Pové mu, kaj misli. Podvuzhí ga, kako naj se otmé, kakor ozhe otroka. Milostva je vsaka beseda. Oh, kdo bi si dober biti ne persadjal, ker ga s' Bogam to poprijatli!

11. Pokonzhánje perviga sveta.

Noe je bil v' vseh rezheh Bogú pokorn. „Sto lét je delal barko. Jo delati je bilo ljudém vedno pokoro osnanovati. Pa nizh ne marajo in neverni ostanejo. Pa barka se dodéla.

Bog tedaj rezhe Noetu: „Sdaj idi v' barko, tí, in kar vaf je tvojih. Tebe najdem prizho sebe pravizhniga med sdajnimi ljudmí.,, „Sam Bog s' tem prizha, on zhistá pravíza, de ne ravná po nagnenju Bog, in de po drujimu ne gléda kakor po krepósti ali zhédnosti, in po bogabojézhnosti serzá.

„Vsami tudi, Bog sraven perstavi, k' sebi vsake shivali. Sakaj po sedmih dnévih deshju porezhem na semlo iti shtirdefet dní in shtirdefet nozhí. Vse kar sim vstvaril, bom konzhal na semli.,,

Noe vedno svešt in pokorn boshji flushabnik vse stori, kar mu Bog sapové. V' barko shivali je spravil vsih plemén, in shel va - njo s' vsimi svojimi. Saperel sa njimi - o ljubesniva ozhetovska skerb! - je vrata Bog sam, in jih vòdi svunaj sadélal, kar Noe ne more.

„Strašno sazhne desh liti per ti prizhi. Víri vélziga morja vsi prederó. Kakor is strašnih sláfov hrumí spod neba voda na semlo. Voda snásha barko, in jo vsdigne od tal. Pa she smiraj nakvišhko kipí, in barka enako pláva velíkimu poslópju po vodi.

Le mislite si, otrozi! gróso in vék; in kako so otét se ljudjé lésili na hribe, in plésali po drevju. Pa prepòsno je bilo! Voda smiraj narásha, petnajst komolzov stópi zhes nar višhi goré pod zelim obnebjam.

Vse je bilo pokonzháno po vsi semli, bodi zhlovek, bod shivína, bodi tiza spod neba ali zhérev spod práha. Noe sam je ostal, in kar je per njemu bilo v' barki.

Tako strašno kasnuje Bog hudobijo! Njegova sodba pride, in konez je bilo vsiga svetá! Oh, she takó hudóben naj bo kdo, de bi ne ljubil ljubiga Bogá, bati sej njega pravízhniga bi se mogel.

Nezhístost, nesméra in krivíza so prvi svét pogubíle. Otrozi! návuk vam to bodi,

de se ne omadeshvate nikolj s' nobeno tih
strašnih pregréh.

12. Noe je otét.

Tristo in pedeset dní so vode po semli
stale. Bog spomni po tem na Noeta, in na
vse shivali, ki so bile v' barki. Sakaj tudi
shivál se vsmílva Bog. Dobrotliv je do vñle-
herne stvarí — tudi do nar manjšhiga zher-
vìzha.

Bog poshíle gorak veter na semlo. Mor-
fski studenzi se sapró, deshévjejenja, voda
vpada. Barka obstojí na neki gòri na Ar-
menfskim. Verhóvi gorá se perkasujejo szha-
sama is vode.

Noe okno odprè, in ker ne more sa-
dòsti pogledati, ispuští krókarja is barke,
de be svédil, ali je she dòsti voda vpadla,
ali kalj? Ni ga vezh nasaj.

Na to ispuští golóba. Nima se nikamur
všésti, in vedno léta okolj barke. Noe Bogú
v' vñimu podóben, in torej tudi shivalim do-
ber, stegne roko, in ga povsame v' barko.

„Sedem dní potlej ga spet ispuští. Sdaj
pride she le svézher nasaj, in oljkino vejzo
s' selènimi peréřzami pernese v' kljunu. Bòřht
so se v' barki veselili sagledati to lepo vu-
panja polno snamenje! Noe zhuti sdaj, de je
mogla slo voda vpasti.

Posnej sedem dní ispuští she enkrat go-
lóba. Sdaj ga ni vezh. Noe is tega škléne,
de je semla suha. In ref je bila suha.

Bog, vùn in vùn se mu je ljubesniviga odrefhenika fkasoval, mu rezhe: „Idite sdaj is barke, tí, tvoja shena, tvoji finovi, in tvoje fináhe. Tudi ispuští is njé vse shivali — shivíno, ptize, in lasníno.

Koljkor ftrafhnéjshi húde Bog kasnuje, toljko ljubesnivshi je dobrim. Kdor v' Bogá savupa, ne smé trepetati, zhe fi ravno vfa semla na kùp sahrumí. Bog ga dersí. Delajmo tedaj dobro, in v' Boga savupanje stávimo!

13. Noetov hvalni dar.

Noe kakor druge krati je bil Bogú s' veseljam pokorn, in gré s' vsemi svojimi is barke. Tudi shivali vse — domíshlujte fi f' kakshnim veseljam — domázhe in divje, tizhi in shivali vse druge pridejo sparama is barke.

Pa, kakó je per ferzu moglo biti dobrimu ozhetu Noetu; osíra se, in semlo, ktira je bila lihkar ljudí polna, vidi vfo vfo prasno in sapushèno!

Po tem postavi altar Bogu Noe, in mu shgáven dar na njemu sashgè. Duh prijeten se valí v' oblake nakvíshko. Pa, svetlejshi kakor is altarja ognj, je Noetova hvaleshnoft sa to zhudno odrefhenje v' nebéfa puh-téla.

Bog, ktirimu, kar je dobriga, je vse vshézsh, je imel ferzhno veselje nad Noetovim dáram. Perkasala se je na nebu lepa,

pisana mavriza. „Glejte, rezhe Bog Noetu in njegovim finovam, savéso naredim s' vami, in s' ljudmi všimi, kar jih bo rojenih po vas. Nikolj vezh ne bo potôp semle rasdéval. Dokler bo semla, ne bo prejenjala nè sétev, nè shetev, nè polétje, nè síma, nè nozh, nè dan. Ta moja mavriza, ki fim jo na oblake djál, ta naj bo snamenje savése med menoí in semlo.

Ljubi otrozi! vselej vam bodi na misli ta sgodba, koljkorkrat lepo pisano mavrizo vidite v' oblakih. Mislite si: „*Bog je hudobnim strashen, brumnim pa ljubestiv in prijasen.*“ Snamenje tako rekózh milosti boshje je mavriza, s' ktiro je Bog semlo opasal — lep sedmír trák je, s' ktirim na nebó spomin te pergódbé pervesuje.

„*Glédajte jo mavrizo, in hvalíte ga njega, kiiri jo je naredil!*“

14. Noetovi finóvi, Sem, Ham in Jafet.

Noe kmétuje, kakor je poprej. Memo njiv je tudi nógrad sašadil. O potópu je veliko bil preterpel. Bog, vsaki zhaš dobrotliv, mu tedaj h' kruhu tudi vína perdá.

Velíka boshja dobrota je víno, slasti sa bolníke, shalostne in stare ljudi, pa zhe se tresno pije. Sa otroke je grosdje samó.

Noe she ni vinske mozhi posnal. Prevezh je pil, vpijanil se, in nespodobno in rasodét je leshal v' shotorju.

Vino, bres mére pito, je strúp. Vpija-
ni vino. To vémo sdaj. Pijánost pa je gnusob-
ba. Pijánost déla nezhašt ljudém.

Ham vidi ozheta uno leshati, in nepo-
rédno veselje imá nad tem. Zlo bratama is-
shotorja gre pravit.

Isglèd saróbleniga serza! Nè de bi ga
bilo fram — she sméja se. Nè de bi vsmi-
lenje imel s' svojim starim ozhetam — she
oponášha ga — Nè de bi ozhetovo smóto
perkril — rastréla ga she.

Sem in Jafet sta bila vsa drugih misel.
Slifhavshi to, vsameta plajsh po ramah,
grešta ritínsko v' shotor, in s' odvernunami
obrasí odéneta raskrítiga ozheta.

Koga ne gáne ljubesniva framoshlívošt
ta, in to lepo otroshko sposhtvanje, koga
pa ne rasferdí nefrámno, rasvujsdano Hamovo
sadershanje?

Noe prebudívshi se, kadar své, kaj je
Ham storil, se hudiga sadéla. Previdil je
v' duhu, de se bo smiraj hudo godilo njego-
vimu sinu. Prerokuje mu jo.

Pa, bi se mu bilo tudi le moglo dru-
gazh goditi? ,Svéte krepósti ali zhédnosti
pervi zvét je framoshlívošt. Zhe slana zvet
posmodí, vezh nima drevó nobeniga sadú.

Semu in Jafetu je dal Noe svoj shégen —
previdil, in prerokoval jima je, de se jima
bo dobro vedno godilo.

Ino bi se jima bilo le moglo drugazh
goditi? ,Sramoshlívošt, ona je angel, ktiri-
ga je nedolshnosti Bog varha, dal. Oh,
otrozi! ne pozhníte sej nizh, ne poglejte,

ne poslušajte nîzh, in nikolj nîzh ne mislite, zhefar bi vaš moglo fram biti! Ta angel naj vaš svari! Kdor ga poslušha, mu blagost in frézho naklône.

„She nekaj navúkov gré sem :

„ Okó, ktiro svojiga ozheta gerdoglédi, in svojo mater sanizhuje, tako okó saflushi, de ga krokarji isklujejo spod zhèla, in orlovi mladízhi poshró. „

„ Ljubi otrok, postréshi svojimu ozhetu na starost in, dokler je shiv, nikar ga ne sháli, persanèsi mu, otrozhuje naj tudi : dobrota, ki se ozhetu skashe, ne bo nigdar posablena, dobro ti bo, in ob zhasu nadlóge bošh spómnen, in kakor léd na sonzu se bodo tajali tvoji gréhi. „

Noetovih mlajshov se je szhasama vèlik narod sarédil : smiraj bol se je rasfhiral po semli. De bi se ne rasgubili, sazhnejo turn postavlati, ktiriga verh so hotli, de bi se neba dotíkal, in torej vidil se na vso dáljo. Pa Bog jim ovrè njih nespametni, prevsétni pozhétik. Do tistih mál ljudjé, en sam narod, so tudi le en jesik govoríli. Sdaj se vezh jesíkam Bog med njimi sazhéti da. Mnogóšt jesikov jih je permórala sidánje opuštíti, in se rasdeliti na ves zhas v' saksebne naróde. S'takim lohkim ofrédkam ali mitelnam je svojo toljko dobrotlivo misel, rasmakniti po semli ljudí, Bog dosegel. Neisrezhena grobla nedodélaniga turna, Babel, to je, smeshnjáva so ga posmehlívo imenovali, je v' spomínek resníze ostala : De gre vse v' shíbre, she toljko in táko naj se sdí,

zhe je bres Boga, in is goliga napuha perzhéto.

O Z H Á K I

15. Poklìz Abrahama.

Po potópu so se ljudjé, flishali ste, spet slo namnoshili, in prebivali so po semli mnogi naródi. Pa kmalo so ljudjé Boga spet posabili. Podobe so molíli namešt njega, ki se jim je malíki reklo. „She pa je shivel práv brumen in bogabojézh mosh. Tega smed vših si Bog isvólji. Hotel je Bog po njemu in njegovih otrozih pravo boshje sposnanje in zheshenje ohraniti, in med vse narode na semli rasfhíríti. Ta mosh je bil Abraham. Pravi se mu ozhák, ker je bil ozhe zélíga naróda.

Tudi v' Abrahamovo rojstno deshelo, med njegovo rodovíno, zlo v' njegoviga ozheta hísho je bilo she malikvanje vdarlo. Bog tedaj Abrahamu rezhe: „Is deshele mi idi, smed shlahte, in od ozhetove híshe v' deshelo, pokasal ti jo bom. Ozheta te bom storil velíkímu narodu. Oblagodàril te bom, in sgol blagoflòvi in blàgri te bodo. Is tebe bodo oblagodàrjeni vši naródi na semli.„ Ljubi otrozi, to je bilo terdo povelje! Vše takó popustíti, kar mu je bilo ljubiga in drasiga. Pa Abraham verjáme boshji obljudi, in spustí se per ti prizhi s',Saro svojo sheno, s' Lotam svojim vnú-

kam, s' svojimi hlapzi, deklami in zhedam na pot. Oh, kako je lepa ta voljna pokorshina!

Abraham pride po hóji na Kananfko. Deshela je bila nar lepshih deshel. Vse polno je bilo po-nji trave in rósh. Ker so zhede in pa zhebéle zlo toljkaj páshe imele v'nji, so jo v' pergóvoru le deshelo imenovali, ki se mleko in méd po-nji zedí. Abraham prehódi deshelo, in pride do Sihema, dóla zeze deshele nar lepshiga. Tukaj mu rezhe Bog: „Glej, to deshelo bom tebi in tvojim mlajsham dal.“ Bosht je vesel mogel biti Abraham, de je pokorn bil Bogú. Vef poln hvaleshnosti je altar postavil Bogú.

Kdor vbógliv, je tudi hvaleshen. Pokorn biti je teshka — biti hvaleshen fladka dolshnost. Kdor pa je ref dóber, dopolni uno in to.

16. Abrahamova mírnost.

Abraham je imel velíko hlapzov in dékel, velbljudov in oslov, govéd in dróbnize. Lot je imel tudi velíko govéje in dróbnishke shivéne. Memo tega stanujejo v' desheli she drugi narodi. Toliko in teljkih zhéd shivéti je deshela imela komej páshe sadofti, in med Abrahamovimi in Lotovimi pastirji je prepír sa spáshnike vftajal.

Grosno je to bolélo mirniga Abrahama. Ljubi moj! je Lotu djal: „Ne bo naj prepíra med nama, in med najinimi pastirji.“

„Saj sva si brata! Glej, na sbero ti je vsa deshela. Lepo te prosim, lozhíva se! Zhe si na lévo isvóljish, grem jes na déšno. Zhe se tí na déšno obernešh, pojdem jes na lévo!„

Lot pregledúje kraje okolj sebe, in stran vidi ob reki Jordana, kjer je „Sodomsko in Gomorsko mesto bilo. Vidi jo, de je lepa in vodénzhina, boshjimu vertu ali Raju enaka. Lot si tedaj ta kraj isbere. Vsela sta slovó. Lot gre v' Sodom. Abraham ostane v' Kananški desheli.

Tako se Abraham nar lepših krajov deshele vána, de je le mír. Ne gleda po lastnim dobízhku. Gledal je le, kakó lepo, dobro in prijetno je Bogu, de bratje v' miru in pokoju med sabo shivé. Naj bi vsi ljudje po njegovo ne bili lákomni, kaj frezhnishi in pokojnishi bi na semli vkup shivelí! Tudi vojske bi ne bilo.

17. Abrahamova postréshnost.

Enkrat se je posebno prijasno in ljube-nívo Bog Abrahamu rasodel. „Sénzhil je Abraham pod drevéšam per vratih svojiga shotorja. Ravno je bilo opoldne, in je slo perpekalo. Na enkrat sagleda tri moshé priti, ki jih ne posná. Vstane, jim naproti tezhe, se jim nísko perklone, in med njimi nar imenitníshimu rezhe: „Gospod! zhe se ti ne samérim, te prosim, ne ogni se mojiga shotorja! Pozhíte si enmalo, she rezhe, tukaj pod drevéšam, ki se k' unima dvema

oberne. Grishlej kruha pernešem, prèden se dalej spuſtitè. „Mu rekó: „Stori, kakor ſi djál. „Abraham hití v' ſhotor, in rezhe, Sari: „Urno pèzi podpepelníke is nar bélfhi moke. „Potlej tezhe h'zhedi, in odbere nar lepſhi in debélſhi tele, in ga hlapzu dá. Urno ga more perpraviti. On ſam perneſe tazhaſ kiſliga in ſroviga mleka, in potlej tudi podpepelníkov in pezhénko. Veſzhaſ je per njih pod dreveſam, in pa jim ſtréſhe.

Ljubi otrozi! ſi morete prijaſniſhiga, dobrótlivſhiga moſha od Abrahama miſliti tudi do ptujih ljudi? Veſelje tudi vaſhe naj bo druge rasveſeloyati. Slaſt ſpoſhtujte in ljubíte tudi ptujze. Ljudjé ſo domázhim enaki, in zhlovek velikrat ne vé, kaj dobra je ſkritiga pod ptujim obrasam.

Po jédi rezhejo Abrahamu: „Kjé je pa tvoja ſhena, „Sara? „Abraham odgovorí: „Ondi le v' ſhotorju. „Njih víſhki mu rezhe: „K' leti oforej ſpet pridem. Takrat bo ſinú „Sara povíla. „Sara v' ſhotorju ſa dvor-mi ſtojézhá to ſlíſhi. Poſméja ſe ſama per ſebi. Sakaj Abraham je bil ſhe ſkorej ſto lét ſtar, in „Sara nè veliko manj. Ptujiz pa rezhe: „Sakaj ſe poſmehuje „Sara? Je mar per Bógu kaj nemogozhiga? „Vſtraſhi ſe „Sara, ker je ſliſhala, de ptuji moſh njé miſli vé. Príſhed is ſa-dvór rezhe vſa sméſhana: „Se niſim ſmejala. „Ptujiz pravi: „Ne takó! ampak ſmejala ſi ſe. „Bóſht jo je ſram moglo biti! Sakaj vſaka ſhe manjſhi laſh je vender gerdiga kaj. — Abraham ſdaj vidi, de moſhjé niſo góli ljudjé. In pa

taka je bila. Angelzi so bili. Kaj? Bog sam se mu je bil v' zhloveshki podobi rasodel.

Uzhíte se ljubi otrozi! Dobri ljudje so boshji ljubki in Angelov veselje. Angelzi jih imajo v' zhafti, in Bog jim posebno veselje dela, in se jim daja zhudno sposnávati.

Eno léto po tem je Abraham dobil ref sina, imenoval ga je Isak. Sakaj spolni se vse, kar Bog oblubi.

18. Abraham prosi sa „Sodomláne.

Trije ptujzi se vsdignejo sdaj, in gredó na „Sodomo. Abraham jih nekoljko posprémi. Po poti rezhe Gospod Abrahamu: „Bom kolj Abrahamu skrival, kar me je misel storíti? „Sej ga posnám, de bo svojim sinovam in vunkam dershati se boshje poti perporózhaj, in ravnati po resnizi in pravizi. „Po tem mu Gospod pové, de bo „Sodomo in Gomoro sodil savolo njú velíkih in hudih pregréh. Angelza sta bila ref sa to she na „Sodomo odshla. Abraham pa postojí she pred Gospodam, in rezhe: „Bosh pokonzhoval pravizhniga f' krivízhnim vred? Vidish, morebit je she pedeset pravizhnih po méstu. Bosh tudi njé pokonzhával? Bi ne mogel raji savolo tih pedeset všimu méstu persanešti? Tega tí ne storíš, de bi pravizhniga f' krivízhnim moríl! „Sej si sodník všiga sve-tá. Take sodbe ne bosh delal tí! „Gospod rezhe: „Najdem naj v' „Sodomi le pedeset pravizhnih, sanesti všimu méstu zhem savo-

lo njih., Abraham pravi: „Glej, jel sim s' teboj govoriti, desiravno sim prah in pepél. Morebit jih je pet manj od pedesetih. Bosh mar savolo petih rasdeval vse mesto? „Gospod rezhe: „Najdem naj jih pet in shtir-deset v' njemu, ne bom ga rasdjal. „Abraham she le prosi: „Ako bi jih bilo pa le shtir-deset, kaj storish? „Gospod rezhe: „Ne bom nizeh storil savolo shtir-desetih. „Abraham she govori: „Nikar ne bodi hud, Gospod, de she sinem: Morebit se jih le trideset v' njemu dobí? „Gospod rezhe: „Sanesem, zhe jih najdem tudi le trideset. „Abraham pravi spet: „Ker sim s' teboj govoriti sazhel — kakó pa, zhe se jih najde le dvajset? „Gospod rezhe: „Ne bom jih pokonzhal tudi savolo dvajsetih. „She se Abraham ne more sdershati prošnje: „Oh, prosim, ne bodi hud, Gospod, de she pregovorim! Morebit jih bo le deset v' njemu? „Gospod rezhe: „Ne bom rasdjal mésta savolo desetih. „Sdaj Gospod Abrahama popustí, in Abraham se verne s' svéstjo domú, de ne bo mesta konez.

Ljubi otrozi! kakó je Bog prijasen in dober dobrim ljudém! Kramláti jim seboj dá, kakor bi bili njegove enákosti. Kakó imenitni so in zhišlani v' njegovih ozhéh! — In Abraham kaki lep isgled nam je otroshkiga saupanja v' Bogá, in pa serzhne ponishnosti, in shive ljubésni tudi do hudobnih ljudi.

19. ,Spazhnost po ,Sodomi.

Proti vezheru prideta angela v' ,Sodomo. Lot ravno pred mestnimi vratmi sedí. Vidi jih, pa kdo sta, ne vé. Vstane jima per ti prizhi, gré naproti, se jima perklone in rezhe: „Gospoda! v' mojo hišho vaji prosim, in per meni prenozhíta.„ Is perviga se brànita. Ker pa le tishí in lepo prosi, gresta s' njim na dóm. Vezhérjo jima naprávi, in rezhe opréšnikov spèzhi. Kadar je zhač bilo spat iti, kar pervró vfi mestnizhane, stari in mladi, is vsih úliz, obsujejo hišho, in klizhejo Lota, in pravijo: „Kjé sta mosha, ki nozhíta per tebi? Vun ju perpéli. „Taki gerd greh so jima hotli storíti, ki se zlo imenovati ne smè. Lot gré k' njim is hišhe, sakljéne sa seboj vrata, in rezhe: „Oh, ljubi bratje! prosim vas, ne pozhníte sej nizh tako hudiga!„ Ali sakrizhali so: „Komej fi se ptujiz v' nashe mesto pertépel, in hozhefh s' nami vkasovati? Le mólzhi! „She húj kakor una te bomo. „ S' velíko filo planejo v' Lota. Pa angela, na! sèsheta is hišhe po Lota, in ga va-njo potegneta, in saklenila sta dvori. Sdaj ljudje hozhejo vrata vlomiti. Ali slepota jih vdari, velike in male, de vezh ne morejo vrati najti.

Ljubi otrozi! Vídite: prebivavzi tega mesta so bili vfi, velik in majhin, hudobni in spazheni. ,Shè take lepe in pohlévne proshnje niso per njih nizh sdále. Lot pa je bil she ves dober mosh, prijasen in do-

brotliv tudi ptujzam, in nad vſim hudim ſe mu je gnuſilo. Oh, kako je lepó oſtati v' fre-di med hudodélzi dober in pravízhen! Kdo bi ne bil enak raji bogabojézbimu Lotu, kakor tem maloprídnim, svershkaſtim ljudém? „Shè dan danafhen je doſti hudobnih med nami, nikar jih poſnémati!

20. Sodomſkiga meſta pogín.

Liubi otrozi! poſluſſhajte vezhniga ſpó-mína pergódbo. Poſluſſhajte, kako Bog ſtraſh-no *kaſnuje hudobne*, in kako on miloſtivo *otéva pravízhne*. Po nozhi ſhe angela pravi-ta Lotu: „Pokonzhala bova meſto. Njih grehi vpijejo v'nebó. Raſdjat ga naji poſhle Bog.„ Kadar ſe ſarija napózhi, mu rezhetá: „Vsdígni ſe, in ſeboj vsami sheno in hzheri, de ne vsameſh konza f'pregreſhnim meſtam vred.„ Ker ſe Lot ſhe le obotávla, primeta per roki angela njega, sheno in hzheri, in jih is meſta iſpeláta. Svunaj meſta mu pravi-ta: „Otmí ſhivlenje! ne osiraj ſe! ne poſtáváj po vſim tem kraju! Na goro béſhi!„ Lot rezhe angelu, ktiri ga je pelal: „Oh, Goſpod! ker ſim ſadobil miloſt per tebi, in ſi mi tako dober, de me otméſh, naj te iſproſim ſhe nekaj. Na hrib mi ni mo-gozhe priti. Lej, ondi bliſo le uno méſti-ze. Va-nj naj beſhím. Ali bi ſi ne mo-gel v'njemu ſhivlenja otéti?„ Angel rezhe: „Tudi to ti devolím. Híti in otmí ſe va-nj. Nizh ne morem ſtoríti, dokler te ne bo

tam., Ravno je sonze is sa - gore peršjalo, Lot pa v' mestize perbeshal. Sdaj Bog deshuj je spod neba shvepel in ognj na Sodomu in na enako pregresno Gomoro. Poginila sta mesta, in vsi njuni prebivavzi, in vse séli po polju. Vef lepi kraj je bil v' jeser prevernjen poln shvepla in solí. Slano morje se mu pravi do danashniga dne. Kar se va - nj pomózhi, s' soljó se vse prevlézhe.

Lotovi sheni, ktira se je saštala, in osirala, se je ravno taka nakluzhila. Ognj jo je dobíl, bila je v' sòlnato postávo, in se je v' spomínshino kásnane nepokórnošti taka dolgo zhaša ondi vidila. Slani jeser pa, ktrímu se tudi mertvo morje pravi, je she dan danashen strašno snamenje nebesške jése, ki so jo zhloveshke hudobije perkli - zale zhes - se. Pravi se mu sa to mertvo morje, ker nizh ne shiví v' njemu savolo shvepla in solí, ki je s' njima navdáno. Dolgó je okolj trideset úr hodá, in shiroko okolj ofem úr.

21. Ismael, pregnán.

Abraham je po shegi tistih zhašov she drugo sheno imel. Agara ji je bilo imé, pa bila je sraven tudi Sarina dekla. Tudi ona je fina imela, Ismael mu je bilo imé, bil je nagajiv, in nevkróten fant. Isaka svojiga manji brata ni kar terpeti mogel, kljúboval mu je in sasmehoval ga. Sara ga enkrat vidi. Rezhe tedaj Abrahamu: „Od hishe

mi spokaj s' njenim finam to deklo! sakaj ne bo mi ta verbal s' mojim finam Isakam., Sabolélo je grosno Abrahama. Pa Bog, ktiri vse hudo kasnuje, mu po nòzhi rezhe: „Stori, kar ti „Sara veléva., „ Abraham vselej spolnívshi flédno boshjo besédo, sjut-raj vftane, vsame kruha, in ker so po nek-tirih krajih tiste vrózhe deshele málokje študenzi, méh vodé, na ramo sadéne Agari obóje, ji fanta isrozhi, in jo odprávi. Aga-ra gré, pa sajide v' pufhavi. Voda v' mehu je poshlá. Hoditi ne more od shéje vezh Ismael. Posadí ga tedaj pod drevó, in strán gré, rekózh: „ Ne morem né gledati vmí-rati otroka! „ Vsfede se od njega en lokov strelaj delezh, in jók sashéne na glas. Tudi Ismael véka. Pa Bog je otroka jók vflifhal, in boshji angel saklizhe Agaro is neba rekózh: „Agara! kaj ti je? nikar se ne boj. Vflifhal je Bog otroka vek, ki tisto leshi. Vftani, pomagaj mu na noge, in sa roke ga péli! „ Per ti prizhi ji je Bog ozhí odperel, in Agara študenez sagleda. „Shla je, natózhi méh, in napojí fanta. Bog pa je nad fantam, fant rase, prebíva v' pufhavi, se ob lòvu shiví, in je ves stréliz.

Ljubi otrozi! nad Ismaelam prav ozhit-no vidite, kako je Bogú soperno, kadar bratje in sestire eden drugimu nagajajo, in de takih ne pufha bres kasni Bog. Ismael je od dóma isgnán — klati se po pufhavi — shé-je móre fkorej vseti konez!

Vidite pa tudi, kakó dober je Bog, zlo kadar tèpe. Bog shtrafuje le, ker hozhe po-

bolšhati. Per ozhetovi hišhi, ker je imel Ismael dovol vſiga, mu je bilo vſe predobro. Oſhaben nagajíviz je bil. Pa ſila mu je v' ſolſe ſanizhvavni ſmeh preverníla. Ni ſúma ali zvíbla, de je obſhaloval ſvojo neſpamet.

Sraven tudi vidite, kako Bog rad ſvojim otrokam odpuſti, in zhe ſvoje nápake objokujejo, njih ſerzhne molítve vſliſhva. Kadar je v' nar vézhi potrebi Ismael, ti je le Bog, ktiri ga otmè. Ne vidi dolgo rad koga jokati. Otrozi! vsamíte ſvoje ſaupanje k' njemu per vſih ſvojih malih potrebah, tudi takrat zlo, kadar ſe mu pregreſhitè kaj!

22. Isak, odménen v' dár.

Po nozhi enkrat Bog rezhe Abrahamu: „Abraham! Abraham! „ Odgovori: „Tu ſim! „ Bog rezhe: „Vsami Isaka, ediniga ſvojiga ſina, ki ga ljubíſh, in idi na Mórjo na goro, ter mi ga v' ſhgavni dar darúj. „ Abraham ſjutraj ſgodaj vſtane, nákóle dèrev ſa germado, obloſhí oſla s' njimi, vsame dva hlapza in Isaka, in ſe odríne. Tretji dan je doſhel do hriba. Rezhe hlapzama: „Tukaj s' oſlam pozhákajta. Jes, pa Isak greva Boga molit na goro. „ Sdaj vsame derva, in jih Isaku náloſhí. On pa neſe ognj v' rokah in noſh. Tako greſta v' goro. Po poti rezhe Isak: „Ozhe! „ Abraham odgovori: „Kaj je, moj ſin! „ Isak rezhe: „Vite! tukaj ſo derva in ognj, kjé pa je jagne v' dar? „

Abraham odgovorí: „Sa jagne bo Bog skerbel, ljubi sin! „, „She ni vedel Isak, de je on ta. Kako je moglo dobrimu ozhetu serze tléti per otroka takim poprašhovánu! Grefta dalej. Kadar sta na verhu hriba bila, naprávi altar Abraham, sloshí na - nj derva, svéshe svojiga sina Isaka, in ga na germado déne na altar. Vse terpi voljno Isak in se bitve ne brani. Abraham je roko stegnil, in klat svojiga sina prime sa nosh. Tistokrat savpije angel boshij is nebés: „Abraham! Abraham! „, Odgovorí: „Tukaj sim. „ Angel rezhe: „, „Stoj, in ne stóri fantu nizh shaliga. Sdaj vém, de se bojísh Bogá, ker nisi svojimu edinimu sinu savolo mene sanesel. „Sam per sebi, pravi Gospod, sim persegel: ker si to storil, in nisi sanesel svojimu edinimu sinu, kakor svésde na nebu hozhem mnóshiti tvoj sarod — in *odobrótení bodo v' tvoji kervi* — po nikómu tvojih mlájshov — *vsi narodi na semli*. „, Kakshino veselje je moglo sdaj pazh Abrahama sprehajati, ker mu je spet dán njegov Isak, in memo tega slishi she toljke obljuje? — Abraham se osré, in v' goshtávi je sagledal ovna sa roge tizhati. Ga vsame in sashgè Bogú namest sína v' dar.

Otrozi! uzhíte se, kaj gré *h'pravi in popolnoma véri* v' Bogá. Kaj téshiga sa ozhetovo serze bi mu ne bil mogel Bog vkasati. „Stokrat bi bil raji dal sam sebe vmoríti. Vender je vsiga volán, ker vérje, de je zlo pepél njegoviga sina oshivéti mogózhe Bogú. Ravno *taki* moremo tudi mí

biti, koljkorkrat vémo zhisto, gotovo boshjo voljo, she takó teshko naj nam dé. Le kadar smo *taki*, imamo v' Bogá *pravo shivo vé-ro*. Tudi se uzhimò is tega, kakó Bog skušha ljudi. S' terplenjam in skušnjavami jim perlóshnost daja skásati v' djanju svoje saupanje, in pa pokorshino. Prava krepóšt ali zhédnost je tista, ktira kakor slato ognj prebije, tako ona skušnjava. Le v' skušnjava, v' terpljenju se pokáshe, koljko Boga, in zhe ga kaj ljubimo.

23. „Skerb Abrahamova sa Isaka.

Abraham se je staral, in Bog ga obilno s' vřim obdaroval. Sdaj ga je skerbélo, de bi njegov řin Isak, pred njegovo smertjo she bogabojézho sheno dobil. Kanánske hzhére so bile grosno hudobne. „Svojimu velikimu hlapzu tedaj rezhe, ki je gospodar per njemu bil: „Per Bogu mi perséshi, Gospodu nebés in semle, de mojiga řinú ne bosh shenil per Kanánkah, ki prebívam med njimi. Temuzh, de pojdesř v' mojo rojřtno deshelo k' moji shlahti po sheno mojimu řinu. Gospod, nebeshki Bog, ki po njegovih sapovdih shivím, bo pred teboi svojiga angela pošlal, in dal ti svojo milost na pot.

Ozhitno se vidi Abrahamu, de mu je svojiga řinú obvarvati od hudobnih ljudi terdna reřniza. Ljubi otrozi! zhe vam je nedolshnost in pokoj veřtí mar, varite se sej taziga snanja in pajdáshstva, vbógajte řtari-

fhe, zhe vam ne pusté v' družno hudobnih ljudi.

Hlapez se Abrahamu k' všim saperféshe, vsame deset velbljudov ali kamél. otovòri jih s' mnogim blagam, in gré. „Srèzhno je do Haranškiga mesta došel, v' ktirimu je nekadaj Nahor Abrahamov brat shivel, in velbljude lézhi sraven studenza svunaj mesta sashène. Svezher je bilo ob kurjávshini, ktirikrat so mestne hzhere po vodo hodile. Hlapez shelí smed njih svediti nar nedólshnishejo, nar pridnéjshejo in prijasnishejo. Kaj? umétni hlapez gré, in prezej poskúsha, ktira bo nar bolsi in všmilenshi serze imela. Molil je tedaj: „Gospod, Abrahamov Bog, prosim te, skashi sdaj milost mojimu gospodu. Glej, tukaj stojím per studenzu. Mestne hzhere bodo po vodo hodile. Zhe tedaj dekliza pride, in ji rezhem: „Nagni mi verz, de bom pil!“, In zhe mi porezhe: „Napojíla tudi velbljude ti bom! ona naj bo tista, ktiro si Isaku svojimu flushabniku odlozhil. Po tem naj sposnám, de skasheh milost mojimu gospodu!“,

Ljubi otrozi! tudi mí prevdárimo vse, kar pozhnemo — stávimo pa per vši svoji modrosti saupanje v' Bogá, in bres molítve nizh ne pozhnímo. Tudi mí smémo tako serzhno in saúpno s' Bogam govoríti. In taka molítuv je nar lepsi.

24. Rebeka in Laban.

Hlapez s'he ni ismòlil, kar pride Rebeka s' verzham na rami. Bila je sala dékliza, in kar je s'he vezh, sgol nedolshnost v'fa. Na študenez je s'hla, nalíje, in se oberne. Hlapez se ji perblisha in rezhe: „Naj sernem is verzha!“, Pí, Gospod, mu prijasno rezhe, djav'shi verzh urno na rózhe; in da mu piti. Kadar odpíje, mu rezhe: „Sajela bom s'he velbljudam, de se napijejo.. Ber'sh s'prásni verzh v' koríto, tezhe na študenez, in natózhi vode velbljudam. Mosh jo premíshluje molzhé. Kadar so velbjudi napojéni, vsame teshke slate uháne in sapéstnize mosh, ji jih natakne, in pravi: „Hzhí! zhigava si? Povéj mi, je prostor prenozhíti na domu tvojiga ozheta?“, Odgovorí: „Batvelova hzhí sim, sinu Nahorjoviga, bil je brat Abrahamov. „Slame in kláje je obilno per nas, tudi prenozhíti prostora dovól. „Mosh se perpogne, móli Boga in pravi: „Bodi zhes'hen, Gospod, Abrahamov Bog; ne odvsame nè svoje milosti in resníze mojim Gospodu, v'njegoviga brata hís'ho me je na ravnost perpelal. „

Rebeka tezhe domú, in vse to materi pové. Pa ímela je tudi brata, Labana po iménu. Vídev'shi Laban na sestri slate uháne in sapéstnize, in s'lis'hav'shi, kaj vse perpovduje, hití k'moshu v'ti hípi na študenez, in mu rezhe: „Priatelj boshij! kaj svunaj stojí'sh? ber'sh pojdi v'hís'ho. Pospra-

vil fim vse, in tudi velbljudam prostor naredil., Ga pelá v' hisho, rasprávi velbljude, jim nastéle in pokláde.

Ljubi otrozi! Brat in sestra, bila vsa prijasna in postréshua sta bila obá ptujimu moshu. Pa Rebeka she ni tistkrat vedla, de jo mosh misli tako bogato obdarovati. Laban je bil she vidil drage daróve, in ker je bil vóvzhij, je upal, gotovo tudi dobíti kaj. Kaj vam je bol vs'hézh, otrozi! zhe kdo po Rebèkino is notrajne serzhne dobrote storí dobro, ali pa is gòliga dobizhka po Labanovo? Otrozi! le tisti, ktiri prav storí sa to, ker je prav, imá per Bógu saflushenje, nè tisti, ktiri dela is dobizhka.

25. Rebeka vsame Isaka.

Hlapez je sdaj v' hishi, in vezhérjo so dali. Pa hlapez rezhe: „Dokler narozhíla ne opravim, ne jém., Potlej perpoveduje vse, kar smo lihkar slishali. „Zhe tedaj, pravi, hozhete dobro mojimu gospodu, in vam je relníza, rezíte. Zhe ste drujih misel, mi pa tudi povéjte, de se vém oberniti na lévo ali na désno., Mati in brat odgovoritá: „Bog govórí is tebe. Ne moreva ti odrezhi. Lej jo Rebeko! Vsamesh jo, in grésh., Hlapez to slishati poklékne, in Bogá hvali. Potlej séshe po slatnino in srebérnino in berhke oblazhíla, pa da jih Rebeki. Obdaroval je tudi mater in brata. Sdaj she le gredó k' vezhérji, in jedó in pijejo,

in so dolgo zhasa vkup. Sjutraj vstane hla-
pez kmalo ko se daní, in je djal: „Odprá-
vite me, de k' svojimu gospodu grém.„
Brat in mati pravita: „Naj ostane she nek-
tire dní dekle per nas!„ Odgovorí: „Ni-
kar me ne mudíte! Ker mi je dal Bog tako
frezhno pot, more moj gospod vediti prezej
to veselo pergodbo.„

Ljubi otrozi! vas ne shène nekaj prav
is serza biti dobri temu bogabojézhimu,
poshtenimu in svestimu hlapzu? Zhe bo tu-
di vas kdo mogel kadaj po prujih hishah
flushiti, bodite sei po njegovo *bogabojézhi*,
svesti in poshteni flushabniki.

Brat in mati rezheta: „Poklízhmo de-
kleta, in prashajmo, kaj ona porezhe?„
Pride, rezheta ji: „Pojdeš s' tem mosham?„
Odgovorí: „Grem.„ Sdaj so ji frezho vo-
shili. Rebeka pa s' svojimi deklami saséde
velbljude ali kamele, gré in bila je Isakova
shèna. Tako je nashla frezha Rebeko, nè
is bogástva, ampak sa to, ker je bila *ne-
dolshna, pridna, in lepe dushe*.

Is zele te pergodbe pa se uzhimó, de
nam Bog she take majhine okóljshine obra-
zha na prid, in prav persadéva si veselje ti-
stim, ki ga ljubijo, nakljanjati.

Abraham je shivel sto in pet in sedem-
deset lét, in je opéshal, in mirno vmerel.
Isak in Ismael mu skasheta she sadno ljube-
sen, in ga v' grob pokopáta, v' ktirmu je
Sara pozhivala she sdavnaj.

26. Esav, pa Jakob.

Isak in Rebeka dobità na enkrat dva sinù. Pervenzu je bilo Esav imé, druju Jakob. Perhajala sta vèzheja. Esav je bil vèf dlázhen in kosmat, in tudi sadershanja divjiga. Jakob tih in pohléven. Esav se prime lòva in kmetije. Jakob je per domu rad, in isvólji krotko pastirsko shivljenje. Ozhe je pogúmna Esava ljubil, in rad se nad njegovim strélam poshivel. Mati je ime-la perkupniga Jakoba raji; in veselà bila is serza njegove perljudnosti.

Ljubi otrozi! Tudi is tega se modrost boshja kashe, de je Bog v'ljúdi *rasne* ali *mnoge nagnenja* djál. De svét preštoji, je mnogih délov potreba — postavim lòva, ovzharstva — in ali ni sálo, de je Bog enimu veselje do tega dal, enimu do uniga? Svešto v' tisto si persadenímo oberniti te nagíbe, v'kar so nam dáni, in fkerbímo pa, de se ne svershejo na húdo.

Enkrat kuha sók Jakob is lézhe. Esav pride ravno is hóste. Nikolj bleso she ni vidil te jedí. Mu rezhe: „Daj mi kaj te take rudézhkaste jedí. Vèf se lakote opotízhem.“ Jakob pravi: „Zhe mi svoje pervénstvo dásh sa-njo.“ Pervenez namrezh je fkorej verbal vse ozhetovo bogastvo. Esav rezhe: „Lej, sej bom vmerel! zhimú mi je pervénstvo?“ Jakob pravi: „Perséshi mi.“ Esav perséshe, jé, pije, vstane ter gré, in mu mi mar pervénstvo.

Ljubi otrozi! ni bil Jakob bres vse mére samogolten? bi ne bil mogel jesti puštití saštónj seboj isštradanímu bratu? Ni bil Esav pravi nespremíšhlen sapravlíviz? Takó velek boshij dar sa škledo lézhe prodati! Obojiga se morete škerbno varovati, samogóltnosti in sapravlívosti!

En drujikrat rezhe Isak Esavu: „Glej, sin! štar sim, in ne vém sa smert. Pojdi na lov, in jéd mi perprávi, zhe kaj vjamešh, kakoršhino véšh, de rad jém. Oblagoflòvil te bom, préden vmerjem.„ Esav gré. Rebeka je pa to flíšhala. Naglo napravi dva koslízha po divje Rebeka, oblezhe Jakoba v' Esavovo nar lepšhi oblazhílo, ovije mu roke in goli vrat s' koslízhovnama, in rezhe mu jéd ozhetu nesti. Isak, vidil je she hùdo od štarosti, rezhe: „Ktíri si tí mojih sinú?„ Jakob odgovorí: „Esav sim, pervenez vašh.„ Štoril sim, kakor šte mi rekli. Jéjte, in pa oblagoflovíte me.„ Isak rezhe: „Zhakaj, blishej štópi, de pošhlatam, zhe si moj sin Esav ali kalj?„ Jakob perštópi. Isak ga pošhlata in rezhe: „Glas je šzer Jakobov glas! Pa roke so Esavove.„ Ni ga šposnal, jé in blagoflòvi ga. Komej Jakob odide, kar Esav pride is lòva, in rezhe: „Vštaníte ozhe in jéjte!„ Isak rezhe ves oštermén: „Kdo si pa tí?„ Esav pravi: „Esav sim pervenez vašh.„ Jakobova golfija tedaj se je sdaj pokasala, Esav pa rjòve in jóka na glas. „O gòluf golúfen. je djal! Dvakrat me je she svòdil. Pervizh me je sa pervenštvo kánil, in sdaj mi

fhe blagoslòv vkráde ! „ — Vbíti ga je shugal.

Dve velíki napzhnosti vidite nad tema bratama. Jakob je imel svijázhine rad ; Esav je kmalo sílo delati perpravlen. Varite se fkerbno obojiga !

Ta sgodba presúne grosno ozheta, vse se mu vsháli ; mati tárna na smert ; Esav si grení shivljenje s' togòto in sovrashtvam, in Jakob si shivljenja ni svést ; od doma more pobegniti.

Vidite, otrozi ! takó vsaki prestòp boshje poti perpelá shalost in révo. Tako hudo se she sdaj Jakobu njegova svijazhina vtépa. Pa, lihkar bomo flishali, Bog ga je posnèj fhe húj pokoríl, in tako dal nasnanje ozhitno, de se mu gnusi vse táko.

Blagoslòv, sa ktiriga sta si tolikaj brata persadela, je bil, *kdo bití ozhe obljubljeniga Mesija*, po ktirimu je vñim narodam imelo svelizhanje priti. Jakobu, ktiri je per vsih svojih slabósti vrédiñshi bil in bolsi od divjiga in nevgnániga Esava, je bil Bog ta blagoslòv she sdavnaj naménil. Pa gotovo je, fhe raji bi ga bil dal Jakobu, desiravno bi ne bil ozheta ogolfal. Sakaj modri in sveti Bog vse vé takó obrazhati na svetu, de nam do prave frézhe ni nikoli treba storíti kakshine fhe toljzhkine krivíze.

27. Nebeshka gréd ali lojtra.

Jakob gré po maternim svetu v' Haran k' njenimu bratu, Labanu. Po poti ga nozh obide. „Sonze je she sa goro bilo, in on she pod nébam. Pazh mu je pergrevala. Djal je kamen pod glavo, in saspí. Pa spimò naj tudi, Bog vselej zhuje nad nami. Prav prijasno ga Bog rasveseli med spanjam. Vidil je v' spanju gréd ali lojtro štati na semli, in s' verham ségati do neba. In lej! boshji angeli hodijo po-nji gori in doli. Verh njé je Bog bil, ktiri mu rezhe: „Jes sim gospod, Abrahamov, Isakov, tvojih ozhétu Bog. Lej! jes sim per tebi! varoval te bom, kódar bosh hodil. Spet te bom v' to deshelo perpelal. Ne sapustím te, dokler ni spolneno, kar sim ti obljubil., Jakob plane ves plashen is spanja, in rezhe: „Gotovo, Bog je vprizho tu, pa nisim védel. Kaka gròsa je tukej! Boshja hisha je tu, pa vrata nebeshke!„ Sjutraj, ko se sárja napózhi, je vsel kamen Jakob, ga v' snamenje postavi po konzu; in v' spomín, de je Bogú posvezhén, ga ves hvaléshen s' oljam oblije.

Prav ljubesnívo naf boshje vsiga prizhijózhnosti opómni ta pergodba. Povsot je per naf Bog. Povsot zhujejo boshji angeli nad nami. Vša semla je boshja vésa. Torej treba se nam ni nizhesar bati, pridemo naj kamor kolj hozhemo. Pa povsot tudi se

moremo i spodobno kakor vprizho boshjiga oblizhja ravnáti.

28. Jakob per Labanu.

Jakob gré dalej, in sagleda sadnizh vodnák ali shtirno na polju. Bila je s' velikim kamenam pokríta. Dróbnize tri zhede leshí sraven. Jakob rezhe pastirjam: „Bratje! od kod ste?“, Odgovoré: „Is Harana.“, Jih prafha: „Posnáte Labana, Naharjoviga finú?“, Odgovoré: „Posnamo ga.“, Rezhe: „Je sdrav?“, Pravijo: „Sdrav, in lej! Rahela njegova hzhí ravno s' zhedo pride.“, Sama je namrezh ozhetu, pridna dekle, pastarízhila. Jakob Rahelo sagledavshi odvalí kamen hitro snad vodnáka, napojí ji drobnizo, posdravi jo, in sajóka na glas od veselja, in pové ji, de je Rebekini sin, sestrene nigeniga ozheta. Rahela tezhe povedat ozhetu. Laban flishati, de pride sestriini sin mu hití naproti per ti prizhi, ga objame, kushne, in na dom pelá.

Liubi otrozi! Bi ne bilo voshíti, de bi se *shlahta tako vselej ljubila med sabo*? In bi ne bili po tem takim ljudjé *boljhi* in pa *srezhnejshi*?

Laban je imel dve hzhéri. „Starshi je bilo Lija imé; mlajshi je bila Rahela. Lija je imela gnòjne ozhí. Rahela je bila lepiga obrasa in lepe postave. Jakob ponudi Labanu pásti sedem lét drobnizo, zhe mu Rahelo, svojo mlajshi hzher, da sa sheno. La-

ban dovolji, povabi veliko prijatlov, in napravi shenitnino. Nevésta je tiste zhase oblizhje v' pézho sakrito iméla, dokler se ni shenítuv konzhalá. Kadar tedaj Jakobova nevésta pézho odgerne, kar je bila namest Rahele Lija. Laban je bil namrezh Jakoba ogolfal, sdaj pa hotel, de naj mu sa Rahelo posebej drusih sedem lét flushi.

Od Labana je bilo to grosno hudobno in gerdó. Sa Jakoba pa saflushena kasen. Kakor je on ozhetu storil, se Esava délaje, ravno taka se je sgodíla tudi njemu. Védno je ref: „S kakorshino méro mérimo, f' táko nam je odmérivano.

Jakob, dostavshi svojih shtirnajst lét, rezhe Labanu: „Odpravite me, de grém domú v' svoj kraj! Véste, kako svesto in poshténó sim vam flushil. Malo ste imeli takrat, kadar sim prishel, sdaj ste obogateli. Pa fkerbeti morem tudi sa svoje otroke.,, Laban je dobro vedel, kaj je nad Jakobam imel. En kúp lepíh besedí mu dá: „Naj te preprósim, mu pravi. Is poskushnje vém, de me je Bog po tebi oblagodáril. „Sam si plazhílo isgovóri.,, Jakob si isgovóri vse lífaste in pípane kose, in vse zherne jagneta. Kose so v' tisti desheli vezhi dél vse zherne, jagneta vezhi dél sgol béle. Po tim mu Jakob is noviga flushi; pa imel je terdo shivljenje. Po dnévi je fkorej od vrozhíne sgòrel, po nozhi od mrasa premíral, in spanje se je ogibalo njegovih ozhí. Kar je sverína rastergala, je mogel poplazhati, poverniti, kar je bilo vkradeniga, in Laban

mu je sej desetkrat plazhílo sprevergel. Pa Bog vidijózh Jakobovo nadlogo in terplenje ni perpuštil, de bi ga bil Laban golfal. Zhe je Laban rekel: „Popikane bodo tvoje!„ — je imela vsa drobniza popikane mlade. Zhe pa je rekel: „Pàsfaste bodo tvoje,“ je pàsfaste polegla vsa drobniza. Tako je Jakob szhafama silno obogatel, in dobil ze le trume kós in ováz. Tudi hlapzov veliko, dékel, velbljudov in oslov si je lohka omislil.

Jèlite, ljubi otrozi! lepó je, de je Jakob bres skerbi lohka od svojiga prida in od svoje svestòbe govoril, in de je per takó krivizhnim in vovzhjim gospodarju teljko zhasa — dvajset lét — prestal vsiga vkup? Tudi vas marsiktiriga morebít zhakajo hude flushbe. Bo naj vam takrat Jakob v' misli! *Pridno, svesto* flushíte, in *poterpeshlivo* imejte. Bog vas ne bo puštil bres povražíla. Shé tukaj na semli vam bo povernil — ali pa sej tisto gòri lè v' nebesih!

29. Jakob gré v' svoj kraj.

Laban videvšhi, de Jakob tako bogatí, mu nevoshlív sazhne biti. Ne da mu vezh lepiga ozhéfa: Jakob to zhutj, in shè téshji mu dé trud in délo. Vezh skorej mu ni prestati. Bog mu rezhe tedaj sadnizh: „Poverni se v' svojih ozhetov deshelo, in pa k' svoji shlahti. Jes bom per tebi,“ Jakob se sdajzi spravi na pot, posadil je otroke in sheni na velbljude, in s' všimi svojimi zhe-

dam odríne. Laban je sa njim vshgal, in ga misli po fili ovréti. Pa vkashe mu Bog: „Vari se kaj shaliga rezhi Jakobu.“, Laban tedaj kufhne svoje hzhere in nuke, in v' miru pusti Jakoba iti.

Takó vé Bog konez storíti vsakimu terplenju, ktiriga je prevezh!

Jakoba, pridshaga do réke Jordana, na méjo Kananske deshele, sazhne Esav skerbeti, njegov brat. Poslal je tedaj porozhnike pred seboj, de mu prihod napovedó. Svezher pridejo pôsli nasaj, in mu rekó: „Bili smo do Esava, vashiga brata, lej! hití vam naproti s' fhtiri sto moshmí.“, Jakob se vstrašhi in slo se bojí. Vef pláshen rasdvojí ljudi, drobnizo, govéjo shivíno, in velbljude v' dve trumi. Djal je namrezh: „Ako Esav pride, in eno vdári, morebít se bo sej ena otéla.“

Vite! storjèna *kriviza* zhes dvajset lét lohka zhloveku she grenke dní déla — *gròso, strah in trepèt!*

„Shè tisto nozh odbere Jakob darove sa Esava vsiga, kar imá. Dvesto kós, dvajset koslov, dvesto ováz, in dvajset ovnov, trideset dojézhih velbljudov s' shebétmí pod njimi, fhtirdeset kráv in deset bíkov, dvajset oslíz in deset oslov. Vsako zhedo da posebej gnati hlapzam, in jim rezhe: „Pred mano hodíte, in pufhajte prostor med zhedo in zhedo.“, „Shè jim vkashe vsakimu posebej: „Zhe te Esav frezha moj brat, in vprašha: Zhigava je shivína, ki jo shènesh? odgovorí: Vashiga hlapza Jakoba. „Svojemu

gospodu Esavu jo poshle v' dar. Tudi sam gré sa nami.,,

Tudi mí moremo po Jakobovo, kar je mogózhe, krivízo poravnávati, ki smo jo komu storili.

Jakob je tudi s'he molil: „Bog mojiga ozheta Abrahama, in mojiga ozheta Isaka! Gospod, rekel si mi: Verni se v' svojo deshelo, k' svoji rodovíni! Dobro te bom obravnal! Vse prenevreden sim tvoje mílosti in svestòbe, ktiro si skasal nad menoj. S' golo palizo v' rokah sim shel zhes ta Jordan lé, in sdaj grém s' dvéma rajdama nasaj. Pa otmí me sdaj od roke mojiga brata, od Esavove roke! „Strašno se ga bojím, vtegnil bi priti, in vbíti mene in mater s' otrózi vréd!.,

Spet lep isgléd, de more per molítvi serze govoríti! Zhe je serze hvaléshno, poníshno, savupno, *dobro*, kakor je Jakobovo, *je tudi* dobra molítuv.

30. Jakob se snide s' Esavam.

Ravno je shlo sonze is sa-góre, kar sagleda priti Esava Jakob, in shtiristo mósh s' njimi. Jakob sverstí svojo trumo. Lijine in Rahline dekli s' njunimi otrózi déne od sprédej, Lijo s' njenimi otrózi v' frédo, Rahelo in Joshefa, njé fina, nar sadej. On sam postópi naprej, in perklone se po s'hegi, tísti-krat do víshkih navádni, blishajózh se Esavu sej sedemkrat do tal. Esav mu tezhe napreti,

se ga okljéne, in ga objéma in kufhuje. Od veselja jokata obá. Esav pogleda shenske in otróke, in rezhe: „Kdó pa so tí? so tvoji?„ Jakob odgovorí: „Otrózi so, ktire mi je Bog dal.„ Sdaj se dekli s' svojimi otrózi perblíshate, in perklonejo se Esavu. Na to pride Lija s' svojimi otrózi, in perklo-
nejo se mu. Tudi Rahel in Joshef perstopita, in se Esavu perkloneta. Esav spet pregovorí: „Zhe mu pa so ti vse une zhe-
de, ki so me frezhovale?„ Jakob odgovorí: „De milost po- njih sadobím per tebi, svojim gospodu.„ Esav rezhe: „Imam sam dosti, ljubi brat!„ le imej, kar imash. „Nè tega! odgovorí Jakob: Zhe sim milost per tebi sadobil, lepo prosim, vsámi to bìtev darú od mojih rók. „Samo dober mi bodi, in vsámi nekoliko dobre, s' ktiro me je odobrótíl Bog, ktiri vse dá.„ Jakob tishí takó dolgo va-nj, de more vseti.

Vite, otrozi! nizh lepshiga ni, kakor zhe se v' krégu shivévshta zhloveka spet spravita. *Krivlze popráva, poníshnost* in pa *ljubesen* potoláshi jéso, naj bo she toljka.

Jakob se sdaj dalej pomíka, in pride spet na tisti kraj, kjer ga je bil Bog nekdam s' unimi ljubesnívimi sánjami sveselil, in postavi altar Bogú is hvaléshnosti na njemu.

Sadnizh je doshel Jakob do svojiga ozhéta Isaka. Kmalo po tem veselju vmerje Isak, ves star, ko se je she shiveti navelízhhal. Doshivel je bil sto in osemdeset lét. Njegova sinova, Esav in Jakob, ga sta pokopala.

31. Joshef pastírzhuje.

Jakob prebiva spet na Kananškim. Imel je dvanajst sinov. Od njih nar boljshi in ljubesnivshi je Joshef. „Sheftnajst lét je bil ravno sdaj star, in je ozhetove zhede s' bratmi pafel. Ozhetu pové Joshef, kar bratje hudiga pozhnó. Joshef, ves nedolshni mladénezh, se ni nikolj nizh taziga pezhah. Grósa ga je bilo, britko mu je bilo, in shel-lel je is serza brate pobolshati. Sa to — nè pa is shkodoshélnosti ali hudiga serza — je pravil ozhetu. Sa tega volo, in ker jim je na starost toljko veselja storil, ga ozhe imájo rajishi od vsih svojih otrók, in písano súknjo mu omislijo. Bratje pa, ker vidijo, de ga ozhe imajo raji kakor njé, so ga zhertili, in mu ne morejo dati lepe beséde.

Enkrat je imel zhudne sanje Joshef. Pové jih bratam. „Le poslušajte, jim rezhe v'svoji nedolshnosti, kaj se mi je sanjalo: Sdélo se mi je, de véshemo snopje na polju. Moj snóp vstane, in se po konzu postavi. Vashi snopi pa ga ostópijo, in se mu perklanjajo. „ Bratje rekó: „Kaj, nash kralj bosh tí, in mí tvoji podlóshni? „ „She bol so mu nevoshlívi, in she bol ga sovrashijo bratje savolo teh sanj.

Kmalo potlej je imel Joshef spet druge sanje. „Spet jih pové bratam: „Glejte, jim rezhe, imel sim pa le druge sanje. Sdélo se mi je, de se mi sonze, ljuna in svésed enajst vklanja. „ Ozhe ga krégajo, kadar to slishijo:

„Kaj, mu pravijo, zhèjo biti te tvoje sanje? Te bomo mar jes, tvoja mati, in tvojih enajst bratov po kraljevo zhaštít hodíli? „She huji píko imajo bratje sdaj na-nj. Ozhe pa, imeli so she enkrat sámí boshje sanje, ohranijo v' serzu te beséde, in jo premíshlujejo na tihim. Misli-li so, vse lohka, de je Bog mojiga ljubiga Josheta she na kaj velíziga odlózhil. In prav taka je bila. Joshe ljubek svojiga ozheta, je bil savolo svoje nedolshnosti tudi boshji ljubek.

Ljubi otrozi! Joshef, on blagi mladé-nezh, ktirimu so se svesde na nebu, in snopi na semli vklanjali; ki ga je ljubi ozhe s' lepo prashnjo súknjo, njegove líza pa Bog s'nedólshnosti shivo lepoto osáls hal— Joshef, blagi mladenezh, bo naj vam vselej *svete nedolshnosti ljubesniva podóba*. Bogú in ljudém dela zhloveka ona prijetniga. Kdor njó ljubi, ga ljubijo v' nebesih in na semli.

32. Joshef v' vodnáku.

Enkrat gredó Joshefovi bratje s' svojimi zhedami delezh od dóma. Ozhe so tedaj rekli Joshefu: „Pojdi, pojdi, in poglej, kaka je per bratih in shivíni, in pridi mi povéd-at. „Vboglívi Joshe gré voljno in s' veseljam. Kadar ga bratje priti vidijo od dé-lezh, berfsh pravijo med seboj: „Vite! vite! sanjázh pride! Vbímo ga, in versímo kám v' jamo, ter rezímo, de ga je svér vjédla. Bomo vidili, zhimú so mu sanje. „

Ruben, stari brat, ki jih sliši, si vse persadéne, de bi jim ga is rók vsel. „Oh, jim rezhe, nikar ga ne vbijajte! nikar ne prelivajte kerví! raji ga she versíte v'ta vodnák lè v' púshavi, de si sej rók ne okervàvite nad njim.„ Pa rekel je to, ker ga je skrivaj mislil spet is njega vseti, in ozhetu pelati. Kadar Joshef pride do bratov, beršh mu pisano súknjo, imel je jo ravno na sebi, is shivòta potegnejo, in vershejo ga v' vodnák. „Stara shtirna je bil, v' ktirim po vsi frezhi ravno vode ni bilo. Potlej se-dejo jést. Ruben ni mogel jésti. „Shel je, in le mislil, kako Joshefa svojiga brata oteti.

Ljubi otrozi! vam ni bol Ruben, kakor njegovi bratje, všhézh? — Torej, ako bi bratje vashi, vashe sestre, ali drugi otrozi hòtli kaj hudiga delati, koljkor morete, jim braníte! Pa memo vsiga — ne storíte nikolj samí nizh hudiga.

33. Bratje prodájo Joshefa.

Joshefovi bratje so per jédi, kar vidijo na enkrat rajdo ptujih kùpzov s' velbljudi ali kamélami proti sebi priti is goré. Ismaelzi, mlajšhi Ismaelovi so bili, nesli so shlahtne disháve, masíla in mjíro v' Egipt. „Kaj imamo dobízhka, rezhe svojim bratam Juda, zhe vmorimò brata, in njegovo smert sakrívamo. Boljšhi ga je Ismaelzam prodati, in nè gnusiti rók s' njegovo kervjó. Ti je vender le našh brat!„ Kadar tedaj pri-

dejo memo njih Ismaelzi, ga islézhejo is vodnáka, in sa dvajset freberníkov Ismaelzam prodájo. Joshef jóka, proši — pa nizh ne pomága. Vseli so ga Ismaelzi, in seboj pelali v' Egipt. Ruben ni vfiga tega nizh vedel. Pride k' vodnáku in islézhi ga hozhe. Ga nè najditi, se vezh od strahú ne savé. Natvégama letí nasaj k' bratam, túli in véka na glas: „Mladenzha ni vezh — jes pa kam se bom djál? „ Uni bratje pa so kosla saklali, vseli pífano Joshefovo súknjo, pomozhili v' krí, poslali ozhetu, in — o gerdóba lshí! — sporozhé mu rekozh: „To súknjo le smo najdli. Poglejte vender, ko bi vtegnila súknja vashiga fina biti! „ Jakob jo prezej sposná, in na glas spustí vék: „Mojiga fina súknja je! Svér derézha je mojiga Joshefa rastergala! rastergan, rastergan je Joshef! „ Jakob — grózne shalofti snamenje je tístikrat bilo to — raspórje oblazhíla po sebi, oblézhe se v' rásovník, in obshaloval je fina dolgo zhafá. Vsi njegovi sinovi, vse hzhere ga hodijo toláshit, pa ne dá se. Jokal je vùn in vùn. „Jój! jój! je smiram gòníl, od shalofti in britkofti pojdem sa sínám pod semlo! „

Preljubi otrozi! le poglejte, kam *nevoshlívost* perpelá! Prejishíte sej svoje ferzé — vprashajte se sámí: „Ne zhertim jes nikogar, zhe ima kaj lepsziga memo mene? mi ni soperno, zhe se drugim frezha perméri, ali zhe jih imajo od mene kaj rajshi? mi ni teshko jim dati lepe besede? jim nisim fhe le gerdih imén obéshati perpravlen? „

Oh, zhe je taka, hudi ljudjé she sazhénate biti! *Sazhétki* nevoshlívoſti ſo to. De ſe je obvárjete, pogosto miſlite, kam vſe nevoshlívez sadnizh sabréde. Ne mára, de laſtniga brata prodá, de ſpravi ozheta od ſhaloſti pod ſemlo!

34. Joshef na Putfarjovimu dõmu.

Bogaboježhiga zhloveka, umniga, ſveſtiga in poſhténiga ni ſkerb, zhe more tudi ſvoj kraj ſapuſtiti, in iti v' ptuje deſhele. Povſot je Bog per njemu. Povſot najde dobre ljudí. Ismaelzi ſo Joshefa v' Egipt perpelali. Putifar, imeníten Goſpod, kraljév dvórník, in vélki vajvoda ga je ondi kupil. Sveſto in poſhténo ſluſhi Joshef ſvojimu goſpodarju, ſa to ga pa tudi Bog imá rad. Kar Joshef pozhné, vſimu da Bog ſrézho in tjék. Veſ tedaj mu je vdán goſpodár, nje-ga ſamiga ſi imá ſa poſtréshbo, in iſrozhí mu vſe goſpodarſtvo

Pa ne manjka ſe tudi hũdobnih ljudí. Joshef je bil berhek mladénezh. Putfarjova ſhena ſe mu ſmiraj hlíni, in hozhe ga v' gréh pregovoríti. Joshef ni pervólil, rekel je: „Kakó bi mogel ſtoríti tako hudo-bijo, in greſhíti ſoper ſvojiga Bogá? „ Pa ſmiraj poſtópa ſa njim. Joshef ſe je ogible, in nozhe ſe s' njó kratko né pezháti. Enkrat je bil Joshef po ſvojih oprávkih ſam v' hiſhi. Baba pride, ſgrabi ga ſa plajſh, in ga

spet nagovárja. Joshef sbeshí ji plajsh v' rokah popustívshi.

Shena se na to filno rastogotí. Prijasnost hudobnih ljudi namrezh se naglo v' smertno sovrashtvo prevershe. Na ves glas sazhne vpiti, in ljudi sklizovati: „Lejte, lejte, jim pravi, kakshniga hudodniga zhloveka je k' hishi pervlékel moj mosh! Lés v' hisho je prishel, in se me lótil. Pa vpila sim, on pa je sbeshal, in plajsh popustil.„ Hranila sraven sebe je plajsh, dokler ni moshá bilo domú. Kadar pride mosh, mu pravi vse te lshí. Mosh se rasferdí, in per ti prizhi rezhe Joshefa v' jézho vrézhi, v' ktiro so kraljéve jetníke saperali. Tako je Joshef, lohka je she préd to previdil, po hudobni babi ob vápanje in ljubesen svojiga gosпода prishel, ob svojo zhasht, ob prostóst, in ob filo veliko veselíh dní.

Da vam tukej, moji ljubi otrozi! Joshef, on jáki, nedolshni, vojsháshki mladenezh ves lep isgléd. V' Boga je med skushnjávo mislil. Bogú vstrézhi le sheli. Ogíbal se je paidáshtva s' hudobnimi ljudmí. Njegova nedolshnost mu je ljubshi od bogastva vsiga svetá. Joshef ni ljubil krepósti in zhednosti is posvetniga dobízhka. Otéti svojo zhednost ali krepóst se she le vsiga vána, zhashtí, veselja in dobízhka. Pázh lep ván je ta! Idi-te, in storíte takó!

35. Joshef v' jézhi.

Joshef je sdaj v' jézhi med hudodélniki. Pa Bog, ktiri nedolshnosti nikolj ne sapustí, ga tudi v' jézhi ni sapustil. Ljubesnivo se ga podstópi, da mu milost najti per jezhárju. Vse jetníke mu da jezhár pod oblást. Prav veliko dobriga storíti dobí sdaj Joshef perlóshnost. Lohka toláshil jetníke, opominjal jih je, in jim njih révo polajshoval. Sa - nj, vliga dobriga, je bila sdaj temna jézha prijetno stanoválo. Sakaj dobro delati je dobrimu zhloveku vselej nar lepshi veselje bilo in bo.

Kmaló po tem rezhe dva imenítna dvórna flushabnika kralj v' ravno to jézho pahníti, vélkiga tozhája in velkiga péka: satoshili so mu jih bili. Jezhár je djál Joshefa zbes - nja, velíko jima postréshe. Nekaj zhasa sta she v' jézhi. Nekako jutro vidi Joshef, stopívshi v' nju jézho, de sta vsa oparjena in pobíta. Joshef on ves ljubesnív in vsmílen, vprásha prijasno: „Kaj se daní tako gerdó der - shítà?“, Odgovorità: „Sanje sva imela, pa nimava nikogar, de bi nama jih raslóshil.“ „Joshef, vedel je, de so navadne fánjske isláge prasne vráshi, jima rezhe: „Islaga je boshja rézh. — Pa vender povéjta, kaj se je vama fanjálo?“,

Vélki tozháj perpoveduje: „Sanjalo se mi je, de vidim vinfko tertó s' tremi mladíkami. Rašla, pognala ozhéfa, zvedla in grosdje je dosoríla. Jes pa sim kraljov kosa-

riz imel v' rokah, vsamem gròsed, ga oshnem v' kosariz, in podam kralju.„ Joshef, imévshi boshje posebno rasodenje, mu rezhe: „,Sánj islaga je ta: Trí mladíke so trije dnévi. Zhes tri dní te bo kralj povsdignil, in spet djal v' popréjshno flushbo. „Spet mu bosh kosa- riz podajal, kakor si mu ga. Pa, kadar ti bo dobro, misli tudi na me takrat! Vsmi- lenje imej s' menoj, in pròsi kralja, de me is te jézhe odréshi. Po tatínsko fim is Ka- nanške deshele odpelán, in po nedolshnim pahnen v' to jézho. „

Vélki pék vidi dobro Joshefa sanje ras- loshiti, in mu rezhe: „Meni se je sanjalo, de imam tri jerbafé na glavi. V' verhnim jerbasu so sa kralja v'fleherne jedí pekovški- ga déla. Pa tize so mi jih is jerbafa jedle snad glave.„ Joshef rezhe: „,Sánj islaga je táka:„ Tríje jerbafi so trije dnévi. Zhes tri dní ti bo všel glavo kralj, in te rekel obésti, in tize bodo mešo kávfale is tebe.„

Tri dní potlej je bil kraljov gód. Ve- líke gostí je napravil všim svojim flushabni- kam. Per misi mu tudi tozháj in pék na mi- sel prideta. Tozhája postavi v' staro flushbo; péka rezhe obésti. In tako se je Joshefova islaga spolnila.

Pa vélki tozháj ne smisli po Joshefu vezh v' svoji srezhi, ktiri mu je bil v' nje- govi nesrezhi toliko dobriga storil. Isgled *gerde nehvalëshnosti* je to!

36. Joshef je réshen.

Dve lét potlej imá kralj sanje. Sdelo se mu je, de je per Nilu per réki. „Sedem lepih, debélíh kráv pride is vode, in múlijo po travi sa vodó. Na to jih pride sedem drugih gerdih in f-hujšhanih is njé. Gerde in f-hujšhane krave poshró unih sedem lepih in debélíh. Kralj se prebudí, pa spet saspí. „Spet se mu sanja. Sdí se mu, de sedem lepih polnih klašov is eniga šteblja poganja. Sa ujimi jih perrase sedem drobnih in snedjávih. „Snedjávi poshró zherstve in polne klašóve. Po tem se kralj sbudí, in ves je prestráshen. Beršh ko se sdaní, je pošlal po vse modre in islagavze po Egiptu. Pravi jim svoje sanje, pa nihzher mu jih ne more rasloshíti.

Nehvaleshni, se Joshefa tako nemarno sposabívsíhi kraljév tozhaj sdaj pred kralja stopi, in pravi: „Morem she povedati svoj greh. Tíftikrat, ko je kralj na svoja hlapza, na-me, in na vélkiga péka hud bil, in naji v'jézho djati rekel, sva obá eno nózh imela vsáki svoje sošebne sanje. Vsaki sa-se sva v' sanjah vidila, kaj naji je zhakalo. Mladenezh je bil ravno v'jézhi. Njemu sva svoje sanje pravila, in rasloshil na tanjko nama jih je. Jes sim bil spet dján v' flushbo, un pa obéshen. Kralj pošhle per ti prizhi po Joshefa v'jézho. Preoblézhejo ga, in postavijo pred kralja.

37. Joshef povířhan.

Joshef sdaj stojí pred kraljam. Kralj mu rezhe: „Sanje fim imel, pa ni ga, de bi mi jih védel rasloshiti. Od tebe pa slishim, de véřh sanje vse gladko raslagáti.“ Ponířhni Joshef je odgovoril: „Nizh sam is sebe! Le Bog samore datí kralju řrezhen odgovor.“ Kralj mu perpoveduje sdaj oboje sanje — od debélih in kumernih kráv, in od polnih in perzvèrknenih klařóv. Joshef rezhe: „Oboje sanje řo eniga poména. Bog osnanuje kralju, kar mu je v' misli. Sedem lepíh kráv in sedem bremenítíh klařóv je sedem rodovítnih létin. Sedem ř-hujřhaníh kráv, in sedem řnedjávíh klařov je sedem nerodovítnih létin. Tako ře bo namrezh godílo: Sedem lét pride, de bo velíka rodovítnořt po vši Egiptovřki řesheli. Sa njimi nařtóri sedem grósa hudíh létin. řStířkala bo řrařřhna dragína řeshelo, in pórřhla bo vša obílnořt rodovítnih lét. Dvoje sanje eniga poména je pa sa to kralj imel, ker bo Bog gotovo, in řkórej řtoril, kar je Bog řklenil. řSkerbí naj kralj tedaj po móřhu, umnimu in nevtrudenimu. Ravná naj ta, de ře bogátíh létin obílnořt v' řhítnize in na kúp řesípa, de bo řéřti kaj ob dragíni, in de prebívávzi řeshelle lakote konez ne pojémlejo.

Vřřhézh je Joshefova kralju, in všim njegovim řlushabnikam. Kralj rezhe: „Kjé dobimó koga, de bi bil, kakor tí, tako poln boshjiga Duhá? Ker ti je vse to Bog raso-

del, nikogar ni memo tebe umnišhiga in modrejšhiga. Lej! postavim te zhes vef Egipt. Vsi moji podložni se morejo ravnati po tvojim povelju. Kraljev sedesh le sa-se obranim. Na to snáme kralj svoj perštan, in natákne ga Joshefu na roke, oblézhe ga v' drago drévjo tenzhízo, obéshe mu slato vervizo okolj vratú, posadí ga v' svojo drugo kozhijo, in klizati rezhe pred njim: „Deshelini ozhe je ta le.,,

Ljubi otrozi! prav lepo in na ranjko vidite is tega, kaj je *boshja previdnost*. *Tislím, ki ga ljubijo, vse Bog na prid obrázha.*

Bog da bogabojézhim ljudém, de se jim njih *bogabojézhnost* na dobro isíde. Vidilo se je od konza, de se Joshef sam tlázhi v' nesrézho, ker se po ozhetu ravná, nè pa po hudobnih bratih, in ker malopridne shene nozhe poslušhati. Pa is boshje previdnosti je sadnizh njegova bogabojézhnost frézha njegova.

Bog bogabojézhim da, de se jim tudi *preganjanje* hudobnih ljudi na dobro oberne. Joshefovi bratje so odverniti hotli, de bi kralj ne bil Joshef, in ga prodajo v' sushnost v' ptujo deshelo. Putfarjova shena ga je hotla v' strašhno nesrezho povésniti, in ga v' jézho perpravi. Pa s' tem ravno mu h' kraljevi zhaſti po nevédama perpomorejo.

Bog pobòshnim ali brumnim le sa to *terplenje* poshila, de jih *veselja vrédne* storí. Bratje so per jédi bili, in Joshef je mogel ravno takrat v' vodnáku kopernéti v' strahu nè lakote vmreti — de mlad své, kakšhina je

lazhnim, in de se ob zhasu lakote biti krusni ozhe velíke deshele navuzhí. Sushen je mogel préd biti, de poskusi, kakshina je per flushívi, in de gospodovati vréden perhája.

Tudi nam je lep isgled ta povédik, *kakó Bog terplenje dobrim ljudém povrazhuje*. Joshefovi bratje so mu pisano síknjo ras shivota istergali — kralj ga sdaj oblézhe v' tolikaj lepshi oblazhilo. Joshef je bil vkljénen in s' shelésjam okován — kralj ga sdaj s' slatim perstanam osnáshi, in s' vèrvizo slato okolj vratú. Joshef je bil po hudodélsko v' jézho porínen — sdaj je v' kraljevo kozhijo posajén, in ozhe deshele oklízan.

Pa zhe krepóst in nedolshnost na semli tudi neste vselej povernene, sej je s'he drugi svét, gotovo bote obé ovénzhane tam!

38. Joshefovi bratje v' jézhi.

Sedem rodovítnih lét sdaj pride, kakor je prerokoval Joshef. Joshef gré in spravla v' shítnize shito. Bilo ga je, kakor peska ob morju. Mériti ga od obilnosti vezh ne morejo. Pa tudi sedem hudih létin je nastopilo. Velíka lakota je perhajala po vsih deshelah. Joshef odkljéne shítnize, in previduje s' kruham ves Egipt. Is vsih deshél hodijo od Joshefa shito ljudje kupovat.

Le dobro je, zhe se ob obilnosti kaj sa prihodne potrebe déne na strán!

Tudi po Kananškim pertísne velíka dragína. Jakob tedaj rezhe svojim sinam: „Kaj si pomisľhujete? Slisľhim, v' Egiptu je shito na pródaj. „Stopíte dólj va-nj, in nakupíte nam ga, koljkor je treba, de pre-shivimò, in lakote ne vmerjemo.„ Deset Joshefovih bratov gré sdaj v' Egipt. Benjamina, she otròk je bil tistikrat, ko so bili Joshefa prodali, pa ozhe domá obdershíjo. Djali so ozhe namrezh, vtegnilo bi se mu po poti kaj nakljuzhiti.

Doshli so frezhno v' Egipt. Joshef je bil vse deshele gospodár, in bres njegoviga dovóljenja se ni smelo nizh shita prodati. Gredó tedaj k' njemu. Niso ga posnali, s' veliko zhaštjó popadajo pred-nj na obras. Joshef jih sposná per ti prizhi — in misli na sanje v' svoji mladosti! Vef hvaléshen in v' Bogá samaknen vidi Joshef sdaj, kakó zhudno Bog ravná zhloveshke rezhí.

Pa nesnán se dela Joshef proti njim, ojstro govori s' njimi, in jim rezhe: „Ogle-dúhi ste! Deshelo ste prishli ogledovat.„ Prestrašheni mu odgovoríjo: „Gospod, tega né! Le shivesha pridemo kupovát. Poshtë-ni ljudjé smo. „Svoje shive dní nismo bili nikolj ogledvavzi. Dvanajst bratov naš je. Našh ozhe she shivé na Kananškimu. Nar mlaji brat je domá per ozhetu. Uniga drujiga pa — jezali so sdaj bleso enmalo — vezh ga she ni.„ „Vite no! rezhe Joshef, gotóva je, kakor sim rekel. Ljudjé ste, ki jim ni nizh vupati. Pa poskusiti val hozhem. Kakor ref kralj shiví, de mi ne pojdete od tod,

dokler vašhiga nar mlaji brata ne bo! Ktiriga poshlíte smed sebe, de ga perpela. Vi drugi pa ste jetníki moji ta zhaš. Tako vam hozhem na konez priti, ali resnízo govòrite ali nè. Ogledúhi ste, zhe ste lgali, kakor ref shiví kralj!., V' jézho jih rezhe pelati.

Nekadaj so njega vergli v' vodnák — sdaj oni tizhé v' jézhi. Ta povrazhlíva boshja pravíza se velikrat she v' tem shivlenji perkasuje!

39. Bratje gredo domú.

Pravi zhlovek se nikolj ne mašhuje. Pobolshati svoje brate, nè pa terpinzhiti je hotel Joshef. Zhes tri dni jih vkashe perpelati is jézhe, pa rezhe jim: „Jes se Boga bojím, in nikomur ne délam krivíze. Zhe ste poshtèni ljudjé, pustíte eniga smed sebe perpertiga. Ví druji pa pòjte domú s' kúplenim shitam. Perpelíte k' meni po tem svojiga mladiga brata, verjel vam bom, in odshli ste smerti.„

Pobolshovati jih she sazhne nefrézha. Vdajo se va - njo, in med seboj pravijo: „Nad Joshefam, bratom, smo se tega sadolshili. Vidili smo britkóšt njegove dúšhe, milo naš je profil — pa nismo ga vslíshali. Sa to pride ta nadloga nad naš.„ In Ruben jim rezhe: „Vam nitím pravil: Ne pregreshíte se nè nad mladénzhikam! Pa nizh niste marali. Sdaj lè se nam njegova krí vtépa!.,

Vidite, ljubi otrozi! kako una svesta je vést. Velíko lét pretezhe, pa she nam ozhíta krivízo — kashe nam boshjo kasen ali shtrafo, in ob nji nasho pregrého.

Bratje niso védli, de jih Joshef vumé, sakaj po tolmázhu je govoril s' njimi. Joshef slíshijózh ta pogovor, se od njih oberne, in jóka. Serze se mu od ljubésni tája, berfh ko zhuti, de jim je shal. Pa svediti hozhe na tanjko, zhe jim je resníza. Oberne se tedaj spet va-nje, in rezhe Simeona, bleso nar nevsmílenfhiga nekadaj, svesati v' prizho njih. Svojim flushabnikom pa Joshef rezhe jim shakle ali vrézhe s' shitam nalúti, djati va-nje nasaj vsakimu svoj dnar, in memo tega jim she bréshen dati sa po-poti. Bratje otovoré ofle, in so odrínili.

Domá povedó ozhetu vse, kar se jim je bilo permérilo. Kadar vrézhe prásnijo, kar najde v' nji vsaki svojo zúlizo dnarjov. Vsi se prestráshijo, ki jih sagledajo. Shé bòlj namrezh kakor tístikrat, kadar so bili brata sa dnarje prodali, se jim je sdaj nad krívizhnim blagam gnufilo.

Njih star ozhe pa pravijo: „Ob vse otroke me bote perpravili. Joshefa vezh ni. Simeon sedí sapert. Shé Benjamína mi hozhete sdaj vseti. Vse letí na-me! Ne bo hodil né s' vami v' Egipt. Kaj hudiga se mu vtegne perméríti, in pod semlo to spravi od shalosti mojo sívo glavo.“

40. Benjamín gré v' Egipt.

Lakota pa le stíška Kanansko deshelo. Shito is Egipta je poshlo. Ozhe tedaj rezhejo: „Pojte she enkrat, in glejte, de she kaj shita dobité.„ Juda odgovorí: „Mosh, ki ima oblast po Egiptovskimu, nam je terdo sapovedal: Ne hodíte mi vezh pred ozhi, ako svojiga nar mlaji brata ne perpeláte seboj. Torej s' menoj poshlíte mladenzha, de is mesta pridemo, sizer lakote pomerjemo — ví, mí, in nashí otrozhízi. Jes sim porok sa fanta. Mene sa - nj glejte. Zhe vam ga ne perpelám, in ne postavim spet pred vas, gréh naj inam vse svoje shive dní. Ako bi ne bili toljko oprésovali, bi bili she lohka sej dvakrat prishli nasaj.„

Jakob rezhe: „Zhe je le táka, naj bo. Pa seboj vsamíte, kar rase nar shlatnejshiga v' desheli, in nesíte v' dar moshu — hladíla, medú, disháv, mjire, pávzhkov in mandelnov. Shé toljko dnarjov seboj vsamíte, in dnarje, ki ste jih per verhu vrézh nashli, tudi vsamíte: morebit de je smóta. In pa vsamíte brata, in pelíte ga k' moshu. Bog pa vfigamogozhen vam milost daj sadobiti per moshu, de vam da nasaj sapertiga brata, in tudi tega mojiga ljubiga Benjamína. Oh! jes sim pa kakor kdo, ki je ob vse otroke perpravlén!„

Kakó ves rad je imel Jakob svojiga Benjamínzhika! Tudi vas, ljubi otrozi! imajo ravno tako radi vashi starishi. Jélite, hu-

dobno bi bilo s' nepokórfhino shaliti toljkanj dobre, ljubesníve staríſhe?

41. Benjamín pride v' Egipt.

Joshefovi bratje s' Benjamínam in s' svojimi daróvi dojdejo frezhno v' Egipt. Joshef svédſhi, de je Benjamín per njih, sapové svojimu hiſhniku: „Kòli, in goſti naprávi. Per meni bodo jedli opóldne.“ „Storí, kakor je Joshef rekel. V' Joshefovo hiſho jih hozhe prezej pelati. Pa shé med vratmi ga ogovoré savolo dnarjov, ki ſo jih bili v' vrézhah najdli. Jim rezhe: „Bres ſkerbi bodite. Bog vam je ſkrivaj dal v' vrézhhe saklád. Jes ſim gotovo prijel vaſhe dnarje.“ Odperſhi „Simeonu is jézhe jih pela vſe vkup v' hiſho, pokládil je oflam, in napovédal jim, de bodo tukaj jedli opóldne.

Kar Joshef domú hódi, ſo ſvoje daróve perpravili. Vſi padejo na koljéna pred ſtopíſhiga v' hiſho, vſaki s' svojim daram v' roki. Joshef jih prijasno posdravi, in pa rezhe: „So sdravi vaſh ſtari ozhe, ki ſte mi pravili od njih? ſhe shivé?“ Odgovoríjo: „Sdravi ſo naſh ozhe, tvoj hlapez; ſhe shivé.“ Joshef je Benjamína pogledal, in vpraſha: „Ta je vaſh mlaji brat, od kti riga ſte mi pravili? — Bog ti daj dobro, moj ſín! mu rezhe, in urno gré is hiſhe. Vshalilo namrezh nad bratam ſe mu je. „Sol sé ga ſilijo. Kraj iſhe jók iſpuſtit, ſhel je v' ſapéro, in jóka.

O jémnaſta! kako *lepiga kaj* je reſnizh. na, prava *bratovſka ljubesen!*

Joshef smívſhi ſi obras pride naſaj, ſe premaguje, in rezhe: „Dajte obéd!“, „Sédejo. Po ſtarosti jih poſadíjo — nar ſtarſhiga od sgorej, nar mlajſhiga od ſpodej. Bratje ſe vſi ſavsamejo nad tem. — Sdaj nóſijo na miſo. Pa Benjamín dobí vſiga petkrat vezh kakor oni drugi. Jedli, pili ſo, in bili dobre in veſele volje.

42. Joshefova freberna kupa.

Prav svédit njih pobolſhanje, déne ſvoje brate Joshef ſhe na eno terdo poſkuſhnjo. Kaſal je do Benjamína poſebno ljubésen in obilniſhi, kakor vſe druge, ga je pogóſtil per mísi. Vedel je, de tudi ozhe raji kakor vſe druge Benjamína imájo. Rad bi jih tedaj ſpaſil, zhe niſo tudi Benjamínu nevoſhlívi, in zhe ga ne zhertijo, kakor njega nekadaj. Gotovo mu je bilo to vediti tudi ſa to mar, de bi bil varoval Benjamína, potreba naj bi bilo.

Joshef tedaj ſvojimu hiſhniku ſapové: „Napolni moshém vrézhe s' ſhitam, kar ga gré va - nje. Dèni na verh vrézhe vſakimu ſvoje dnarje va - njo. V' mlajſhiga vrézho pa ſhe mojo laſtno freberno kupo.“ Hiſhnik tako ſtorí. In drugo jutro, ko ſe dan ſasná, odrínejo s' ſvojimi ofli proti dòmu. Komej ſo is meſta odſhli, kar Joshef hiſhniku vkaſhe: „Na nóge! vdéri ſa moshmí! ki jih

dojdeſh, jim rezi: Kaj dobro s' hudim povrazhate? Kupo ſte vkradili, ki moj goſpod pije is njé. Gerdo ſte ſravnali!.,

Híſhnik jih dohití, in pové jim tako. Odgovoré: „Goſpod! káko je to govorjenje? kaj? mí bi bili ſtorili kàj taziga? Poglej! dnarje ſmo ti is Kananſke deſhele naſaj perneſli, ki ſmo jih v' vrézhah naſhli: in kradili bomo méníſh is tvojiga goſpoda híſhe, ſrebro in ſlató? Vmorjen naj bo naſ, per ktirim ſe kupa najde. Pa ſhe tvoji ſuſhni vſi drugi naj bomo po verhu., Ko bi mig-nil vrézhe is oſlov djavſhi jo odveſujejo vſaki ſvojo. Sakaj v' ti rezhi ſo bili dobre veſtí, in torej vſi ſerzhni. Híſhnik preſkúje vrézhe ſazhévfhi per nar ſtarejimu noter do nar mlajiga. Najde jo, kupo, v' Benjamínovi vrézhi. Oſterméli ſo, oſle obloſhíli in vernili ſe v' meſto vſi vkup. Vſi gredó k' Joſhefu, Juda od ſpréd. Kar pred-nj pozépajo.

43. Lepo Judovo ſerze.

Joſhef jim rezhe: „Sakaj ſte jo tako naredili? ménite, de moſh kakor jeſ, ne more kaj taziga vganiti?„ Juda odgovorí: „Goſpod! kaj ti bomo rekli? kaj djali? s' zhem ſe iſgovorili? Bog je najdel krivízo nad nami. Sa to ſe nam táka godí. Glej! on, ki ſe je kupa najdla per njemu, in vſi mí ſmo tvoji ſuſhni.„ Joſhef rezhe: „Bog me

vari tega! Kupe tát bo moj fushen. Ví drugi pojte k' ozhetu per míru domú.,

Juda sdaj blishej stópi k' Joshefu, in s' pogúmam in svéstjo mu rezhe: „Profim, Gospod! naj smém rézhi besédo, tvoji hla-
pez. Ne bodi hud, de govorím na ravnost in predersno s' teboj, ki si kraljove enáko-
sti! Unkrat si vprašhal: Imate she ozheta ali she ktiriga brata? „Smo djali: de. Ima-
mo jih ozheta, in mladiga brata, ktiriga imájo sa vse radi ozhe. Rekel si: Perpelíte ga. Viditi ga hozhem. „Smo djali: Ozhe ga ne dajo od sebe. Vmerli bi raji. „Si rekel: Zhe vashiga nar mlaji brata ne bo s' vami, vezh ne bote mojiga oblizhja vidili. Ozhetu smo to povedali. Goníli so nas spet v' Egipt. V' novizh smo jim rekli: Ne sme-
mo priti v' Egipt, zhe naš mlaji brat ne gré tudi. Vezh ne smémo moshu pred oblizhje, zhe ga ni per nas. Ozhe so djali: „Véste, Rahel, moja shena, je imela dva fina. Eden je od doma shel, in djali ste mi, de ga je svér rastergala. Zhe mi she tega vsamete, in se mu po poti nestrézha perméri, od shalosti spráвите pod semlo mojo sívo glavo. Domú naj tedaj pridem, in ne bo naj fanta per meni, in ozhe naj ga ne vidijo, njega, ki ga ljubijo sa shivlenje — vmerli bodo, in spravili bomo njih sívo glavo od shalosti pod tla. Jes sim bil porok sa mladenzha. Jes sim jim sa - nj stal. Rekel sim ozhetu: „Zhe vam ga domu ne postavim, greh naj imam vse svoje shive dúi. Jes naj ostanem tedaj namest mladenzha tukaj. Jes hozhem

tvoj sushen biti, de le mladénezh gré s' bratmi domú. Kako neki bi mogel bres mladenzha k' ozhetu? „Sej britkoſti ne bom vidil, ktira jih zháka.„

Takó je Juda sam hotel sushen biti is ljubesni do ozheta, starzhika, in do mladiga brata!

44. Joshef se da sposnati svojim bratom.

Joshef sdaj ozhitno vidi, de so bratje ref poboljšali se. Ne more se vezh premagati. Vkasal Egipzhanam je okolj sebe stojézhim: „Vſi is hiſhe od mene!„ Nikogar ptujiga ni sraven, in Joshef je s' bratmi sam sdaj, in ispuſtil je na glaſ jók, de ga je ſliſhati po zelim poſlópju, in rezhe jim: „Jes ſim Joshef! „Shè shivé moj ozhe?„ Bratje oterpnejo od ſtraha, in kar beſédi-ze ne morejo pregovoriti. Vſa kriviza, kar ſo je ſtorili Joshefu, jim hódí na miſel. Namesti veſelja ſe viditi ſpet, jih ſtrah in groſa prehája. Joshef, on veſ ljubesnív, ſe jim ſtráſhen sdaj vidi.

Tako naſ greh ob shivlenja nar lepſhi veſelja perpravi, in plaſhí naſ, de ſe boji-mò ſhe takó dobrih ljudi — de ſe Boga zlo, njega vſiga ljubesníviga, tréſemo in ſmo v' trepétu pred njim.

Pa Joshef je ſerzé delal bratom, in prijaſno jim rezhe: „Vender bliſhej ſtopíte! Joshef ſim, brat vaſh, ki ſto me bili na

Egiptovsko prodali. Ne bójte se, in ne bodi vam britko, de ste me prodali v' ta kraj. Po vašim prídu me je pred vami poslal Bog. Dve lét lakote je s'he le menílo, in pride jih s'he pét, ki ne bo nè sérve nè shétve. Pred vami tedaj me je poslal Bog, de vaš preshiví, in zhudama lakote otmè. Ne po vašim naklèpu, prishel sim po boshji volji les. Kraljoviga ozheta, njegove híshe gospodarja, in knésa me je Bog narédil po vsi Egiptovski desheli. Hitíte tedaj do ozheta, in rezíte jim: „Joshef, vaš sin, vam sporozhí: Bog me je gosпода postavil vse Egiptovske deshele. Dòli pridite k'meni, ne mudíte se. V' deshele nar lepšim kraju bote prebivali, bliso me ne bote — vi, vašhi sinovi, vašhi vnúki, vašha drobniza in govédina, in vse, kar imate. Jes vaš bom shivel, vaš, in kar vaš je, vse. „Shè pét lét bo lakota., — Bratam s'he rezhe Joshef: „S' lastnimi ozhmí sej videte sdaj, de ne govorím s'vami vezh po tolmázhu, ampak is úst do úst. Vso mojo zhašt v' Egiptu povéjte ozhetu, in vse, kar ste vidili! Hitro hodíte, nasaj pridite, in ozheta mojiga seboj perpelíte!„

Sdaj se Joshef Benjamína svojiga brata okljéne, in jóka; in Benjamín se njega okljéne in jóka. Vse brate je kushnil, in per vsakim se jóka.

Otrozi! kdo tukaj ne bo s' solsnimi ozhmí v' nebo pogledoval, in ne porezhe s' omanim serzam:

„Oh! kako si tí dober, o Bog!

„*Pazh neskonzhna ljubesen si ti!* Zhe ljudje she takó neisrezhenó ljubesnivo ravnájo, oni tvoje stvarí, — kako nevmífleno dober, o Bog! morešh biti she le tí! Zhe slabòrni ljudjé toljke shali tako is serza odpushajo, kakó rad mu bošh she le tí odpustil, kdor se pobólsha! Oh! kdo bi tebe vesel ne bil, kdo te is serza ne ljubil! Kdo, she tako se pregreshívshi, bi ne upal, zhe se pobólsha, odpushanja per tebi? „

„*Vsa blága je tvoja ozhetova skerb.* Zhudna je tvoja prevídnošt, mòlit jo je per vseh rezhéh — bodo naj male ali velíke. Ravno takrat, kadar so bratje brata moriti hotli, jel si jih po ravno tem bratu she tístkrat od smertne lakote otévati. „Súknje pifana barva, nektire sanje so oród bile tvojih rók, de si ozheta, brate, kralja velíziga, in vse njegovo kraljestvo odobrótíl. Tudi lakota zlo te je mogla Egipzhanam, in všim narodam okrog odkasovati, de si ljudí sploh ozhe in redník! — In takó — o blager nam! — takó tudi sa naš tí fkerbísh! Ravno tako lohka tudi naš réshish is vsake nadloge! Kdo, bodi she táki vbog, si bo she serze bélil s' mòtnimi fkerbmí! Kdo, zhafi naj bodo she takó hudí, ne bo najdel pokója, zhe v' tvojo ozhétnò prevídnošt savúpa! „

„*Presvétí si ti!* Pokashesh nam tudi s' to povédjo, de tí, našh prelubi ozhe! nozhesh svojih otrók samó shivéti, temuzh srediti sosebno hózheshe is njih dobre ljudí. Ob sgodnim terplenji, o preganjánju in obrekovanju, o ptújshini in jézhi si sdélal is Jo-

shefa tako blasiga moshá. Pobolshhal s' potrebo in lakoto, s' nesrézho in s' véstnim nepokójam si njegove brate; in njih kosmáto nevošhli vošt, njih divje sovrashtvo, njih boshjo posábo spreobernal v' hvalo, ljubesen, in pa molítuv. Pa, komej je nad Joshefam in bratmi misel terplenja doséshena, komej so vrédni veselja, she si konez terpljenju storil; in veselje jim is terplenja perzvede, ktiriga si nikolj niso bili svésti. Torej tudi lakota in vboshtvo, obrekvanje in preganjanje, jézhá in shelésje naš zhakaj, ne sbòjimo se. „Sej vémo, de naš le pobolshujesh s' terplenjam. Terplenje se bo v' veselje konzhalo. Vse bosh práv ispelal!„

„In pa — zhe sveta, mílostva, neskonzhna tvoja ljubesen is eniga samiga pergódka she sija tóljkanj lepo in prijasno — zhe na semli ljudém dajash she take zháfize nebeshke; kakó bo she le tisto gòri v' nebesih, kjer se nam bosh she velíko mílshi in ljubesnívshi, kakor Joshef bratam, sposnati dal; in kjer te bomo v' svelízhanje samakneni flovíli, hvalíli, in molíli!„

45. Ozheta Jakoba veselje.

Tudi kralj je sashlshal, de so prishli Joshefovi bratje. Kralj, in vsi per dvóru so tega veselí. „Svoje lastne vosóve je dal, de so shli po Joshefoviga ozheta, in pa po shene, in njegovih bratov otroke. Joshef da she vsakimu dvoje prashnje oblazhílo.

Benjamínu pa tristo freberníkov, in petéro prashnje oblazhílo. Ravno téljko dnarjov in preblék je ozhetu poslál, in po verhu she defet s'egiptovskimi blagóvi otovorénih oslov, in defet oflíz, de jim nesejo shíta in shíve-sha sa po - poti. Tako jih odprávi, in per odhódu jim rezhe: „Ne krégajte se mi po poti — ne ozhítajte si vezh nekdajniga! Vse bodi posábleno!„

„Stari ozhe mej tem so jih shalofni perzhakovali. Sgubiti svojiga ljubiga Benjamína so se bali. Bratje pridejo na enkrat s' Benjamínam, in savpijejo komej v' hífho stopijózh: „Shé shiví Joshef vafh fin, gospodár je vfiga Egipta!„ Ozhe pa so si vfo drugo mislili. Ne verjámejo jim. Pa vse jim sapored perpovdujejo, in povedó jim besede, ktire je Joshef govoril. Viditi kraljove vosé, in toljko drasih daróv, ki jim jih Joshef poshíle, jim je kakor prebudívshimu se is hudih sánj. Njih duh je v' novizh oshivel. Shé dosti, so djali, de le Joshef moj fin shiví! Grém, vidil ga bom, préden vmerjém!„

Per ti prizhi se podá Jakob na pot. Njegovi finóvi so na vosé djali, ki jih je kralj poslál, njega, svoje shene in svoje otrozhízhe. „Seboj so vseli vse svoje zhede, in vse svoje barno blago. Na meji Kananfke deshele je she dar Jakob Bogú opravil. „Skerbelo ga je to deshelo sapustíti, ktiro mu je bil Bog, in pa mlajsham njegovim obljudil. Daljna pot je sa-nj tako stariga moshá mnoge tesháve in nevarnosti imela. Boga je tedaj sa svet profil in sa pomózh — in

Bog mu govori po nozhi v' perkasni : „Jes fim v'ligamogozhni Bog, Bog tvojiga ozheta. Ne bój se v' Egipt iti. Jes te sprémim. Velek narod hozhem storíti tam dólj is tvojih otrók, in jih spet nasaj perpelati. Tebi pa bo Joshef ozhi satísnil.„ Vef strah odvsa-mejo te obljuje pobòshnimu starzhiku. Bres obotáve se odríne v' Egipt. Juda je naprej shel, in ga Joshefu napovedal. Joshef rëzhe svojo kozhijo naprézhi, in se mu pelá naproti. Sagledavshi ozheta plane is kozhije, jim tezhe naproti, se jih okljéne, jih objéma in joka. „Star ozhe pa rezhe : „Rad vmerjem sdaj, de te le vidim, in me preshivísh.„

Po tem gré Joshef ozhetov prihod kralju napovédal. Kralj rezhe Joshefu : „Vef Egipt ti je sa ozheta in brate na sbéro. V' nar boljsi kraj deshele jih vséli.„ Potlej pelá Joshef tudi pred kralja ozheta. Brumni in zhaftíti starzhek je mólil nad kraljam. Kralj vprasha : „Koljko ste stari?„ Jakob odgovorí : „Lét mojiga popótvanja je sto in tri-deset lét : malo in hudih lét, ktire ne dosé-shejo lét popotvanja mojih ozhetov.„ „Shé enkrat je nad kraljam mólil, in gré vef gínjen spred njega. Joshef pa mu je po kraljovim povelju na Gesenskim sêlo odkasal, v' Egipta nar lepshimu kraju. Njega in njegove je shivel, in preskerbel obilno s' vsm, kar jim je bilo tréba.

O jëmnašta, otrozi ! kaki lep isgled otrozhje ljubesni je pa le Joshef sa vas ! On, egiptovski máli kralj, spofhtuje in ljubi ravno

tako ozheta, kakor jih je nekadaj otròk. Sdaj ob dragíni so bili obòshan pastir njegov ozhe. Memo tega so s^{he} Egipzhane pastirje sanizhovali in zhertíli. In Joshef jim vender le po *otrozhje zhas^t* skashe pred kraljam in Egipzhavami. Viditi ozheta se od veselja jóka. S' darmí jih je obsúl. Sa-nje fkerbel, shivel jih je, delil je vse s' njimi, kar je imel, skasal jim is serza vso *mogó-zho ljubesen*.

Otrozi ! zhas^títe sej in ljubíte tudi takó starishe. Persadeníte si, de tudi nad vami staris^{hi} velíko veselja doshivé.

46. Jakobova in Joshefova smert.

Jakob je sto, shtir in sedemdeset lét doshivel. Kadar se je njegova smert perblišovala, posble po Joshefa, sinú. Joshef pride, in tudi svoja sínka, Efrajma in Manaseta k' ozhetu perpela. Jakob povsame vso svojo mozh, se sklóne na posteli, in rezhe: „Kdo sta te dva?“, Joshef odgovorí: „Moja sinova, ki mi ju je Bog dal v' tem kraju.“ Jakob rezhe: „Sem mi jih perpeli, de jih blagoslovim in molim nad njima.“ Mu jih pelá, Jakob jih vsame na rózhe, jih kushne in objame, Joshefu pa rezhe: „Glej! tebe nisim mislil viditi, in Bog mi zlo da viditi tvoje otroke.“ Jakob ju blagoslovla in moli nad njima, rekózh: „Bog, ktiriga sta Abraham in Isak, moja ozheta zhas^tila; Bog, ki me je vòdil svesti-

mu pastirju enako od mladiga do sdaj; Bog, ki me je otéval, kakor dober angel, od vsiga sléga — blagoslòvi, odobròti naj te dva mladenzhka, in porekó v' pergóvoru naj si ljudjé: Po Efrajmovo in Manasetovo te Bog odobròti. „ Joshefu pa rezhe she: „Glej! jes vmerjem, pa Bog bo per vas, in popelá vas spet nasaj v' vaslih ozhetov deshelo. „She en délesh vezh memo tvojih bratov dam tebi — „Sihemsko sèlo nam-rezh. „

Na to se Jakob sníditi rezhe vsm svojim finovam, in móli nad vsmi. Judu pa she posebej rezhe: „Kraljéva páliza ne bo preshla od Juda, nè vajvodstvo od mlajshov njegovih, dokler *ga ne bo Tistiga, ki je naménen biti poslán. Narodi bodo upali v' Njega.* „

„She rezhe vsm vkup: „Pokopajte me v' jami v' Makpeli na Kananskim. Ondi sta Abraham in „Sara pokopana: ondi Isak in Rebeka pozhivata; ondi sim tudi Lijo pokopal. „ To isrékshi se poravná nasaj na postelo, in je vmerel. Takó pohlévno vmerje in mírno, kdor je bogabojézhe in pravízhno shivel.

Joshef to viditi, pade ozhetu po obrazu, joka in jih kushuje — in na Kananskim jih pokóple, kakor so sheleli. Tako ljubijo do smerti starishe dobri otrozi, in spolnijo jim tudi voljo po smerti.

Joshef doshiví she sto in deset lét. „She veselje svoje nuke péstovati je imel, in nukov nuke. Kadar se njegov kónez perblí-

sha, rezhe bratam: „Vmerjem. Bog pa vas bo obiskal, in popelá vas v' deshelo nasaj, ktiro je obljubil našham ozhakam, Abrahamu, Isaku, in Jakobu. Vsamíte, kadar se to sgodí, seboj moje koshíze.„ Obljubiti mu morejo. In vmerel je — poln vére v' boshje obljube. Nobena poprejshina hudobija mu ni sadne ure greníla. Dobra vést mu je sladko in lohko smert delala. Velíko sóls je prelítih bilo po njemu!

Njegovo truplo je bilo v' masílo djano po egiptovski shegi, in hraneno v' trugo.

Ljubi otrozi! Tudi mí prelímo kako sólso per Joshefovi trugi, in sveti sklèp storímo po njegovo *hudiga se varovati*, in *dobro delati* po njegovo! Tudi našha smert bo pohlevna potlej, in jokali bodo tudi drugi na našhíh grobéh, in dobri ljudjé biti bodo skleпали!

M O S E S

47. Otrók Mosef v' bizhnatim jerbaszhku.

Is Jakobovih otrók se je szhafama velek narod podrédil. Tudi Israel je bilo Jakobu imé. Sa to se je temu narodu Israelovi otrozi, ali Israelov narod, reklo. Israel je imel dvanajst sinóv. Vef narod je bil torej v' dvanajst rodóv rasdelèn. Po iménih Israelovih sinóv so se imenovali ti rodóvi.

Tisti stari dober Egiptovski kralj je bil mertev. Novi kralj nozhe nizh vediti sa Joshefa. Tolikaj ptujiga naroda v' njegovi desheli mu pergréva. „Skléne ga tedaj sa-tréti. Naklada jim dela bres milosti. Po zegov nizah in na polju so mogli hudo hudo tláko opravlati. Pa vse vnovizh rojénvane Israelske pubizhe zlo v' vodo pométati je vkasal.

Bila je tistikrat neka dobra, vsa boga-bojézhna mati. Le toljko salo déte je imela. Zhes vse ga je ljubila. V' strahu in trepétu ga skríva ze le tri mešze. Ni ga mogla dalej perkríti. Jerbaszhek je tedaj is bízhuja, per nas nesnaniga, spledla, ga snotraj sasmolíla, de voda ne more va-nj, poloshila va-nj pubizha, in jerbaszhek djala per kraju Nila v' lózhje. Misllila je blèso: „Morebit Bog vender koga poshle, de se, zhe ga tako najde, vsmili lepiga otroka.“

„S' tako ljubesenjo s'kerbé matere sa svoje otroke. Bog je tako obernil, ker s'he ne morejo samí otrozi sa se s'kerbeti. Otrozi! hvaléshni bodite Bogú sa to ljubesnivo obrazhílo, in radi is serza svoje matere imejte.

Otrokova sestra je od délezh stala, in gledala, kaj se bo godílo s' otrokam. Ni pa le to lepó? To je imela sestra brátiza rada!

Tako morejo vézhi bratje in sestre sa manjšhi brate in sestre s'kerbeti. Oh, greh velek bi bil, ako bi jim zlo kaj shaliga delali namest tega.

Kar na enkrat pride kraljova hzhí s' svojimi tovarshízami k' vodi. Sagledala je jer-

baszhek v' lozhju, in rezhe svoji dekli po-nj iti. Ga odprè, kar sagleda otroka. In pa na! vekal je pubezh. „Smili se ji, in rezhe: „Oh! Israelskih otrók ti bo ktiri!„

Ljubi otrozi! Jelite, kaj lepiga je vsmlenje? Vaf ne shène nekaj, bol zhiflati kraljovo hzhér po njeni dobri dufhi, kakor kralja s' vfo slato króno? Vite tedaj, vèzh je vrédno dobro ferze, kakor krona kraljéva! Tudi dekla she tako vboga je po nar lepshi rézhì lobka ti kraljevi hzheri enaka!

Kadar je otrokova sestra vidila, de se déte smili kraljevi hzheri, si vsame pogúm. Gré, rezhe ji: „Naj grém, in kako Hebréjko poklizhem, de vam dete doji?„ Hzhi kraljova rezhe: „In pa idi, idi!, Po svojo mater je tekla vesela domú. Hzhi kraljova ji rezhe: „Vsamíte to dete, in redíte mi ga: plazhala vam bom.,„

Pàzh je bila vesela mati, pàzh je Boga hvalila vsévshi spet na rózhe otroka! Ljubesníviga fanta je is njega sredíla, kraljovi hzheri ga pelá. Kraljova hzhi ga sa rejénza vsame, in imé Mosef mu dá.

Pa kdo je tako obernil, de je ravno takrat hzhí kraljova na vodo prishla, né pa trínoshki kralj? in pa, de je déte ravno takrat, kadar je jerbaszhek odperla, tako mило jokalo? Bog je dal, de se je vjélo vse tako. On je, otrok she sam sa-se ni vedel, zhul nad njím. On ga je, she nesmóshniga si pomagati, otel. Ravno tako, ljubi moji otrozi! *skerbi* Bog tudi sa vaf. Ravno tako vaf je she morebit is jesar nevárnost otel, sa ktire

famí ne véšte, de šte bili v' njih. Oh! *ljubite* ga sej, njega dobriga Bogá, in va-nj stavite vse svoje *savúpanje*.

48. Mosef per studenzu.

Mosef je bil she odráshen mosh, in vidi nadlógo Israelzov, svojih bratov. To ga je v' shivo bolélo. Nozhe nè vèzh kraljev sín imenovam biti. Raji hozhe s' vbogim in satíranim ljudstvam boshjim révesh biti, kakor s' njega stískázhi greha kratko veselje vshivati. Sa pravízo terpeti mu je ljubshi kakor imeti vse Egiptovsko bogastvo. V' Boga, v' njega nevidniga, kakor bi ga vidil, je obrazhal ozhí, in terdo se ponèse sa svoje stískane brate. Kralj mu je torej po shivljenju stregel, in Mosef pobégne is Egipta.

„Boljšhi je praviza od slatá vsiga svetá. Raji revesh, pobégneniz, sraven pa dober; kakor sín kraljev, in frézhen, sraven pa hudoben.“ Tako si je Mosef mislil. Tako misli vsaki dober, jáki zhlovek.

Mosef je na Madjanško béshal. Truden in spótan séde per studenzu. V' tístim kraju je bogabojézh duhoven prebival, Jetro po iméni. Imel je sedem hzhérí. Ozhetove ovze so pasle, ravno pershenejo zhede k' studenzu. Sajémajo, nalivajo koríta, in jih napajajo. Pa pertisnejo she drugi pastirji. Kakor préd saróblenzi — nar prvi hozhejo per vodi biti, in so odrínili dekléta. Mosef vstane, jih vbráni, in on jim napojí ovze.

S' lépo so pastaríze potlej ovze domú pergnale. Ozhe jim rezhejo: „Kako je, de ste tako sgodne dānš?„ Odgovoré: „Ptuj mosh is Egipta naš je pastirjam branil. Pa she nalival nam je, in sam pojíl ovze.„ Slo je ozheta veselila ptujzova pervershnost. Vsi hvaléshni so rekli: „Kjé je? Sakaj ste ga pustile? Poklízhite ga, de sajme s' nami.„ Mosef pride sdaj k' Jetru. Dobri ljudje so vselej eden drugiga veselí, tudi Mosef in Jetro sta se kmalo vsela. Obljubiti mu je mogel Mosef, de ostane per njemu, in Jetro mu svojo hzhér Seforo sa sheno dá.

Tako se je Mosefu njegovo *lepo djanje*, pazh ni mislil, *lepo povernilo*. Pa ravno sa to je tako lepo bilo, ker na plazhílo ni mislil. Nobeno lepo delo ni bres povrazhíla, desiravno ga ne gré savolo povrazhíla delati.

Tudi vidimo is tega spet sa dobre ljudi *boshjo ozhetovo skerb*, ker je pregnánimu Mosefu táko perbeshalshe dal najti.

49. Gorézh germ.

Mosef je sdaj Jetru ovze pasel. Enkrat jih shène delezh v' púshavo, zlo do gore, Sinaja. Tukaj po teh samòtah, kjer drugiga ni bilo, svunaj semtertje kak germ, je pazh Mosef vezhkrat na révo svojih bratov v' Egiptu mislil, in k' Bogu sa - nje sdihoval. Pa Bog jih je bil she manj posabil. Réshit jih tedaj, jim Mosefa poklizhe, she sdavnaj

isvoljeniga sa to. Mosef vidi v' fređi germa s' pleménam goreti. Zhudi se, de germ gorí, pa ne sgorí: „Naj grém, je djal, in práv pogledam to zhudno perkasen,” kar ga glaf is plemena ogovorí: „Mosef! Mosef!” Pravi: „Tu fim!” Glaf rezhe: „Bog tvoji-ga ozheta fim jes, Bog Abrahamov, Isakov in Jakobov.” Mosef, poln svetiga strahú, fkrije obras. Bog govori: „Vidil fim révo mojiga ljudstva v' Egiptu, in flifhal njih krik pred stífkavzi, ki jih satirajo. Is rók jih hozhem Egipzhanam istergati, in peláti v' dobro prostorno deshelo, ki se mleko in méď po-nji zedí: na Kananško jih popelám. Torej idi, tebe poshlem h' kralju, de moje ljudstvo is Egipta popelásh.” Mosef rezhe poníshen: „Koga fim jes, de bom hodil h' kralju, in Israelove otroke is Egipta vodil? — Pa, tudi verjeli mi ne bodo, né mojih besedí poslušali. Porekó mi: Ni se ti ref Bog perkasal.” Bog rezhe: „Kaj imash tistu v' roki?” Mosef odgovorí: „Palizo.” Bog rezhe: „Na tla jo versi.” Jo vershe, in kazha je bila. Mosef pa sbeshí pred njó. Bog rezhe: „Sési in prími jo.” Mosef se-she in jo prime, in spet se mu v' roki v' palizo kazha spremení. „Po tem, rezhe Bog, bodo sposnali, de se ti je Bog perkasal, Bog njih ozhakov.” Mosef rezhe: „Prosim, Gospod! nikolj nisim bil sgovòrn. Jezlám, in jesik se mi savaluje.” Bog rezhe: „Kdo je dal ufta zhloveku? kdo vftvaril glushza in mutiza? kdo slepza, in vidza? né jes morebít? Idi, jes ti bom v' uftih! jes te

vuzhil, kaj de govòri." Mosef s'he le misli, de ne more kaj on toljkimu opravílu, ter rezhe: „Prosim, Gospod! koga drujiga pòshli." Sdaj rezhe ojštro Bog in terdó: „Aron, brat tvoj, je sgovòrn. Srezhal te bo, in sagledavšhi te, se te serzhno rasveselil. Moje besede mu pokladaj na jesik. Jes pa bom tebi in njemu v'ustih. On bo namešt tebe ljudém govoril." Mosef je bil pokorn. Gré in prósi Jetra, de naj mu puští v' Egipti. Jetro rezhe: „Pojdi, in frezhno hòdi." Mosef je sheno in svoja sínzhika na ofla posadil, prijel palizo v' roko, in odrinil v' Egipt. Aronu v' Egiptu je Bog mej tem rekel: „Idi v' pufhavo Mosefu, svojimu bratu, naproti." Aron grè, ga frezha v' pufhavi, in perferzhno ga kufhne. Mosef mu perpovduje, po kaj ga Bog poshle. Obá vkup grešta v' Egipt, in sklizala sta Israelfke starashíne. Vse boshje besede jim pravi Aron, ki jih je Bog govoril. Mosef storí zhudesh s' palizo. Vse ljudstvo je verovalo, perklo-nílo se, in na obrasu molílo.

Ljubi otrozi! ne vidimo boshje *prijasnosti* in *milosti* spet tukaj ozhitno? Ponísha ljubesnivo se do ljudi. Vsako solso vidi on, flishí vsak sdihlej. Vsmilenje ima s' njimi. V' njih révi jim pride na pomozh. Oh! kdo bi tako dobriga in ljubiga Boga spet ne ljubil nasproti? kdo bi va-nj ne savúpal?

50. Mosefovi zhudeshi.

Tistikrat je skorej ves svet v' malikovanju in vrashih tizhal. Egipt je bil sédesh obojiga. Né le sonza, ljune in svésed, ampak — o strasna nespamet! — tudi shivali so molili ljudstvo in kralj. Zlo v' leséne podobe so svoje savupanje stavili. Menili so, de podoba njih molítve slishi, in de jim pomaga kaj. Bog je tedaj ljudém hotel spet enkrat s' velíkimi nesnanimi zhudeshi nasnanje dati, de je on sam edini pravi Bog, Bog nebés in semle. „Svedili bodo Egipzhane, je Mosefu djál, kadar istegnem roko nad Egiptam, de jes sim Gospod, kadar popelám Israelze smed njih.“

Mosef in Aron, po osemdeset lét stara sívzhika, s' belimi lasmi, stópita pred kralja sdaj. Napovésta mu boshje povelje: Tako pravi Gospod: „Spústi moje ljudstvo, de mi gré gód obhajati v' púshavi.“ Kralj odgovorí ves prevseten: „Kdo je gospod, de bom v' strahu njegovi besedi? Ne vé m nobeniga gosпода. Tudi ljudi ne pústim.“

Mosef hozhe sdaj kralju fkasati, de ga res Bog poshle. Vergel je pred kralja palizo, in bila je kazha. Pa ne sméni se sa to kralj. „She bol je ljudi stískal.“

Mosef vdari s' palizo v' prizho kralja na Nilovo réko. Vsa voda je kri, ribe pomerjejo, in nihzher je ne more vezh piti. Kralj se oberne, in se ne smársi.

Mosef istegne palizo po rékah, potókih, jeserih in rupah v' Egiptu. Sháb bres shtevíla se vsdigne in pokríje deshelo. Vse shivo jih je bilo po kraljovim poslopju, po sapírah, po postelah, po klopéh, po vlih hishah, po pezhéh, po neshkah in po téstu v' njih. Kralj se vdá. Pa komej ni bilo sháb, she sakerkne svoje serze.

Mosef vdari s' palizo na tla. Vef prah je komár, in komárji so bili po ljudéh in po shivíni. Kraljovo serze je terdo kakor poprej.

Vef mnogi merkej napolni sdaj kraljovo poslopje in njegovih flushabnikov hishe, in pa polje, in kar je po njemu. Kralj obljudi ljudstvo spustiti. Kadar pa shiba odjenja, se kralj spet skúja.

Strašna kuga se vname po Egiptu. Vse jemle konez, kamele ali velbljudi, ošli, govéja shivína, in drobniza. Pa kralj se ne da omájati.

Mosef vsame polne príscha sáj, in jih prizho kralja nakvishko sakadí. Zherni mehurji se spuhnejo po ljudeh in po shivíni. Kralj se ne sméni.

Mosef vsdigne svojo palizo proti nebu. Hudo vreme nastópi, kakorshniga v' Egiptu ni bilo, kar so ljudjé po njemu prebivali. Strašno roshlá tozha na semlo. Nesnano trefka vse krishim. Vse je bilo v' ognju in tózhi. Vsa selenjáva po polji je konzhána, vse drevje slomášteno. Shivina in ljudjé po polji so pobívani. Kralj je sakrizhal: „Grechil sim. Bog je pravizhen, jes in moje

ljudstvo smo krivízhni. Profíta Boga, de strafhni grom in pa tozha nehá, ispuštil val bom." Beršh pa, ko se svedrí — sakerknejo spet kralj in njegovi dyórniki svoje serza.

Mosef je she enkrat svojo palizo nad Egiptam istegnil. Kobíliz strafhni vláki satemné sonze, in pokrijejo vso vso deshelo, de se tlá nikar bitve ne vidiyo spod njih. Nikar seleniga lístika ne ostane né na drevju né po tleh. Kralj prosi po milosti, in obéta vse — pa prelomil je besedo.

Po tem je taka gošta tmá po Egiptu, de tri dní zhlovek zhloyeka ne vidi, in njih- zher se kar is mesta ne more ganíti. Kralj se rastogotí, in rekel je Mosefu : „Pobèri se, in ne hòdi mi vezh pred ozhí! „She enkrat se mi perkashi, per ti prizhi si mertev.”

Ljubi otrozi! préden gremo dalej, premíslimo nekoliko te zhudne pergodbe.

Podvuzhiti naš po - njih je hotel Bog, *pervízh*: De on je Gospod svetá. Torej je tako ozhitno pokasal, de s' vodami, s' semlo, s' vfimi shivalmi, de s' blískam in gromam, in s' svesdami na nebu imá on vkasovati. Oh! *molíte ga*, in vklanjaite se mu, *njemu* zele natore *vfigamogozhnimu* Gospodu.

Drugízh je Israelze Bog, to vbogo in stískano ljudstvo, is njih réve hotel reshiti. Njem na ljubo je toljke in take zhudeshe delal. Vidili so jih, terpelí pa nizh òni. Na Gefenskim ni bilo né listika poshkodo-

vaniga. Nobeniga komarja ni bilo v' tisti kraj. Jasno je bilo tam. Nobena Egiptovska shiba ni Israelzov sadela. „Shè ozhitnihi je is tega Bog pokasal, de on sam je vsi-ga Gospod, in de od njega je to vsmilenje. Pa se le vuzhíte va-nj *vupati*.

Trejizh je Bog satiravze hotel pobol-shati. „Srezha jih je ofhábila. Bog jih po-nísha s' nesrezho. Kasnuje ali shtrafuje jih Bog tiste, ktiri druge terpinzhijo in stiskajo. Vsim da strah, ktiri hudodélijo. Tudi dan danashen slegi po natori niso sahtonj, posta-vim: shivinška kuga, tozha i. t. d. Ljudí hozhejo pobolshati, kakor na svetu vse — in v' to jih tudi mí obrazhújmo.

Sadnizh vidimo boshje *persanashanje* in njegovo *prijasnost* tudi létu v' fredi med strashnimi shibami. Boga ne veselí tepsti. Sazhetik je bil ves bresfhkódni zhudesh s'pa-lizo in kazho. Smiram huji shibe nastopajo. Pa napovedováne so préd. Bili naj bi Egipzha-ne prezej pokorni — nobena shal bi se jim ne bila sgodila. Tako pa, lihkar bomo sa-stishali, so she grosnéji slégi na-nje prishli. Oh otrozi! rasgledujte se nad njimi, in ne satratovájte nikolj boshje persaneslívoosti v' no-ve pregréhe!

51. Odhòd is Egipta.

Mosef in Aron stópita sdaj sadnizh pred kralja. „Tako pravi Gospod, mu rezheta: O polnozhí bo vmerlo vse pervorojèno po

Egiptu — od kraljoviga pervénza, ki ga kraljév stol zháka, do pervénza sushne vbóge máljin gonijózhe — verh tega tudi pervénzhina vse shivéne. Velek vék bo po všim Egiptu, kakorshniga ni bilo, in ne bo. Per vših Israelovih otrozih pa kar pes ne bo zherhnil. Ljudjé in shivál ostanejo neokvárjeni, de bote vidili is tega zhudesha, kakshin raslozhik dela Gospod med Egipzhani in Israelzi.” „Prishli bodo, she perstavi Mosef, ti vši tvoji flushabniki do mene, pred - me bodo popadali, in porekó: Idi tí — in ljudstvo, ki si zhes - nj. Potlej pojdem.” Kralj je ostal terdovraten.

Nozh se dela. Bog je she prav milo fkerbel sa Israelze. Všaki gospodár more mlado, lepo jagne saklati in ga spézhi, de se na pot pokrepzhájo, in de odhódnjo obhajajo. Gospodinje pa, de je bil kruh sa po - poti, morejo vmesíti. Zhe jih je premalo per hishi, de ne morejo zeliga jagmeta snésti, morejo kaziga soséda pervabiti. Ostati ni nizeh smelo. Pervájali so se tako *lepo soseshni* biti. Vši napravljeni, palizo v' rokah in zhevle na nogah, lédje prepasano — enaki ljudém, ktirim se mudí — morejo fésti okolj. mise. Pervájali so se tako *verovati vse terdó*, kar Bog rezhe. Tudi so mogli s' jagnetovo kervjó hishne podvóje in nadúrje sasnamovati. Tako je she bol v' ozhi shínlo, de so bile ravno njih hishe otéte. Pa she drug vézhi poménjik je imelo v'sebi vse to.

Polnozhí je. Po vših Israelskih hishah je vse, veliko in majhino, okolj pezhéniga

jagneta sbráno. Nihzher ne smé is hishe. Boshje shuganje se pa spolnuje sdaj. Vsi pervenzi so vmerli od kraljoviga perviga sinú do perviga sinú nar manjši najémnika. Tudi vsa pervénzhina shivíne pozerka. Vsi prestrašheni púhnejo kralj, njegovi dvórniki in Egipzhane is spanja. Krik nesnán je po vsem Egiptu. Ni hishe, v' ktiri bi ne bilo merlízha. Po nozhi poklizhe kralj Mosefa in Arona, in jima rezhe: „Odrínite, pojte smed mojih ljudi — va dva, in Israelovi otrozi vsi. Tudi govédino in drobnizo sheńíte — pa blagoslovíte in shegnajte me, prédén de greste!” Perganjali so jih Egipzhane, in filili, de naj hité is deshele. „Vsi smo szer mertvi, so djali.” „Shé frovo testó so mogli Israelzi v' naglizi sadéti, prédén je vkváseno. Per vsem tem Joshefovih kostí ne posabijo vseti seboj.

K' spominu toljziga odreshenja je Bog sdaj Israelzam hválno oblétnizo obhajovati vkasal. Velikanozh se je reklo temu gòdu. Jagne jésti po nozhi so mogli, in ves teden na oprésnim kruhu shiveti. Tudi pervenze vse shivíne Bogú darovati, namest sina pervenza pa jagne, ali pa — de je tudi vbóshiz lohka svojo hvalshnjo opravlal — opraviiti dve gerlizi v' dar.

Vite, ljubi otrozi! Bog sam tedaj hozhe, de mu *hvaleshni* bódimo sa njegove dobrote; sa to, ker je *hvaleshnost* le tako kaj lepiga in veseliga. Otrozi! vselej se mu tedaj hvalíte sa vse dobrote — s' veselím in ravním serzami.

52. Potópuv Egipzhanov.

Bog tedaj Israelove otroke is Egipta pelá. „Sheftkrat sto jesarov mósh jih je bilo bres shén in otrók. Tako lepó se je boshja obluba she sdaj kasala: „*Veliko, kakor svésd na nebu, bo tvojih mlajjhov.*” Sa njimi gré bres íhtevila veliko hlapzov, dékel, goveje shivine in vsake edine shivali. Bog sám jim pravo pot kashe. Zhuden oblak hódí pred njimi. Po dnevi je tèmeň, po nozhi veš ognjén. Oblak jih je pelal v' doljino sraven rudézhiga morja. V' nji, med dvema gorama, so fhotore raspéli.

Kralj in njegovi dvórniki si na enkrat spremislíjo: „Kaj smo storíli, rezhejo med seboj, de smo jih ispuštili is lushnosti!” Kralj pravi: „Safhli so. V' pufhavi so saperti. Na noge! sa njimi!” V' trínku rezhe vosóve naprézhi, fheststo sbranih bojnih vosov, in kar je vós po Egiptu, in vsdigne se s' vlimi svojimi vajvodi in s' vso svojo vojsko, in dère sa njimi, in dojde jih s' kónjiki in s' vso vojsko ob morju v' doljini.

Nozh je she bila. Od vsíh krajev so Israelovi otrozi sdaj saperti. „Spredej je morje, po obeh straneh stermo pezhóvje, sadej sovrashnik. Opádel strah in trepet jih je. Eni so v' Boga klizali, eni se nad Mošesám kregali, in djali: „Ni bilo v' Egiptu gróbov, de si nas v' pufhavo vmírat perpelal? Kaj si nam to storil? Bolíshi bi nam bilo v' Egiptu flushiti namest vmreti v' pu-

fhavi." *Tako nepokojno je zhloveshko serze, zhe v' Boga praviga savupanja nima.*

Mosef jih pogovarja: „Ne bojte se! Terdo stojíte, in glejte le, kake zhudeshe bo dānsi delal Gospod. Egípzhanov, ki jih sdaj pred seboj vidite, skorej ne bote vidili, in vekomaj nè. Bog se bo sa val' vojskoval! Od val' je dōsti, de ste tihi in per miru." Take serzhnosti je bil Mosef. *Tako stanovitniga stori zhloveka in pokojniga savupanje v' Boga.*

Po tem rezhe Bog Mosefu: „Rezi Israelzam, de naj odrinejo in gredó. Tí pa roko vsdigni, in sprostòri palizo po morju — in rasdelilo se bo: po sredi morja pojdejo Israelzi po suhim. Egipzhane bodo svedili, de jes sim Gospod! Nad kraljam, njegovimi vosmí in kónjiki bom svojo mozh fkasal." Ob enim se oblák vsdigne, in vstávi med Israelski in Egipzhanski stan. Po strani Egipzhanov je oblák bil tèmen, po strani Israelzov rasvetluje nozh ognju enako. In tako ne morejo vso nozh vojske ena do druge.

Mosef pa je palizo nad morjam istegnil, vode se rasgernejo, shgózh veter je dno do suhiga posufhil. Israelovi mlajshi gredó vso nozh — po sredi morja — po suhim skós. Sid jim je voda na desnízi in levízi. Kralj, kónjiki, bojini vosóvi — po divjashko je planilo vse — v' morje sa njimi. Ali vderó se na Egipzhane proti jutru in vdérajó bliski in strele is oblaka. „Strah jih je sgrabil. Kóla in koléfa vse se potáre. „Nasaj!

nasaj! vpijejo vsi Egipzhane. Beshímo! Bog se vojskuje sa - nje zhes nas." Bog pa je rekel Mosefu, ktiri je bil s'ljudam ravno fkos morje: „Roko istégni po morju, de se zhes Egipzhane, njih konjike in vosove sagerne." Mosef isprostrè roko — s' strahnim hrupam savésne Egipzhane morje, in pa vosóve, in pa konjike, in vso kraljovo mozh. Nè eden ni vfhel.

Tako zhudno je ravno takrat Bog odreshenje revnih, stískanih Israelzov dokonzal, kadar se je sgublèno sdélo vse. „She je ravno tako *mogozhen* in *vsmilen*. Kdor vupa v' Boga, mu ni trepetáti treba, fkvíshki naj se tudi nad - nj ves svet. V'fili se boshja pomozh nar lepshi pokashe. Vézhi ko je fila, blishej njegova pomozh.

Tako strahno je kasnal in shtrafal Bog hudobijo nevsmileniga kralja, in njegovih flushabnikov — pa tístikrat she le, ko se je bila méra njih terdovratnosti spolnila; kadar ni nobena mánj shiba vèzh sdala. Na tanjko po njih delih jim je Bog povernil. Kakor so oni Israelske otroke vtopováli, tako sdaj samí potonejo v' vodi. „She sdaj Bog tako greshnike shtrafuje. Bog je obernil, de se is vsake pregrehe, préd ali posnej, snuje zela rajda védno hujshih slégov — bolesni, vboshtvo, sanizhvanje, in poslednizh smert. Per nezhiístnikih in pijanzih se to prav ozhitno vidi. Nar huji sleg pa zhaka sa gròbam!

Tudi isgled nam je strahne terdovratnosti ta kralj. Kaj velá, de je bil she otrok

svojoglaven, in de je hotel vse po svoji termi imeti. Ta terma je s' njim vred rašla, in storila, de se, kakor bi mu ob pamet šhlo, tudi Bogú vstavla; de po trínoshko ljudi stiska, in se slepó pahne sam sebe v'bresen. Otrozi! otrozi! Bodite sej voljni in perpravleni vselej dati se vòditi in sva-ríti — dajte si svetovati. „Saj sami vidite, kam svojoglavnost perpelá!

53. Mosefova sahválana pesem.

Veseli je bil Mosef, de je svoje ljudstvo vidil oteto, ktirimu so vzheraj všmu opláshenimu in trepézhimu šhe sgol smert in gróbi po glavi brenzhali. Njegovo serze je Bogu hvale gorélo. Hotel jo je tudi v' Israelzih vnéti. Pel je s' njimi:

„Gospodu pojem: povelízhai, povelízhai se je!

Vergel je konja in jesdiza v' morje.

Moja mozh je, in moja pesem Gospod, Odresheník mi je bil!

On je moj Bog, hvalil ga bom,

Bog mojga ozheta, povsdigval ga bom!

Sal vojshák je Gospod, Gospod mu je imé!

Savésnil je v' morje kralja vosóve, in vojshko njegovo,

Sbráni njegovi vojvodi so se potopíli v' rudézhimu morju;

Bresni so jih sakrili,

„Shli so kam'nu enako na dnó!

Tvoja desniza, Gospod, je mozh raskasála
s' zhaštjó,

Tvoja desniza, Gospod, je sovrashnika
sterla!

Sdrobil po velikósti svoji veliki si so-
pern'ke svoje!

,Serd svoj si spustil, povshíl jih je kakor
sterníshe!

Na púh tvojiga serda so se nakopízhile
vòde;

Na kup stezhène so stale,

V' fredi morjá so se s-sédli valóvi!

,Sovrashnik je djal: „Vlil bom, vjel bom,

Rop bom delíl, serze si ohladil nad njimi.

,Svoj mezh bom isderel, bo jih roka mo-
jà pogubíla!“

S' svojim vetram potegnesh — sagerne jih
mórje!

Kakor svínz sasvoné po filnih vòdah na
dno!

Kdo je kak mòzhen po tvoje, Gospód?

Kdo po tvoje téljke svetósti?

Zheshènja toljziga vréden?

Tako zhudodélen?

,Svojo desnizo si stegnil —

Posherla jih je semla. —

Po svoji dobroti pelásh ta ljud, odreshil
si ga!“

S' mozhjó ga védesh na svoje svéto do-
móvje!

Naródi slíshijo, trésejo se.

V' Filístji grábi strah prebivávze,

Omotzhni so Edomski knési,

Moabskim vojvodam grosa perhája,

Kanánski vfi prebivávzi kopné.

Strah in trepèt jih opádaj,

Oterpnejo kakor kamen naj nad tvojo
mozhno rokó.

Tvoje ljudstvo pa pojde, Gospod!

Tvoje ljudstvo pa pojde, tvoja perdóbva.

Popelásh ga, safadil ga bosh na svoje
lastíne goró,

V' kraj, o Gospod! katir'ga si sa - se sedésh
isvóljl,

Na svetíshhe, Gospod! katiro so tvoje roke
vterdíle.

Kraloval bo vekomaj ino védno Gospod!"

54. Nebeshki kruh.

Israelovi otrozi so bili sdaj zhes mor-
je, in so v' pufhavi fhtoríli. Velíka velíka
je bila ta pufhava — strafhna in divja. Vse
nerodovitno je bilo po - nji in samòtno — ni
je nè bajte nè njive. Kmalo niso imeli vezh
kaj jesti. Le nadlogo si mislite, otrozi! to-
liko sto jésarov ljudi — in nè grishleja
kruha!

V' Boga postaviti svoje savupanje bi bili
mogli, ktiri jim je do sih mál vselej tako
zhudno pomagal. Pa namest tega sazhnejo
godernati, in so Mosefu in Aronu djali:
„Bog hotel, de bi bili po Egipzhansko
v' Egiptu vseli konez! Le dobro nam je bi-
lo tam! Per lònzih mesá smo sedéli, in
kruha imeli do sitiga. Prav sa to sta nas
perpelala v' pufhavo, de bo vse lakote to

ljudstvo pomerlo. " Nespametno je bilo to govorjeno, in pa nehvaieshno. Pa s'he ima poterplenje s' njih nespametjo Bog. „Shé pri-jasnishiga fkasati poprej se jim je hotel. S' sgol ljubesenjo si jih hozhe nagniti. Rekel je tedaj Mosefu: „Glej! is neba vam bom kruh iti dajal. Ljudjé pa naj hodijo svunaj pred stan, in vsaki dan próti naj nabé-rajó, koljkor jim ga je treba. De bote vi-dili, de jes sim Gospod, vaš Bog." Mosef in Aron sta ljudstvo sdaj okregala: „Koga s'va ma dva, sta djala, de nad nama goder-nate? Né nad nama, nad Bogam godernate." Kdor namrezh se gosposki (ali starisham) vstavla, se vstavla boshji narédvi. Perdjala sta s'he: „Pa vidili boshje velizhastvo bote sajtro." Drugo jutro je bila rósa okolj stá-na. Kadar rósa sgíne — kar je pufhava lepó bela ko sneg, in kakor s' slano in ivjam opá-dena. Sgol mizhkani, okrogli, béli sernizi so to bili, v' uftih pa kakor medéna potíza. Israelzi to viditi, savpijejo vsi ostermèni: „O jéj! Mana je to!" Mani je bilo nam-rezh podobno, ktiro so she sdavnaj posnali. Mosef jim rezhe: „Vite! tisti kruh je to, ki vam ga Bog da jesti. Vsaki po svoji po-trebi si ga naberíte." Vse nabéra. Kar jih je bilo filnifhíh, ga toljko naberejo, de bi ga snefti ne bili mogli; drugih nekaj ga le malo dobé. To pa ni bilo práv. Torej Mo-sef vkashe si vse med-se po rédi rasdeliti. Tako dobí vsak teljko, kar potrebuje. Ravno tako bi mogli s'he sdaj, postavim: ktiri vezh nashanjejo, vbogim, ki malo ali zlo nizh ne

perdelajo, kaj svoje obilnosti radi podeliti. Kar je tistikrat Mosef rekel, vsakimu bogatimu lastna vest rezhe: „Podéli ki imash vezh, unimu, ktiri nima.” „S’tem kruham, Mana so ga imenovali, je Bog ves zhas Israelze shivel v’ pufhavi.

Ljubi otrozi! kdo ne bo vesel glasú sagnal: „O Bog! kako si tí vender prijasen in dober! Israelzam si is neba vsakdanji kruh iti dajal. Nam ga dajash ravno tako zhudno is semle. Velíko jésarov ljudi si tam preshivel shtirdeset lét s’lohákino in viditi né kaj vélko jedjó. Jésare lét jih shivish milijone in milijone ob shitnim sernu she manj metèrim. Bres sernja in klasja bi bila semla pufhava bres kruha — ljudjé bi lakote poginjali — odmerlo bi toljko sto jésarov mést in vafí! Kako velek si, o Bog! per rezhi she toljzhkini — per slabi reshéni bíljki! Oh! koljkorkrat tedaj nam ozhi padejo na lepo seleno, ali srélo ruméno polje, s’ gínenim serzam zhmò sposnati tvojo dobroto! Hvaleshno ti ga hozhemo vshiti slehern kóshizhek kruha — pa nekoljko dátí ga voljno od nas vbóshnisthimu bratu!”

55. Voda is fkale.

Odrínili so Israelzi in prishli v’ druj kraj pufhave. Pa bilo ni vode. „Spet je huda fila, slasti v’ suhi — pekózhi pufhavi. Pogínili so fkorej; otrozi vékajo, shivina múka. Radi vse svoje slato in srebro bi bili

dali sa vode. Pa kaple je ni bilo. V' Boga bi bili sdaj mogli savupati sej enkrat, kir is vsake nadloge pomóre, ktiri jih s' nadlogo tako rekózh fili va - nj vupati. Pa bosh! Hudovati spet se sazhnejo nad Mosefam, in rekli so: „Vode nam daj!“ Mosef rezhe: „Kaj se kregate s' mano? „Spet se pregre-fhujete nad Bogam!“ Pa ljudstvo, ktiro je od sheje kopernélo, se le hudúje. „Kaj si naš is Egipta ispelal, mu pravijo. Sheje bomo vseli konez, mí, otrozi in shivina.“ Pa všmilovati se ljudstva she se ni Bog navelizhal. „She enkrat se jim hozhe prav prijasniga in dobrotliviga fkasati. „Pred ljud-mí pojdi, je Mosefu djal, pa palizo vsami v' roke. Na uno fkaló le vdári — in voda potezhe, de bodo piti imeli.“ Mosef je h' fkali shel. Vprizho vših ljudi vdari s' palizo na - njo. Ko bi mignil, je mersle vode studenez is njé pervrel. Vse je veselo, vse si shejo gasí.

Ljubi otrozi! Velíka boshja dobrota je tudi voda. Is te povédi vidite to. Své lohka vsaki to, kadar ga sheja tare. Tudi nam daja Bog spod fkal in hríbov mersle studenze, in lepe biftre potóke. Tudi nam on daja desh in roso spod neba. Ljudí, shivali in séli oshivi voda. Bres vode bi vse poginilo in svénilo. *Hvaleshni* tedaj bodimo Bogú, koljkorkrat se s' *vode* merslim *poshirkam* kak vrózh dan ohladimò. Per vsaki *ròsini kaplizi*, ki venejózho roshizo oshivla, in pa spremína se vedno, naš bodi zhudo *boshje prijasnosti*!

56. Deset boshjih sapóved.

Sapored s' velíkimi in flóvesnimi déli se je Bog Israelzam dosdaj *Gospoda natóre* dajal sposnavati. „Sej enkrat so mogli sdaj le verjeti: „Bog je gospod nebés in semle. On le je vfigamogozhen. Njemu, migne, naj, je vsa natora pokorna. On je edino nashe perbeshalshe v' potrebi. On vse shiví in ohráni. Njemu je smert in shivljenje v' roki. Njegovi vfigamogozhnosti se nizh ne vbrani.” Pa, tako Boga sposnati jih je le perpravlalo ga sposnavati she bol. Bog jim hozhe sdaj she le nar lepshi svojo lastnóft — svojo *sveróft* rasodeti. Vuzhiti jih je hotel sdaj she: „Bog ni le vfigamogozhen — On je tudi svét. Veselje ima nad vshim dobrim, gnusi se mu vse hudo. Ne le Gospod natore je on, tudi ljudi *postavodaj* je. Njegova volja je, de tudi ljudje zhertijo in se ogibajo hudiga, in pa ljubijo in delajo dobro — de so sveti po njegovo. Natora je popolnoma po svojim; ker se po *postavah* ravna, ktire ji je Bog naredil. Zhloveku gré po svojim popolnoma biti, in to, de se postav dershi, ktire njemu pishe Bog. Kakor je mertva natora Bogú is file pokorna, tako gré zhloveku pokorn mu biti spremishleno in is rade volje. Bog je tedaj ljudém tudi she svojo voljo na snanje dal. Povedal jim je, kaj hudiga se varovati, kaj dobriga delati, de bodo dobri, popolnoma — sveti ljudje.

Do gore ,Sinaja po puhavi so prishli Israelzi. Mosef gré na goro. Na-nji mu Bog rezhe: „Povéj Israelovim otrokam: Vidili ste, kaj fim Egipzhanam storil, in kako fim vas po orlovo na perutah nosil. Zhe me poslušate, meni lastno ljudstvo mi boste smed vsih narodov. Vsa semla je szer moja — pa vi mi bote duhovsko kraljestvo, in moje *sveto* ljudstvo. To povéj Israelovim otrokam.” Mosef jim pové. Vsi vpijejo s' enim glasom: „Vse bomo storili, kar je rekel gospod.”

„She dalej govori Bog na gori s' Mosefom: „Idi, mu rezhe, in rezi jim, danši in jutri naj se ozhišhujejo, oblazhila operejo, in perpravleni naj bodo na pojútrishim. Kadar pojútrishnim trobentni glas sabuzhí — jim pod goro iti rezi.” Sgodilo se je. Vse se snashno in po prashnje oblázhi, vse se perpravla, kakor na dan — veleki in svet. Navdati jih tako je Bog hotel per vseh — tudi le svunajnih rezheh — s' ljubesenjo do snashnosti, do lepe rédi, in pa spodóbnosti.

Tretji dan pride. Jutro napózhi. In glej — bliskalo se je. „Slisli se grométi. Oblak temen pokriva goro. Trobenta buzhi. Vse ljudstvo je ostrasheno. Mosef pela ljudi is stana — Bogú naproti. Vstavili so se pod goro. V' dimu, pleménu in v' potrešu je vel hrib. Smiram glasnej in mozhnej je trobenta péla.

Vse tiho je sdaj — in Bog govori. Glas velik gré is oblaka: „Jes fim Gospod tvoj Bog, reshivshi te is sushnosti v' Egiptu.

Verovaj eniga samiga Boga. Ne imenuj po nepridnim boshjiga iména. Posvezhuj se bóto. „Spofhtuj ozheta in mater. Ne vbijaj. Ne vgànjay nezhíftoti. Ne krádi. Ne prizhuj po krivizi. Ne shéli svojiga blishniga shene. Ne shéli svojiga blishniga blaga.”

„Slifhalo je vse ljudstvo trobento, vse glas, vse vidilo ognj in pleme in kaditi se goró. V' strahu in trepetu je stalo ob góri. Mosef pa rezhe: „Nikar se ne bójte. Poterditi vas le v' dobrim Bog hozhe, in na dobro obrázhati. Njegov strah naj bo le per vas, in ne greshíte nikar. S' enim glasam rezhe ves ljud: „Vse bomo storili, kar je rekel Gospod, pokorni mu bomo.” Oblét-nizo so potlej v' spomín tega sgodísha obhajali, in ta god se je *Bínkushti* imenoval.

Ljubi otrozi! Terfhi bi Bog ne bil mogel svojih sapóved Israelzam oklizati. To je storil — ker niso majhina rezh. Le poglejte, moji ljubi otrozi!

Napelujejo h' pravi *popolnamosti* naš boshje sapovdi. Otroka postavim, ktiri po navúku tih sapóved Boga ref spofhtuje, ktiri starishe vbóga, nikomur nizh shaliga ne storí, ktiri je sramoshlív in poshtén, ktiri nikomur nizh ne vsame, vselej resnizo govórí — she otroka ga imamo v'zhafti. Enkrat prav dober zhlovek biti sazhéna gotovo. Tat pa ali lashníviz — sam si more to sposnati — je zhlovek sanizhlív. Vbijaviz zlo jénja zhlovek biti — posháft je, sverjázhini je enak. Le samí sebe vprashajte, otrozi! Lastno serze vam vse to porezhe. Glejte!

nizh nesnaniga tedaj ali od naš nesavédeniga niso boshje sapovdi, is našhiga lastniga serza so vséte. Snotraj v' naš nam nekaj sprizhuje, de dershati te sapovdi, pa biti popolnoma, je ena. Vest naša — ona sverti glas boshji v' naš — nam ravno tisto pové, kar je glas boshji na gori na „Sinaju osnnoval. Kaj? le sato je tam Bog is oblaka govoril, ker boshjiga glasú ljudje sámí v' sebi niso slishati vezh hotli. Torej, zhe shelimò dobri, popolnoma biti, nè pa malo-pridni in neporédni, per sapovdih boshjih, de jih dershimò, moremo sazhéti.

Pa tudi *frezho* nam ljudém kashejo boshje sapovdi. Sebi in drugim nakopáva nefrezho, kdor jih ne dershi. Nobena rezh — shivljenje, zhaft, in premoshenje drujih ljudi — nizh ni varniga pred njim; terplenja bres shtevila si nashene sam sebi, sam sebi je teshak, in nima nè mirú nè pokoja. Kdor pa jih dershi, smé se na ravnost osréti v' nebo; takó uno lohko in dobro mu je okolj serza; veliko veliko terplenja se ogne; vedno je vesel, in nizhésar na svertu se mu treba ni bati. Dershale naj bi se boshje sapovdi, to bi imeli dobro ljudjé. Pokoj, réd, edinost bi bila, in veselje in frézha bi nam kipéla.

Ljubi otrozi! persadeníte si tedaj, koljkor veste in snate, de na tanjko dershite boshje sapovdi. Is sgódb, ki jih bote she slisnali, vam bodo she she smiraj bol svetle, in smiraj bote bol pregledovali, kako dobro ménene, lepe in dobre de so — in de naš,

dershimò naj jih le, k' *svetosti* in *svelizhanji* na ravnost pelajo.

57. Nektire kmetíjske postave.

Opravik, ktiri je Israelze v' Kananški desheli zhakal, je bil kmetija, nógrad in shivínska réja. Bog je hotel, de bi bili tudi take kmezhke déla *posvezhovali* — obrazhali na boshjo zhaft, in na svojiga blishniga ljube-sen. Torej jim da lepih in pohlevnih postáv tudi sa kmete in pastirje. Jelite, ljubi otrozi! radi bi jih flishali nekoliko?

„Pervi snop, ki ga odshanjete, nosíte duhovnu, in duhoven naj ga nese v' dar Gospod-Bógu, de bo po Gospodovi vshezhnosti. Ne pokusite préd novíne kruha, nè klasja nè sernja, do dneva, dokler je ne podaritè Gospod - Bogu.“

„Po njivah svojiga soseda gredózhim ti je s' roko klasja vsmukniti perpushèno — s' serpam sézhi va-nj pa ne smésh. Zhe v' nógrad pridešh svojiga soséda, smesh grosdja vtergati, koljkor se ti ga ljubi, in se ga najesti do sitiga — pa v' zajno kaj djati ga ne smesh. Kdor njivo ali nograd poshkódi-je, ali komu s' shivino popase, mu more is lastne njive, ali is lastniga nograda shkodo s' nar bolsim poverniti.“

„Kadar oljke (ali drugo sadje) otréfate, ne stikujte sa seboj po vejah; kadar nograde tergate, ne paperkovajte sa seboj, in ne

lavkajte pošamesnih jágod. Ptujzovo, firó-
tino, in vdovino naj bo.”

„Kadar shanjete, ne poshanjíte do zhi-
stiga ob kraju, tudi klasja nè lavkati; zhe posa-
blivshi na njivi kak snop popústite, ne
vrazhujte se po - nj. Ptujzovo, firotno, in
vdovino naj bo. Dal vam bo Bog takó srezho
per délu.”

Pospravshi vse pòljske perdelke, obha-
jajte god Gospod - Bogu sedem dní. Pervi
dan vsamíte palmovih verhov in vèj drugiga
goshátiga drevja, pa verb sa potókmi (in
lópe si is njih naredíte, pa v' njih prebi-
vajte) in veseli sedem dní bodite pred Go-
spod - Bogam. Po tem naj pómniyo vashi
mlajshi, de so Israelovi otrozi v' takih lo-
pah prebivali, kadar sim is Egipta jih vòdil.”
(*Velikanozh*, *Binkushci*, in ta *podlópna*
oblétniza so bili vélki trije Israelski go-
dóvi.)

„Deseti dél vliga sadú, ktiriga polje, no-
grad in óljnik rodí, pervíno tudi goveje
shivine in drobnize pernèsi pred Gospod-
Boga, ter obhajaj dobrovóljne gostí v' prizho
njega. Pa tudi vboshize pervsami, de se
Gospod - Boga bati uzhísh.”

„Vsako tretje léto odlozhíte she po-
sebnó desetíno vliga poljskiga perdélka in
drevjiga sadja, kám jo snosíte, in vbogi po
desheli, vdove, firóte in ptujzi naj pridejo,
ktiri so med vami, jemló in jedó — de se
najedó oni tudi, in vse déla tvojih rók naj
Gospod, tvoj Bog, odobróti.”

„Sadniga drevja ne smésh kasíti, tudi

kadar mesta oblégafh nè, fhe manj pa issekovati ga. Zhimu bi ga neki konzhoval? Jáj raji od njega. Léf je le faj, ki po polju rafe, in ne more v' tábor vbeshati pred tabo, ne kaj shaliga ti storíti."

„Sheft dní delaj, sedmi dan pa pozhivaj, de si tudi tvoj vol in osel oddíbne. Vola in ofla ne vprégaj fkupej v' plug (de obéh fhibkejšhi shival prevezh terpela ne bo). Shito verfshijózhim volu ne natíkaj torbe na góbez. Kdor vodnák ali fhtirno kopá, pa je nima fkerbno pokrite, more vola ali ofla, zhe va - njo pade, plazhati, shival pa smé on ohraniti."

„Zhe se vidífh komu govéd ali ovzo sgubíti, ne odvrazhaj ozhí, nasaj mu jo péli. Zhe je gospodár od kod drugód, ali de sa - nj ne véfh, shèni jo feboj domú, in imej jo per sebi, dokler ne vprašha po nji, in nasaj mu jo daj."

„Zhe se vol ali osel tvojiga sovrashnika sgubí, in te frézha, nasaj mu ga shèni. Zhe se vidífh sovrashnikoviga ofla f-séfti pod tovòram, ne hòdi memo, ne pušhaj ga bres pomózhi gospodarju, po konzi mu pomagaj, samudífh naj tudi sraven kaj svojiga."

„Zhe po poti gredé tizhje gnésdo na drevésu ali na tleh najdesfh, in stárko sedéti na jajzih ali mladízhe letezháti, ne jèmlí s' jajzi ali mladízhmi vred stárke. Mladízhe ali jajza (zhe jih potrebuješh) vsamefh, stárko pa ispódi. Tako se ti bo dobro godílo, in dolgo bosfh shivel."

Ljubi otrozi! vfih teh sakónov (postáv) mí

szer nismo dolshni po zherki dershati. Pa duh, in navuk, ktiri je v' njih, véshe tudi naš — biti moremo dobrótni, krotki, in zhloveshki. Sélfhu in shivalim, poljskimu drevéu in pa tizhkam na gnésdu zhé Bog de bódimo míli in vsmileni — koljkaj bol tedaj ljudém, svojim bratam!

58. Postave vbogim na prid.

Svunaj tazih lepih in milih sakónov ali postáv sa ljudi po kmetih, je Israelzam Bog dal she drujih postáv, vbóshzam na prid, terpínzam in stískanzam. Jelite, ljubi otrozi! de bi flishali tudi teh nektire radi? Tako lepe, tako mile, tako zhloveshke so, de se vam bo per-njih vshalilo.

„Ne saterajte vdóv in firót. Zhe jim storité kaj shaliga, in se mi toshijo, vflishal bom njih tòshbo — na vojški bote poginili, in vashe lastne shene bodo vdove, in firete vashe lastni otrozi.”

„Nikar ne smirjajte glushza; nikar ne stávite spotiklejov flepzu, de bi padal nad njimi — sakaj Boga se bójte, mene Gospoda! Vstaníte *sivi glavi*, in *starzhike* zhasíte — in pa is straha boshjiga to.”

„Zhe gre od hishe *hlapez* (ali dekla), ne pushaj ju prasnih, kaj svoje mlazhve, svoje tlázhnje, in kaj svoje drobnize jima daj seboj, s' ktiro te je Bog oblagodaril. Pomisli, de si bil sam sushen v' Egiptu.”

„Saflushik najémnika, bo naj roják ali ptujiz, ne saštani per tebi do drugiga dné. Shé tisti dan mu plazhaj dnjino, préden se sonze sajde. Vboshzhek je, in na-nji shiví, in zhe mi te toshi, ti bo greh.”

„Ne sfiskajte ptujzov. Sej samí veste, kako je ptujzu per serzu, ker ste samí ptujzhovali v' Egiptu. Zhe kak ptujiz v' vasli desheli prebíva, po domazhe, po rojakovo ga imejte, in kakor samí sebe, ga ljubíte.”

„Zhe tvoj brat sraven tebe obósha, podstópi se ga, de semlo prodávshi sej po ptujzovo in selákovo shiví sraven tebe. Is boshjiga strahú ne jemli obrésti ali zhimshov od njega — ne posojuj mu s' obréstitjo ali zhimsham dnarjov, nè shita s' dobízham.”

„Zhe komu kaj, kar ti bodi, posóдите, ne hodíte po saštavo ali posodílo v' hisho k'njimu. Svunaj pred hisho postójte, sam naj is njé saštavo ali posodílo pernése. (Sakaj v' hishi bi ktiri terdi biti, in vbóshizu filo delati vtegnili.)”

„Zhe ste kaziga siromáka plajsh v' saštavo dobili, nasaj mu ga dajte, préden je sonze sa goro. Morebít je to vse, s' zhimur se po nozhi odéva. Pod zhem bo le spal? Slishal ga bom, zhe se mi pertóshi, sakaj milostiv sim. Tako pa se bo va-nj savi, in dobro ti bo shelel, in dobro délo bosh per meni imel, svojim Gospodu.”

Ljubi otrozi! Tudi ti sakoni nas podvuzhé, ne imeti nizh sarobleniga, opókliga in filniga nad seboj, ne biti skopim in ter-

dim do nikogar: ne delati nikomur nobene shali: delati pa dobro vsem, do vsih biti ljubesnìvim in vsmilenim: Boga posnèmati per vsem, ktiri je — tudi te postavè nam pokazhejo, sgol zhišta *ljubesen* in *milost*!

59. Slato tèle.

Bog rezhe vnovizh Mosefu: „Pridi she k' meni na goro. Dal kamnate tabli ti bom, ki sim deseti sapovdi na - nje sapisal, de jih ljudi vùzhi.” Mosef je ljudstvo Aronu isrozhil, in gre na goro v fredo oblaka. „Shtir-deset dní in nozhí je bil na - nji, bres jedi in pijazhe, per Bogu.

Mej tem vstane per ljudstvu strashen pùnt. Israelzi so hotli malíkov po Egipzhansko. „Na noge! na noge! so rekli Aronu, mí gremo. Bogov nam narédi, de se pred nami nosijo. Dové, kaj se je moshu pergodilo, ki naš je is Egipta perpelal!” Aron jim jénja, in rezhe: „Vsamíte tedaj svojih shén in bzherí slate uháne, in mi jih snofíte.” S' velikim hrupam natvegama si slate uháne vsi ^{se namajo} podèrèjo is ushél, in nosijo jih Aronu. Egipzhane so v' enimu svojih tempelnov vòla molili. Aron jim tedaj tele is slata naredí. Vse ljudstvo je sakrizhalo: „Lej ga, Israel! bogá, ki te je perpelal is Egipta.” Aron je mogel sdaj altar postaviti telétu, in ljudstvo mu na njemu sgavshnje in sahvalshnje opravla, in pa jé, pije, in raja.

Ljubi otrozi! koga ni grosa tako gerdi-ga prelòma nar perve boshje sapovdi! Koljka nehvaleshnost! — boshje dobrote tako kmalo posabiti! koljka nespamet! — tele moliti! Pa so Israelzi le samí, de so tako nehvaleshno ravnali? Komur, postavim, bi bilo bol mar do lepe *shivine*, kakor storiti boshjo voljo — kogar bi grúzhe *slata* bol veselile, kakor Bog — takimu so Bog te rezhí v' njegovim serzu. Malikuje jih, govori naj tudi s' uštni drugázh. Otrozi! lepo prosim, varite se tega notrajpjiga malíshstva!

Mosef she ni vsiga tega nizh vedel. Bog pa, ktiri vidi in shtrafuje vse hudo, mu re-zhe: „Idi tje dól is gore! Ljud, ktiriga si is Egipta perpelal, dela velek greh. Kmalo so savili od pota, ki sim jim pokasal po njemu. Tele so si islíli, in molijo ga. She vidim, de so terdovraten ljud. Pokonzham naj jih! Tebe pa bom ozheta postavil she vezhiga naroda, kakor je ta.” Pa Mosef je moledoval in profil: „Oh, Gospod! zhimú serdíti se nad ljudstvam, ki si ga is Egipta ispelal s' toliko mozhjó, in táko mogozhno roko! Kmalo porezhejo Egipzhane: Nalásh jih je is Egipta ispelal, de jih med gorami pomorí, pa spravi is sveta. Ne jési se nè, in preglej mu ljudstvu njegov toliki greh! Pomisli na Abrahama, Isaka in Jakoba! Obljubil si jim, in persegel: Namnóshil bom vashih mlajshov enako svesdam na nebu, in vso deshelo, ki sim jo obljudil, jim dal imeti jo vselej v' last.” Bog je vshíshal Mosefa, ni konzhal ljuda, kakor je shugal.

Mosef gré is gore nesózh postavo na dveh tablah v' roki. Perblishavfhi se do stana, sagleda tele in ples okolj njega — jésa ga sgrabi, pózhil ob tla je tabli, de se rasdròbite na kosze. Tele popádfhi ga kar rastopí, smane, in na prah raskadí. Aronu pa je rekel: „Kaj ti je to ljudstvo storilo, de si ga sapledel v' toljko pregreho?” Viditi muoshizo she le rasfajati (tako jih je bil namrezh Aron rasvujsdal, de jih je bilo treba s' filo raspoditi) stopi Mosef v' stan med vrata, in rekel je: „K' meni, kdor je boshij! Vsamíte vsaki svoj mezh, in od vrat do vrat hodíte po stanu, in moríte brata, snanza in prijatla (kar jih malikovati ne nehá).” Vèzh jesarov jih je bilo pomorjenih. Sdaj ljudém rezhe Mosef: „Veliko pregreho ste storili. Pa na goro grem, in bom vidil, zhe se bo she dalo val s' Bogam spraviti.” „Shel je na - njo, in rezhe Bogu: „Joj! ljudstvo je storílo strashno pregrého! Te prosim, odpusti jim ta greh! Zhe nè — mene raji isbríshi smed shivih, ki jih imash v' svojih bukvah sapisane.” Bog rezhe: „Kdor se mi pregrehí, ga bom isbrisal is bukvu. Idi le, in péli ljudstvo, kamor sim ti rekel. Prishel pa bo she dan, de jih bom pokoríl sa ta greh.” Potlej mu Bog da she nove tabli s' postavo, ali sakonam na njih.

Ljubi otrozi! kak stúd je Mosef imel *nad malikovanjam*, in *nad vrashmi*! kako v' shivo in perferzhno je svoje *ljudstvo* ljubí! Sa - nje vmreti je perpravlén! *Zhertimo*

hudo po njegovo, in po njegovo ljubimo ljud!

Mosef naredi fhe po boshjim povelju leséno fkrínjo, s' slatam bogato vdélano, hranit va-njo tabli boshje postave, ali njegoviga sakona. Zhes-njo se je berhko pisan fhotor raspénjal. Ker so postave ali sàkoni, ki jih je Bog dal, tako rèzhi, savéso delali med Bogam in Israelzi, se je ti fkrinji, *fkrinja savése*, reklo; fhotorju pa *snidáljski fhotor*, ali *snidniza*, ker je Bog Mosefu v'njé snad fkrinje odgovor dajal, in se, po zhloveshko rèzhi, ondi s' Mosefam snidal, in ker so se Israelzi k' flushbi boshji in per vsaki vezheji rezhi per tem fhotorju f-hajali. Nektiri ga tudi, pa bol nevmétno, *fhotor sprizhovanja* imenujejo. Pred fkrinjo je slat svézchnik stal s' sedmírimi rògli. Vse to je dvór obdajal. Vse je bilo dodélano, in pa na! oblak pokrije fhotor, in navdáló ga je boshje velizhaftvo! Aron, oblézhen po duhovsko, opravla na altarju prvi dar. Ognj pa je shinel is oblaka, in ga povshije! Vse ljudstvo je vidilo, veselje je sagnalo, na obras popáda, in hvalilo in molilo je Boga.

V' veselje, zhaft, hvalo in molituv samakneni bodimo tudi mí vselej per boshji flushbi!

60. Prepelíze.

Nov hrup je bil spet kmalo med Israelzi. Nebeshki kruh jim preséda. Po drugih

jedeh se jim tóshi. Per vratih svojih lóp sedé so jokali in tulili nevkrétnim otrokam enako. „Kdo, pravijo, nam bo jésti mesa dal? Oh, she pómnimo she ribe, jédshi jih saftónj v' Egiptu, kumare, dínje, ljug, zhébul in zhéshen! Sdaj pa sahnemo lè: mano, in pa drujiga ne vidimo.”

Mosefu to grosno hudó dé, Bogu tóshi svojo nadlogo. Bog mu rezhe: „Povej ljudém: Vash jok je do Gospoda prishel, in mesa vam bo dal Gospod — nè kak, ali kake dva dní, ampak ves mesez — de ga podíh-niti ne bote mogli, in de se vam bo gnusilo nad njim. In to sa to, ker ste svergli Gospoda, ki je med vam on, in rekli: „Zhi-mú smo shli is Egipta.”

Mosef rezhe: „Shestkrat sto jésarov pésh-zov jih je, ki sim med njimi, in ti praviš: Dal jim bom mesa, de ga bodo jedli ves mesez? „Se jim hozhe toljko govéje shivine, ali drobnize klati? ali morske ribe jim poloviti, de bodo siti vsi?” Bog rezhe: „Je roka boshja okrajshana? Sdaj sdaj bosh vidil, zhe se bo spolnila moja beseda, ali nè.”

Kar vsdignil vihar se je is boshjiga po-velja, in prepelíz neismérne vláke je zhes morje pergnal. Vsa pufhava, en dan hodá okrog in krog stána, je natrófena s' njimi. Dva komolza komej so ferfrále nad tlami. Ljudjé shinejo po njih, in lovili so jih ves tisti dan, vso tisto nozh, in she druji dan. Neisrezhèno velíko so jih nalovili.

Pa she savshili niso mesa, in imeli tako rekózh so ga med sobmí, she jih boshja shi-

ba doséshe. „Samogóltno se preobjedó in boléhajo, in veliko jih je pomerlo. Kraju, kjer so ti sládni ljudjé sagrejéni bili, se je reklo: „Osládni pogrébi.“

Vite, ljubi otrozi! skòrej ne samore Bog hudobnih ojstréj shtrafati, kakor de jih njih lastni volji isdá. „*Slá* in *mik* po posebnih grishlejih in kaplizah, *nesméra* per jédi in pijazhi, slást pa stréshba *gerdim sheljam*, je she veliko mladih ljudi prevréd pokopála; in ravno taki napís bi se jim bil na grób lohka naredil: „*Grób osláden je tukaj.*“ Otrozi! na misli naj vam bodo osladni grobi, in pa smérni bodite in strésni — in deršhite se volje boshje per vseh rezhéh.

61. Oglédniki.

Israelfkí polk, ljudstvo se je sdaj smiram dalej pomikalo v' pufhavi, in sadnizh dojde na mèjo Kananske deshele. Mosef je Josveta, Kaleba, in sraven deset drugih bóljzov smed Israelzov odbral, in jih poshle deshelo ogledat. Nasaj so prishli zhes shtirdefet dní, gredó k' Mosefu in Aronu, in Josve in Kaleb jima pravita, in všimu ljudstvu: „Bili v' desheli smo, ki ste naš va-njo poslali. Deshela je ref, ki se méd in mléko zedí po-nji. Le sadje poglejte, ki rase v' nji!“ Fíg in margarán so seboj bili pernesli, in velele gròsd, ktiriga sta dva na drógu nosila. Uaih deset mósh pa odrekuje Josvetu in Ka-

lebu, in kar so mogli, so grajali deshelo : „Deshela, pravijo, v' ktiri smo bili, je huda deshela. „Svoje prebivavze poshíra, tako je divja in nesdrava. Mesta so velíke, in do neba sasídane. Sgol velikáne prebivajo v' nji. Bili smo kakor kobílize proti njim.” Vse ljudstvo je glas in jok sagnalo, in krizbí in jóka vso nozh. Vsi Israelovi otrozi goder-najo nad Mosefam in Aronam, ter pravijo : „Bog hotel, de bi bili v' Egiptu pomerli, ali de bi sej konez vseli v' pufhavi! Zhimú naš Gospod pelá v' to deshelo, de homo pod mezham pozépali, in v' rop jim bodo našhe shene in našhi otrozi! Boljšhi se nam je v' Egipt poverniti. Po kònzú! Pogla-varja si isvoljimo, v' Egipt se vernímo!”

Mosef in Aron se versheta na koljéna in obras pred mnóshizhnim sbòram, jih potoláshit. Rezhe jim Mosef : „Ne prestrá-fhite se nè, ne bojte se! Bog se bo sa vaš vojskoval, kakor vam je prizho vaš storil v' Egiptu. „Sej ste samí vidili, kako vaš je tako rekózh na rózhi nosil, kar po pufhavi hódite vso pot, ozhetu enako, ktiri nófi otrozhízha!” Josve in Kaleb sta od gróse oblazhila pretergala, in pravita : „Na tanjko sva ogledala deshelo. Vsa lepa je! Zhe Bog hozhe, prifhli bomo va - njo. Dal, dal nam jo bo to lepo deshelo, ki se med in mléko po - nji zedí. Le Gospod - Bogu nikar ne vsto-pújte! Ne bojte se ljudi te deshele! Na kruhu jih bomo snedli! Gospod - Bog je per vaš! ne bojte se jih!” Pa saštonj je vsaka beseda. Vsa mnoshiza vpíje vsa divja, in

veléva Mosefa, Arona, Josveta in Kaleba s' kamenjam pobiti.

Pa na enkrat se je boshje velizhaftvo perkasalo — oblák, ki je Bog is njega govoril — vprizho vsih Israelovih otrók. Bog rezhe Mosefu: „Doklej me bo ta ljud s'he sametoval? doklej mi s'he ne bodo verjeli, po vsih zhudeshih, ki sim jih delal med nji-mi? S' kugo vdaril, in satàril jih bom na semli. Tebe pa hozhem knésa in poglavarja postaviti vezhiga ljudstva in mozhnejshiga kakor je ta.” Mosef, ktiriga se Israelzi napravljajo ravno kamnjati, in ki mu Bog kraljestvo ponuja, rezhe: „Oh Gospod! pomorísh naj to ljudstvo do sadniga moshà, Egipzhane in druji narodi kmalo porekó: Gospod tega ljudstva ni mogel spraviti v'deshelo, ktiro jim je dati persegoval; torej jih je v' pufhavi poklal. Rasflàvi se raji, o Gospod! in svojo veliko mozh jim poka-shi! „Sej si rekel sam: Gospod - Bog je persanesfliv in ves ljubesen, in odpufha krivízo in nesvestobo. — Oh, prosim, odpusti tedaj temu polku krivizo po velíki svoji milosti — kakor si jim odpufhal od Egipta do lèf.”

Gospod - Bog rezhe: „Odpufhèno jim je, kakor si govoril. (Ne bom jih ob enimu pomoril). Pa povej jim: kakor ref shivím, pravi Gospod, storil vam bom, kakor ste mi govorili na moje ushéfa. V'ti pufhavi le bodo vashe trupla strohnéle. Nobeden vsih vas, ktiri ste zhes - me godernali, ne pojde v' obljubleno deshelo. Nobeden svu-

naj Josveta in Kaleba — ki je druj duh v' nji-
ma, in ki sta mi svesta ostala. Vashe otro-
zhizhe pa, ki ste djali, de bodo sovrashni-
kov rop, vashe sinove, ktiri s'he ne vedo,
kaj je dobro ali hudo, nje popelam va-njo.
Oni bodo deshelo posedli, ki ste savergli jo
vi. „Shtirdefet lét po pufhavi se potíkati
jim je naméneno, dokler ne strohnejo trupla
ozhétov. Unih shtirdefet dni, ki ste deshe-
lo ogledovali, vam bo shtirdefet lét. Pomnili
bote mojo overshbo. Obernite, in v' pufha-
vo pojte nasaj, proti rudezhimu morju.”

Tistih defet mósh pa, ki jih je s' Jos-
vetam in Kalebam deshelo ogledovalo, in ki
so sdrashbo med ljudam storili, je nagla smert
vsela vprizho vliga ljudstva. Vsih shestkrat
sto jésarov mósh je pomerlo szhasama v' pu-
fhavi, ki jih je bilo prishlo is Egipta.

Tako strashno je Bog shtrafal ljudstvo
ali polk, ki ga je bil isvóljlil smed vsih na-
rodov; ktirimu na ljubo je toljke zhudeshe
delal; ki ga je bil s' toljkimi dobrotami ob-
ful, ker se ni dal pobolshati né s' dobrotami
né s' fhibami. Oh! kdo ne bo zhertil po
tazih isgledih is serza vse *nevère, nehvalèsh-
nosti, nesavúpnosti* in pa *nepokórshine* proti
Bogu — in pa tudi *punta* in *nepokorshine*
do gospófke?

62. Mosefova shalofna pésem.

Mosef je sdaj sam mogel viditi, kako je
to velíko in shtevilno ljudstvo merlo, ki ga

je bil is Egipta perpelal. — Vidil je v' prah
iti ves tisti rod ljudi, in is njega nov rod
podráshati po otrozih. Obzhutil v' shivo je
tistikrat: „Vse posemlifko prejde in míne:
Bog pa, in kdor se Boga dersí njegovo
voljo spolnijózh, *ostane* vekomaj.” Ves
gínen je tedaj glaf pognal; Psal. 89:

„Gospod! našh ostanek si tí od róda do róda!
Préden so hribje rodili se, préden povíla
se semla in svét,

Od véka do véka si tí Bog.

V' prah povernesh zhloveka,

Pa rezhes: Preverníte zhloveshki otrozi!

Jésar lét je pred tvoj'mi ozhmí,

Kakor vzherejs'ni dan, kadar míne,

Kakor strasha ponózhna.

Popláknesh jih, sanje so jih,

Sjutrajni travi enaki so, ktira pogíne;

Sjutraj zvetè, se spremína,

Svézher jo pokosé, in pa vřáhne!

Od tvoje jése kopernimò,

Nad serdam smo tvojim omótzhni.

Préd - se postavil si našhe krivíze,

Na luzh oblizhja svojiga našhe nar skritshi
pregrehe.

Od grosíve se torej tvoje manjs'hajo našhi
vsi dnévi,

Kakor péna nam sgínajo léta.

Dnév našhih lét, lét jih je sedemdeset;

In zhe po vélkim, lét ke osemdesét,

Kar pa jih she rezhe, nadloga 'n tesháva!

Odrésano kmal je, in slét'mo!

Kdo sposnáva tésho tvoje jése?

Tvojo gròso po strahu, ktir'ga si vréden?
 Oh! vúzhi naš shtéti svoje dnéve,
 De bomo modrejiga serza.

Verni se nam, o Bog! dokléj (bošh le
 hud)?

Vsmili se svojih hlapzov!

Napolni naš s' mílostjo svojo nekdajno,
 Ino gnali bomo veselje, in veselili se vse
 svoje dní!

Rasvesel' naš sa dní, ktire s' naš tepel,
 Sa léta, ki smo húdo skušháli!

Naj se perkashejo tvoje zhuda slushabni-
 kam tvojim,

Ino njih otrokam tvoje velizhastvo!

Bodi milo okó Bogá, našh'ga Gospoda,
 nad nami,

Ino delo našh'ih rók, Gospod, rávnaj nad
 nam,

Ravnaj delo našh'ih rók!"

Ljubi otrozi! Vidite, Mosef je perhlí-
 vost zhloveshkiga shivlenja v' shivo zhutil.
 Pa vaš kdo si misli morebíti: „Kaj she
 otrozi hozhemo misliti na kratko shivlenje
 in smert?“ Odgovorím: „De.“ Sakaj vmreti
 vtegnejo tudi otrozi, in marsiktiri otrok se
 podrésne, kadar se ravno nar lepšhi raszvé-
 ta, v' grob. Pa smertni spomín vaš ne smé
 shaloftnih — delati vaš more módre. Sa
 zhaša vaš more uzhiti, se na zhašniga nizh
 ne sanashati, temuzh v' Boga staviti svojo
 blagóft. Práv shivlenje obrázhati naj vaš
 perganja. Tako vam bo shivlenje, zlo smert.
 Ino pa she, ljubi otrozi! Zhe je le en dan

tako rekózh nafhe shivljenje, nar lepshi zhaš tega dnéva je *otróshstvo* — *jutro* je. Bogú in dobrim delam posvetíte to lepo slato jutro svojih otróshkih létiz. Ne bo vaš enkrat po tim takim grósa smerti. Kakor trudnimu najémniku lep, veder, spomláden vezher, se vam bo sdéla mila, prijasna!

63. Mosefovi posledni ogovori.

Mosef je bil stárizhek she sdaj, in imel je sto in dvajset lét. Njegova sadna ura se je perblishovala. Tudi njemu ni bilo dáno iti v'obljubleno deshelo. V'savupanju v' Boga je májal en sam krat. Sa sam ta pregréshik ga je Bog tako hotel kasnati ali fhtrafati — in na snanje je tél dati, de zherti do konza vse hudo, in v' ljudéh she tako blasih in dobrih nizh bres kásni ali fhtrafe ne pušti.

Mosef poklizhe she enkrat pred smertjo vse Israelove otroke préd-se, se posloví, in enako vmirajózhimu ozhetu, jim govori she enkrat na dušho. Dajmo sašlifhati nekoliko teh ogóvorov:

„Glejte, jim rezhe, v' ti pušhavi morem vmreti, in ne pojdem zhes Jordan. Ví pa pojdete, in prejeli bote v' lašt dobro deshelo. Oh! ostaníte sej svešti Gospodu, svojimu Bogu! On vaš je reshil is Egipta, is tega plávsha - is kraja vašhiga terplenja. Sedemdeset dúsh je bilo vašhíh ozhakov, ki so fhli v' Egipt. Sdaj vaš je Bog na-

mnoshil, kakor svêd na nebu. Vòdil val je po velíki, strašni pušhavi, sušha bres vode, shkorpjoni in kazhe sklézhe so po - nji. S' kruham spod neba val je shivel, in is terdih skál vam je studenze obudoval. Sdaj val v' dobro deshelo pelá, deshelo studénzhnato in potózhno, ktiri hribe in doljine namákajo. V' deshelo, v' ktiri rasejo psheniza in jézhmen, vino in margaráni, in fige. V' deshelo vso v' olju in médu, kjer bote imeli dòsti kruha, in vliga obiljno. Ozhitno vidite tedaj, de val je nakvišhko Gospod redil, kakor redí ozhe otroka."

„Oh! sposnajte she kàdaj, in k' serzu si vsamíte: On, Gospod - Bog sam, je Bog — sgorej na nebu, in spodaj na semli, in svunaj njega ni nobeniga Boga. Sposnajte tedaj: On, Gospod, vašh Bog, je Bog mogozhen in svešt! Svojo mozh in sveštobo skasuje nad njimi všimi, ktiri ga ljubijo, in njegove sapovdi dershé — pa, ktiri ga sovrašhijo, jim povrazhuje, in pošhila jim, kar si saflushijo. Glej! nebo, in pa nebo in nebo, in semla, in vse, kar je na - nji, vse je Gospodovo, tvojiga Boga. On, Gospod, tvoj Bog, je Gospod vših gospodov — vèlik Bog, mogozhen, in strašhen, ktiri se ne anúje líz, in se ne dá podkupiti, ktiri pravízo dela vdovam in sirótam, in tudi ptujze ljubi, in pa jim jéd daja in pijazho."

„Sdaj tedaj, o Israel! kaj hozhe Gospod - Bog drugiga od tebe imeti, kakor de v' strahu bodi njegovim, de hòdi po njegovih potah, in de ga ljubi, njega, svojiga Gospoda in

Bogá, is zeliga serza, in is vse dushe! In ta sapoved, ki ti jo ravno dam, ni vam nè previšoka, nè predáljna. Ni v' nebesih, de bi rekli: Kdo nam pojde v' nebesa po-njo, de jo sasilhimo, in de delamo po-nji! Tudi ni unkraj morja, de bi se isgovarjali: Kdo se nam pelá zhes morje po-njo, de jo sasilhimo, in de se po-nji ravnamo! Prav bliso ti je — v' tvojih uftih in v' serzu je tvojimu, de se ravnaj po nji.”

„Pomislite sdaj! blàger in gorjé dénem danši pred vas. Blàger, zhe ste pokorni! Gorjé, zhe niste pokorni! Nebo in semlo vam danši na prizho poklizhem, de sim shivlenje in smert djal pred vas, blàger in gorjé. Torej shivlenje si isvoljíte! Ljubíte Gospoda, svojiga Boga, poslusajte ga, in dershíte se ga. Sakaj vashe shivlenje je on, in podáljshek vasbih dní. Dolgo bote po tem takim prebivali v' desheli, ktiro dati je Abrahamu, Isaku in Jakobu obljubil.”

Ljubi otrozi! kaj zhemò s'he drujiga perstaviti h' tem besedam vmirajózhiga Mosefa? — Nè drujiga, kakor de Bog je ravno *tisti Bog* tudi sa naš s'he smiraj — in de *njega ljubiti, njega vbógati, v' njega savu-pati* je tudi sa naš *shivlenje, blagóšt in sve-lizhanje!*

64. Mosefova smert.

Bog je sdaj Mosefu rekel: „Idi na Nébo na goro, de pregledaš deshelo, ki jo dam

Israelovim otrokam. Vídívšhi jo se bošh k' svojimu naródu vmàknil, kakor unkrat Aron, tvoj brat." Mosef odgovorí : „Bog ! shivlenja vših ljudi si Gospod ! Mosha jim isvólji vender, ktiri naj bo zhes-nje, in pa njih vojvoda, de boshje ljudstvo ne bo derháli ováz enako bres pastirja." — Tako je Mosefa vedno le ljudski prid skerbel, in je ves posabil sam sebe. Bog mu je rekel : „Josveta vsami ! Mosh poln duha je. Va-nj preněsi svojo oblast. Svoje roke polòshi na-nj, in postavi ga pred vélkiga Duhovna, in pred vse ljudstvo. Pokorn naj mu bo ves Israelski ljud."

Mosef storí, kakor mu je vkasal Bog, in rekel je Josvetu : „Terdén bodi in junáshék ! Ti popelášh to ljudstvo v' deshelo, ktiro je njih ozhakam Gospod-Bog obljubil, in ga bošh po nji rasfélil. Gospod-Bog bo per tebi, ne bo ti vmàknil svojih rók, ne bo te sapustil."

Po tem da Mosef ljudstvu she drugo obljubo : „Glejte, jim rezhe, preroka vam bo, kakor mene, obudil Gospod, vašh Bog, sméd vašhíh bratov. Njega poslušajte, kar kolj vam porezhe. Kdor pa ne bo maral sa njegovo besedo, naj bo potreblen sméd ljudstva." Obljuba, moji Ljubesnivi ! ktire mozh bote she le en drujikrat rasumeli. Odresheníka poméni.

Na to gré Mosef na Nebo, na goro. Snad njé mu je Bog vso Kananško deshelo raskasal, „Vídísh, mu rezhe, ta je deshela, ktiro sim Abrahamu, Isaku in Jakobu s'per-

fego obljubil. Glej! pokashem ti jo, va-njo pa te ne bo." Njegovo smert mu je Bog posladkal s' tem rasglédkam — in Mosef je sdajzi pohlévno in blágo vgasnil. Kdor po Mosefovo svesto Gospod-Bogú flushi, in po njegovo nevtrúdeno ljudem na prid déla, saspi pohlevno po Mosefovo.

Med zhudeshi, po Mosefovo, ktiri je is Egipta Israelze ispelal, med ravno toljkimi in takimi jih Josve sdaj vpela v' oblublenu deshelo. Vso narávo ali natoro je dal Bog tako rekózh Josvetu v' roke, de Israelzi neoverti pred sabo deréjo. Jordan, réka, se rasdelí, in shli so s' suho nogo skosi njega. Jerehúnshkiga mesta sidóvi, nar huji deshelniga páha na mèji, se sosujejo sgol na trobentini glas. Kananške prebivavze, méro spolnívshe svojih gerdiš pregréh, je Josve s' bojam premagal. Po tem, je strashna tózha pervréla, ter jih pertisne. Sonze in lju-na sta postàvala, dokler ni Josve smáge dognal. Potlej je Josve deshelo med Israelze rasdelil.

Tako se je tudi tukej Bog Israelzam odresheníka, nekadajnjih ozhete is Egiptovske deshele ispelavshiga, pokasal. Rasodel je tudi tukej s' velíkimi zhudeshi svojo *vsigamogozhnost*, s' shtrafo Kananzov svojo *pravízo*, s' dopolnítujo svoje obljube svojo *svestòbo*. Zela vója Israelskiga ljudstva is perviga do lésem gré skosi — smiraj v' èno.

'S O D N Í K I.

65. Gedeonov pokliz.

Sdaj so Israelovi otrozi v' Kananfki desheli prebivali. Pa kmalo se sposábijo boshjih dobrót, in delali so spet hudòbo pred boshjim oblizhjam. Bog jih je tedaj Madjanzam dal v' roke. „Sedem lét hodijo sapóred Madjanzi, ob shétvi vsako léto, in kobílizam enako pokrijejo deshelo. Bres shtevila jih je, ljudí, in velbljúdov ali kamél. Vse rasdénejo, kamor so prishli. „Sétuv, selénje in drévje, vse pokonzhajo. Drobnizo, govéjo shivino in osle pa seboj shenèjo. Nè tròhe shivesha ne popusté. Israelzi se s' veliko filo po gorah v' jame in raspórke otmèjo. Ker se jim je le tako hudo godilo, in ker so bili tóljakajnj satérani, so Israelzi shli v' sé, in Boga klizhejo na pomòzh. Bog jih vflifhi.

V' Efri, nesnanim méstizu je shivel mlad mosh, Gedeon po iménu. Madjanzam perkrivajózh se je vershil ali mèl pshenízo v' hramu. Saglédal je angela boshjiga sedéti pod terpentínovim drevéšam, nè délezh od sebe. Angel ga ogovorí: „Bog je s' tabo, tí krepki vojshák!“ Gedeon rezhe: „Ako je Bog s' nami, sakaj se nam táka godí?“ Sapustil in Madjanzam naf je Bog dal v' roke.“ Angel pravi: „Na noge v' svoji mòzhi! Is rók otel bosh Israelze Madjanzam.

Glej! Bog te pošle." Gedeon veš ponišhen, on rezhe: „Kakó bom otel Israelze? Moja rodovina je posledna Manasetove knešije, jes pa nar mánji ozhetove hiše." Angel pravi: „Bog ti bo na strani. Pobil bošh Madjanze, kakor bi jih bilo jeden vsih." Gedeon rezhe: „Zhe sim milost per tebi dosegel, snamenje mi daj, de res govori angel s' menojo. Pa poterpi le nekoliko, de pridem in jedi pernesem, darila." Angel rezhe: „Bom zhakal, de pridešh."

Gedeon urno stópi, napravil je koslizza, spēkel opréshnike, in meso in kruh pernesel v' jerbasu pod terpentínko. Angel rezhe: „Postavi vse sem na to skalo." Gedeon je postavil. Angel stegne pálizó ima-józsh jo v' rokah, in se s' konzam mesa in kruha dotakne. Ognj je planil is skale nakvishko, in povshil meso in kruh — angel pa sgíne. Gedeon is hvaleshnosti je naredil altar Bogú.

Ljubi otrozi! ta sgódik špet pokashe, de Bog shtrafuje gréh delajózhe ljudi, pa, zhe se pobolshajo, se jih špet všmili. Tudi prav ozhitno se is njega vidi, kako Bog *ponishne* odbéra, in dognáti velike rezhí, jemle dostikrat flabe oródi, de *napuhneshe* oframotí, ktiri se ofhabijo s' svojo mozhjó, de svojo oblast rasodéne.

66. Gedeon premáshnik.

Shétev je bila ravno, kar spet Madjanzí pridejo, in shtoríli so v' velíki doljini. Gedeon rezhe trobéntati, in je vojsko nabéral. Pa peshíza jih je proti Madjanski grosni vojski, de se Gedeon ne vupa vdarti. „Shé manj veselja kashejo njegovi ljudjé. Gedeon tedaj je molil, in rezhe Bogu: „Zhe po meni mislísh reshiti Israelze, naj dénem to jagnezhovno na gumno. Zhe bo rosa po sami koshi, vsa druga semla pa suha okolj njé, snamenje mi bo to, de reshil bosh Israelze po meni, kakor si obljubil.“ Sgodilo se je. Gedeon sjutraj vstávshi omája jagnezhovno, in nashmél je is njé vode polno torílo. Pa she rezhe Bogu: „Gospod! ne bodi hud na-me, naj vidim she snamenje na jagnezhovni. Naj bo sdaj vovna suha, po semli pa okolj in okolj rosa.“ Tudi to se je sgodilo. Nozój je jagnezhovna suha, semla pa vsa s' ròso opádena. S'takó pohlévni-mi, milimi snamenji je poterjal Bog Gedeonovo savupanje, in njegovih ljudí, de gre-do Israelze reshovat serzhno na toljkshino délo.

Ljubi otrozi! ne bo to tudi naš navdálo s' *savupanjem*, ker vidimo, de je Bog tako po zhloveshko s' zhlovéki ravnal, in se zlo tako prijasno in dobrotno poníshal do njih?

Gedeon se vsdigne pred dnévam, in shel je s' svojo vojsko na goro k' študenzu, ktirímu se je Harad reklo. Vidil ves Madjanski stan se je is njé. Bilo jih je, kakor kobíliz

strašhen vlák, bres shtevila velíko. Njih velbljudov ali kamél kakor peska ob morju. Bog rezhe Gedeonu : „Prevèzh imafh ljudi per sebi. Ne dam jim takó Madjanzov v' roke. Hvalili bi se, in rekli bi: Nafha lastna roka naf je otela.” Rezi med ljudi oklízati: „Kdor je strahlív in bojezh, domú naj gre.” Dva in dvajset jésarov jih je shlo. Le desét jésarov jih fhe ofstane. Ali Bog rezhe spet Gedeonu : „Shè jih je prevèzh. Na studenez jih pèli. Vodo pívshé s' dlanjo jih dèni posebej, in pokleknívshé pa pívshé jo s' ušmi posebej. Le tristo mósh jo s' dlanjo sajéma. Vli drugi pijejo klezhé.” Bog rezhe : „S' temi trémi sto bom refhil Israelze. Vsim drugim rézi domú.” Gredó domú.

Nozh je she bila. Gedeon rasdelí svojih tristo mósh v' tri shòpe, da vsakimu svojo trobénto, in vsakimu prasen verz, in bakle v' verzhe. Rezhe jim : „Mene glejte! Kar jes storím, storíte tudi ví.” Blishajo se natibama Madjanskimu stanu, in ga ostopijo od treh strani. Polnozh je bilo, in spalo je vse. Gedeon gré v' stan, satrobénta, rasbi-je verz, súzhe gorézho baklo, in pa vpije : „Mezh boshji, in Gedeonov!” Ravno to so storili vsi njegovi ljudjé. „Strah in grósa plane na Madjanze, Vse vpije, túli — in beshí.

Tako je Bog refhil Israelze is nadloge, ktiro so si bili s' svojimi grehi nakopali, kmaló ko so se *pobolshali*, in odrésheni biti *saslushili*. Ta sgódik vsakimu zhloveku pové, ktiri je v' *grehu* in *révi* : *Pobol-*

Shaj se — in savupaj v' Boga. Refhil te bo.

67. Gedeonovi finovi.

Israelzi so Gedeonu, Madjanze do kon-za vkrotivšimu, storiti hotli veliko zhašt. Mu rezhejo: „Nash kralj bodi sdaj! Tí, tvoj fin, in tvoji vnúki. Sa to, ker si nash Madjanzam is rók refhil.” Gedeon je bil pameten mosh, in je le na Boga srazhal zhašt. Odgovorí tedaj: „Ne bom vaš kraloval. Tudi nè moj fin, nè moj vnuk. Gospod-Bog naj bo vaš kralj.” Imel pa je Gedeon od vézh shén dva in sedemdeset finóv. Nobeden ni hotel kralovati, syunaj Abemelek, bil je oshabnesh, in filno gospodlív. Sdajzi po svojiga ozheta smerti gré v' Sihemsko mesto, is ktiriga je bila njegova mati domá, in rézhe svoji shlahti in Sihemzam: „Kaj vam je bol, de sedemdeset mósh, vsi Gedeonovi finóvi, zhes vaš gosposdujejo, ali pa de imate eniga gospoda? Pa ne posabíte, de jes sim vam v' ròdu.” Vsih serza se Abimeleku nagnejo. Mislili so: „V' ròdu nam je.” Sedemdeset líber frebra so mu dali. S'temi dnarmi nasnúbi potepúhov in sprídenzov, gré s' njimi na dóm svojiga ozheta, in vmoril je — koga ni grósa! — vse svoje brate, sedemdeset mósh, na enim in ravno tistim kamenu. Mlajzhek, Joatam po iménu, sam je vshel, ker so ga bili dobri ljudje perkrili. Sdaj se snidejo

pod vélko terpentínko vfi Sihemski moshjé, stojézho v' ,Sihému, in so ga Abimeleka kralja naredili.

Joatam to saflifhavfshi gré na hrib per Sihemu, povsdigne glaf, in jim rezhe : „Poslufhajte me Sihemski moshjé, Bog poslufha pa vas. Drevéfa so enkrat se fofhlé isvóljit fi kralja. Rezhejo óljki : Kralovaj naf ! Oljka odgovorí : „Se zhém mesfhòbi odpovedati, ktira je v' meni, ki je v' zhafti Bogu in ljudém, in plavat iti nad drevéfa ? Drevéfa rekó figi sdaj : Daj, in kralovaj naf tí ! Figa odgovorí : „Se zhem svoji fladkòbi in svojimu lepimu sadu odpovedati, in plavat iti nad drevéfa ? Drevéfa rekó vinski terti : Daj, in kralovaj naf tí ! Vinska terta odgovorí : „Se zhém fladkimu moshtu odpovedati, ki rasveseluje Boga in ljudi, in plavat iti nad drevéfa ? Ternu rekó sdaj vse drevéfa : Pojdi, in tí naf kralovaj ! Tern odgovorí drevéfam : Je resníza, de me kralja vòljite ? Le sem, pod - me stopíte v' sènzó. Zhe pa nè — ognj bo fhvignil is terna, in Libanfke zèdre (to je, vas, vse imenitne drevéfa) posherel.”

„Sdaj tedaj, pravi Joatam, ste s' Ge-deonam, mojim ozhetam, po pravízi sravnáli, in poshténo ? „Ste jim povernili, kakor so fi saflushili per vas ? Tvégali svojiga shivlenja sa vas so se, in reshili vas Madjanzam is rók, ví pa ste njih otròke pomorili, mósh sedemdeset, na enim kamenu, in naredili ste ga Abimeleka kralja, ker vam je v' ròdu. Zhe je práv in dobro to, le vese-

lite se Abimeleka dānfi, in Abimelek naj se
 val veselí! Zhe pa je greh in hudòba —
 ognj naj shíne is Abimeleka, in poshrè naj
 ,Sihemške moshjé, in shíne naj ognj is Si-
 hemških mósh, in naj Abimeleka poshrè.”
 To isgovorívshi je sbéshal Joatam, in skril
 se spet is straha pred bratam.

Ljubi otrozi! Kaj si mislite od Joata-
 ma, de takó drévje déne med seboj govori-
 ti? ,Sej ne govorijo drevésa! Pa slisihali ste
 mēnde she kaj od povéd, ktire, dat kak lep
 navuk, sosebno otrokam, so le takó ismíshle-
 ne, in se torej *ismíshlávke*, *pravlize*, ali
basnje imenujejo. Glejte tedaj, basnja nar-
 starshih in lepshih nekajna je ta. Podvu-
 zhi val, kako lepiga kaj in ljubesniviga je
ponishnost, kako gerdiga in ostudniga kaj
napuh. *Ponishen*, ktiri hrepení le snotraj
 biti dober, ktiri ima le prav delati veselje,
 ktiri ne shelí nobeniga svunajniga léška ali
 svetlosti, enaki je on shlahtnim drevésam
 v' ti basnji, ki so polne sóka in sladkósti,
 ki rase preshlahtni sad na-njih, ktire ne ma-
 rajo sa vso kraljévo zhasht nizh. *Oshábnesh*
 pa, ktiri je snotraj dobriga prásen, ktiri le
 vídes dobriga, in práсно zhasht ljubi, in torej
 lohka hudó déla; on je suhimu ternu enak,
 ktiri nobeniga, ali pa le hud sad rodí, ktiri
 rad sbáda, se rad vnáme, in storí shkodo do-
 stikrat velíko — ki je kralj hotel biti.

Ravno to naš uzhi sadershánje Gedeó-
 novo in njegovih finóv, ki je takó v' shivo
 smálano v' ti lepi basnji od drevés. Pametni
 Gedeon, toljki dobrótnik svojih deshelánov,

in njegovi bolšhi finovi so enaki sózhnatim in sádnim drevésam. Prevsetni bratomòr, Abimelek, ternu. In komu hozhete, moji ljubi otrozi! ví biti enaki?

68. Abimelekova smert.

Abimelek je tri léta kraloval, kar ga sazhnějo Sihemzi zbertiti, in de je brate pomoril, vkljínjati. Príshel v' Sihem je Gál, ptuj zhlovek, in navdá jih s'he s' vézhim pogúmam. Jesén je bilo ravno. Obhajali so tergátuv. Velíko divjánja in rasfáje je bilo. Pojédnje so imeli, pili, pa Abimeleka kléli. Gál sakrizhí: „Kdó je ta Abimelek? In kdó smo mí, de mu bomo flushili? Zebula nam je dal poglavarja, svojiga hlapza, in mí bi pod njega téli biti? Naj bi imel jes s'temi ljudmí kaj sapovedati! Kmalo bi tega Abimeleka spravil is s'vetá.” Zebul je to Abimeleku na skrivnim sporozhil.

Eno jutro, ko gré ravno sonze is sa-góre, je stal Gál med mestnimi vratmi. Sraven njega je Zebul. Kar gré Abimelek s' vso svojo vojsko is gore navdol. Gál rezhe Zebulu: „Lej! lej! koljka mnoshiza ljudí se s'nuje is gorá?” Zebul odgovorí: „Jej! ne vidišh prav! Sénze drévnih verhóv po hribih se ti vidiyo glavé.” „Nè, nè, rezhe Gál. Vojska je to. In poglej! tam is dola se jih s'he motá rájda! In tam per vélki terpentínki jih pride spet ena!” Zebul rezhe: „Kej je sdaj tvoje vústenje, ki si djál: Kdo

je Abimelek, de bi mu flushili? Lej! ti so tisti ljudje, ktire sanizhujesh! Idi, in bi se s' njimi!"

Gal se vsdigne s' Sihemzi, in se je vdaril s' Abimelekam. Pa Abimelek jih sakropí, pertépe do mesta, vshuga mesto, podaví mestnizhane, in rasoral je do gòliga mesto. Mestnizhánov nekajko se otmé v' lesén turn, mòzhen in vélek. Abimelek pa gré memo turna ob hribu po lesu s' vojsko, odsekal je véjo od drevéfa, sadél, in rezhe svojim ljudém: „Kar mene storíti vidite, urno storíte tudi ví." Vfékavshi vsaki svojo véjo gredo urno sa njim. Naloshili so jih okolj turna, in ga sashgó. Kar je bilo v' turnu ljudi, okolj jésara ljudi, vse je vselo konez v' ognju in dimu. Abimelek je hotel she drugi turn tega kraja poshgati, ki je bilo ljudi velíko sbeshalo va-nj. Ravno je ognj podtikal, kar je shénska is turna kos mlinfskiga kámena na-nj vergla. Na glavo perlétel, in sdrobil mu je vso buzho. Hitro poklizhe Abimelek svojiga opróda, in rezhe mu oshabno, kar je bil vselej: „Isdéri mezh, in vmòri me, de ne porekó: Baba ga je vbila." In prebódil ga je opróda.

Tako je njegovo *bratomòrstvo* Abimeleku prav res prishlo na glavo. Vse svoje brate je bil vmoril na enim kamenu — sdrobil tudi njegovo buzho je kamen. Poníshan je bil njegov napuh. V' svoji prevsétnosti je mislil, de je vojshák nepremaglív — pa premagala je baba vojsháka. Tako so, ktiri vkup greh delajo, tudi vezhi del shtrafani

vkup: *Bog rēpe hudodēlze po hudodēlzih.* Sihemzi so bili vkup strašne morije kriví. Torej Abimelek pokonzhá Sihemze, in nje-ga Sihemzi, kakor je Joatam bil préd po-védal.

69. Rut, svešta priyatliza.

V' Gedeonovih zhasih, ob ktirih so Mad-janzi shivino in shito Israelzam rópali, je na Kananskimu velika dragína vstala. Neki mosh tedaj is Betlehemskiga mesta se preselí s' sheno in sinovama, ki jih je imel, v' Mo-absko deshelo. Njemu je bilo imé Elimelek, nji Noema. Dolgo so na Maobskimu. Elimelek vmerje. Deset lét posnej vmerje-ta tudi sinova, pa oshenila sta se bila per Moabzhankah. Noema, njuna mati, je sdaj shivela she sama, bres mosha, bres otrók. Slis'hala je, de se je Bog Israelzov, svojiga pólka, vsmilil, in de jim spet daja kruh. Se tedaj spravi na pot, in se verne v' Ka-nan domú. Njene fináhi, Orfa in Rut, jo spremlate.

„Spremívshima jo she delezh rezhe Noe-ma: „Na materni dóm se verníte, vsaka na svoj. Bog vama poverni, kar ste sa-me, in sa rajnke storile. Naj vama mír da per mo-shah, ki jih dobité.” Kufhnila je obé. Jok sashenète, in právíte: „S' vami greve k' va-shim ljudem!” Noema rezhe: „Oberníte, se hzhere! zhimú pojdete s' mano? „Sej vama

ne morem vezh nizh pomagati. Vajina réva bi le mojo pomnóshila. Glejte! veliko britkosti mi je dal Bog. (Bogata in oblago-darjena sim prishla k'vam. Vbogo in sapusheno me Bog nasaj pelá).” „She vézhi jok spustité obé. Orfa na konzú je tashe kushnila, vsame flovó, in gré. Rut pa ostane.

Noema rezhe Rutí: „Lej svákino, domú gré — s' njo pojdi!” Rut rezhe: „Ne govorite mi sej vezh, de bi vas sapushala. Kamor greste ví, grem tudi jes. Kjer ví ostanete, ostanem tudi jes. Vash narod je moj narod, vash Bog, moj Bog. Kjer vmerjete ví, vmerjem tudi jes. Kjer ste ví pokopani, naj sim pokopana tudi jes. „Smert naji bo sama lozhila.” Viditi Noema, de si s' njo iti ne da Rut vseti, jo pustí, in se ji vezh ne veléva vrazhováti.

Ljubi otrozi! Jelite? Prav v' mózh se to pravi svoje prijatle ljubiti! „Svojim ljubim tudi v' nefrézhi svest biti se pravi to! Kdo bi ne zhislal *take ljubesnive in sveste dushe*? Kdo bi si ji enak biti ne voshil?

70. Bózova dobrodelnost.

„Srezhno ste Noema in Rut v' Betlehem doshle. Ravno so sheli. Rut rezhe Noemi: „Klasjé grem poberat sa shenzimi, zhe vam je prav, ki mi ga kak dober gospodár poberati perpuští.” Noema rezhe: „Práv hzhi! le idi.” Rut gré, in lávka. Pa Bog oberne, de je ravno po Bózovi njivi lavkala,

mosha poshteniga in bogatiga. Ravno je bil is Betlehemskiga mesta k' shenzam prishel, in rezhe jim: „Bog s' vami!“ Shenzi odgovoré: „Bog vam daj dobro!“ Bóz vprafha vélkiga shenza: „Kdo je ta lavkefhka?“ Odgovorí: „Moabzhanka, ki je s' Noemo prishla. Profila me je, de smé lavkati sa shenzami. Od dávi je na njivi, ni se fhe is njive ganíla domú.“

Bóz ji rezhe: „Slifhifh hzhi! Na moje polje hòdi lavkat, in pa nikamur drùgam. Le mojih dékel se dershí, in sa njimi hòdi, kamor pojdejo shèt. „Sapovedal bom hlapzam, de ti nizh shaliga ne ftoré. Zhe fi shejna, k' posódi, ki moji ljudjé is njé pi-jejo, pojdi, in pa pí.“ Rut rezhe padfhi na obras: „S' zhem saflushim dosézhi táko milost per vas, jes ptujika?“ Bóz rezhe: „She vém vse, kar fi svoji tafhi ftorila po moshovi smerti. Bog naj ti poverne, kar fi ji dobriga ftorila. On, Israelski Bog, ktiriga fi se prijala, vse naj ti obilno poplazha.“ Rut rezhe: „Povrazhila sadofti, ker doséshem milost per vas. Potáshili fte me, in le tako prijasno kramláte s' menó, desiravno me ni nar mánji vafhe dékle.“

Ko je bila jushna, ji Bóz rezhe: „Sem le pojdi, in s' nami sájmi, in pomòzhi — o polétni vrozhini je to sofebno sdravo — svoj grishlej tukej v' jéfh.“ Rut perséde k' shenzam. Bóz ji naloshí. Jedla, in pa fhe nekoljko sa tafho je djala na itran. Prezej je vftala po tem, in lavkala spet. Hlapzam pa je Bóz bil vkasal: „Popufhajte nalafh

kake snope semtertje, de jih bres rudezhí-zhe lohka pobère, in nikar je ne kregajte sa to." Lavkala je do vézhera. Na to otè-pe klasjé, in dobila je polovízo jezhména.

Ljubi otrozi! Jelite, *Bóz je bil dobri-ga serza?* Kramlál je prijasno s' malimi, lazhne je nasítoval, shejne napajal, podélil siromákam obilno, in pa is ponishnosti jo oberne takó, de jim tega zlo zhutíti ne dá. Pa tudi Rut je *isglèd* velíko lepih *krepóst* in *zhédnost*, *taka vbogliva*, *taka pridna*, *taka sadowóljna s' svojim vbóshtvam*, *taka pa-metna*, *taka tiha*, *taka hvaleshna*! Otrozi! persadeníte si sej biti tudi dobrim po Bózovo in Rutino!

71. Bóz in Rut se vsameta.

Rut nese sdaj tafhi jezhmen domú. Tudi kar je jedi perhranila, ji da. Noema rezhe: „De te tréni! Kej si dánti lavkala? Bog mu daj dobro, kdor te je takó milo obravnal!" Rut rezhe: „Bóz se pravi moshu, na zhigar njivi sim lavkala." „Bóz nam je v' ròdu! rezhe Noema. Bog mu poverni njegovo dobroto. Vselej nam je bil dober, ko so she rajnki shiveli, in sdaj tudi po njih smerti nama skasúie dobroto! — Hzhí! Sa njegovi-mi deklami hòdi le lavkat. Na koga drujiga njivi bi te vtégnil kdo smirjati." „Shè veliko drujih svétov ji je dala. Rut odgovori: „Vse, kar mi rezhete, bom storila."

Rut sdaj hódi vsaki dan s' Bózovimi deklami, in poberala je klašje, dokler ništa bila jezhmen in pšheníza doshéta. Kadar shétuv míne, ji rezhe Bóz: „Hzhí! Bog te je oblagodaril. Tvoje lepo shivljenje preséshe she tvojo ljubesen do tafhe. Hodila nísi nè sa vbógimi, nè sa bogatimi mladenzhi. Vse mesto sposná, de si shenska po Bogu. Zhe ni nihzher nasproti — kar sarozhim se s' teboj — kakor shiví Bog! Bóz je to mestnim starashínam povedal. „Starashíni, in vsi ljudjé mu frezho voshijo. „Obлагodari, so mu rekli, naj sheno Bog, ki pride k' tvoji hifhi, kakor je Rahelo nekadaj in Lijo, materi Israelovih otrók. Isgléd naj bo vsih krepósti in zhédnosti, in sloví po Betlehemu naj njéno imé.”

Bóz in Rut se tedaj sarozhità. Kmalo ji je Bog fina dal. Imenuje ga Obed. Betlehemzhánke ga Noemi neséjo, ji voshijo frezho, in pravijo: „Glej finú svoje fináhe, ki te tako rada imá, in ti vezh, kakor sedem finóv, dela veselja. Bodi Bog zhésen, de imash sdaj koga, ktiri se te bo podstopil, in skerbel sa-te na starost.” Noema vsame otróka veselà na rózhe, in bila mu je péstina.

Vidite, otrozi! Nikolj ne posábi Bog svestobe, poshténosti, prida, in bogabojézhiga shivljenja. Tudi vidite: „Nar boljshi dóta je krepósti in zhédnosti.” „She tako révniga otroka dela ljubesnívshiga Bogú in ljudém, kakor de bi bil s' slatam in jagodami dragimi osnàshen. Uzhí naf to ta takó vmílni povédek.

72. Heli, in njegova finóva.

Vélki duhoven Heli je v' ,Silu imel dóm, kjer je bila snídniza. Vsi gospodarji v' desheli so pervíno tjè nosili svojih zhéd, in svojih perdéلكov desetíno, jo darovali Gospod - Bogu, in se s - hajali na daríno, kakor jim je bil po Mosefu Bog sapovedal.

Heli je imel dva finú, Opuja in Pinesa. + Bila sta hudobna in spridena púbeta. Ni jih bilo mar nè Boga, nè ljudi. Kadar ljudjé pridejo v' ,Silo, in so se s - shli na daríno, per ti prizhi sta sraven s' svojimi vílizami, in kradla sta meso is lonzoy, préden je kuhano. Zlo darílo, ki se je sashigalo Gospod - Bogu, sta is altarja jemala. Zhe jima je kdo rekel: „Préd naj se dár Bogu sashgè, kar je shega; vsamíta potlej, koljkor se vama poljubi,“ kmalo sta djala: „Sdaj prezej daj, ali pa bova vsela po fili.“ Pa she druge hudòbe, in gerde rezhí sta vganjala na skrivnimu.

Heli, starzhek je she bil, je vse svedel, kar sta delala finóva. „Svaril ju je: „Kaj morem slishati od vaji? Sakaj pozhénata take gerde rezhí? Vse govori od vaji. Nikar tega, moja finova! Ni lepo, kar slishim od vaji. Tudi ljudi sapelujeta s' isgledam, ki ga dajata!“ Pa mar jima je sa ozhetovo svarjenje! „Strah dati jima huj, ktiri jima je shel, je bil starzhek vse premehák.

Shivéla sta tistikrat dva druga vsa boga - bojézha sakonska. Njemu je bilo imé Elka-

na, nji Ana. Imela sta sinka, „Samvela po iménu. Peláta ga k' Helju, vélkimu duhovnu. „Glej, mu mati rezhe: dolgo sim profila po tem otroku. Vslishal mojo molituv, in dal mi ga je Gospod-Bog. Pa Gospod Bogu ga dam nasproti. Vse svoje shive dní naj bo njegov, ker je is njega ispróshen.” „Samvelzhik je ostal tedaj per Helju, in per altarju mu stregel. Pa ger dih isglédov Heljovih sinóv ni posnémal. Vézhi perhajal, rafel v' dobrim in prijeten je bil Bogu in ljudém. V' perténi hálizi po duhovsko je hodil, ki so mu jo bili mati omislili.

Pa bosh! Tudi lepi „Samvelov isgléd ni pobolschal Heljovih sinóv. Bog je tedaj nesnaniga svetiga mosha do Helja poslal. Rekel mu je: „To ti Bog sporozhí: „Sinóva sta ti bol v' zhafti, kakor jes. Nekadaj sim rekel: Tvoja, in tvojiga ozheta hifha — tvoji sinóvi in bratje — bodo moji vedni duhovni. Sdaj pa rezhem: Komur sim jes v' zhafti, v' zhafti mi bo on; kdor mene sanizhuje, sanizhován bodi on. Oba en dan bota vmerla tvoja sinóva. Jes pa si bom isvóljil svetiga duhovna, delal po moji volji mi bo.”

„Shiba hudobnih Heljovih sinóv, ktiro jima je Bog napovedal, je *navuk* strashen vsm *hudobnim*, *rasvuisdanim otrokam*! Pa nobeden vas, ljubi otrozi! mislim, ni tako hudoben, de bi ne bil bres straha pred shibo dobrimu „Samvelzhiku raji enak, kakor hudobnima Heljovima sinóvama?

73. „Samvelova pokorščina in odkritosérzhnost.

„Samvel spí enkrat v' *snidnizi*, ki je fkrinja savése v' nji stala. Pred fkrinjo savése je slat svézhnik gorel s' sedmirimi luzhmi. Bilo je proti jutri. Heli je prezej sra-ven njega neki drugi spal. Bog pa „Samvela saklizhe: „„Samvel! „Samvel!“ „Samvel je menil, de ga Heli klizhe. Vstane, gre k' Helju, in rezhe: „Tù fim! Klizali ste me.“ Heli odgovorí: „Nifim te klizal nè. Le idi, in saspi!“ „Samvel gre, in se vléshe. V' drugizh ga saklizhe Bog. Ko bi mignil, je „Samvel na nogah, pride k' Helju, in rezhe: „Lejte me! tù fim. Klizali ste me, pa je!“ — Heli spet rezhe: „Nifim te klizal nè, fin! Le idi, in saspi!“ „Samvel gré, in spet saspi. Sdaj ga Bog v' tretjizh poklizhe. „Samvel vstane v' trétje, in gre k' Helju, in rezhe: „Lejte me, tu fim. Sakaj klizali ste me, pa je prèzh. Heli je zhutil sdaj, de Bog klizhe mladenzha. Mu rezhe: „Idi, in saspi! Zhe pa she enkrat flishish klizati, rézi: „Gospod! govòri. Tvoj flushabnik poslusha!“ „Samvel gre in léshe. Bog ga she enkrat saklizhe: „„Samvel! „Samvel!“ „Samvel rezhe: „Gospod! govòri. Tvoj flushabnik poslusha!“ Bog mu sdaj govori: „Storil bom jèno na Isra-elskimu, de jim bo po ushésh svonélo, ko-likor jih jo flishi. Prishel je dan, de Helja

in njegova sinóva shtrašam. Je védel, kako nefrámno se védetá sinóva, pa sbe gerdiga pogléda jima ni dal. Torej persegel sim: Nobene sprave ni sa ta greh, nè s' klavni-mi, nè s' drugimi darítvami."

Samvel vstane s jutraj, in odpre sníd-nize vrata; pa, kar mu je Bog rekel, Helju povedati si ne vupa. Heli ga je poklizal, in rezhe: „Samvel, moj sin!" Samvel odgovorí: „Lejte! tu sim." Heli rezhe: „Kaj ti je Gospod - Bog govoril? profim te, nikar mi nizh ne samólzhi!" Samvel mu tedaj vse pové, in nikar stvárize mu ni samólzhal. Heli vdavshi se v' boshjo voljo rezhe: „On je Gospod! storí naj, kakor je volja njegova."

Otrozi, kako *un pokorn* je bil le Samvel, kako *un voljin*! Komej poklizan — per ti prizhi je vbogal! Trikrat je vstal is spanja bres vfiga isgóvora! Na tanjko je vse storil, kar mu rezhe stári mosh, sa zhigar besedo nista lastna sinóva nizh marala. „Ste pa, ljubi otrozi! tudi ví tako vboglivi? O jemenej! koljko je otrok, ki se jim more dvakrat, trikrat rêzhi, préden enkrat gredó! Koljko otrók jih je nevóljnih zlo, kadar se jim kaj vkashe, pa teshko dé! Ne bodite sej enaki takim nepokornim otrokam! Na Samvela raji mislite, kadar vam teshko dé-ne vbógati, njega posnemajte! Glejte! starishov glás, glás vuzheníkov in vikshih je sa vas boshji glás. Svarí vas po-njih pred hudim Bog, in nagánja vas k'dobrimu. S' voljno pokorshino ga sposhtujte ta boshji glás!

„Shè na „Samvelovo odkritosèrzhnost moremo opómni. Teshko mu je bilo rezhi praviti Helju, ktire so mosha, stariga, sbòsti mogle v' shivo. Gotovo mu je serze straha vtripálo! Pa, po pravizi mu vender vse pové, in ni mu samolzhal nikar bitve. Ljubi otrozi! odkritoserzhni bodite tudi takó! Zhe vas starishi kaj vprashajo, dé naj vam resnizo povedati she tako hudó, kaj? zlo biti pokorjèni naj se bojité — le po pravizi povejte, kakor je res. Tudi velíke pregréshke vam bodo vashi ljubi stárishti odpustili savolo vaše odkritosèrzhnosti, in posvaríli na lepim vas bodo. Zhe pa se lgati starisham lóтите, in se jim potuhováti — po vas je! Ljudjé bote hudobni enkrat. Pogubila bo vas vašha hinjavshina!

74. Heli, in njegova sinova, poshtrafani.

Nè le vélki duhoven, in njegova sinova — tudi ljudstvo je bilo Bogu nepokorno. Bog jih tépe s' vojsko. Filiszháne, narod divij in pobójin, so nad Israelze prishli. Israelzi jim gredó naproti. „Sterne se bòj. Israelzi so tepèni, in perbeshali so nasaj v' stan, sgrabívshi osem jésarov ljudi.

Ljudski starishini sdaj rekó: „Sakaj nas je neki dānsi Bog dal otèpsti Filiszhanam? Pòjmo! po skrinjo savése poshlímo. Otela nas bo sovrashnikam is rók, zhe bo med nami. Poshlejo po-njo. V' stan sta prishla

s' njo Heljova sinova, in ves ljud sashene veselje, de se po desheli raslega po shirokimu in dolgimu. Filiszhane so bøj ponovili. „She huj so Israelzi tepeni, in sgubili so trideset jesarov ljudi. Kdor pa vjde, je beshal do doma. „Skrinja saveše pride sovrashniku v' roke. Opni in Pines sta — po shuganju boshjimu — oba bila posékana. Nekdo smed ljudi pertezhe v', Silo. Pretergano oblazhilo je imel, in glavo s' pepelam potréseno.

Heli je na stolu sedel per *snidnize* vratih, ves v' skerbi sa skrinjo saveše. „Star devet in osemdeset lét je she bil, in njegove ozhi so she otemnéle. Povédez pride v' mesto, in je rasgláfil, kaj de je. Vék vstane po méstu in tulenje, kakor bi bilo v' ognju vse mesto. Heli vpitje saflishevshi vprasha: „Kaj je ta hrúm?“ Mosh pride do Helja. Heli ga vprasha: „Kaj pa se je sgodilo, moj sin?“ Povédez odgovori: „Israelzi smo tepeni, vasha sinova sta mervá, skrinja saveše je sovrashniku v' rokah.“ Komej je mosh skrinjo saveše isrekel, kar Heli snák pade is stola, si vlómi otílnik, in vmerel je.

„She enkrat, otrozi! Bodite *pokorni* svojim starisham, in nikar ne godernajte, ako vas *kroté*! „Sej vidite sami, kako strashno Bog shtrafuje, nè le *otrók*, ktiri so nepokorni, ampak tudi *starishe*, ktiri strahú ne dajo nepokornim otrokam. Boshje shuganje se vsako iside!

75. „Samvelova darítuv, in boja dobítuv.

Israelsko ljudstvo je sdaj bilo Filiszhanam v'oblasti. Nihzher si ne vupa vèzh se staviti jim v' bran. „Strah in grosa je po desheli. Rópali, sverkali, in poshigali so vse krishim Filiszhani po desheli. Israelzam ni moglo v' glavo, kako de jim je Bog tako nesfrézho poslal. Le v' taki zhasti so saj imeli skrinjo saveše. Bila jim je sveta. V' frédi med seboj so jo imeli — in vender ni vse nizh pomagalo. Zlo ta njih svetínja je prishla sovrashniku v' roke. Pa vse sa to: Njih zhast do njé ni bila prava zhast. „Skrinjo, ki so bile v' nji boshje sapovdi, so s' slatam vdélali, sapóved pa v' nji niso deršhali. Kaj? vézhi savúpanje so imeli do kamnatih tabel, ki je bil Bog svoje sapovdi na - nje sapisal, kakor pa v' Bogá. To je bila njih nesfrézha.

„Samvel se jih je podstópil sdaj. „Shel je in sbral klaverno in sbégano ljudstvo. Narprej jim odvsame pomóto. Povedal jim je, kaj le jih samore otéti. Rezhe jim: „Zhe se h' Bogu povernete is zeligá serza, in pa ste mu v' všim pokorni — refhil val bo is rók Filiszhanam.”

Ves dan ne jedó nizh od shalošti in kšánja, in djali so na glaf: „Pregreshili nad Gospod - Bogam smo se.” „Samvel sakóle jagnezhe v' shgávshnjo, in je klizal Boga na pomózh. „Shé gorí dar, Filiszhane she pridejo v' tretjizh na boj. Pa Bog gromí nad - nje

s' strašnim pókam spod visòzih nebés, se splas'hijo, in Israelzi so jih podíli do vélke sténe, na mejo njih deshele. Po s'he druge strašne shibe je Bog nad - nje poshilal, dokler niso nasaj dali skrinje savese. Tako je Bog dal prav oshlatati Israelzam, de *golo svunajnje zhes'hènje s'he tákih svetih rezhi, bres pobol'shanja od snotraj, nizh ne poma-ga, de duh, de perva in vélka prave flush-be boshje je dershati njegove sapovdi.*

Samvel je s'he kamen vsel, in per sténi na meji deshele ga is *hvalèshnosti* v'spomin postavil po konzú, rekózh: „*Pomagal do les nam je Bog.*”

K R A L J I:

76. David, pastír.

Kralj prvi Israeloviga naróda je bil Savl. Nar lepshi je bil, pa postáve nar gorshi po v'sim Israelskimu, in zelo glavo vézhi od v'sih svojih rojákov. Verh tega je bil zel vojshák, in pa ves práv.

Pa, kraljéva zhaft ga je prevsétniga, in frezha per vojški rópnika storila. Amalezhane premagavshi né de bi altar postavil Bogu, pa sebi na zhaft, poln napuha, je *mávro* narédil. Memo tega, kar mu je gladko bil Bog prepovedal, si je rópa vsel, Amalezhanke nar boljshi vole in ovze.

Samvel tedaj pride, in mu rezhe: „Naj ti opravim, kar mi je rekel Bog nozójshino

nozh. Jeli pomasal, dokler si majhin bil sam v' svojih ozheh, te je Israelskiga kralja Gospod - Bog? Sakaj ti ni bilo mar sa besedo Gospoda? Na rop si se obernal, in slo se pregresnil nad Bogam. Ker si savergel Gospodovo besedo, je savergel tudi tebe Gospod. Odvsel ti je kraljestvo, in dal ga nekomu, ktiri je bolshi kakor ti."

„Samvel, kakor préd svéti moshjé, je imel ljubeshni polno serze. Torej vedno je bil po fih mál shalosten, de je Bog kralja „Savla savergel. Bog mu tedaj rezhe: „Doklej boš shaloval she po „Savlu? V' Berlehem idi do Isaja, Obedoviga sinu. Eniga njegovih finóv im si kralja isvoljil."

„Samvel gré, opravi Gospod - Bogu dar, in je stáriga ozhéta Isaja, in njegove sinove na darino povabil. Eljab, nar stáreji Jsajov sin, lep, vélek mosh, je nar prvi prishel. „Samvel si misli: „Ta le bi vtegnil biti Gospodov *Pomásanez*." Pa Gospod-Bog mu rezhe: „Ne glej postave in velikóte. Nifim si nè njega isvoljil. Jes ne sodim po vídesu, kakor ljudjé sodijo. Zhlovek vidi svunájnjshino, jes gledam v' serze."

Ozhe poklizhe Abinadaba, pa perpelá „Samvelu. „Samvel rezhe: „Tudi tega si ni Gospod isvoljil." Ozhe so mu perpelali „Samará. „Samvel rezhe: „Tudi si ga ni isvoljil Gospod." Ozhe mu perpelájo sdaj vsih sedem svojih finóv. „Samvel rezhe: „Nobeniga teh si ni Gospod isvoljil."

„Sama nista sdaj vedla, per zhem sta. Na konzu rezhe „Samvel: „So pa tí she vsi

vashi sinóvi? ” Ozhe pravi: „ Pazh, nar manjšiga she manjka, Davida. Pa drobnizo pase. ” Samvel rezhe: „ Le urno poshlite po - nj. Ne smemo se k' misi vsésti, dokler ga ni. ”

Ozhe je po - nj poslal, in ga perpe-la — in le poglejte! rjavzhek je bil, lep v' oblizhje, in sale postave. Gospod - Bog sdaj rezhe: „ Po konzú! njega pomashi. On je. ”

„ Samvel vsame rog ali púshizo s' oljam, in v' fredi njegovih bratov ga je pomasal. Duh boshji pa je va - nj stopil, in prebival v' njemu.

Ljubi otrozi! V' tem lepim povédku nam spet tako lepo in ozhitno ljubi Bog pokashe, de zherti napuh in nepokorshino, rad pa de imá tiho in pohlévno krepósti in nedólshnost. Vsa svunajnjshina — she toljka lepóta, zhaft per ljudéh, vojsháshka hvala, kaj? kraljéva krona — vse ni nizh per njemu. Nè kdor nar vézhi in nar imenítnishí, ampak kdor je nar boljshi, je njemu nar prijétnishí, bo naj she takó nísek in sanizhován.

Tudi sdaj she posná Bog pastírzhika she tako vbósiga v' hósti, sa ktiriga sizer nih-zher ne mára — ljubi ga, in zhe je nedolshen in dober, raji ga imá kakor nar možnéji kralja, pa nepokorniga mu. Sgodí naj se tudi, de je vzhasi taki dóbri otrok vse svoje dní na semli sanizhován, velizhaftvo mu je le namóneno na unim svétu, ktiriga ni sénza vse velizhaftvo tega svetá. Jelite, ljubi otrozi! de je salo in vesélo letó?

77. David per drobnizi.

Ljubi otrozi! De je bil David dober, in veliko obétn mladenezh, lohka fi to mislite. To she is tega vidite, de mu je Bog kraljévo zhašt nàgnil. Pa posnali bi radi bleso she bol tega dobriga junázhka. Per ti starosti szer ne vémo veliko drujiga od njega, kakor de je drobnizo pafel. Pa, kako lepo je na pafhi zhašt obrazhal, se she dan danafhen is njegovih svetih pésem vidi, ki jih psalme imenujemo. Premishloval s' perferzhnim veseljam sedé un sam per ovzah je boshje dela, Bogú vse takó dobro in lepó naredivshimu na zhašt je péšne pél, in sraven brénkal na harpo. „Svojih pésem, ki jih imamo she sdaj toljko, je bil marfiktiro she morebíti tazhašt sloshil. Pa tudi v' posnéjih pésmih, ktire je she postáran skladal, popisuje she tiste nebésške obzhútleje, ki so ga po ozhetovih spáfshnikih nekadaj pastirja sprehajali. Kaj velá, de bi jih radi nekoliko slis'hali?

Nar raji ga v' molituv samízhe spremishlovanje obnébja, ktiro se vsaki dan v' novo lepòto spremína, in pa zhaštítlivi sonzhni is-hòd. Prepéval je tistikrat :

„Velizhaštvo boshje nebó perpovduje,
Delo njegovih rók sprizhuje obnébje nad
nami.

Dan ga dnévu na glaf osnanuje,
Ino nozh ga daja nòzhi na snanje.

Ni ga jesíka, ni je beséde,
Po ktiri bi se glaf njih rasumévati ne dal.

Po zeli semli se kliz njih rasléga,
 Njih ogóvor do kraja svetá.
 Postavil fhotor je sonzu na nébu,
 Kakor shénin is svoje post'le perhaja,
 „Svojo zésto téka veseló, kakor junák;
 Od kraja neba is-haja,
 Ino do drujiga kraja okróshi,
 Pa njega perpéki se nihzher ne skrije.”
 Psalm. 18.

„S' gínenim ferzam je spomlad spremísh-
 loval lepo, in le toliko opisano semlo, in
 Boga zhaštil ves hvalessen sa njegovo do-
 broto:

„Pesem se ti spodóbi sahvalna, Gospod!
 Od jutra do mráka pokrájn pétuv ob'dujesh.
 Obishefh jo semlo, jo napojísh,
 Obogátísh obilno: polni so vòde boshji po-
 tóki nad nami.
 Perpravlašh jim shito, tako jo perpravlašh:
 Njé brasde namákash, ponishujesh odórke,
 Rahlásh jo s'obilno vlágo, pa dajash rásho
 njé kálu!
 Ovénzhashh ga, léto, s' svojo dobroto,
 Obilnost od tvojih zrè kolefníz (kadar pe-
 lásh se nad nami),
 Po spašhnikih vse miglá po pufhavi.
 Opasujejo s' veseljam se grizhi,
 S' drobnizo so odéte muljáve,
 Dóla se sagrajajo v'shito,
 Vse vríska, prepéva vse!” Psalm. 64.

Vse je bilo sa-nj navuk po vsi stvar-
 jeni natóri. Nad pohlévnim jagnetam, po-

stavim, ki se je voljno in s' tako svésti
dershalo njegove pastirske palize, vuzhil se
je nad njim ravno tako s' veseljam in s' svésti
v' boshjo vójo sam sebe isrozhiti, in tudi
pred smertjo né trepetati. Vesel je pa le
sapel :

„ Bóg je moj pastir, nizhèfar mi ne manjka !
Na mladíze spashnik me déva,
Pa vódi na pohlévne studénze.
Tako mi shivljenje krepzhá.
Vódi me po gladkih stopínjah is gole do-
brote.
Hódim naj tudi po drágah smertniga mráka,
Bal se hude ne bom : tí si per meni !
Paliza tvoja in tvoja gerjázha mi vsamete
strah. ” Pfaml. 22.

Le en isgled s'he, s' koliko bogabojézh-
nostjo je David nebó vse v' miglajózhih svés-
dah, in pohlévno sijózho ljuno pogledoval,
in Boga molil, kadar je zhul uno po nòzhi
per zhédi, ki je okolj njega polègla. Re-
kel je :

„ Gospod ! naš Bog !
Kako zhaštito je tvoje imé po vesólnimu
svétu,
Ki perkasuješ svoje velizhaštvo na nebu !
Preskerbujesh is ušt otrók in dojénzov si
hvalo
Zhes sopernike svoje,
De obmútish sovrashnika svojiga, svojiga
zhertívza.

Zhe poglédam nebo, delo tvojih perstov
letó,

Ljuno, svesde, ktire si rasstavil:

Kaj je kolj zhlovek, de se ga spomniš,
Ino sin zhloveshek, de ti ga je mar?

Le nekoljko si vníshal memo angelov ga,
S' slávo ino zhaštjó si ga ovénzhal,

Dél gospóda tvojih rók ga postavil,

Vse pod nóge ti mu dal:

Drobnizhe ino govéda vse;

Tizo spod néba, in ribe po morju,

Kar hódi povòdne gasí.

Gospod! naš Bog!

Kako zhaštíto je tvoje imé po vesólnimú
fvetu!" Psaln. 8.

Ljubi otrozi! vam ni, kakor bi vidili
blasiga mladenzha štati v' sredi svoje tròpe
s' ozhéšam v' nebo oberneniga, in s' rokami
v' dve gibé v' molítuv samákneniga? Oh,
uzhíte se od Davida: „*Tudi tako is nje-
govih dél Boga sposnávati in moliti, in se
ga nikoli nè dostí nazhudití.*”

78. David pastír na kraljevim dvòru.

Boshij duh je ves sdaj kralja, Savla sa-
pustil. Nepokojni duh se ga je lótil. Ves
pobít in klavern je smiraj. Kdor namrezh
je Bogú v' saméri, ne more vesel biti nizh
vezh — bo naj tudi po kraljévo bogat, mo-
gozhen in zhefhén.

„Savlovi flushabniki mu rekó: „Gospod! vkashi le, in mosha ti pojíshemo, ki bije pridno na harpo. Vtegnilo bi ti po tem takim odlézhi. Ino pa ref, velik boshji dar je musika. Obernena prav ljudém odshéne kalne mífli, vkrotí nevgnáne njih strafti, in njih potárto dúsho povsdigne proti nébu. „Sosebno je to ref od lepih duhovnih pésem. Pa, Bogú se smili! vézhi dél se negudno musika obrazha, in veliko hudiga se per-nji godí.

„Savl rezhe: „Ref de, preskerbíte mi koga, de pridno brénka, perpelíte mi ga.“ Njegovih dvórnikov mu rezhe nekdo: „Isajoviga sinú, Betlehemzhana, sim enkrat slishal brénkati. Presnéto mu gré. Verh tega je toljkajnj uméten in lep, in Bog je nad njim.“ Per ti prizhi je poslal „Savl nekoga do Isaja, in sporozhí mu: „Sinú mi poshli Davida, ki ti drobnizo pase.“ Isaj, dober stari ozhe, se tega grosno obveselí. Vsel prezej je kruha, méh vína, in pa koslízha, ter Davida h'kralju poshle s'temi kmézhkimi daróvi.

Sa to so njegov ozhe to storili, ker je, kralju daróve nositi, bila tistikrat taka shega v' desheli. Pa tudi is ljubesni mende do otroka. Radi bi bili vidili, de bi sinú lepo kralj sprejel. Torej so kralju v' dar poslali, kar se per polju sosebno, per nogradu, in per réji perdoblijuje.

Pred kralja denejo Davida dvorniki. Vshézh mu je slo. „Svojiga opróda ga je naredil, ozhetu pa da vediti: „Per meni pú-

sti Davida: vſhézh mi je." David je tedaj oſtal, in kadar ſo kralja kalne miſli prijele, ſeſhe David po harpo, je brenkal, in dobrovoljne in veſele peſme perpéval. To je kralja ſpet prevedrílo, in boljſhi mu je bilo.

Ljubi otrozi! tudi is tega povédka gléda boshja previdnoſt. Bog je bil Davidu, vbogimu paſtirju, kralj biti naménil. Lejte! kako lepo in perlóſhno ga perbliſhuje h' kraljevimu ſédeshu, de ga na ſtan perhóden perpravi. Tudi vidimo, kako lepo in koriſtno je, zhe ſe je kdo kaj navuzhil. Davidova vumétnoſt na harpo mu je kraljove vrata odperla. Vſaka perprávnnoſt, zhe je na hudo ne obrazhamo, osálſha, in perporózha zhloveka, in ga drugim perkupi — in Bog jo nam, in drugim na dobro oberne.

79. Goljót velikàn.

+ Filifzhane ſo ſpet vojkó nabrali, in gredó nad Israelze. „Savl s' ſvojo vojkó jim gre naproti. Filifzhane ſo ſhotoríli un-
+ kraj na hribu, Israelzi na hribu takraj. Med obémi je doljína.

Is Filifzhanskiga ſtána pa ſtópi velikàn, Goljót po iménu. „Sheſt komólzov in dlan velek je bil. Bronzhén grebenák je imel na glavi, in ſhpíraſt oklep pa hlazhe bronzhéne na ſebi: vſe to ſtraſhne téſhe. Bronzhén ſhkít perneſe na rami, kakor tkavſhko vrátilo je njegova ſuliza debéla. Le ſheléso na

nji je dvajset liber imelo. Pred njim je njegov opróda shel.

Velikán se je vstavljal, in na Israelze vpil: „Kaj se hodite spravlat na boj? Jes sim pròst Filiszhan, ví ste „Savlovi fushni. Isvoljíte si koga, de se s' mano poskusi. Zhe on mene premaga pa vbije, bomo mí vafhá fushni: zhe pa jes njega premagam in vbijem, bote ví nafhi fushni, in flushili bote nam.”

„Savla in Israelze je per takih besedah vse preletélo, bali nè malo so se. Filiszhan pa se je hvalil in djal: „Danfi sim Israelfki vojski sabavlal: Dajte mi koga, sim djal, in poskusi naj se s' mano.”

David, kralj ga she nózhe seboj na vojsko, je spet na Betlehemskim ozhetovo drobnizo pasel. Trije njegovi stareji bratje pa so bili s' kraljam na vojski. „Stari ljubi ozhe rezhejo tedaj Davidu: „Vsami to le preshgáno resh, in unih deset kruhov, in idi v' stan s' njimi do bratov. Teh deset mladih sirov pa njih stótniku nèsi, in svédi, kako jim je káj?” David je vselej ozheta vbógal, in brate serzhno rad imel. Na pravi se sjutraj sgodaj, perporozhá drobnizo ovzharju, ktiriga so imeli, in ves otovóren gre v' stan po ozhetovim povelju.

David pride v' stan, kar she greste obé vojski, in se postavlate v' boj: v' hrupu je vse. David, kar je pernesel, oddá hitro stána strashi, tezhe h' vojski, in svoje brate posdravi. „Spet se perkashe velikán smed Filiszhanov, in se je vustil, kakor unkrat. Israelzi, ktiri ga vidijo, so vli sbeshali, pa sbali

se. David pa rezhe : „Kdo je ta Filiszhan, de bo sasmehoval vojsko shiviga Boga? Zhajte! koliko se mu da, kdor ga vbije tega Filiszhana, in Israelu framoto odverne?”

„Slishal je to stáreji Davidov brat. Huduje se nad njim, in pravi: „Kaj imašh tukej opraviti? Sakaj si she to drobnize popustil v' puhavi? Shé posnám tvojo predersnost in muhe tvojiga serza! Jeli, bòj si prišel gledat?” Taki terd in saróblen je bil nad mladim bratom, ktiri pride is gòle pokorshine do ozheta, in is ljubesni do bratov, jim káj pernèst. Bog je sdavnaj she v' njegovim serzu to terdòto in oshábnost vidil, in torej si je Davida, mlajiga, isvóljil, né njega. Ref namrezh je vselej : „Prevsétnim se Bog vstavla, ponishnih pa je vesel.”

Nesnáni moshje, ktiri so s' Davidam stali, so bili prijasnishti, kakor bratje, do njega. Rezhejo mu : „Obogatil ga bo kralj slo slo, kdor tega hrústa premaga. Pa she svojo hzher mu da, in njegovimu domu odpishe vse davke.” Davidu, ljubil je Boga in deshelo, se je kmalo is govorjènja vidi-lo, de ga se býti s' velikánam míka. Kralj je svédel — k' sebi ga rezhe poklizati.

80. Davidov bòj s' velikánam.

David stojí vprizho kralja, in rezhe : „Nikomur ne vpádi serze nad tem Filiszhanam. Jes grem nad - nj.”

Kralj rezhe: „Tí se ne morešh býti s' tem Filiszhanam. Páglóviz sí she, on pa je is mladiga vojshák.”

David rezhe: „Ozhetu sim drobnizo pafel. Pa prishel je lev, in popadel ovzo smed zhede. Kar sa njim sim vderel, ga bútil, in mu jo is góbza otel. „Spévshiga se v' mé sim sa gríve sgrabil in pobil ga do smerti. Ravno tako sim jo s' medvedam naredil. In pa ravno taka se bo tudi temu Filiszhanu godila. Kaj se pa predersne saframováti vojsko praviga shiviga Boga? Gospod-Bog, ki me je on otel lévu in medvédu is shréla, me bo otel is rók tudi temu Filiszhanu.”

„Kralj rezhe: „Pa pojdi, in Gospod-Bog naj bo nad teboj!” Kralj sam ga oblézhe v' svoje lástno oròshje — bronzhéni svoj grebenák mu déne na glavo, opné ga s' lastnim oklepam, in s' lastnim mezhám ga opafhe. David poskusha iti. Pa ne vé se nizh práv kám djati, in rezhe: „Ne morem nè taki hoditi; tega nišim navájen.” Vse je spet flékel, vsel palizo, sbral pet gladkih kamnizhkov v' doljini, jih vtaknil v' tvórbo, vsel frázho, in taki gre velikánu naproti.

Tudi velikán je stopil smed Filiszhanov, in njegov opróda stópa pred njim. Vídivshi Davida in poglédavshi ga blishej, ga sanizhuje. Nizh vojshashkiga namrezh ni imel David na sebi. Mladenezh je bil she, in vse prelép, de bi ga bilo kaj terdniga viditi.

Filiszhan rezhe: „Sim mar péš, de pri-

desih s' palizo nad - me? Pa le pridi, kófile te bodo ptize spod neba, in pa pòljka sverína."

David rezhe: „Tí pridešh nad - me s' sulizo, s' mezham in fhkitam, jes pa nad - te v' iménu Boga vsih stvarí, v' iménu Boga Israelske vojske, ki si jo oponašhal. Dànti te mi da v' moje roké Gospod - Bog. Vesól - ni svet naj bo svedel, de on je Gospod. Vsi ti ljudjé tukaj okolj lé naj bodo vedli, de Gospod - Bógu, zhe premaga, ni tréba né sulize, né mezha. Njegov je vojskini isíd. Dal nam v' róke vaš bo."

Velikàn se vsdigne nad Davida. David mu naproti hití, urno féshe v' tvorbo, vsame is njé kamen, ga déne v' frazho, in ga v' Filiszhana sadgá. V' zhélo na ravnost mu ga je safadil. Velikàn se sverne na obras, David pa mu mezh isdère, in glavo odséka. Viditi Filiszhane, de je njih prvi korenák mertev, so jo vlíli. Israelzi pa hrup sashenó, in derèjo sa njimi. V' pestéh jim je bil ves Filistíjski stan.

Ljubi otrozi! tudi ta pergodba povelizhuje *sveto, pravizhno, védno dobrotno boshjo previdnost*. Tudi is njé vidimo: „*Bog ponishuje napúhnene*." Obernil je, de je prevsetni Goljót, ki se je s' svojo nesnáno mozhjó kofhátil, in mislil, de mu ni vojsháka enakiga, bil po páglovzu premágan. *Bog ponishne povishuje*. On je obernil, de je David premagal, ker je v' njega samiga vupal, in njemu vso zhast samimu perpisal, in de mu je zhast in slava pošjala. *Bog vse*

zhloveshke permérleje obrázha. Sa róko naľ tako rekózh vódi fkosí shivlenje. De je o pravim zhasu David v' stan prishel, tistokrat ravno, ki je fhlo ob vse — s' letó majhino rezhjó ga je Bog do kraljeviga sedesha velíko blishej permáknil. Teshko verovati, zlo nemogózhe se je od konza sdelo, de bi taki nisek pastír kadaj kraloval. Pa, kaj je sdaj lóshej in bol po rédi kakor, Israelski odreshník naj bo tudi kralj Israelsek? *V' sili je Bog pomozhnik.* Bres vřiga zhudesha, in takó rekózh po otroku vé pomagati o splòh al óbzhjih potrebah. Kdo bi svojiga shivlenja ne bil vesel per fhe tako sopernih nalétkih, ker vidi, de so vsi svoji naklúzhleji v' tako dobrih rokah!

87. Jonata, kraljév dober řín.

David, Goljota premágavřhi, je kralju pelán. Grosno prijasno govori kralj s' njim. Jonata pa, kraljov řín, ře ga prime, de ga ima kakor sam sebe rad. Poprijatlil na tanjko se je s' njim, ljubi ga sa svoje shivlenje, ker je taki dober, blag in korenáshek bil. Kaj? — v' řpomín prave prijasnosti, in osnařit ga prav po kraljévo, mu gré in da lastno fuknjo is sebe, in pa sraven fhe plajřh svoj, svoj mezh, svoj lók, in svojo pařizo.

Kralj se sdaj domú verne, in je Davida seboj vsel. Is vřih méřt jima perpojó shené in deklízhi naproti s' bóbni in svonzkúlami v' rokah. Odpévajo ři:

„Jésar jih je ‚Savel pobil,
Desét jésarov David.“

Ta je grosno ‚Savlu sagrenéla. Vef jésen in natáknen rezhe: „Davidu so jih deset jésarov dale, meni pa le eniga. — ‚Shé kralja naj ga naréjajo!“ Vezh ni imel David dobriga ozhefa od kralja. Kmalo drugi dan se kralju spet kaljí po glavi. David je na harpo brenkal, kar súlizo safúzhe kralj, in jo vershe po njemu. David se ji ógne, in je sbéshal.

David je spet Filiszhane premagal. ‚She huj ga kralj zherti. Na glaf vprizho Jonata in svojih dvórnikov je njegovo smert vka-sal. Jonata ga pogovorja: „Ljubi ozhe kralj! nikar se ne pregreshtë nad Davidam, svojim flushabnikam. Tudi on se vam ni v' nizhémur pregréshil. Vam h' prídu dela, kar storí. Glejte! shivlenja se je vánal savolo vaf. Velikána je premagal. Zelo Israelfsko je Bog po njegovih rokah odréshil. Vse ste vidili sámí, in veselili ste se. Sakaj tedaj hozhete sdaj nedolshno krí prelivati? sakaj moríti Davida, ki vam ni nobene sháli storil?“ Potoláshil se je kralj, in rezhe: „Kakor shiví Bog! de ne bo vmorjén.“ Jonata je tedaj spet Davida h' kralju perpelal.

Ali kmalo po tem jo pa le dobí David Filiszhánam. Kralja so se v' novizh kalne misli lotíle. ‚Sedel v' svojim poslópju je s' súlizo v' roki. David bije na harpo. Ko bi trénil, je súlizo po njemu salúzhil. David se vmákne, in súliza se v' sténo safadí. Da-

vid je pobégnil s'he tisto nozh, in se skrije sa škalo v' hósti.

Dva dní potlej je kralj per jédi vprašal: „Sakaj ni Isajoviga k' jédi nè vzheraj nè dànsi?“ Jonata ga isgovárja. Kralj pa se raserdí, in mu rezhe: „Nevboglívi potepúh! Morebít ne vém, de si se poprijatlil s' Isajovim finam, k' framòti sebi in svoji materi? Pa védi, dokler Isajov fin shiví na semli, nifi varn nè tí, nè tvoje kraljestvo. Le beršh pòšhli po-nj: vmreti more, pa je.“ Jonata je pohlévno odgovoril: „Sakaj bo vmíral? Kaj pa je storil?“ Kralj séshe po sulizo, in prebòsti ga hozhe. Jonata plane vèš prestrašhen od mise, in gré, in ne ogrešhí se s'nobenim grishlejam vezh tisti dan. Sakaj slo ga je David s'kerbel, ker ga je takó k' smerti ozhe obšodil.

Drugi dan, sdajzi ko se sarja napózhi, gre Jonata v' hósto h'škali, ki je David tizhal sa njó. Sakaj on sam je vedel sa kraj. David pride is sa-škale. Pové mu Jonata, de vézh ne smé domú, in poslovila sta se. Kušhnetá se, in obá sta jokala. Pa s'he bol David. Jonata mu rezhe: „Bog te obvári! Prijasnost, ki s'va si jo per Bogu persegla, pa vézhno velá. Bog naj je bo vekomaj prižha med nama in najnimi mlajšhmi.“ Narasen grešta: Jonata domú, David pa v' pušhavo.

Pa kralj je zlo v' pušhavo sa njim v'kasal. Zelim vojskam ga rezhe lovit: „Tudi v' semlo, je djal, naj se podresne, svedel ga bom.“ Torej se je David v' nar divjishi in daljnishi

kraje ógnil v' pufhavi. Pa tudi va - nje ga Jonata obiskuje, ga táshi, in s' vupanjam pokrepzhuje v' Boga. „Nikar se ne boj, mu pravi. Ne bo te roka mojiga ozheta dose-gla. Israelski kralj bofh she! Jes pa tisti-krat nar prvi po tebi.”

Jonata je všim prihódnim rodóvam *lep isgléd preblasiga prijatla*. Njegova duha je zhišta, nè napuha, nè nevoshlívosti ni v' nji. Njegovo serze mu od svetih obzhutlejev kipi. Vef je ljubesen in svestoba svojimu prijatlu. Sa - nj se poneše, sagovarja ga, svést tudi v' nesrezhi mu je, obiskuje in táshi ga, s' njimi vred joka: svoje shivljenje vána sa - nj. „Svoj kraljev sédesh mu prepufha. „*Sovrashiva gerda podoba je pa „Savel*. Napuhnen je, nevoshlív, revnív ali nesa-vup'n. Pust in vef sgublén sedí domá. Le morija mu je v' misli. Jesa in togóta ga kuha. Dobrótnika sovrashi svojiga, in dobro gré in povrazhuje s' hudim. Nè iména njegoviga ne more isgovoriti od togote. Tisti-ga, ki je svoje shivljenje sa - nj vanal, ho-zhe vmoríti. Kar veliko što jesarov s' veseljam in flóvesam obhaja, ga shaloftniga dela njega. Ktiriga teh dveh isglédov, ljubi otrozi! val je misel posnémati?

82. Davidovo savupanje v' Boga.

David je bil v' taki grósní fili sdaj, de ne more vezhi priti nad zhloveka. Po všim Kananskim se perkasati ni smel. Nikjér si ni

bil shivlenja svést. Lózhen, preklízanu enako, je od vse zhloveške drúshine. Po dnévi so njegovo prebivalšhe temni lési v' pufhavi, ki ni nikolj sonze va-nje posjalo. Po nozhi leshí na terdim mej pezhovjam v' strašnih berlógih. S' smertnimi nevárnostmi kakor s' mréshami in sánkami je sapréshen od vlih strani. Kazhe, gádi, lévi in druge gerde svéri so bile. Tu ga stréliz s' napetim lokam streshe, tam, Savl perlomásti s' svojih oboróshenzov jésarmi. Komú bi v' takim ne vpadla? Le Davidu ne vpadde — sakaj v' Boga je savupal?

V' mnogih pesmih popisuje svoje savupanje. Poslušajmo jo lepo! Pogovor je tako rekózh med dvema, in Bogam:

Pervi:

„Kdor v' savetju Narvísh'ga prebíva,
Kdor pod flémenam Vsigamogózh'ga nozhí,
Moje perbeshalfhe si, rezhe Bogú, in tabor
si moj!
Moj Bog si, v' tebe savupam!

Drugi:

„On te otmè is lovza saderge,
Od kuge naklepov,
S' perjam te svojim pokríva,
Savét'n si pod njega perútam'.
Njegova svestòba t' je bramba in fhkit.
Ne bojísh se ponozhniga stráha,
Ne fhvigajózh pshize po dnevi,
Kuge, ki hódí o mraku,
„Sile, ki opoldne hlastá.

Pada jésar naj jih na tvoji levízi,
 Jésarov naj desét na desnízi,
 Ne dojde te nizh.
 Le glédaš s' ozhmí,
 Povrazhílo vidíš hudobnih."

Pervi:

„Gotovo! moje perbeshalshe si, o Bog!"

Drugi:

„Postavil si dóm per Narvíshimu sebi,
 Ne doséshe te huda,
 Rane ne bo do tvoj'ga s'hotòrja.
 Svojim angelam daja savolo tebe povelje,
 Po vsih tvojih potah te varvat.
 Nosijo te na rokàh,
 De s' nogo v' kamen ne vdarišh.
 Po kazhi hódíš ino po gadu,
 Léva ino poshásti mandrásh."

Bog:

„Ker se mene dershí, ga otévam,
 Nakvis'hko ga, ker sposhtuje moje imé.
 Klizhe me, vflíshim ga,
 Sim v' stíski per njemu,
 Reshim ga, ino rasflávlam.
 Nasítil ga s' dolgim shivlénjam,
 Pa dal bom glédati mu svelízhanje moje."

90. Pf.

Ljubi otrozi! kako lepo in v' shivo popisuje David milo, ljubesnivo ozhetovo boshjo skerb, svesto in vsigamogózhno njegovo pomózh! Kako serzhen in mirn je David,

kako vesel in breskerben v' fredi med toljkimi nevarnostmi! — Ravno tako ljubesnivo, in pa ljubesnivshi she, de bi zlo David ne mogel popisati, fkerbí Bog tudi sa nas. Tudi mí smemo tako terdno vupati v' Boga, in dershati se ga s' ravno táko svéstjo, in ravno takó po otrózhje. Kdo bi ne bil tega vesel! kdo bo she trepetal! Po Davidovo torej savupajmo v' Boga, in britke fkerbí nas ne bodo dalej tarle in belile. Pa bodimo tudi po Davidovo bres greha in nedolshni, in terdno po njegovo bomo lohka vupali va - nj.

83. Nabal in Abigajla.

David je dolgo zhasa prebival v' pusHAVI. Vsi, ktiri so v' fili bili in britkiga serza, se obernejo k' njemu. David je bil njih poglovár, in ima szhasama nad shtiri sto mósh.

V' Maonu, mestizu bliso pusHAVE, je takrat bil bogat mosh, Nabal po imenu. Imel je ováz tri jesare, in jésar kós: po pusHAVI so jih pafli. Pa Nabal per všim svojim bogastvu je bil terd, hudoben in odljuden zhlovek.

Enkrat je Nabal ovze strigel, in per ti priliki je kraljevo pojédino napravil. David siromák, nizh nima fkorej shiveti v' pusHAVI, je deset mladenzhov do njega poslal, in mu rezhe vóshit frezho k' ti veselízi. Pridejo, in povedó Nabalu, kakor jim je David na-

rozhlil: „David vaš lepo posdravi! Mír vam! mír vsi vašhi hišhi! mír vſim vašhim domázhim, ki ſmo bratje! Svedli ſmo, de vašhi paſtirji, ki ſo v' puſhavi bili per naſ, ovze ſtrishejo. Nikolj jim niſmo nizh ſhaliga ſtorili. Nè ſtvarize per drobnizi niſo nikolj pogreſhili. Le vpraſhajte jih ſamé! „Sprižhali vam bodo. Bodite torej tudi nam miſloſtlivi ví. O pravim dnévi pridemo. Ne puſhajte dānſi Davida, ſvojiga ſina, in naſ ſvojih hlapzov prasnih od ſebe!“

David je ſlòvel po vsi deſheli. Pa Nabal ſe nevédniga dela, kakor bi mu veſ neſnān bil. Pa, kakor vezhi dél laſhnívzi, tako priproſto jo oberne, de kmalo pokashe, de mu ni le David, ampak tudi njegov ozhe prav dobro snān, ktiriga ſhe v' miſel mladenzhi niſo vseli. „Kdo je ta David, je djāl, ta Isajov ſin? Sdajni zhaſ ſe ne mánjka takih hlapzov po deſheli, ki ſo goſpodarjam vſhli. „Spravite ſe! Bom kruh in vodo, in meſenino, ki ſim jo ſtriſhzam perpravil, jemal in vlahzugarjam dajal, ki ſhe ne vém, od kod ſo!“ — Oframotēni ſe vernejo Davidovi pòſli.

Nabal je imel ſheno, Abigajlo po iménu. Abigajla je bila modra, dobra, in ſraven ſilno lepiga oblizhja. Paſtirjov nekdo, moſh pameten in ſveſt je mogel biti, gre k' nji, in ji vſe to pové. Rezhe ji: „Glejte! David je móſh poſlal is puſhave vóſhit frezho naſhimu goſpodu. Pa gerdo ſo jih ſprejeli. In vender ſo nam bili to pridni ljudjé. Veſ zhaſ ſo naſ varovali, kar ſmo

pašli v' pušhavi. „Sténa (pred televáji in sveríno) so nam bili po nozhi in po dnevi. Pomislite, kaj je storiti. „Se bojím, se bojím, de bo huda sa vašhiga moshá, in sa všo vašho hísho.”

Abigajla vsame natvégama dvesto kruhov, dva sódzhka vina, pet pezhénih ováz, pet polovíz preshgániga, sernja, što svít-kov suhiga grósdja, in dvesto vénzov fig, rekla je oslov otovoríti, in jih da svojim hlapzam do Davida gnati v' pušhavo. Rezhe jim: „Sprédej hodíte, pridem kmalo sa vami.” Ošla sasédla, in shla je hitro sa njimi.

Mej tem pride k' Davidu unih deset mladenzhov, in povedó mu vse. Davida je sgrabla jesa. „Le mólzhi! je djál, in mezh opafuje. Kar ima v' pušhavi, varoval sástonj sim mu vse, on pa tako dobro s' hudim povrazhuje! Takó in takó naj Bog mojim sovrashnikam storí, zhe mu všiga, kar ima, le peš ostane do svetliga jutrá! Po konzu! mezhe opashíte, mene glejte!” Na naglim se vsdigne s' shirimi što moshmí. Abigajla ga je srezhala v' otishju sa hribam.

Ga vglédavshi beršh odséde is ošla, se vershe na obras pred-nj, in mu rezhe: „Gospod! Jes naj bom kriva, kar je pregrešil moj mosh! Le nektire besede naj tvoja dekla s' teboj govori. Prosim, poterpi me nekajko. Moj Gospod, in moj kralj! ne porájtaj sej na tega obledúba, tega Nabala! Nevúmnova! Jes pa, tvoja dekla, ljudí, ki si jih poslal, zlo vidila nisim. In sdaj, kakor

Bog shiví, in kakor shivísh tí — Bog 'te ovéra, de kerví ne prelívaj! Roko ti sadershuje! — Vsami tedaj to bitvo darú od svoje dekle, rasdéli ga med svoje ljudi. Odpústi mi pregreshenje, ki ga jemlem v' sé. Taki vojshák, kakor si tí, ktiri se sa boshje ljudstvo vojškuje, ne smé omadeshovati svoje flave in zhaští nad kákim takó révnim in sanizhlívim sopernikam, de bi se snafhal nad njim. Zhe ti kadaj stréshe kdo po shivlenju, bo tudi Bog tvoje shivlenje ohranil, dragi jegli enako. In kadar bosh, po boshji oblubi, Israelski kralj, ti ne bo po nedolshnim prelíta krí vestí teshíla. Gospod-Bog te bo oblagodàril, in takrat bosh na-me, svojo deklo, pomislil." David rezhe: „Bodi zheshen Gospod, Israelski Bog, ktiri mi val dānsi pernese naproti. Bog vam daj dobro; obvarovala ste me, de ne prelijem kerví." David vsame dar, in rezhe: „Srezhno hodite domú. Glejte! vslíshal sim val."

Abigajla pride domú, in Nabal sedí ravno per pojédini. Volje shidane je bil. Potrebniim ni serkleja vode pervoshil, sdaj pa vse vprek tráti in sapravla, in kar je nargershi, bil je pijan. Pa mu le besédize v' misel ne vsame: je vse prepametna, kakor de bi se s' pijanzam prízhala. Drugo jutro pa, kadar se je Nabal vino iskadílo, mu pové od kraja vse. Nabal oterpne in vesokamní. Vmerel je deset dní posnej. Boshja praviza namrezh obrazha, de hude dela tudi sad hud rodijo. Od nesmére in strahú je vmerel ta malopridni mosh, ki si ga je s' svo-

jo škopóštjo in frovóštjo nagnal. Abigajla je potlej Davida vsela.

Ljubi otrozi! naj vas poprašham : „Kdo vam je bol vřhézh! škopi, nehvaleshni, nespametni, terdi, nesdershni Nabal? ali radodélna, hvaleshna, pametna, perljudna, dobrótna Abigajla? David togotijózh se — ali pa tiftikrat, kadar se naglo in voljno da spet vtoláshiti? Ktiri vam je bol vřhézh, tiftiga posnemajte! kar vam pa ni vřhezh, ne stórite tudi ví!”

84. Posledni Davidov snid s' ,Savlám.

Vse ,Savlóvo persadevanje, Davida spasi, je bilo saštonj do sdaj. Bog ga je varoval. ,S' tremi jesarmi odbranih junákov ga pride tedaj v' novizh jískat v' puřhavo, in postavi se na grizh. David se je s' Abisajam, svojim nar svestéjšhim tovarřham, po nozhi do řtana perblishal. Kraljev řhotor je bil v' řredi. Abnar, vélki vojvoda, in vsa vojska so rasřhotorjéni okolj njega. Vse spř. David in Abisaj řta v' řtan řhla, in prideta h' kraljovim řhotorju. In glej! tudi kralj je spal. Njegova řuliza je bila v' tla per glavi sařajéna. Sraven je njegova kupa leřhala.

Abisaj rezhe: „V' roke ti je dal Bog tvojiga řovrašnika. Le tiho: dal mu jo bom: de mu bo řama sađóřti! k' tlam ga perbòdem s' řulizo!” David pravi: „Ne

stóri mu nizh shaliga. Kdo bo deval roko na boshjiga pomásanza, in ne bo kriv. „Sulizo vsami in kupo, pa pòjva.” Vsameta, in grefta. Nihzher se ni sbudil, nè zhumtil. Bog namrezh je va - nje táko spanje dal.

David se spravi sdaj na rób sterme pezhí, in po nozhi saklizhe tjè v' stan: „Abnar! lej - ga! odgovòri mi.” Abnar se oglaší: „Tí, kdo si, de tako vpijesh, in kralja drámish?” David rezhe: „Pravi vojshák si mi, ki ti ga na Israelskim ni enakiga! Lepo si varoval svojiga kralja. Po sulizi poglej enmalo in po kupi, ki ste per kralja glavi bile.” „Savl savpije: „David! moj sin! Ni to tvoj glaf?” David rezhe: „Moj glaf je, moj Gospod in moj kralj! Sakaj me tako preganjash, moj kralj? Kaj sim storil? V' zhém se ti pregréshil? Sakaj hozhesh vprizho Boga krí nedolshno prelivati? Pazh majhina zhast sa kralja, de me révesha po hribih po jerebízhe loví!” Kralj odgovorí: „Greh sim storil! Domú k' meni se verni, in per meni bodi, moj sin! Nikolj vezh ti shálize ne storím, ker si nozój toljko moje shivlenje sposh-toval. Prav nevumno sim delal, in mótil se slo!”

David rezhe: „Na! tukaj je suliza in kupa! Koga svojih pòshli po - njo. Bog pa naj po saflushenju in svestòbi vsakimu poverne. Kakor nozój meni tvoje shivlenje, tako drago je tudi moje Bogú. Bog me bo otel is vse britkošti.” „Savl sdaj vse dobro prósi Davidu, in mirno sta se rasfhla.

Tako ljubesnivo ravná David s' sovrashnikam, ki mu je po shivlenju sfregel! Nikar sfvárize mu shaliga ne sfóri. Preprízhati le ga hozhe, de poshteno in dobro sa-nj misli, shelí ga pobolshati. Potrebuje pàzh she perporozhovája táko lepo in ljubesnivo djánje? ,Sovrashnika smertniga je zlo omezhílo!

Kralj, zhigar spreoburnenje je le kak miglej she toljkkrat terpelo, ki ni nikolj sfanovítlosti imelo, je kmalo potlej hud bòj s' Filifzhani sgubil. Vsi njegovi — tudi dóber, prijasni Jonata — vsi so pozepali. Kralj tudi sam je bil smertno ránjen. Filifzhane so od vsih sftrani pertískali, vjéti ga hozhejo. Kralj ves obvúp'n se tedaj na lastni mezh nasadí.

Taki sftrahni konez je ta kralj vsel, ker je svoj *napuh*, svojo *jeso* in *nevosfhlivost* poslusshal, nè pa Bogá.

David ni bil vesel ,Savlove smerti, desiravno je sdaj od nar hujshiga sovrashnika réshen, in se mu krona kraljeva pernése. Tárnati on in vsi njegovi, in jokati na glas so sazhéli po ,Savlu in Jonatu, in po vsih, ki so v' bòju bili konzhani. Ves dan ne jedó nizh od shalofti do terdiga vezhera.

85. Davidovi perpravki sa opzhjo boshjo flushbo.

Ljudstvo in ljudski sftrahíni so po ,Savlovi smerti Davida kralja isvoljíli. V' He-

bronu je kraljevo masílo prejel. Kraljev sedesh si sbère v' Jerusalemskim mestu. Postavil si je kraljev dvòr v' njemu, in je is Jerusalema deshélino vélko mesto naredil.

David je bil dober kralj. Persadéval si je is polka *bogabojézhe* in *srezhne* ljudi storíti. Is lastne poskúshnje je vedel, de ljudjé bres boshjiga strahú niso po Bogu, nè res srezhni. „Sam je imel serze vse bogabojézhe, polno ljubeshni, hvaléshnosti, savupanja, in pokorshine do Boga. Ti lepi obzhutleji so mu k' vsm dobrimu pergánjki — so njegova nar vézhi srezha na semli: s' njimi ishe vse Israelze navdati. Torej storí sa opzhjo ali ljudsko boshjo flushbo, kar mu je v' mózhi.

Kmalo sraven Jerusalemskiga mesta je bil lep hrib, lepáva tako rekózh zeledeshle. Na tim hribu je „Sion bil, grad. David gré in postavil je skrinji saveze berhko lópo ali snídnizo na njemu. Potlej oberne, de se savése skrinja, ob „Savlovim zhasu skorej zhisto posablana, va-njo s' velíko zhashtjó prenese. Bila jih je lepa rajda. „S-shli skorej vsi Israelski knési so se. Kralj po duhovsko v'beli tenzhízi, Israelski knesi v'shkerlátu, duhovni oblézheni v'práshnje, vojákov s' oróshjam trideset jésarov in mnoshiza bres shtevila jo spremlajo skrinjo. Rasléga se glaf pésem, trobént in bóbnov — velíko je veselje.

Med drugimi lepimi Davidovimi pesmi, ki je ljudi ta god s' njimi vuzhil, je ta le prav lepa:

„ Boshja je semla, in kar je na nji,
 ,Svet vesólni, ino prebivávzi po njemu.
 Nad morjámi jo je vstavlil,
 Jo nad rékami vterdil,
 Kdo smé hodit na boshjo goró?
 V' kraj stópiti kdo njegove svetínje?
 Kdor je nedólshnih rók in zhistiga serza,
 Kdor ne vdá serza krivízi,
 Kdor ne persega svijáshko.
 Taki prèjme od Gospoda dobróto,
 Milost od svelízharja, svoj'ga Bogá.
 Takshin bod' sarod, ktir' ga zhasí,
 Ljudstvo Israelsko, ktiro se f-haja pred
 njega.” 23. Pf.

Is tega se prav gotovo vidi, de vse svu-
 najnje flushbe boshje lepi nazik je sadnizh
notrainja svetóst, zhistost serza, shivljenje
bres madesha, nepopazhen serze.

Druga lepa pésem isrekuje Israelzov ve-
 selje per tim in per vsih enakih obhajilih:

„ Dajmo! veselímo se Bógu!
 Glas mu shenímo, njemu, nash'ga sveli-
 zhanja stebru!
 V' hvali stopímo pred oblizhje njegovo,
 V' pesnih mu hvalo hrumímo!
 Velek Bog je Gospod!
 Kralj velek, memo vseh *slagánih* bogóv!
 V' roki so njegovi podsémliške gási,
 Njegove so ozhí jemlózhe goré.
 Njegovo je morje, on ga je storil,
 ,Suhi svét so ròke njegove s- obrásle.
 Dajmo! molímo, in popadájmo!

Pred oblizhje Boga pokleknímo, stvarnika
svojga!

On je naš Bog, mí pa ljud ki ga pase,
Trôpa pod rôko njegovo.

Márajte sa - nj, dàni ko njega zhútite glas,
Ne otérpnite, kakor v' Kréshnizi, serzov,
Kakor ob skushnje dnévi v' pufhavi,

Kjer so me vašhi ozhetje skusháli,
,Skushali, ali vidili zhudeshe moje.

,Shtirdefet lét fim studil ta sarod,

Pa rekel: „Ljudstvo so smóten'ga serza,
Ne svedó se v' póta mojè!

V' svojim serdu fim sadnizh persegel:

De ne pojdejo v' pokoj moje *deshete*.”

Pf. 90.

Taka bi mogla boshja flushba biti! Do
Boga bi mogla ona ljubesen biti, hvalesh-
nost, savupanje in pokorshina; ljudém pa
veselje in veselje! Oh, de bi bila sej vedno
veselje tudi nam, in de bi nikolj sa naš nizh
shalostniga in otóshniga ne bila! — Edini
svir bi nam bila vse naše blagósti.

David opravi Bogú v' dar pred *snidni-*
zo she zelo rézh sahválenih in veselih da-
róv. Po tim je mólil nad ljudstvom, in re-
zhe kruh, meso in vino med - nje delíti.
Tudi Israelez nar nishji je svoj délesh do-
bil, de nobenimu pomanjkanje ne kasí tega
dnéva, vsaki se ga is serza lohka veselí.

Ljubi otrozi! ,Storímo tudi mí radi vbó-
gim dobro, slasti pa o vélkih godéh in pras-
nikih. Sakaj Boga ne more ref zhastiti,
kdor do ljudi ni všmílen, dobrodélen in

prijasen. Is serza vesel biti ne more, kdor v' potrebi vidi svojiga blishniga, pa mu ne pomóre. Dobro storiti je tudi nashe nar lepshi prasnóvanje.

86. Pesem od opzhje flushbe boshje.

Med pésmi, ktire so se péle per opzhji flushbi boshji, saflushi fosebno ena vse nashe misli.

Israelzi so se vse vélke godóve na hribu ,Sionu s-hajali. Opravljali so Bogú sahválene in vesele darítve. Tudi postava se jim je ondi osnanovála.

Pa velíko jih je mislilo, de je sadošti she, zhe Bogu svoje svunajne daríla opravijo. Kaj? domishlovali so si zlo, de ima Bog kàk dobízhek per njih, in veselje nad njimi po zhlovešhko.

Velíko jih je svesto hodilo k' boshji flushbi, devali po shegi tistiga zhafa so svoje posvezhíla na altar, darovali kosle, kaj? zeze vòle Bogú, vedno imajo boshjo besedo v' vustih — sraven pa so napzhno shiveli. Take svarí ta pesemlé. Prerok popishe v'nji Bogá pridejózhiga s' gromam in bliskam, de ljudstvo sódi, de ga svarí, in ozhitá mu perhljíneno svunajnjo flushbo bres notrajnje bogabojézhnosti :

„ Bog bogóv, Gospod govori!
Iao semlo sklizuje

Od sonznh'ga is - hóda do njega sahóda.
 Is ,Siona, is verha lepáve
 ,Se Bog sablíškuje,
 Bog nash perhaja, in vezh ne molzhí.
 Ogenj shrózh je pred njim,
 Lomášt je okolj njega 'n viháar.
 Nebó od sgorej fklizuje,
 Ino semlo on k' sòdbi svojiga ljudstva.
 Sberíte m' jih, ktir' me zhašté.,
 Ki v' daróvih s' mano saveso terdé!
 Nebó sprizhuje pravizo njegovo;
 Bog sdaj sòdi, on sam.
 Moje ljudstvo poslušhaj, jes govorím,
 Israel soper tebe prizhe fklizujem,
 Jes Bog, Bog tvoj.
 Ne svarím te savolo tvojih daróv,
 Tvoje shgáje se védno v' mene kadé.
 Pa sa tvoje hífhe junza ne máram,
 Ne sa kosla tvoj'ga pohlévja.
 Vsa shival je moja po lógih,
 Shivíne jésari moji po gòrah.
 Ptízo vém jo vsako pod nebam,
 Vprízho svér mi je hóstina vsaka.
 Bil naj bi lazhen, ne pravil bi tebi,
 ,Svét vesólen je moj, ino kar je na njemu.
 Bom kolj jedel govéje mesó?
 Pil koslóvo krí morebít?
 Daruj hvaléshnost Bogú,
 Opravi Narvíshzu svoje obljuje,
 Klizhi v' mé ob dnévu tesnòte,
 In te refhívshiga me zhašti.
 Grefhniku rezhe pa Bog:
 Tí pa, kaj vésh téljko povédar od mojih
 postáv?

Imáš na jesíku smiraj mojo savéso ?
 Zhertíš pa vender le návuk,
 Ter sametujesh moje besede.
 Zhe vidíš tatú, s' njim jo potégnesi,
 Pa drusíš s' prěsheshtniki se.
 Vušta obrazháš na hudo,
 Tvoj jesik plete svijazhe.
 Posédáš, pa brata obrekujesh,
 „Sínu matere lastne madeshe obésháš.
 Vše to pozhněsh; molzhím naj,
 „Sebi permérjal bi me tí.
 Torej krégam te, pred ozhí t' jo postavim.
 Pomislite to posablívzi Bogá!
 De vas ne posnámem — ino ne bo ga, kdor
 bi otel.
 Zhaftí me, kdor mi hvaleshnost opravla,
 Kdor pot práv ravná, njemu dam pogléd
 v' boshje blagósti.”

Ljubi otrozi! Svunajnja boshja flushba
 je potrebna. Pravo boshje zhesheñje in lju-
 besen resnizhna do njega se ne dásta v' serze
 saklépati, pleměnu enako shínata per vsih
 krajih is njega. Zhesheñje in ljubesen, ki
 jo Bogú svunaj skasujemo, tudi v' drugih
 vshigata zhesheñje in boshjo ljubesen — po
 pleměnovu, ktiro okolj sebe vnéma. Pa
 ljushína je vše to bres jédriža, zhe Bogú le
 svunjavo zhesheñja in ljubesni kashemo,
 v' serzu pa ni nè zhesheñja nè ljubesni.

Ravno to v' isgledu: Pokásat ozhetu
 zhaft in ljubesen, naj jim otrok, ki ozheta
 sposhtuje in ljubi, roshizo pernese, ki jo
 najde spomlad. Vše druge otroke, brate in

feſtríze, bo to ſpodbòdlo, ozhétu nòſit roshize, in jim tudi zhaſt in ljubesen ſkaſovat. Veſelilo bo ozheta. Pa nepokorn naj bi ozhetu bil ravno ta otrok, le perlísnit ſe jim naj bi jim roshize nòſil, de bi mu njegove nàpake pregledováli — bodo le ozhe ſhe mogli veſelje imeti nad takimi darmí? Ravno taka je per darovih, ki ſe Bogu opravljajo. Edino prava boſhja zhaſtítuv je pokorſhina Bogú. Kjer ni té, ſgubí vſo ſvojo zéno ſvunajnje zheſhenje.

87. Davidov greh.

David je frezhno kraloval. ,Skorej vſi ſovraſhniki ſo vshúgani. Vſi Israelzi ga ljubijo in zhaſté. Zhaſi terplenja, s'ktirimi ga je Bog úril, ſo preſhli. Per miru, veſel, in v' obilnoſti je ſhivel.

Pa ravno tu ſpet prav ozhitno vidimo, kako nevarna je prevelíka frezha. David v' neſfrézhi je bil jak, blag mosh. ,Srezha, pokoj, obilnoſt, kraljeva oblaſt ſo ga v' ſtraſhno pregreho porínile.

,Spomlad je pa le. Obſorej ſo kralji vézhi dél na voſſko hodili. Ali David je sdaj ſhe bol slósh'n. Poſlal Joaba ſvojiga vojvoda je na voſſko s' Amonzi, ſam pa oſtane v' Jeruſalemu. Po obédu, per ktirim ſe je drasih jedí in pijázh vſe tárlo, je David vezhi del pozhíval. Proti vezheru ſe hódí po móſtovſhi ſprehajat, od kódar ſe je vidilo vſe krishim. Radovédno oſíral ſem-

tertje se je — lenúham enák, ktiri drujiga ne vedó kakor per oknu sijále prodajati. Enkrat vidi sheno filno lepe postave. Bezabea ji je bilo imé. Njé mosh, bil je ják in terden, se je pisal Vrija. „S' to sheno je David storil velik greh. Desiravno je imel po kraljevi tázhafni shegi David vézh shén she, vender je hotel imeti sa sheno tudi njó. Ta misel she je bila pregreha. Pa storít se nedolshniga sej pred ljudmí, je shel in poslal Vrijata njé mosha k' Joabu s' písmam. V' písmu je bilo: „Dèni Vrijata na sprédi konez bòja, kjer je nar bol nevarno. Sapústi ga na enkrat, de bo premagan in vmorjén.“ Joab storí tako. Mertev je Vrija. Porozhník pride v' Jerusalem njegovo smert povédát, in vsel Bezabeo sa sheno je David, berfh ko je odshalovala po rajukim.

Ljubi otrozi! ne ostermitè, de je David, ktiri je do fih mal imel toľko boshjiga strahú, ktiri se je nad svojim smertnim sov-rashnikam zlo tako milo obnesel, ne ostermitè, pravim, de je David táki nesduh'n na enkrat? Nad svojim nar svestéjšhim flus-habnikam se tako strashno pregresbí! — Vite! sapifati je rekel Bog to pergodbo sa prihodne rodove — nè v' isgovor nashih nápak, temuzh opomínja náš. O joj! kako flabo in polsno je zhloveshko serze! kako malo na svojo bogabojézhnost in krepóšt se smemo sanashati! David je sabrédil taki mosh, kakfhina bo s' nami, zhe vedno ne zhujemo na - se?

„Sraven tega pa tudi klézha vidimo, ki

se je Davidova nedolshnost na - njih rasbála. Pomanjkanje déla, preobilna jed in pijazha, samopáshnost ozhi ga je v'tako révo porínila, in pa oblast storíti vse, kar je hotel, in posablívoft boshje vfigaprizhijózhnosti. Otrozi! Vuzhimo se is Davidove nemárnofti sa-se biti marni; pridno delajmo in radi; bodimo sdershni per jédi in pijazhi; v'bersdah imejmo pozhutke; radi bodimo svojim vishim podloshni, radi jim pokorni; in Bog nam bodi vedno na misli.

88. Davidova pokora.

Davidov greh je slo Boga rasshalil. Bog je Natana preroka k'njemu poslal. Natan stópi pred - nj, in mu rezhe: „V' nekim mestu sta bila dva mosha, eden bogat, eden vbog. Bogatínz je imel drobnize in govédine veliko zhéd. Vboshiz le eno ovzhízo, ktiro je bil kupil, in jo redíl. Med njim in njegovimi otrozi po domazhe je rafla. Njegov grishlej je jedla, in pila is njegoviga pehárza, in mu na rózhi spala, rad kakor hzhér jo je imel. Zhlovek je prishel popót'n h' bogatínu. Perprávit kaj popótniku, se mu shkoda sdí svojiga drobnizheta ali govédeta. „Shel je, in ovzhízo vsel vboshizu, in jo moshu, ki je prishel, perpravi.”

David je od konza mislil, de ta lepa v'podóbi rezhéna básenj ali pravliza poméni tòshbo kaziga bogatiga satirázha, ki vboge tlázhi, in ktiriga naj sódi. Rezhe tedaj ras-

serden : „Kakor shiví Bog, otrok smerti je zhlovek , ktiri je to storil!” Natan rezhe : „*Tí si ta mosh!*” „Stréla sa Davida so te besede. V'ti pravlizi vidi sdaj vso hudobo svoje pregrehe. Vmóknil je. Natan govórí , in rezhe : „Tako ti sporozhí Bog : Israelsko kraljevo masílo sim ti dal , otel te is „Savlovih rók , prepustil ti hisho kralja , tvojiga gospoda , dal ti vèzh shén , podvergel ti né le Judov ród , ampak vsih dvanajst Israelovih rodóv. In zhe ti je premalo to , she ti perdénem! Sakaj si tedaj boshjo besedo sanizhoval , in tako hudobijo storil pred njegovimi ozhmí ? Vrijata vmoril si ga po sov-rashnikovim mezhu , in njegovo sheno sebi si jo persvóvil. Torej , tudi od tvoje hishe ne bo preshel mezh. Spred ozhi ti bom vsel tvoje shene , in dal jih drugim. Is tvoje lastne hishe pojde na - te nesrezha.”

David je odgovoril s' straham in trepétam : „V' Boga sim greshil.” Natan rezhe : „Torej ti je pa tudi Gospod-Bog odpustil greh , in ne bosh vmerel (po mezhi , kakor si sa-flushil.”

Ljubi otrozi ! sakaj je Bog po Natanu takó naglo Davidu odpustil ? Tudi „Savl je djál : „Greshil sim!” In Bog mu vender ni po „Samvelu odpustil. Vite tedaj ! Bog ne gleda beséd , on gleda serze. „Savl je svoje grehe le s' jesikam obshaloval , per Davidu se je serze kfalo , ref mu je bilo shal. Kar je rekel , je bila zhišta resniza.

„Svojiga serza obzhutleje je posébej David popisal v' pesmi , ktira je do danasniga

dné njegoviga veliziga kŕánja ſhe smiraj vū-
zhézh opomínjek. Sdihoval je is globozhíne
ſerza :

„ Vſmili ſe me po ſvoji miloſti, Bog !
Isbríſhi moj preſtop po ſvoji velíki dobroti.
Ispiraj mi bol in bol mojo krivízo :
Ino ozhíſti me od moje pregrehe.
Sakaj ſpoſnam ſvoj preſtòp :
Pred ozhmí mi je vedno moj greh.
Tebi ſamimu, tebi ſim greſhíl :
Hudo ſim ſtoril pred tvojim' ozhmí.
Torej ſi, kadar ſhugaſh, ſpravízhen,
Szhíſten, kadar obſódiſh.
Glej! v' popáki ſim ròjen :
V' grehu me je moja mati ſpozhéla.
Glej! reſnizo hozheſh po snótraj,
Po ſkrivnjávah vuzhíſh me modróſt.
Odgréſhi me s' isópam in ſim ozhíſhen :
Opèri me, ino bleiſhi bodem od ſnéga.
Radóſt mi daj ſaſliſhati ino veſelje :
In poſkakovale bodo koſtí, katire ſi potàril.
„ Skrí ſvoje oblizhje pred mojimi grehi :
Ino sbríſhi mi vſe moje hudòbe.
Vſtvari, o Bog, v' meni zhíſto ſerzé :
Ino ponòvi v' mojih perſih praviga duha.
Ne ſaversi me ſpred ſvoj'ga oblizhja :
Ino ſvojiga ſvet'ga Duhá mi nikar ne od-
vsámi.
Daj ſe mi ſpet veſelíti tvoj'ga odreſhènja ;
In s' Duham me voljnim podpiraj.
Tvoje poti bom vuzhil preſtopavze :
Ino greſhnike, de ſe preobernejo k' tebi.
Réſhi, o Bog, me od ſadolshène kerví :

Bog moj odresheník!

Prepeval bo tvojo dobroto moj jesik.

Gospod! odprì mi shnable:

Ino moje vufà bodo tvojo hvalo osnana-
vale.

Sakaj klavfhine nozhesh, dal bi ti jo szèr:
Ni ti shgávfhina vfhézh.

,Stàrti duh je dar klaven Bogú.

,Starto ino pobito ferzé, o Bog! ne bosfh
sanizhval."

Kakshin notrajnji *kèš!* kakshino *stúden-*
je greha! Pobolshat se kakshine *resnizhne*
shelje! Ino vender — vender — ne pufí
ga bres tepéshnize Bog. ,Spet milostiv mu
je szer, pa doshiveti mu da, kmalo bomo
flifhali, fhe velíke britkofti. Tako je ho-
tel vnovizh Bog pokasati, de mu je greh
sópern vse eno tudi nad mosham, ki je bil
fzer vef po njegovi volji, in de greh ni
nikolj bres hudih naflédkov, fhe tako ga
s' sólsami objokujmo in perímo. Kako bi se
ga mogli varovati!

89. Absolonov pùnt.

Davidova sosebna sinova fta bila Absolon
in Salomon. Mosh nar lepshi je bil Abso-
lon po vñim Israelskim. Od podplátov do
témena mu ni bilo kaj rezhi. ,Sosebno pa
je imel dolge in lepe lasé. Tudi kozhij in
kónjkov fi je omiflil, in pedeset predsfébzov,
ali tekarnov pred seboj.

Abfolon je sjutraj sgodaj vftajal, in hodi se k' vratam naftavlat v' dvor. Kadar je kdo prišel, ktiri je imel kako toshbo, in de hozhe h' kralju iti, prijasno ga isprafhuje po vřim, potlej mu rezhe: „Lej! sdí se mi dobra tvoja in pravizhna! Pa kaj ki ni nikogar od kralja pořtavleniga, de bi te sařliřhal. De bi bil jes deshéli ni řodník, vřakimu bi řtoril pravizo, ktiri ima kako nápa-ko s' kom. Zhe je hotel sdaj kdo pred-nj na koljéna pařti, kmalo je řhinil s' obema rokama, in mu bráni, in ga objame in kuřh-ne. S' vřakim Israelzam je tako delal, ki řo h' kralju hodili, in vřih řerza ři nagnil.

Nekaj zhafa potlej gre Abfolon h' kralju, řvojim ozhetu, in rezhe: „Naj grem v' Hebron, de opravim darítuv, obľjubil řim jo.” Pokasati řto prořhnjo hozhe Abfolon, de on, pokorni řin, ne řtorí řtváři ze bres ozhetoviga pervoljénja. Verh tega je bilo Hebron meřto, v' ktirim je bil David kraljevo masi-lo prejel. Abfolon je tedaj tako zlo neka-ko pořebno ľjubesen do tega kraja kařal. Kralj rezhe: „Pojdi, in hodi s' Bogam.” Abfolon gre v' Hebron, je opravil Bogú dar — pa velek púnt navořlá zheř ozheta. řa to ľe je prořil perpuřhénje, de bi ozhe njegoviga naklepa ne zhutili. Tudi darítuv je pařh ľe opravlal, de ře ni zhudno řdélo, ki je toľko ľjudí okoľj řebe náberal. Poprejše je řhúntavze pořlal řkrivaj po vřim Israelfkim, in povřot napovédal: „Kadar řa-buřhí trobénťa, glař pořheníte: Kralj je Abfolon v' Hebronu!” Vřéli řo ľjudjé in řtrináli

se od vseh krajev. Dobil veliko jih je na svojo stran, kralj on je oklizan povsot.

Ljubi otrozi! Jelite, prav gerd potepuh je bil ta Absolon per vseh svoji hljineni ljubeshnivosti? — Glejte tedaj: nobene zene ne da zhloveku ne lepota, ne svetlost, ne perljudnost — da jo le poshteno, nedolshno, priprosto serze. Otrozi! skerbite sej, de vam vselej od serza pojde prijasnost do ljudi, pokorshina do starishov, in molituv, ki jo Bogu opravlate. Zhe tega ni, je vse to lash, hljinenje, hinjavstvo — hudoba. Pa tudi zhloveku vupati se varujte, prezej ki je lep postavim, lepó oblézhen, in ker medeno govori. Vse to je svunajnjshina, gol vides — komej pogléda vrédno.

90. Davidov bég.

David svédshi v' Jerusalema ta pùnt, je rekel svojim ljudém: „Na noge! beshimo! Absolonu ne bo mòzhi szer vjiti. Hitíte is mesta, de nas ne safázhi, in va - nj ne saprè, s' mezham bo pokonzhal nas in mestnizbane. Pésh beshí is mesta per ti prizhi, on, in kar je njegovih. Sprémi ga vse ljudstvo.

Vstanovil se je ne delezhi od Jerusalema. Perdrushijo se mu Joab, Abisaj, Etaj in vseh svesti njegovi flushabniki in vojshaki, tudi njegovih shest sto shivotárjov. Vojákam ali soldatam se je tako reklo, ktiri so kraljov shivot varovali. David se vstópi, de shujejo memo njega. Viditi Etaja med njimi

fhe le vzheraj v' njegovo shushbo stopívshiga, mu rezhe vef gínjen: „Zhimú bosh she tí hodil s' nami? Verni se! ptujiz ti fhe! Per novim kralju te vtegne frezha najti! Vzheraj ti prishel, in danli se bosh she s' nami potíkal. Jes se morem pazh djati, kamor se morem. Tí pa s' svojimi brati se verni. Poverni ti Bog milost in svestobo, ktiro mi pokashefh.”

Tako je v' svoji nesfrezhi Davida le fkerbelo, de bi drugi sej frezhni ostali. Kake lepe, blage misli!

Etaj odgovorí: „Kakor shiví Bog, in kakor shivísh tí, moj kralj, kjer kolj bosh tí, moj gospod in kralj, ondi bom tudi jes tvoj hlapez — velá naj shivlenje ali smert.” David rezhe: „Ti pa pojdi, in bodi per nas.” „Shel je s' kraljam, in vfi moshki sfóre po njegovim isgledu, kar jih je imel Etaj per sebi; in velíko otrók, in vse ljudstvo sfóri po njegovo. Na glaf jokajo vfi.

Otrozi! se ne déla tudi vam ináko per tem lepim isglédu svestiga flushabnika?

Na to gre David s' vsemi svojimi ljudmi zhes pòtok Zedron ali Kidron. Prishel je tudi „Sadok, vélki duhoven, sa njim, in vfi drugi duhovni. „Saveše fkrinjo pernefejo. Kralj pa vef vdán v' boshjo voljo, rezhe „Sadoku: „Néfi nasaj v' mesto fkrinjo. Zhe milost dofeshem per Gospod-Bogu, spét me popela nasaj, in dal mi bo viditi njo in njeno lópo. Zhe mi pa rezhe: „Vfhézh mi nifi vézh, lej! sfóri naj s' mano, kar je njegova sveta volja. Ví pa pòjte v' mi-

ru nasaj v' mesto. „Se vernejo v' mesto.

David gre na oljsko goro, jokal je. K' spomínu hude shaloſti je ogerneno glavo imel, in bóſ hodil. Vſe ljudſtvo, kar ga gre s' njim, ſi je glavo ſagernilo, vſe jóka.

Oh! kako ſtraſhno je, kadar otrozi tako ſolſé pijejo ſtaríſham!

91. „Simej in Barsilaj.

David ſe proti puſhavi podaja, kar pride „Savlove rodovíne nekdo, „Simej po imenu, Geratov ſin, Jeminov mlajſh. V' Davida in v' vſe njegove ſluſhabnike je kámenje luzhal, klel in vpil: „Pojdi, pojdi, Kervovár! Tí hudòba! Sdaj maſhuje Bog „Savlovo in njegovih ſínóv krí nad teboj. „Spravil ſi ſzer na-ſe kraljeſtvo, pa Bog ga da sdaj tvojimu ſínu. Sdaj ſe ti tvoja hudoba vtépa — kervovár ſi tí!”

Abisaj je bil krepek vojšhak — ſveſt ſluſhabnik, in veſ kralju vdán. Pa, kar ni hválit na njemu, saróblenih beſedí, in kakor ſmo ſhe unkrat ſliſhali, per oròſhju kmalo s' rokó. Tudi sdaj ga je gorka ſgrabila nad „Simejovim neſramnim ſabavlánjam, Davidu rezhe: „Kaj bo klel ta paſja merha mojiga goſpoda in kralja? Kar grem, in glavo mu odſékam.”

Kralj mu pohlevno in krotko rezhe: „Lej! moj laſtni ſin mi po ſhivlenju ſtreshe. Kako zhem tò ſaméríti Jeminovimu ſínu?

Pusti ga, naj kòlne! Bog perpuští tako. Morebit se osrè Bog na mojo nadlogo, in mi njegovo klétuv v' blàgre spreoberne." „Simej pa le kòlne, in luzhal dolgo je blato in kamnje sa njim.

Ljubi otrozi! kako lepo se své David v' svoje terplenje! kako voljno ga prevsamo is boshje roke, defiravno mu pride od hudobniga zhloveka! *Glejmo tudi mi tako med svojim terplénjam, s' ozhesam, ki ne trène, v' Bogá, — radi tudi mi se tako v' boshjo voljo podàjmo. „Sej nozhe drujiga, ki nash prid! Polajšhalo to nam bo terplenje she toliko.*

„S' všimi svojimi ljudmi je David zhes Jordan sdaj shel v' pufhavo. Pa v' nji je bilo pomanjkanje všiga. Barsilej, star, spofhtvan sívzhek, in she dva druga jaka mosha, pernesó kralju in njegovim ljudém sdaj va-njo blasín, pertov, lonzharske pošóde, psheníze, jezhména, móke, preshgáne reshí, bòba, lézhe, phánja, medú, putra, ováz in debélih telét. Mislili so, lazhno, shejno in trudno ti bo ljudstvo v' pufhavi.

Ljubi otrozi! Ni vas treba vprašhati, kdo vam je bol všéhzh teh dveh mósh, „Simej, ktiri se je, kakor lotersek otrok, nad zhlovekam nesfrezhnim prav po kazhje objédal? ali pa Barsilej, ktiri perstópi nesfrezhnim v' nadlogi, in jim da is lastniga nagíba všiga rad, kar le premore, préden je próshen? Nar manjšhi vas otrók vé ta raslozhik. — Pa všaki vas si tudi persadévaj

ravnati po tem vumu — dobro, ki mu je nad drugimi vsfézh, naj posnéma, hudiga, ki mu je nevshézhno, naj se várije. Dobri ljudjé ví gredózh bi bili po tem takim.

92. Absolonova smert.

David je bil v' Mahanajmskim mestu, bliso pufhave, in svojo vojsko sverstuje. Tretjínko jih da v' Joabovo, tretjínko v' Abisajovo, in tretjínko v' Etajovo povelje. Na to se vstópi med vrata. Zela vojska sluje v' rajdah po sto, in po jésaru memo njega. Sapovedal s'he v'fim trém vojvodam je vpri-zho v'fih: „Pa ohraníte mi mladenzha Absolona!“

Tudi Absolon je she shel nad ozheta s' veliko vojsko zhes Jordan. Vname se boj v' Efrajmskim lógu. Absolonova vojska je premagana. „Sam je nalétel na Davidove ljudí, v' bég urno se spuští. Mesga je jesdáril. Ko meseg pod veliko in koshato ter-pentínko perdírja, je Absolon na-nji sa láse obvísel. Meseg se smólsne, Absolon pa je benglal med nebam in semlo. Davidovih nekdo viditi to, je Joabu povedal. Joab rezhe: „To si vidil? Sakaj ga prebódil nisi? Glej! dal bi ti bil deset freberníkov!“ Do-ber poshtèni voják odgovorí: „Jésar fre-berníkov mi nashtéj gotovo na róko, se ne lotim finú svojiga kralja. Vprizho nas je te-bi, Abisaju in Etaju kralj vkasal: Ohraníte mi finu Absolona.“

Joab, vef rasferden nad takim sprídenim finam, gré in vsame tri sulize, tezhe, in porínil jih je Absolonu v' njegovo nehvalshno ferze. Ker je pa Absolon na terpen-
tínki she le shivel in vtrípal, je deset mladenzhov, Joabovih opródov, perteklo, in do smerti ga pobijejo. Na to Joab rezhe trobiti, in ljudi sklízovati od boja. Sakaj ljudi se je hotel všmiliti. Absolonovo truplo so nekam v' jamo v' lógi vergli, in kamnja veliko groblo na - nj nanefli.

Kdor je kadaj shel po lógu memo tega oftudniga gròba, in vidil groblo, grosa ga je obiti mogla, in priti na misel mu je moglo: „Sposhtuj ozheta in mater, de ti bo dobro, in de dolgo shivísh na semli.”

David je med meštnimi vratmi sedel, in zhakal bojoviga konza. Povedíz perosnanuje Absolonovo smert. Vše je Davida preletélo, v' gornízo gré nad vratmi, jokal in vpil je gredé: „Moj fin Absolon! Moj fin? Moj fin Absolon! Bog hotel, de bi bil jes sa - te vmere! Oh, Absolon, moj fin! Moj fin Absolon!”

Koliko bolezhíno te beséde isrekujejo! kako je vender David she ljubil tudi sprídeniga finú! — tako velikiga in ljubesníviga nekaj je ozhetovo ferze. Pa ravno torej je, shaliti tako ferze, tudi toljka pregreha!

93. David gre spet domú.

Vse ljudstvo se spet Davida prime, kakor bi bili en mosh vfi. „Sporozhíli so Davidu: „Nasaj pridi tí, in tvoji vfi ljudjé.” David gre tedaj nasaj.

Kadar pride do Jordanove reke, kar se „Simej perblisha. Nepreshérnost se mu je sdaj v' strah in trepèt spreobernila. Vidil se je sdaj — saframvávzam se rada taka godí — vfiga v' tistiga oblasti, v' ktiriga se je malo préd vjédal. Telébil je pred kralja, in pravi: „Moj gospod in kralj! Protim, posábi rasshalénje, ki sim se unkrat s' njim nad tabo pregreshil, kadar si se is Jerusalema vmi-koval. Ne shèni si k' ferzu tega! „Sej spos-nám, de sim greshil. Glej! torej sim pa tudi dànsi nar pervi, ktiri ti pridem naproti.” Abisaj spet rezhe, ko bi mignil: „Kaj „Simej ne bo vmerel, ki je boshjiga pomásanza prekljinjal?” — Pa lepe ferza rade odpufhajo. David rezhe Abisaju: „Kaj je tebi to mar? Sakaj mi hozhes'h biti skufhnjáviz danli? Danli bo kdo Israelzov vmiral? Ne vém kalj, de sim spet Israelfki kralj v' novizh dànsi?” Vef mil se kralj oberne v' „Simeja, in mu rezhe: „„Simej! ne bom te moril né.”

Tudi Barsilej, ofemdeset lét stari beloglávzhik, je k' Jordanu perlésel kralja posprémit, pa s' ferzam vefelshim kakor „Simej. Rezhe mu kralj vef hvaléshen: „Ví poj-dete s' menoj. Per meni bote v' Jerusalemu

presniveli svoje stare dni. " Barsilej odgovori: „Koliko imam s'he shiveti, de bi s' kraljam v' Jerusalem hòdil? Osemdefet lét sim dani star. Kako mi zhe neki s'he jed in pijazha difhati? Kako zhem neki zhutiti s'he, kaj je sladko, kaj grénko? kako neki s'he glas poslušhati pévzov in pévik? Zhimú bi she na pot hòdil kralju? Zhimú bi mi neki toljko kralj povrazhoval? „Shé nekoljko naj te spremem, in pa vernem naj se, de bom na domu vmere! in de me v' grob pokopajo mojiga ozheta in moje matere.”

Tako malo je ljubesnivi starzhek jiskal dobizhka per vsi svoji dobroti! Tako v'shivo je zhutil, de je vse prasno, in de vse pod sonzam prejde, le Boga ljubiti, in dobro storiti né. De bi si, njemu biti podobni, persadéli sej tudi mí!

David, kadar pride zhes Jordan ljudstvo in on, je Barsileja kufhnil, in veliko blagrov mu daja. Barsilej gré proti domu, David pa je kraloval, kakor poprej.

94. Davidovi psalmi.

„Slis'hali s'he nektire teh pesem ste, ljubí otrozi! Pa vse prelepe so, ne moremo konzhati Davidovih sgódeb, de bi jih ne djalí lésem s'he kake verstíze nar lepshih.

Nar préd poslušhajmo, kako lepo in predrago boshje lastnósti David popisuje. Pred nekaj jésarov lét je David písal te lepe pésmi,

in she ne vé jesik nobeniga modrijána kaj
lepšhiga povédati.

Od boshje vsigamogózhnosti pravi:

„ Po boshji besedi je vstalo nebó ,
Kar se na njim perkasuje, na dih njega
vúft. —

„ Semla vsa bój se Gospoda,
„ Svetá prebiváviz vsak ga spofhtuj.
Kar rezhe, in she se sgodí,
Vkashe le, in vse she stoji. ” Pf. 32.

Od boshje vsigavédnosti :

„ Kdor je poladil uhó, ne bo flishal ?
Ne vidil, kdor je s-obrasil okó ?
On, katiri daja védnost ljudém,
On, vé jih misli ljudi.
Svésde fhteje po fht'vílu,
Po iménu jih klizhe, vsako posebej. ”
Pf. 93.

Od boshje vsigaprizhijózhnosti:

„ Gospod! pregledujesh, posnash me!
Vesh me, naj sedím al stojím!
V' moje misli mi gledash od délezh,
Naj grem, al leshím, me obdajash;
Vse moje pota, snáne so ti.
Ni mi she besede na jesik,
Glej, Bog! vesh jo she vso.
Sa mano si, in si pred mano,
Ter me s'dlanjo pokrivašh.
Prezhudna je sa - me tvoja ta védnost,
Previsoka, ne morem do njé!
Pred tvojim duham kam hozhem iti ?

Kam pobeshím pred tvojim oblizhjam ?
 Zhe stopim v' nebefa, si v' njih.
 Zhe si v' brèsno postélem, pa si le!
 Na danízhnih perutah sletím naj,
 Prebívam sa poslednim morjam;
 Tvoja roka me vódi tudi ondi,
 Dershí me tvoja desniza!
 Rezhem naj: tmà me obsuj,
 Nozh bod' dan moj per mojih poslástih,
 Tudi tmà ti nizh ne otemní,
 Po dnévino fíja ti nozh,
 Tema in luzh ti sta enaka. —
 V' tvojih bukvah so bili moji dnevi sapi-
 fani,
 Sasnámvani vsi she tístkrat, k' noben'ga ni
 blo."

Pf. 138.

Od boshje milosti :

„ Po visokosti néba od semle
 Jim je, ktiri se njega bojé, terdna milost
 njegova.
 Zelo dáljo med sonzhnim is-hodam ino
 sahodam,
 Odmákne nashe pregrehe od nas.
 Kakor ozhe otrók,
 Vsmilva takó se jih, ktiri se njega bojé."

Pf. 102.

Od boshje svestósti :

„ Kakor trava so dnévi zhloveka,
 Zvete, kakor rosha na polju,
 Pa veter potegne, sdajzi je po-nji.
 Zlo njé mésto se vezh ne sasná.

Milost pa boshja ostane od véka
Do véka nad njimi, kateri se njega bojé.”
Pf. 102.

„She *nektire rasgléde* is Davidoviga
djanjskiga navuka naj slíshimo. Perve je
on, dober kralj, otrokam na ravnost namé-
nil — pa tudi uni drugi se ravno tako otro-
kam perléshejo, so ravno tako lepi, per-
ferzhni, svetli in podvuzhni. Navúki sa
otroke:

„Pejte, otrozi! saflíshite me!
Bati Boga se val bodem vuzhil.
Kdo si shelí *dolgo* shivljenje?
Kdo vóshi dnéve viditi dobre?

Poslussha naj me:

„Svoj jesik od hud'ga ohráni,
„Svoje shnable od savíte besede.
Varvaj se hudiga, dobro pa delaj:
Íshí mir, ino tézi sa njim.
Boshje ozhí so na pravízhnih,
Per njih proshnji vushésa njegove.
„Serd pa boshji — v' hudodélze je vpert,
De njih spomín zlo is semle pobrishe.
Pravizhni vpijejo, ino vslíshi jih Gospód,
Is stiske vsake jih réshi.
Bliso jim je Gospod, katér' so polómlen'ga
ferza,
Odfeshuje jih, ktir' so potertiga dúha.
Veliko hudiga ima pravizhen,
Pa Gospod ga otéva is vsega.”

Pf. 33.

Obúd k' savúpanju v' Bogá:

„ Gospod nam je perbeshalshe in mózh,
 Pomózh doskushena v' stískah.
 Sa to se ne bòjmo, naj giba se semla,
 V' bresno morjá naj hribje hrumé,
 Togoté in kopizhijo naj se njega valóvi,
 Od njegoviga serda naj goré trepetájo!
 Gospod je per nas, ne trésemo se,
 Bog nam pomága, on o pravimu zhasu.”
 Pf. 45.

„Svet in tolásh terplénzam in stískanzam:

„ Savupaj v' Bogá, ino dobro pa stóri,
 Bogá ti bodi ljubó,
 Ino dal ti bo shélje tvojiga serza.
 „Svoje pota Bogú perporòzhi,
 Va-nj savupaj, on bo naredil.
 Kakor sonze bo tvojo nedolshnost persíjal
 Kakor zhisto opóldne, tvojo pravizo.
 Mladenezh sim bil, ino postaral sim se,
 Pa sapushéniga nisim pravizhniga vidil,
 Nè kruha bernjáti njegovih otrók.
 Zel dan se vsmílva, in posojuje,
 In vender imajo obilno otròzi.
 Zhe se tudi opotákne, ne pade,
 Gospod ga sa róko dershí.” Pf. 36.

Obud k' dobrodelnosti:

„ Bláger mu, kdor se v' révesha své!
 Otel ob húdi ga bode Gospod.
 Varje, oshívla ga Gospod, frezhen na
 semli je she.
 Gospod ga bolníka na post'li podpéra,
 Prerahlá mu vse leshíshe v' bolésni.”
 Pf. 40.

Boshjiga zhaštviza isglèd:

„ Bláger mu ,
 Kdor po hudòbnih svètu ne dèla ,
 Ne stópi na gréshnikov pot ,
 V'sbòru sasmehvávzov ne f'dí ;
 Ampak imá nad boshjo postavo veselje ,
 Ino jo nozh in dan premishluje .
 Enák je drevèsu safajènimu sa potofhkim'
 vodámi ,
 Ki daja sad o pravimu zhasu ,
 Ki se mu list ne olípa .
 Kar pozhéna , se mu isíde po frézhí .
 Hudobni nè takó ! nè !
 Po plévje jih veter raspóle .
 Torej obštali ne bodo hudobni per sòdbi ;
 Nè gréshniki v' svetu pravízhnih
 Mar sa pravízhnih pot je Bogú ,
 Hudòbnih pot pogubluje .” Pí. I.

Ljubi otrozi ! práv terdno si vtísnite
 v' misli te Davidove besede . Príshel bo zhas ,
 de bi jih ne dali sa dnarje vsíga svetá . S' ve-
 likim veseljam nad Bogam , s' svetim straham
 pred njegovo vsígaprizhijózhnostjo , s' shivim
 štúdenjam greha , in s' perferzhnim miram
 v' nesfrézhí vaš bodo navdale velikrat .

95. Davidova smert.

David je bil sdaj she vèš star . Konez
 njegoviga shivlenja se blísha . Ni mu bilo
 dosti , de se je vse s'voje shivljenje sa boshjo
 zhas , in sa zhloveshko frezho vpíral , tudi

po smerti se she hozhe. Tudi lepe naro-
zhíla tedaj na prihodne zhafe, ktire njego-
vo smert zhašté, moremo she v' misel vseti.

Dve rezhí so mu bile, dobrimu kralju,
fosebno per ferzu, ki jih je shelel doshiveti
she. Shelel je Bogú velik, drag tempel po-
staviti, in potlej, de bi njegov naslédnik ali
vèrb bil njegovih sinóv kdo. Préjdnó sheljo
je shel in preroku Natanu povedal. Bog mu
da po Natanu svojo voljo na snánje, in spol-
nil mu je, po navadi, obé shélji, de si Da-
vid sam toliko ni obetal.

Pred svojo smertjo rezhe David vsim kne-
sam in bóljzam deshele, in ljudstvu v' Jeru-
salem, de tudi njim da voljo boshjo na
snanje. V' tem velíkim sbòru jih David sto-
jé tako ogovorí:

„Poslufhajte, moji bratje, in moji deshe-
láni!“

„Sa fkrinjo saveše — to podnóshnizo
boshjo — fim bil fklenil hísho postaviti. Pa
perpravil fim bil she vse k' sidánju. Ali Bog
mi je djál: Ne bosh mi tí híshe stavil,
ker si vojshák, in ker si krí prelival. To-
liko kerví prelívshi nísi sa to. „Salomon,
tvoj sin, bo mojo hísho in moje veshe si-
dal; niega fim si fina isvóljil, in ozhe mu
bom. Vterdil na vekomaj bom njegovo kral-
jestvo, zhe si bo, kakor do sdaj, tudi v' pri-
hodno persadéval po mojih sapovdih in pra-
vizah ravnati. Sdaj tedaj, vprizho nashiga
Boga, in zeliga Israelskiga sbòra vas opo-
minjam: Prejískujte, in dershíte vse sapovdi.
Golpoda, nashiga Boga! Tako bote v' po-

sésti ostali te dobre deshele, in sapušhali jo svojim mlajšham vekomaj v' last. Tí pa, moj sin, „Salomon! posnaj svojiga ozheta Boga, flushi mu is zeliga serza, in s' dušho vso vdáno! Sakaj on vidi v' vse serza, in vé vſleherno míslizo. Zhe ga bosh jiskal, se ti bo dal najti, zhe ga sapuštíšh, te bo savorgel tudi on — na vekomaj. In ker je, de svetínji njegovi hišho sidaj, tebe Bog isvóljl, terden bodi, in dosidaj jo.”

Po tem da David „Salomonu tempelna ozhert, in odvága mu veliko tésho slata in frebra. „Lej! mu rezhe, kakor sim bil vbog, vender sim spraval tempel stávití talentov slatá sto jésarov, in talentov frebra jésar jésarov; bróna in shelésa je prevèzh, de bi ga vagováli. Tudi lesa sim perpravil in kámenja.”

Potlej rezhe David she zelimu sboru, de hozhe po verhu vsëga, kar je po svojim premoshénju dal, perdjati she talentov tri jésare samozhištiga slatá, in talentov sedem jésarov samozhištiga frebrá. Tako da sam lep isgled. S' besedami je sklenil: „Kdor is val je tedaj per volji, in míslí kaj vloshítí, daní naj storí, in Gospodu da v'dar.”

Knési in ljudstvo posnémajo njegov isgled, in dali so veliko slata, frebra, shlahtnih kámenov, pa tudi brona in shelesa v' sklad.

Tako je dolshnost vſaziga, komur je sa boshjo zhašt mar, vse perpomòzhi, kar je na njemu, de se svunajnji flushbi boshji perlízhnost naprávi.

Grosno je bilo ljudstvo veselo tolikaj daróv, ki so se voljno in is serza radi v' dar Bogú snafhali. Pa she vézhi je bilo kraljovo veselje. Na glaf je Boga hvalil pred všim sbòram, in djal:

„Zhefhèn bodi od véka do véka Gospod, Bog Israela, nafhiga ozháka!”

„Tvoja, o Gospod! je velikóšt in mozh, in velizhastvo, tvoj je premág. Tebi gré hvala! Vse je tvoje na nebu ino na semli! Tvoje, o Gospod! je kraljestvo! Velek zhes vse knése si tí! Tvoje je bogastvo in flava! Vse gospodárisih tí! Mozh in oblast je v' tvoji roki! V' tvoji roki je visokóšt in gospóštvo vliga! Tebi tedaj se hválimo, o Bog! in obhajamo tvoje drago imé!”

„Sakaj koga sim jes, in koga je moje ljudstvo, de bi ti mogli tega kaj podaríti? Od tebe je vse, in is tvoje roke ti damo. Popótniki in góštje smo per tebi, kakor so nafhi ozhetje vsi bili. Kakor senza so na semli nafhi dnévi, in ni nam oštánka na nji.”

„O Gospod - Bog! ves ta sklad, ki smo ga vlohili, de postavimo hišo tvojimu svetimu iménu, ves je is tvoje roke, tvoje je vse. Pa vém, o moj Bog! de tí serza vprafah, in pripróstošt ljubish; v' priprostošti torej svojiga serza sim ti v' dar dal vse to, in vidil sim tudi ljudstvo, ki se je sefhlo, dajati v' dar ti s' veseljam.”

„O Gospod! tí Bog nafhih ozhákov, Abrahama, Isaka, in Israela! Vterdi v' ser-

zu svojiga ljudstva vekomej te misli! Vedno jim bodi v' taki zhaſti."

„Tudi Salomonu mojimu ſinu daj popolnoma ſerze, de bo tvoje ſapovdi, ſakone, in ſklèpe derſhal, in jih ſpolnil vſe, in de ti tudi hiſho dodéla, ſa ktiro ſim mu potrebe perpravil."

Tudi ſberalſhu je David Boga rekel hvalliti. Vſe ſe perklóne, in Boga móli. Veliko ſhivali — jésar volóv, jésar óvnov in jésar jagnetov — ſo Bogú v' dar ſaklali. Veſele goſtí ſo kralj in knési s' ljudſtvam vred pred Bogam imeli.

Potlej Salomon prejme kraljevo maſílo. Vſi knési in deſhele velkíni ſo mu v' róko ſegli, in ſe mu podvergli. Veſelo ga je vſe.

Tako poravná vſe rezhi David pred ſmertjo, in isrózhil je ſinu kraljeſtvo.

Na ſmertini poſteli je David rekel ſhe enkrat Salomonu: „Pot naſtópim vſih vmerjózhih. Torej nizh ne maraj, in mosh bodi. V' Boga ſavupaj, on te bo varoval. Njegove poti hòdi. Vſe ſakone (poſtave) in ſhège derſhi, kakor je piſano v' Moſeſovi poſlavi. Kar pozhnéſh, in kamor ſe oberneſh, boſh moder taki. In Bog bo vſe obljube nad teboj ſpolnil, kar mi jih je ſtoril."

Velika boſhja obluba, ktira je na ſmertini poſteli Davidu ſhe veſelje delala, ſe more tukej ſoſebno v' misli vſeti. Bog mu je bil namrezh *mlajſha* oblubil, od ktiriga je djal, de bo *Davidov ſin imenován*, pa ktiriga *kraljeſtvo* bo *vezhno*. Od tega *vezh-niga kralja* in njegoviga *zhaſtitliviga kral-*

jestva je David veliko prerokoval. Nekaj tega prerokovanja bomo posnej dali na bolj perlóshnim kraju.

Navelízhan shivlenja, bogastva in slave je David vmerel, in na Sion na grad je bil pokopán.

96. Kralj Salomon.

Salomon je bil svest opominovanju svojiga ozheta, in Boga je ljubil. Med svojiga kraljestva sazhétujo mu jésar shgávshinj na enkrat opravi. Bog se mu v sanjah perkashe tisto nozh, in rezhe: „Pròsi, kar hozhesh, dal ti bom.” Salomon rezhe: „Velíko milost si mojimu ozhetu skasal, ker so ti po resnizi in po pravizi shiveli, pa bili ti praviga serza. Tudi po njih smerti jim she to svojo veliko milost skasujesh, jim sinú davshi, de na njih sédeshu sedí. Sdaj tedaj, o Gospod Bog! kralja si me postavil, svojiga flushabnika, namest mojiga ozheta, pa mladína sim she, in kàm se ne vém djati. Torej modrost in vmetnost mi daj, de bom prav vladal to ljudstvo, in umél, kaj je dobro, kaj hudo. Kdo bi szer hotel sodník biti tolikiga ljudstva!”

Bogu je bila vshezh ta prošnja. Rezhe mu: „Ker to prošish, in nè dolsiga shivlenja, nè bogastva, nè smerti svojih sovrashnikov — glej! storil, kar si prošil, sim ti. Lej! dal sim ti táko modro in umétno serze, de tebi enakiga kralja ni bilo in ne bo. Pa

dal ti bom tudi, kar nisi profil — bogastvo in slavo: ne smé ga biti taziga med vñimi kraljmi. Ino zhe bofh moje pota hodil, in po ozhetovo dershál moje sakone in sapovdi — dal ti bom po verhu tega tudi she dolgo shivljenje.” Na to se „Salomon predrámi.

„Salomon gre prezej, in stopil je pred fkrinjo savese. Daroval je shgávshinje in hválshinje, in napravil daríno vñim svojim flushabnikam.

Ta mila sanja hozhe rezhi: Modróft ktira tukej sosebno svojih dolshnóft zhisto fposnanje poméni — taka modróft je bres mére boljšhi blago, kakor vse posémliško blago. Svunaj svestiga spolnenja svojih dolshnóft, to je, svunaj krepófti ali zhédnoft, je nizh ne preséshe. Modróft in krepóft ste shive shélji nashiga serza, pa tudi nar lepshi nebesška darova. Modróft in krepóft prošimo vsaki dan Bogá, pa nikar sraven ne posabímo, de jih le tísti doseshejo, ktiri is serza in is vse mozhi po-njih hrepené, in svestó vse svoje stóré.

97. Modra „Salomonova fòdba.

K’ „Salomonu se je vsaki smel perbli-shati. Dve materi pridete, in ste pred-nj stopile. Ena rezhe: „Gospod! prošhnjo imam! Jes in ta shena lé v’eni hishi stanujeve. Vñaka svojiga otroka sve imele. Shive dushe ni bilo v’hishe svunaj naji. Nozój

pa je vmerel otrok te shene; sadušhila ga je spé. Sbudívsih se, vstane po nozhi, mi vsame spijózhi mojiga otroka in mi svojiga mertviga podtákné. Proti jutru se predrámim, kar zhutim, de je mertev otrok. Pa ko se dan storí do dobriga, in otroka bol oglédam, kar vidim ozhitno, de je otrok njén, nè moj." Una shena rezhe: „Ni tako nè, kakor pravišh. Moj otrok shiví, mertev je tvoj." „Ni ref, savezhi poprejshina, lashešh! tvoj otrok je mertev, in moj otrok shiví." Ko se tako pred kraljam prizhate, rezhe kralj: „Ta pravi moj otrok shiví, tvoj je mertev. Una pravi: Ni ref! tvoj otrok jè mertev, moj shiví. — Mezh mi pernesíte!" Mu ga pernesó. Rezhe: „Na dvoje raskolíte shiviga otroka, in vsaki pol ga dajte." Otroka pravo mater vse preletí. „O Gospod! je savpila na glaf; shiviga ji raji dajte zeli-ga, le moríti ga nè." Una pa rezhe: „Ne bo naj nè moj, nè tvoj. Rasdvojíte ga." In pa ravno to je jískal kralj. Vedel je, de svojiga otroka vsaka mati ljubi. To mater no ljubesen je skufhal. „Sposnal po tem lastnim snamenju je pravo mater, in rezhe: „Shiviga otroka dajte pervi, in nikar ga nè moríte. Ona je prava mati." Ta sklepe se je rasglafil po vsi desheli. Vse je v' zhastí ime-lo kralja; sakaj vidili so, de je boshja modrošt nad njim. Kar je njegovo modrošt she bol povsdigovalo, je bil mír pa vsi desheli, dok-ler je Salomon shivel, in pokojno so prebi-vali vsaki pod svojo brajdo, vsaki pod svojim figovim drevesam.

Ljubi otrozi ! Jelite, „Salomonov sklep se vam je od konza nespameten in nevmilen sdel? — pa se niste sadnizh perfileni veseliti, in zhuditi se njegovi modrosti? — Ravno taka je velikrat per boshji modrosti. Od konza se nam sdi vezhkrat kalna in nespametna — pa le, ker se she ne svemo v' njó. Torej vérovati moremo od konza, dokler ne skufimo, kaka vesela, zhistá in boshja de je. V' nebesih she le se bomo prav nad njo rasglédali.

98. „Salomonovi prigóvori.

Ljubi otrozi ! Jelite, ako bi vam kdo freberno torílo polno slatih jábelk ponudil, bôšht bi bili veseli? „Salomon pa pravi: „Modre besede, rezhene o pravim zhasu, so slate jabelka v' frebernim torílu.“ Veliko veselja tedaj vam shelím nad temi lé prigóvormi, ki so toljkanj lepi in podvuzhni, in sa vas, kakor nalash:

„Kdor boshji postavi uhó vmíka, de bi je ne flishal, je gnusoba njegova molitev.“ 28, 9.

„Miloštiv biti in prav storiti je Bogu ljubshi kakor klávni darovi.“ 21, 3.

„Kdor potrebniga vpitju uho satíska, bo klizal tudi on, pa ne bo vflishan.“ 21, 13.

„Kdor se siromáka vsmili, zhasí njegoviga stvarnika. Kdor vbosiga stíska, stvarnika njegoviga prekljinja. (Hudoben, gerd, neobzhútn je, enak boshjimu prekljinjavzu).“ 14, 31.

„Dufha, ktira blagodári, bo sama oblagodárjena.” 11, 25.

„Kdor rad da vbogim, ne bo vbog, kdor ozhí od njega obrazha, bo pomanjkanje terpel.” 28, 27.

„Bogú pofojuje, kdor vbogimu podelí: s' obréftjo ali zhimsham mu bo povernil.” 19, 17.

„Pravizhnimu se shivína tudi smíli: nevsmilene pa so ferza hudobnih.” 12, 20.

„Moder sin je veselje ozheta: sin shtóraft materna shaloft.” 10, 1.

„Kdor ozhetu ali materi hudo vóshi, mu bo v' fredi tmè luzh vgašnila (to je, v' nar huji fili bo bres pomózhi).” 20, 20.

„Trápoft — nespamet in brespremílik — je terdo fantu v' ferza saráfhena: shiba strahovávka jih is njega preshène.” 22, 15.

„Kar se fantè navuzhí, starzhik she ftóri.” 22, 6.

„Kdor ozhetu ali materi kaj vsame, pa pravi: Ni greh — tovarsh tolevájov je tak.” 28, 24.

„Strah in shiba smodrujeta: otrok pa v' nemar púfhan, ozhí materi pokríva.” 29, 15.

„Prav ftóri, in terdno bo tvoje sdravje, prijetna tvoja beseda, varna in gotova tvoja štòpnja, in sladko tvoje spanje. Sakaj Góspod ti bo na strani, in tvoj varh.” 3.

„Poníshnost gre pred zhaftjó, napuh pred padzam.” 18, 12, 16, 18.

„Baházh, ki besede ne dershí, je veter in bres deshja oblak.” 25, 14.

„Kdor v' bogastvo savupa, se kakor zvéc obletí, selené pa pravizhni, kakor nova mladíka.“ 11. 28.

„Marsikdo se misli bogatiga, ki nizh nima, marsikdo vbosiga, ki je bogastva veliko.“ 13. 7.

„Bólj malo po pravizi, kakor veliko po krivizi; bolj malo v' boshjim strahu, kakor veliki sakladi, pa nepokoj sraven njih; bolj fkléda sélfhine, pa v' ljubesni, kakor pitan vol, sraven pa sovrashtvo in nápaka.“ 19, 1. 15, 16 — 18.

„Kdor séje krivizo, shanje britkost.“ 22, 8.

„Perlégaj se fhe tako krivizhni kruh, sadnizh pések hrušta po uftih.“ 20, 17.

„Teléfa shivlenje je mirno serze; nevoshlívoft je gnílóft po kóstéh.“ 14, 30.

„Kjer je veliko besedí, ne míne lohka bres greha.“ 10, 19.

„Kdor s' modrimi hódí, bo moder; kdor se s' napzhnimi spajdáshi, se sam popazhí.“ 13, 20.

„V' prenagli hóji se lohka noga spodtakne — tako nepremíflík nizh prida ne ftorí.“ 19, 2.

„Prevezh medú jesti ni sdravo; (tudi veselje fhe tako nedolshno, bres mére vshívano, je lohka pogúbno)“. 25, 27.

„Lené! k' mróvli idi v' fholo, in se modroft vuzhi od njé. Nima né vajvoda, né perganjázha, né gospóške, in vender si perpravla hrano po létí, se shéne po shí-

veshu ob shétvi, de ima po simi kaj shi-
veti." 6, 6.

„Lenétu je saternjana pot; pot pridniga
je gladko nasuta." 15, 19.

„Kakor hitézh péshiz sajme vbóshtvo
lenúha, pomanjkanje, kakor kak oboró-
shenz." 6, 11.

„Kdor varije figovo dervo, je sadje nje-
govo (prid le prid'n vshiva)." 27, 18.

„Ne bo mu dobro, kdor svoje grehe
skriva; kdor pa se jih ispové, in jih sapu-
stí, on bo milost dosegel." 28, 13.

„Kakor se frebro v' ognju zhísti, v'
plavshu slato; tako Bog serza poskusha
v' nadlogi (ozhishuje od shljindre)." 17, 3.

„Vihár pervershí memo, in vezh ni
hudobnesha; pravizhen ostane vekomaj, ter-
dòti enako." 10, 25.

„Hudòben beshí, ko ga nihzher ne po-
dí; pravizhen je neprestrašhen in po levje
pogúmen." 28, 1.

„Hója pravizhnih je sárini ljuzhi ena-
ka, ktira perhaja, in se rasvetluje, de je
terdi dan; pot hudobnih jetmà, samí ne ve-
dó, v' kaj naleté." 4, 18.

„Hudobnimu prezej vpade v' nadlo-
gi; pravizhen ima she savétje v' smerti." 14, 32.

„She je djál, Salomon: „Drage so slato
in jágode, pa drajšhi she modrih isreki." 1
Od teh prigóvorov je pázh ref to, ljubi
otrozi! Ohraníte jih tedaj v' serzu, kakor
se slato hrani in drage jágode — in pa shi-
víte tudi po njih. Bogatéji in frezhnishi bo-

te per njih posésti, kakor de bile sgol slatenína, in jagode s'he tako shlahtne.

99. Salomonov tempel.

„Salomon je Bogu tudi tisti vélki in dragi tempel sidal, ki so mu ga s'he rajnki ozhe bili staviti v'kasali. Vse sténe so bile s'zedrovim lesam obdjáne, v'lés je bilo zhes'hu-luje, in slato zvétuje, so bile slate palmove drevésa in druge lepe rezhi sresláne. Altar, vsi deset svézhnikov po obeh stranéh, vsa posoda in vse kadílnize so bile is samozhístiga slata. Zlo shébli so bili slati. Tla so bile s' slatam vloshène, in vrata s' slatam prevlézhene.

„Sberó se, kadar je tempel dosídan, vsi knési in vsi ljudski starashíni is zeliga Israel'skiga. Duhovni pernesejo va-nj skrinjo savése, in jo v'Kór postavijo, svetinj'she se mu je reklo. Dva velíka slata angela sta sprosterála svoje perute nad njó. Bres s'htevila veliko volóv in óvez je klánih. Temen oblák je sdaj vel tempel navdal. Komej je duhovnam s'he mogozhe v'njim biti, in svojo flushbo opravlati.

Kralj sdaj vprizho vsiga ljudstva k'altarju perstópi, na koljéna je padel, roké spel v'nebo, in móli:

„Gospod, Israels'ki Bog! Tí sam si pravi Bog! Ni ga bogá svunaj tebe, nè na nebu, nè na semli! Sveštobo ohraniš in milost svojim flushabnikam, ktiri so ti is serza

vdáni. Dershal Davidu mojimu ozhetu si, kar si jim govoril: „Tvoj sin naj mi bo hišho sidal.“

„Je pa verjéti, de Bog res prebíva na semli? Glej! nebó in pa nebo in nebo te ne obfleshe, koljko mánj ta hišha, ki sim jo postavil. Pa, o moj Bog in Gospod! milostiv se osri na molítuv in prošnjo svojiga flushabnika, in odperte imej ozhi nad to hišho nozh in dan. Vflíshovaj molítuv svojiga flushabnika in svojiga ljudstva, kar te kolj profijo na tem kraji — vflíshovaj jih tistu góri na svojim sedeshu v'nebesih, in bodi jim milostiv.“

„Zhe se nebo sapré, in ni deshja, sa to, ker so greshili v'té, molijo pa na tem kraju in delajo pokóro, in se spreobernejo, kadar jih pertísnesh: oh! vflíshi jih v'nebesih, in odpusti jim, svojim flushabnikom in svojimu ljudu njih grehe; pokashi jim spet pravo pot, po ktiri naj hodijo, in spet poshli desh v' deshelo, ki si jim jo v'last dal.“

„Zhe je lakota v'desheli, zhe je kuga, zhe je snetjáva, rjá, zhe pride kobíliza, gofénza, zhe jo sovrashnik stíska in njé mesta obléga, táre naj jih shiba ali nadloga ktira si bodi: oh! kdor kolj tvojiga Israelskiga ljudstva tistikrat móli in profi, in se zhuti ránéniga serza, in v'ti hišhi do tebe svoje roke steguje: vflíshi ga v'nebesih na kraju svojiga sedesha, milostiv mu bodi; daj in stóri mu po njegovim saflushenju, in kakor njegovo serze previdish, ktiri gledash v' serza vshih ljudí — de se te bodo ves zhas bali, dokler shivé v' desheli, ki si jo njih ozhakam dal.“

„Zhe pride ptujiz (ajd) tudi, ktiri ni tvojiga Israelskiga ljuda, is daljne deshele savolo tvojiga iména, in on móli na tem kraju: tudi njega vflifhi v'nebelih na kraju svojiga sedesha, in stóri mu vse, kar te prosi ptujiz, de bodo tvoje imé vfi narodi na semli sposnali, in de se te, kakor Israelski ljudstvo, vuzhé vfi bati.”

Na to je Salomon vftal spred altarja, in blagoslovil ali shegnal vef Israelski sbòr, rekózh: „Bodi zheshen Gospod - Bog, ktiri je svojimu ljudstvu, kakor je obljubil, pokoj dodelil, de se je lohka dodélalo vse to. Vfihtistih lepih obljúb, ki nam jih je po Mosefu, svojim flushabniku, storil, ni nikar besedize pogrésbene. Bo naj s' nami Gospod, nash Bog, kakor je bil s' nashimi ozhaki. Ne sapufha, in ne vána naj se nash, nagíba naj si nash serza, de bomo po njegovih potih hodili, in dersnali njegove sapovdi, sakone in pravize, ki jih je nashim ozhakam sapovedal. Hódi naj molítuv, ki sim jo isgovarjal, vedno pred Gospoda, nashiga Boga, podelí naj svojimu flushabniku in Israelu, svojimu ljudstvu, pravizo, milost in dobroto, de vfi narodi po semli svedó, de on Gospod je Bog, in svunaj njega nè nikogar vezh! Tako naj bo nash serze popolnama s' Gospodam, nashim Bogam, fkléneno, de se po njegovih sakónih ravnamo, in de vedno po danáshno dershimò njegove sapovdi.”

Salomon je nad ljudstvom odmólil — kar fhine is neba ognj v' prizho vfiga ljudst-

va, in vse darítve je povshil. Vse ljudstvo popada na obras, in molilo in Boga hvalilo je, rekózh: „Miloštiv je, njegove dobrote ni konza, nè kraja.”

„Vite, ljubi otrozi! zhimú de so tempelni in zerkve, ki jim boshje veshe pravimo. Bog ref ne potrebuje nobene hišhe na semli — pa potrebujemo jih mí, de se Boga posnati in njegovo voljo storíti v' njih vuzhimò, de se mu sa njegove dobrote sdrúsheni v' njih hvalimo, in de s-edineni va-nj klizhemo ob vlih potrebah. Kdor se zerkve ogíba, ni vreden iména kristijan, in kdor hodi v' zerkuv, pa boljshi — Bogú bol pokorn, v' frezhi bol hvaléshen, v' nesrezhi bol va-nj savúp'n, do ljudi bol ljubesnív in bol mirn ne pride is zerkve — taki je saštónj bil v' zerkvi.

100. ,Salomonova smert.

,Salomon ni le s' modróstjo vlih kraljov premagal na semli, ampak tudi s' velizhastvam in bogastvam. Memo tempelna je tudi sa-se dvór f-sidal neisrezhene lepòte. Njegov kraljev sedesh je bil ves is slònoviga sobá, in s' slatam vloshén. Po obeh straneh stòpenj ali gréd, ki se je po shestih shlo na sedesh, je dvanajst velikih slatih lévov stalo, in nar na verhu sta stala she dva vézhi, po vsaki strani eden. ,Salomon je imel tudi zeke rajde dvórnikov in bogato oblézhnih slushabnikov. Pomisje in pitna po-

soda je bila vſa is zhiſtiga ſlata. Sa ſrebro ſe je komej ſhe maralo. Jeruſalemsko meſto je ſovraſhnikam s' osidjam ſavaroval, in veliko kraljevih poſlópjov poſtaval. Sidal je veliko novih méſt. Vſe terge po deſheli je s' osidjam obdal. Kralji in narodi, bliſhni in daljni, ſo nad njim ſtermeli, ga ſpoſhtovali in mu darove noſili. Egiptovſki kralj mu je ſvojo hſher dal v'sakon. Tirſki kralj je ſaveso s' njim ſtoril. In „Sabanska kraljiza je od ſakrajov takrat ſnaniga ſvetá njegovo velizhaſtvo gledat, in njegovo modroſt priſhla poſluſhat.

Pa, deſiravno lepe perve, ſhaloſtne ſo bile poſlédne léta „Salomonoviga kraljvanja. Léſek njegoviga dvora ga je preſlépil. Pozhutſhko veſelje ga je omehkúſhilo in od Boga odvernilo. Memo tega ſi je — gládki boſhji ſapovdi naſproti — vſel shén ſhe veliko ptújk. Veſ je bil va-nje ſatelebán, in te ſo mu ſerze do konza ſpazhile. Na ſtaroſt ſo ga zlo v'malikováne ſapelale. „Salomon tako moder nekadaj — komu bi ſe bilo to doſdevalo — je sdaj malíſhek tempel ſ-sidal.

Bog mu pokashe ſvoj ſerd sdaj, napovedal mu je ſhibo, de bo njegovim mlajſham kraljeſtvo odvſel; en ſam vſih rodóv jim bo le puſhén ſavolo obljúb, ki jih je Bog Davidu delal.

Od ſih mál ſe „Salomonovo velizhaſtvo ſatemnuje. Punti in preméri mu zeſe deſhele odkruſhijo, in ſhugajo mu ſedesh ſpodmajati. Poſtaralo prevréd ga je njegovo ſlad-

no shivljenje, kamor se oberne vidi blishno smert pred ozhmí. Prasnost vfiga posemliskiga velizhastva mu sdaj hódí po mislih. V' bukvah, ki jih je bleso malo pred smertjo pisal, pravi: „Velike rezhí fim pozhénjal: sidal fim hishe, sadíl nógrade, narejal verte in kratkozháshisha, imél hlapzov in dékel; premógel fim vezh govédine in drobnize, kakor vsi pred mano v' Jerusalemu; velike kúpe fim spravil slata in srebra, in kar bogastva samorejo kralji in deshele, navlékel; omislil si pévze in pévke, in veselje vsako mnogo si preskerbel; kar ozhi poshelé, nizh jim nisim odrekel, nobeniga veselja okratil svojimu serzu — — pa lej! prasno je bilo vse, vse duhu v' nepokoj. Nizh stanovitniga nisim najdel pod sonzam.”

In zhe, Salomon ni praviga pokoja najdel, nè stanovitniga veselja per vlim, kar ima svet imenitniga, kako ga mí hozhemo najti per svoji bitvizi, ki jo imamo.

Kar je „Salomon s' besedo govoril, je kmalo po tem njegova smert v' djanju she bol na glas pokasala. „Salomon je vmerel — truplo toljziga kralja je v' fredi vse svoje imenitnosti leshalo — blédo in molzhé, vse merslo in oterpnjeno! Njegova krona, njegov kraljev sedesh, vse njegovo slato, vsi njegovi flushabniki, in vsa njegova svetlóst — ob kratkim, vse posvetno velizhastvo — kaj mu je pomagalo?

In kaj bo nam pomagala she toljka imenitnost, kadar bomo ob svojim zhasu ravno taki blédi in mutasti, ravno tako omers-

neni in stèrjeni na mertvasškim vódruleshali?

Tega kralja shaloſtni konez nam pa ſhe daja drug navuk. Zhe pomislimo, kako un dober je bil nekadaj ravno ta „Salomon — kako pametno je po modroſti profil, kakſhine lepe ſodbe je delal, kako perſerzhno je v' tempelnu molil, kako je modro kraloval — — in zhe tako v' miſlih k' njemu ſtopimo k' merlízhu sdaj, pa premislimo, kako shaloſtno je konzhal, v' kakſhine neſpameti in pregrehe ſe vderel — oh, preljubi otrozi! — nam ne póka ſerze, in bi ne rekli s' ſolſnimi ozhmí: „O Bog! tak nè le prasno je tedaj poſvetno blago in veſelje — tudi nevarno je gròsno, in ſapelá v' réve in réve! Tak vum tedej ſhe táki, vuzhenofť ſhe toljka — tak nobena rézh — naſ ne obvárije v' neſpamet in pregreho, zhe na zhaſno veſelje natvéſimo ſerze, zhe ga hudim ſtráſtim vdamo, zhe ſe s' hudobnimi ljudmí ſpuſtimò v' pajdaſhtvo! Tak varna ni nikolj tedaj naſha krepofť, nè pokoj naſhiga ſerza, ſvunaj zhe je bres ſtráſť naſhe ſerze, in zhe ſe tebe, o Bog! ediniga in ſamiga derſhí.”

Ljubi otrozi! „Salomonovih sgódeb ne moremo lepſhi kakor s' beſedami ſkleniti, s' ktirimi je on premifhlovati prasnoſť vſih rezhí ſklenil. Rekel je: „Ob kratkim povſamímo veſ modróſtini vuk: Bój ſe Boga, in derſhi njegove ſapovdi. To gré vſim ljudém. To da ſhe le zeliga in popolnoma zhloveka. Bog pa bo ſódil vſe dela, sgo-

dé s'he tako skrivaj naj se, bodo naj dobre ali hude."

101. Rasdertuv kraljestva.

Po Salomonovi smerti je Roboam, njegov sin, kraloval. Roboam ni poslušal starih skúshenih svétnikov svojiga rajnziga ozhe-
ta. Po svétih mladenzhov, svojih verstní-
kov, je ravnal. Gerdó in ofhabno je delal s' ljudmí. Ljudém prošívshim ga, de bi jim nekoliko dávkov pomanjšhal, je rekel: „Moj ozhe so vas djali v' teshek jarm, jes vam ga bom s'he pertéshal; moj ozhe so vas s' bízhi (gajshlami) topli, jes vas bom s' terniki." Na to mu vstópi deset Israelskih rodóv, in so novo kraljestvo postavili, ktiriga so Israelsko imenovali. Njegovo zelo kraljestvo je sdaj is samiga Judoviga rodú; sa to se mu je Judovo ali Judovsko kraljestvo reklo. Sakaj Benjaminoviga rodú, ktiri mu je tudi s'he ostal, je tako malo bilo, de so ga ob enim med Judovski rod shtéli.

Tako se vselej napuh in mladínska prevsétnost vtépa. Terdota in nevsmilenje s'he nista nikolj rósh rodíla. „She vselej se je mladóft kfála, de ni svéta starih sposhivanja vrédnih ljudi poslušala, ktiri so vezh poskusili, in ki je obilníshi premíslika per njih.

Od síh mál je Israelsko ljudstvo v' dvo-
je kraljestvo rasderto. Judovskiga kraljestva vélko mesto je bil Jerusalem, vélko mesto

Israelskiga kraljestva pa ,Samarija. Shaloſtni ſo bili naſlédkí te raſdertve. Hude vojske imata med ſeboj. Kralji, bodi Judovſki ali Israelski, zhe ſe jih nekaj dobrih odbère, ſo bili hudòbni vli od kraja. Ljudſtvo lése v'nevédnoſt, v' greh in hudobijo; smiram je manj praviga boſhjiga zheſhenja; opzhja ali ljudſka frezha je sgínala.

Tako je pa tudi ljudſtvo ſa ſvoje nesveſtobo bilo ſhtrafano, s' ktiro je kralju, deſiravno hudobnimu in nevſmílenimu, vſtopilo. Tako grábi vſe hudo okolj ſebe, togòtnimu ognju enako, in ſpet hudó povſot perſhgé, in poſovt napravi révo in puſho.

Pobolſhat ljudſtvo in kralje je Bog od zhaſa do zhaſa bogabojezhe moſhé poſhilal, ktírim ſe je reklo preróki. Od ſih mál ſo preróki bol flovéli kakor kralji. Po prerókih je ſhe oboje kraljeſtvo v' eno ljudſtvo s-edíneno, in ſpet h' zheſhenju ediniga praviga Boga imelo ſdruſheno biti. Torej ho-zhemo, de bomo perhodne povédi od Israelſkiga ljudſtva bol vuméli, ſoſebno v' preróke ozhi oberiniti.

P R E R Ó K I.

102. Elija per potóku Karitu.

Is vſih prerókov ſi ni nobeden toliko persadel kakor Elija, ponovit ſpet pravo boſhje zheſhénje in djanja lepoto. Drugi Moſes je tako rekózh bil.

Nar huji Israelfski kralj je bil Ahab. Nobeden drugi ni storil toljko hudiga v' Bogá. Altarje Bálu maliku, ki so ga s' Judmi mejézhi hajdje molili, je zlo delal — in ljudstvo se mu je v' malikvánje dalo sapelati. Prerok Elija tedaj stópi pred kralja Ahaba, in mu rezhe: „Kakor shiví Gospod, Israelfski Bog, pred ktirim stojím: Nè deshja ne bo, nè rose te léta, dokler ne rezhem.” Ahab se ni dal poboljšhati s' tem shuganjem. „She le po shivlenju je skrivaj stregel Eliju. Elija ni vedel tega. Ali Bog, ktiri védno nad svòjzimi zhuje, mu rezhe: „Idi od tod, in per Karitu per potóku se perkrí, ki v' Jordan pertezhe. Potok boš pil, shiveti te pa sim orlam vkasal.” Elija je bil pokorn, gré in je per potoku Karitu prebival na tihim v' samoti, delezh od vseh ljudi, pil je potózhno vodo, in orli mu nosijo sjutraj in svezher kruha in mesa.

Pa szhafama je potok vsáhní, ker deshja ni bilo. Kaj nima Elija sdaj piti. Bog mu spet pomaga is file. „Vsdigni se, mu je rekel, in idi v' Sarepto na Sidonsko. Vdovi te bom rekel ondi shiveti.” Elija vbóga, odríne in gré. Kadar bliso pride do méstnih vrát, kar vidi, derva vdovo pobérati. Ravno tista vdova je bila, ki mu je Bog bil k' nji rekel. Takó lepó vé Bog vse vésti in ravnáti.

Elija je bil ves shejn. Prezej jo tedaj saklizhe, in ji rezhe: „Pil bi rad; pernéš mi, pernéš vode v' kòrzu.” Prav voljna in postréshna je vdova. Ko bi mignil je shla.

Prerok savpije she sa njó: „Prosim, tudi kak grishlej kruha mi perneši.” Odgovori: „Kakor shiví Gospod, tvoj Bog, de ga nimam nikar skórise! Peshízo moke imam v' prédalu, in bitvizo olja v' verzhu. Glej! ravno skléškov nabéram, de she spēzhem to bitev sa-se in sa sinú. „She to bova pojedla, préden vmerjeva.” In gotovo so ji solsé jigrate v' ozheh, kadar to isgovarja. V' fili je bila tedaj tudi ona. Pa tudi nji je Bog o pravim zhasu na pómozh prishel. Elija rezhe: „Le nikar ne skerbi téljko, idi in stori, kakor si djala. Pa meni spēzi nar pervizh kruhek, in vùn mi ga perneši. Potlej ga pezi sa-se in sa sinú. Tako namrezh govori Bog: „Moka v' prédalu ne bo poshla, nè minílo olje v' verzhu, dokler semli Bog deshja ne da.” Vdova gre in stori is savupanja v' Boga vse, kar ji je rekel Elija. Jedel je on, vdova in njé sin — s' kakšnim hvaleshnim veseljam do Boga, si lohka samí mislite, otrozi! Od tistiga dné ne smanjka nè moke v' prédalu nè olja v' verzhu, kakor je Bog po Eliju obljubil.

Elija je sdaj na njenimu dòmu ostal. „She bol je po njemu sposnala praviga Boga, in sadnizh je rekla: „Sdaj sposnam, de si boshji mosh tí, in de ref Bog is tebe govori.”

Pa le vidimo, otrozi! de je Bog smiram ravno tist, smiram vsigavedózh. Njegova previdnost obféshe vse ljudí. Vdovo posná po kózhah vsako, vé vsako déte siromáshko. Mar po ozhétovo mu je sa vse naše rezhi.

Njegovim ozhém ne vjide, de je sadna pefhíza moke v' prédalu — in hitro pomága. Vedno je pravizhen, hudobnim je ojster, dobrim pa mil in prijasen. S' lakoto krotízhil zelo ljudstvo je, pa ravno tistikrat svòjze zhudno preshiví. Tako pa le vse na to letí: „Stori prav, in savupaj v' Boga.”

„She to moremo povedati: „Sarepta ni bilo Judovsko mesto, in ta vdova nè Judinja. Sakaj tedaj isdá lakoti Bog vse svoje veliko pravovérno ljudstvo, med ktirim je bilo gotovo veliko vbosih vdóv? Sakaj poshle h' ptujki le svojiga preroka? Vite, ljubi otrozi! ta ptujka je bila bogabojézha, postreshna, poterpeshlíva v' terplenju, in savupna v' Boga. Judje pa takrat niso bili táki. Na ravnost je tedaj Bog hotel pokazati, de mu je vboga ptujka, sverkana berazhíza, ki more is file dervzhéta po ploteh nabérati, de mu je taka ptujka, zhe je, kar rasvumé, le bogabojézha in dobra, bol prijetna kakor she toljko pravovérno, pa sprídeno ljudstvo. Ne bodimo tedaj sadovóljni, le imé pravovérnih imeti, in na gòlo véro si ne domíshlujmo prevezh. Ako po véri ne shivimò, nam véra malo pomaga. Vera bres dobrih dél je mertva.

103. Elijova daritva.

„Skorej tri leta in sheft meszov je bilo, kar se ni pokasala nikar megliza na nebu, in ni nikar kaple nè deshja nè rose kanilo

na semlo. Lohka si mislite révo, otrozi! tudi preroki jo popishejo. Enako pufhi je bilo polje — vsa semla shaluje. Gòli so nogradi bres perja, bres grosdja. Fige in oljke nimajo v' sebi vezh nè musga nè sóka. Zeli lési se vsufhavajo. Sheti ni bilo misel nikomur. Shitnize so prasne, in fkedni lésejo na kùp, nihzher jih ne potrebuje. Govédi so strashno mukále, in drobniza je poginala. Drujekrati tako lepe seline lóke, snoshéti in muljáve, enake smodíshu so sdaj, germ vsak je opalén. Vsi studenzi vsahnujejo. „Si shéjo ogáfit, so veliko úr delezhi mogli na ktiriga po vodo hoditi.

Toljko rév se perzhné, zhe Bog ljudém svojih dobrót le eno okрати!

Israelzam se sdaj ozhi odpérajó. „Sposnali so, kdo de je, kdor daja roso in desh sgol sam, pa shétuv obilno. „Spet vprashajo po Bógu. Bog tedaj je rekel Eliju: „Idi, pokashi se Ahabu, dal bom deshja na semlo.“ Elija gre. Ahab, on kralj, hódi ravno po desheli, in stíka svojim mesgam in konjam po vsih studénzhinah in dólih sa travo, kako bi jih otel, de bi shivina sej vsa ne oprédla. Sagledati Elija mu rezhe: „Si tí tisti Israelfki smeshnjaviz?“ Elija rezhe: „Nè jes, ti si Israelfki smeshnjaviz, in hishatvoji-ga ozheta, ker boshje sapovdi popustívshti sa Bálam hódite. Pa pòshli, in na Karmel na hrib mi spravi vse Israelze, pa tudi unih shtristo in pedeset Balovih prerókov.“ Ahab je storil. Elija se vstópi pred ljudstvo in rezhe: „Doklej bote omahovali v' obé platí?

Zhe je nash Bog Bog, dershíte se ga njega samiga, zhe pa je Bál Bog, prímite se Bála." Né besedize mu ljudstvo ne zherhne. Morebit so zhutili sami: Bogú le pól serza dajati je skorej ravno takó hudo kakor vtegniti mu vsiga. Elija povsame besedo: „Sam jes sim she boshjih prerókov, Balovih prerókov pa je shtirsto in pedeset. Dva junza nam dajte. Isberejo naj si eniga, raskófijo, in denejo na germado, pa ognja nè pod-njo. Jes pa bom uniga vsel, na germado sloshil, ognja pa tudi ne djal pod-njo. V' svojiga Boga naj potlej klizhejo. Ktiri Bog se s' ognjam ogláfi, tisti bodi nash Bog." Vse ljudstvo ali ves polk je v' en glas savpil in rekel: „Prav je to; nar bòl bo ta."

Na to Elija rezhe Bálovim prerókam: „Isberíte si junza ví narpervizh, in sakolíte ga; vezh vaf je. Ga vsamejo, sakolejo, in v' Bála klizhejo od jutra do poldné, in vpili so v' eno mér: „Bál vflishti nas! „Med vpitjam skaklájo okolj altarja koljéna vpogijózh, de jih je bilo kakor ples shántovzov viditi. Pa ni ga nè odgovora, nè glasú. O poldné se jim Elija posmehuje, rekózh: „Glasnej krizhíte, sej je Bog Bál; morebit je samíshlen, morebit je shel is dóma, morebit zlo spí, in sbuditi ga je treba." Ta shala pa mu ni shla is hudiga serza. Le malikvanja nespamet je Elija ljudém prav ofhlatati dati hotel, kar je prav imel. Malíshki pòpi so pa svojo pot na vse gerlo vpili, in dajajo si jih po svoji shegi s' nòshi in britvami, de krí po njih zrè. Opoldné je bilo

minílo, pa le divjali so do vezhera. Pa ni ga nè odgovora, nè vſlišhanja. Sdaj rezhe Elija vſimu polku ali ljudu: „Sem se vſtopíte k'meni!“ „Stopíjo — in Elija popravi poderti boshji altar. Dvanajſt kamenov je va·nj vsel, po ſhtevílu dvanajſt Israelskih rodóv. S' tem lepim poménlejam je hotel na snauje dati, de praviga ediniga Boga zhaſtiti naj se veſ Israel ſkljéne. Okolj altarja naredí ſhírok, globok gráben, vloſhil je derva na altar, raskófil junza, in ga déne na derva. Na to rezhe: „Donoſíte ſhtiri zhébre vodé, in dar in germado políte.“ „So ſtorili. Rezhe: „„She v' drugizh.“ „Storé. Rezhe: „„She v' tretjizh.“ V' tretjizh ſtoré — in voda se ozéja ob altarju, in naſtópi do verha po grábnu. Elija sdaj ſtopi pred altar, in mòlil je: „Gospod! Abrahamov, Isakov, in Jakopov Bog! pokashi dàns, de ſi ti Bog po Israelskim, jes pa ſluſhabnik tvoj; in de ſim po tvojim povelju ſtoril vſe to. Vſliſhi, vſliſhi me, o Bog! de ſpoſná ta polk, de tí, o Gospod! ſam ſi Bog, in de ſe njih ſerza ſpet ſpreobernejo k'tebi.“ Kar ognj se je is neba vderel, in povſhil je darílo, derva, kamenje in párſt, in tudi vodo políſhe is grabna. Ljudſtvo to viditi popada na obras, in krizhalo je: „Gospod je Bog! Gospod je Bog!“

Tako se je ljudſtvo ſpet praviga Boga zhaſtiti podſtopilo. Kakor Moſes ſpoſnanje vterdil in zheſhénje praviga Boga, ga je tudi Elija s' zhudesham ponovil. Ker niſo vezh ljudjé marali ſa ponatórine zhudeshe, ki jih

vſaki dan pred ozhmí imamo, ſe jim je natore Goſpoda po nesnanih zhudeshih rasodél. Koga ne gíne ta boshja miloſt in prijaſnoſt, s' ktiro ſe ponishuje do ljudi?

Po tem rezhe Elija Bálove pòpe pomoriti, kar ſo tudi ti golufni golufi ſaflushili, ker ſo ljudi malikváti ſapelovali. Ababu pa je rekel: „Hiti domú, velik deſh ſlíſhim perſhuméti.“ On ſam je ſhel na verh hriba Karmela, poklekne, ſe ſklone v' tla, in je molil. „Sedemkrati je tako molil ſapored. In tu ſe je vidilo, koliko premore molituv pravizhniga. Préden ti je kdo ſveſt, ſe je vihar vsdignil, nebo ſe ſatemní, in deſh je povſot.

Bòſht ſe je vſe veſelilo, in tako rekózh oshiveló ſe is noviga. Bòſht je pila raspókana ſemla! Kmalo ſe je vſe pomladilo! Oh, de bi pomíſlili ſej, kadar pride pomládíva, rodovítna vlaga, koljka boshja dobrota de je!

Zela ta ſgodba kaſhe pa ſpet, kako Bog s' greſhniki ſhe sdaj ravná. Od konza jih s' nadlogami drámi, potlej jih po beſedah in délih modrih ljudi podvuzhuje, poſlednizh jim pa ſpet dobrote dela, in jih rasveſelí. Oh, kdo bi ne kuſhnil, tudi kadar tepe, boshje mile roké!

104. Greh in fhtrafa Ahaba in Jezabéle.

Ahab je imel dvor tudi v' Jezraelu. Nabot, Jezraelsek méstnizhan, je imel nograd prezej sraven. Ahab rezhe Nabotu: „Prepústi mi svoj nógrad. Naredil bom vert is njega, le tako je na rokah moji hišhi. Dam ti drug nógrad, ali pa zhe raji hozhesf, v' dnarjih, koljkor je vreden.” Nabot odgovorí: „Bog me vári tega, de bi délesh ozhetov prodajal.” Ljubo kakor sveta svetinja in drago je bilo takrat namrezh vse ljudém, kar so po starishih nasledili ali poverbali. „Shega, ktiri ni nizh rézhi. Isvirala je is spofhtvanja do starishov. Pa tudi boshji sakon ali postava ni dopustila kaj taziga odprodati.

Ahab se ves nevóljn v' Samarijo poverne. S' sobmi je fhkripal, se sverníl na postelo, obras v' sténo obernil, in ne ogreshí se s' nobeno rezhjó.

Per všim svojim kraljevim velizhastvu je bil revesh Ahab, ker se sam sebe ni vedel gospodariti.

Jezabela, njegova shena, gre v' hišho k' njemu, in mu rezhe: „J, kaj ti je she? kaj se kísfah? „Sakaj ne jéfh?” Ahab ji pravi svoj pogovor s' Nabotam. Jezabela mu rezhe: „Prav kralj bi mi bil tí, zhe mu perjénjash. Vstani in jéj, in nizh ne maraj. Jes ti bom nograd dobila.” Kar sedla je, list pisala v' kraljovim iménu do starashífov

in višhjih Jezraelskiga mesta, in s' kraljovim perštanam ga sapezhátila. V' listu je bilo: „Pòst in shalovanje napovejte, kakor je navada, kadar storí kdo kako strašhno pregreho, Nabota pa na prédni konez sbraniga ljudstva postavite. Podkupíte pa kaka malopridna mosha, de prizhata in rezheta: Nabot je Boga in kralja prekljinjal. Na to ga pelíte in s' kamnjam posujte do smerti.” Storé tako. Nedolshni Nabot je bil kamnján, in njegovo krí so pši polisáli.

Tako nevšmileniga storí lakomnost zhloveka in vsaka neródna strašt!

Sašlishavšhi Jezabela de je Nabot merštev, rezhe Ahabu: „Idi sdaj, in prevsami saštonj Nabotov nograd, ki ti ga sa dnarje ni hotel dati. Vezh ne shiví Nabot, merteve.” Prezej gre Ahab v' Jezrael, in grov' nograd. Elija pa, poslán od Boga, pride k' Ahabu v' nograd, in mu rezhe: „Tako govori Gospod - Bog: „Si vbijaviz in verb vse vkup? Ravno na tistim mestu, ki so Nabotovo krí pši lisali, bodo tudi tvojo lisali. Jezabelo pa bodo pod Jezraelskimi sidóvmi pši jédli.”

Kar je Bog préd povedal, se sgodí. Dve léti po tem je bil Ahab ránen smertno na vojski. Na vòsu ga domu pelajo. Krí is rane mu tezhe po vosu okolj njega. Svezher je vmerel. Kadar so vòs prali, so njegovo krí pši lisali. Pòtlejšhnih kraljov nekdo je v' Jezrael prishel. Jezabela, ko je svedla, de pride, se nalíshpa, in per oknu je gledala, kadar se v' grad pelá kralj. Kralj savpije v' flushabnike, ki so jo obdajali: „Dolj jo

versíte!” Jo vershejo. Vef sid dvora je bil s' njeno kervjó ofhkroptán. Konjske podkòvi pa so jo stàrle do konza. Po jedi rezhe kralj gledat iti po-nji, in pokopati jo — pa svunaj buzhe, nóg in svunaj rók per perstih je ne najdejo nikar tròhe vezh. Psi so bili pojedli vse drugo.

Tako so se Elijove besede spolnile. Tako imajo strašhne pregrehe tudi strašhne naflédke.

105. Elisejovi zhudeshi.

Elija je Bog ob viharju is semle vsel. V' ognjenim vosu s' ognjenimi kónji se je pelal proti nebu. Njegov nastópnik je bil Elisej. Elijov duh je bil nad njim. Tudi on je velike rezhi delal.

Enkrat postavim je prishla vdova k' Eliseju, in mu rezhe: „Mosh mi je vmèrel. Tí vesh, de se je Boga bal. Glej pa! Tirjavez je prishel, in si moja sinova v' sushnost svojí.” Elisej rezhe: „Kaj naj storím? Kaj imash per hishi?” Odgovorí: „Nekoljko olja, drujiga nizh.” Idi, ji rezhe, in napròsi prasne posóde, kar je dobísh, per sosédih. Na to idi s' svojima sinovama v' hisho, sakljèni vrata, in naljívaj prasno posódo — vša bo polna. „Vdova je tako storila. Sinova ji posódo podajata, in ona naljíva.” Kadar je polna she vša, rezhe sinu: „She ktiro mi dai!” Pravi: „Je ni nobene vezh.” Per ti prizhi se olje vstanová. Preroku je pove-

dala. Ji rezhe: „Idi, prodaj olje, in poplajhaj dolgé. Kar ti ostane, imaj s' finovama v' shivesh.”

Is tega se vuzhimò, de ne smémo, kakor ta tirjaviz, do vdov in firót terdí biti, ampak vsmileni in dobrotni po prerokovo. Memo tega vidimo is te sgodbe, de je dolshnošt dolgé plazhati, beršh ko je mogozhe.

En drujkrat je bila huda lakota po desheli. Prerofshki vuzhénzi so k' Eliseju prishli. Dobrotlivi boshji mosh rezhe svoji-mu hlapzu: „Perštavi velik lonez, de jim sélshine fkuhafh.” Prerofshkih vuzhénzov nekdo je sél shel nabérat, in sad najde vinski terti podobniga. Ni vedel, kaj je. Pa, slo je bilo to nespremishleno, poln plajsh ga nabère, nese in v' lonez fkerhlá. Kadar dé-nejo v' fkleto, de jedó, kar savpijejo: „O jemnafta! Boshji mosh! „Smert (strup) je v' lonzu.” Elisej rezhe: „Moke mi dajte!” Je pernesejo. Jo déne v' lonez, in rezhe: „Sdaj deníte v' fkleto.” Nizh ni bilo vezh fhkodliviga v' lonzu.

Nektire séli, jagode in gobe so strupéne. Posnati jih je treba, ali sej nizh nè jesti taziga, kar se prav ne posná. Pa tudi veliko pomózhkov je stvarjenih otévati take ljudi, ktiri slésejo po strupu ali kaki drugi nesrezhi v' smertno nevárnost. Tudi takih pomozhkov se vuzhíti je dolshnošt. „Skashe se s' njimi lohka marsikomu ravno toljka dobrota, kakor je prerok svojim vuzhenzam jo fkasal.

En drujkrat mu rezhejo njegovi vuzhénzi: „Glej! pretéfen je kraj, ki v'njemu

prebivamo. Naj gremo k' Jordanu, in brúnov nasékamo, de si lope postavimo." S' njimi je shel prerok. Léš sekajo, kar se is toporísha skira nikomu sname, in v' vodo je padla. Savpil je: „O joj, Gospod, o joj! — in pa na pófodo jo imam." Elisej rezhe: „Kej ravno je padla?" Vuzhenez mu kraj pokashe. Elisej je lesá odsekal, in ga poríne v' vodo, in skira je splavala. Prerok sdaj rezhe: „Vsami jo." Vuzhenez jo prime, in vsame.

Pomagajmo po prerokovo druim, kjer moremo — in vse ptuje, kakor njegovimu vuzhenzu, nam bodi v' sferbi, de préd raji per lastnim blagu kaj terpimò shkode, kakor bi jo drugim tudi po nedolshnim nagnali.

Shè je sgodba sosebno otrokam lep navuk. Elisej je enkrat v' Betel shel, mestize je bilo na hribu. Otrozi is mesta so prishli, in ga oponashajo, in va-nj so vezhali: „Pléshiz gori pojdi! Pleshiz pojdi gori, pojdi!" Jih pogleda, in pové jim, de bo njih nepreshernost strashno Bog shtrafal. Per ti prizhi perdereta dva medvéda is loga, in sta dva in shtirdefet tih hudobnih paglavzov rastergala.

Bog je s' tem pokasati hotel, kako nevshézhe mu je, kadar otrozi stare, zheshe ne ljudi sanizhujejo, ali ljudi s' kakshino teléšno grajo, postavim: gerbaste, shantove, flepe, ali pa tudi avshaste. Pokasal je, de se takim otrokam ne more dobro goditi. Ljubi otrozi! ne bodite enaki takim vlazhugarškim otrokam.

106. „Shè en Elisejov zhudesh.

Kananška deshela je mejíla tudi s' „Sirškim kraljestvam. Náman, „Sirškiga kralja vélki vojvoda, je bil jaki zhlovek. V' veliki zhaſti je bil per svojim goſpodu. Ob zhaſu namrezh voſſkine file je bil po njemu Bog „Sirijo otel. „Silo terden je bil in bogat; pa — kakor edína rezh vezhkrat vſo poſvét-no ſvetlóſt kaſí — gobov je bil. „She veliko gerſhi kakor koſé je ta bolesen — ni je ſko-rej odpraviti.

Nekoljko „Sirških vojakov je bilo v' Kananſko deshelo ropilo, in dekle is njé ſo ſeboj v' ſuſhnoſt odpelali. Namanova shena jo v' ſluſhbo vsame. Bila je to dekle prav dobra duſha, in Náman ſe ji ſmili. „Oh! je rekla goſpéj, naj bi naſh goſpod v' „Samariji bili per preroku, gotovo bi jim on gobe odpravil.“ Shena pové ſvojimu moſhu, moſh pa kralju. Kralj rezhe Namanu: „Idi, Iſraelſkimu kralju bom piſmo poſlal.“ Naman odrine, in ſeboj je vſel deſet talentov ſrebra, ſheſt jésarov slátov, in deſet praſhnjih obla-zhíl, in liſt perneſe Iſraelſkimu kralju. V' liſtu je bilo: „Dobivſhi ta liſt védi: Námana ſvojiga ſluſhabnika ti poſhlem, de mu gobe oſdravi.“ Iſraelſki kralj ta liſt pre-bravſhi je ſvoje oblizhíla od groſe in ne-vólje pretergal, rekózh: „Kaj ſim Bog kalj, ktiri morſ in oſhivla, de k' meni moſha poſhila mu gobe odpravlat? Le glejte, kakó obréſt jiſhe per meni!“ Elisej pa je do kralja poſlal in ſporozhí mu: „Kaj tergafh obla-

zhila? K' meni naj pride, svedel bo, de je prerok na Israelskim." „S' kónji in vosam je Náman prishel k' Eliseju, in pred njegovim pragom obstojí. Elisej rezhe svojimu flushabniku is hishe, de mu pové: „Idi, in opèri se v' Jordanu sedemkrat — tako bosh ozhishen od gób." Náman je hud in pravi: „Sim mislil, de bo sej is hishe prishel, de bo v' imé svojiga Boga nad menoj klizal, se gób dotaknil, in tako me osdravil. Niste Abana in Farfar, „Sirške réki boljshi, kakor vse Israelske réke, de bi se mogel ravno v' teh kopati in pa sdraviti?" Kar obernil je in shel ves nevóljn. Náman she tako dober, she vender ni bil ves dober, ker je she tako samerliv in natáknen bil. Ta navtísnenost je velek madesh. Is skrivniga napuha isvira vezhi dél. Ne posabíte tega, ljubi otrozi! in s' napuham, to koreníno vred, jo potrebíte is serza.

Námanovi flushabniki, pametni in ravni ljudjé, radi so imeli svojiga gospoda, stopijo pred - nj, in mu rezhejo: „Jelite, naj bi vam bil prerok storiti kaj veliziga vksal, storili bi bili? Toljkajnj raji storíte, ker pravi: „Omí se in bosh zhíft." Lepa beseda najde lepo mesto. Náman se da potolashiti.

Premagal je svojo ofhabnost, lepo je bilo to od njega, in pa nikolj se ni kfal. Letá tako navtísnena ofhabnost, ktira je med ljudmí she toljkaj hudiga storila, bi bila tudi njega skorej ob velik dar boshij perpravila. De je svojo ofhabnost premagal, lihkar bomo slíshali, lepi prid je imel od tega.

Náman gre tedaj na Jordan, in opravi se sedemkrat je bil od gób ozhišhen, in sdrav in zherštev je bil po mladénshko. Kar vernil h' preroku se je s' vso svojo drúshino, in shel k' njemu, in mu rezhe: „Sdaj vidim, de svunaj Boga, ktiriga Israelzi moli jo, ni po vesólnim svetu nobeniga drugiga Boga. Prosim te, prejmi od mene, svojiga hlapza, to bitvo darú.“ Ponuja mu slata in frebra, in berhke oblazhila.

Hvaleshnosti lep isgled! nar pervizh je dal Bogu zhašt — potlej se zhloveku, ki mu je Bog po njemu to dobroto skasal, hvali s' besedo in djanjam.

Pa Elisej rezhe: „Kakor shiví Bog, vprizho ktiriga stojím, nikar tròhe ne vsamem.“ Náman mu hozhe vsíliti. Elisej pa ni kratko nizh hotel. „Le s' Bogam idi, mu je djal.“

Lep isgled bresobréstne dobrótnosti! Rogat bi bil lohka — pa sadovóljn raji s' malim je bil, veliko dobriga je storil, in nizh ni hotel sa to.

Kar pa je per ti povédi, ljubi otrozi! sa vaš posebno lepo, in nad zhemur bi se vam vshaliti moglo, je dekliza, ki je govorjénje od njé. Perva pomozhníza s' svojim savupanjam v' Boga, in s' svojim vsmilenjam do ljudí je bila, de se je terden vojshak bolésni snebil, in de se je vére prijel v' Boga. Takó, zhe so bogabojézhi in dobri, she otrozi lohka veliko dobriga storé.

107. Gijezi.

Gijezi prerókov flushabnik, ni bil lepih gospodárjovih misel. Kadar Náman odide, je djal: „Kaj? moj gospod tako várije tega, Sirza lè, in nobene rezhi ni vsel, ki mu jih je pernefel? Kakor shivi Bog, sa njim poletim, in jes bom kaj vsel.” Hitro tézhe sa njim. Náman, kadar vidi, de prerókov hlapez pride, mu skózhi hitro is vosa naproti, in rezhe: „Je she vse prav?” „Vse prav, odgovori Gijezi. Moj gospod me le poshle, in vam sporozhi: „Ravno sta prishla dva mladénzha is gore do mene, prerófhka vuzhénza. Dajte jima dajte srebra en talent, in dvojo prashnjo prebléko.” Náman rezhe: „Bólj je, de vsamefh dva talenta.” Posíli mu jih, mu savéshe srebro v’ dve moshni, déne prebléke sraven, in dal je dva hlapza, de mu jih neseta. Gijezi pride svezher do dóma, prevsame dnarje in oblazhila, in se jima rezhe verniti, dnarje in oblazhila pa je domá skril. Potlej gré k’ svojim gospodu, in postojí, zhe ga bo tréba. Elisej rezhe: „Od kód pridefh, Gijezi?” Gijezi pravi: „Od nikódar.” Elisej rezhe: „Mépisfh, de me ni bilo sraven v’ duhu, ko je mosh is vosa stopil in ti prishel naproti? Je bilo sdaj zha dnarje in oblazhila jemati, de si bosfh óljnike, nógrade, dróbnizo, govédi, hlapze in dekle omishloval? Námano-ve gobe se te prijemajo, in ostale ti bodo

veš zhaš." Gijezi gre spred njega, pa veš bél gób, kakor sneg.

Terdo svarilo vſim, ktiri ſo po njegovo hlinjivi, vovzhji, laſhnivi, in golúfni!

108. Jónov, poklîz.

Nekàko ob tem zhaſu je tudi prerok Jona shivel. Bog mu je povelje dal: „Napravi ſe, in idi v' vélko méſto v' Ninive, pa pridgovaj v' njemu. Njih hudobija je velika, in ſéga do neba.”

Jona ſe vsdigne, ſhel je na morje, ſadel hajdovſko barko, plazhal voſnino, ſtopil vá-njo, in vmaknit ſe Bogú jo miſli potegniti po morju. Pa kdo more to?

Bog obudí hud vihar, in ſtraſhno vréme ſe vsdigne na morju — ſkorej je ſhla barka na kóſze. Brodníki trepetajo, metali ſo, barko polájſhat, vkládo v' morje, in na pomozh klizali vſaki ſvojiga Boga. Vſe je molilo — ſakaj zhloveka ſhe tako divjiga perganja ſhe natora v' Boga klizati ob ſili.

Le Jona ſi ni vupal moliti, ker je hudo véſt imel. Bol kakor vſa morſka lomáſtga je véſtini nepòkoj plaſhil. Po otròkovo ſe je trefel, ktiri ſe groménja boji. Nar na dno je ſhel v' barko, in ſili ſe ſaſpati. Pa barkini goſpodár gre nad-nj, in pravi: „Kaj ſpiſh? Vſtani, in v' ſvojiga Boga klizhi — morebíti da, de ne pogínemo.”

De Bog hudobo ſhtrafuje, obzhuti vſaki zhlovek v' laſtnim ſerzu. Torej brodníki

so si mislili, kak velik hudodéliz bi vtegnil med njimi biti. Eden drugimu rekó: „On-gávimo! vادلájmo, de ga svémo, ktiri nam je kriv te nesrézhe.“ Vادلájmo — predersno in po vrashje je bilo to. Pa Bog je ober-nil, de je Jona sadélo. Vprashajo ga: „Povej nam, sakaj se nam godí taka nesre-zha? ktiriga déla si? od kod si? kam si se na-ménil? ktiriga naróda si?“ Odgovorí: „Is-raeliz sim! Boga zhashtím, nebeshkiga Boga, ktiri je morje in suhi svet vstvaril.“ Tudi povédal jim je, de je Bogú mislil vbéshati. Vidili ljudjé so sdaj, kako hudo je né po-flushtati Boga. Grosno so se vstrashili, in mu rezhejo: „Sakaj si to storil? kaj zhemò pozheti s'teboj, de se nam morje vmirí.“ Jona rezhe: „Prímite in versíte me v' mor-je, in pokojno bo morje. Savolo mene je vstal ta vihar, jes vé.“

Tako huda ki je bila Jonova nepokor-shina, tako lepa je njegova odkrítost, mosh-kóst in vóljnost. Na ravnost sposná svoj greh. Pové ga. V' smert se vdá, in jo svo-ji nepokorshini pershtéva, in namest vsih odpovedati se sam sebi je vóljn.

Brodníki so bili dobri, in po zhlovesh-ko so mislili. Niso ga hotli v' morje vré-zhi, ampak veslájó na vso mozh vstávit kam v' kraj. Pa ne dá se. Tako strashno se je morje kopízhilo, de so jih valovi sagrajali.

Viditi, de je ves trud sahtonj, so skle-nili po prerokovim svetu storiti, klizhejo pa v' Boga in rekó: „Oh, prosimo Gospod! naj ne pogínemo savolo tega mosha. Ne de-

la! nam greha is njegove smerti. „Sej se po tvoji volji to sgodí.“ Prijeli Jona, in pljusknili so ga v' morje. Morje vtihnè na enkrat.

Brodníke pa je velek strah boshji obshel. Verovali so v' Boga, opravljali mu darítve, in delali obljube.

109. Jona v' vélke morske ribe trebúhu.

Bog je obernil, de je prishla grosna morska riba. Posherla je Jona, in shla s'njim v' globozhíno morja. Pa Bog je per shivlenju v' ribnim trebuhu Jona ohranil.

Kako mu je v' ribi per serzu bilo, si lohka, ljubi otrozi! samí mislite; pa tudi on nam pové:

„V' svoji britkosti klizhem v' Gospoda, pa vslisbiva me.

Grobu is trebuha shenem svoj glaf, o Gospod! in slislish ga tí!

„Sunil si me v' bresen, v' sredo morjóv, satòp me obdaja.

Vse tvoje kerníze in tvoji valóvi grédo zhes mé!

Pahnen sim, právim, spred tvojih ozhí, Kaj, ko bi videl tvojo sveto vesho she kadaj!

Savesnile so me do dushe vodé,

Odéva me bresen, terstje se mi sapléta nad glavo.

Podrésnil sim se pod hríbòv stopále,
 Na vekomej mi je sapáhnena semla!
 Pa otél od pogube, Gospod, moj Bog!
 bosh moje shivljenje.

Ker omaguje dufha v' meni, sdaj mislim
 v' Gospoda.

Dohaja, dohaja k' tebi v' tvojo sveto vesho
 moja molítev.

Kdor se na prasne merzhèsa sanafha se
 vána svoje boshje pomózhi:

Jes pa ti bom daroval she s' glasno hvalo,
 Obljube, ktire sim storil, t' opravlal.
 Po tebi, Gospod! vfa pride blagóšt!"

Tako shivo in gorézhe je sdihoval Jona
 in molil v' ribe trebuhu. Tretji dan ga da
 riba spet is sebe na suho — in Jona je ob-
 zhútleje ravno saflifhane, prehajavfhe ga
 v' ribnim trebuhu, potlej v' to pésem po-
 pisal.

Tako strafshno jih vé Bog krotíti, kateri
 se mu vřtavljajo! Tako zhudno jih ve ohra-
 niti in otévati, ktiri se pobolřhajo! Tako
 se zhlovek v' fili moliti vuzhí. Tako vřli-
 fhi molítuv Bog, ktira kipí is pobolřhaniga
 ferza!

110. Jona osnanuje pokoro.

Bog rezhe v' drugizh Jonu: „Pojdi v' to-
 ljko Ninivřhko mesto, in osnani, kar ti po-
 rezhem.“ Nesrezha je Jona smodnila; volj-
 niga in pokorniga storíla. Per ti prizhi je

vstal in v' Ninive fhel. Ninive so bile véliko mesto Afirskiga kraljestva — bile so véliko, flovézhe mesto, ki je imelo v' okrógleju tri dní hodá. Jona gre dan hodá pred seboj po Ninivah, in vpil in klizal je v' eno mër: „Shè shtirdefet dní, in Níniv bo konez!“ Ninivláne so v' Boga verovali, napovídali post, in vfi, bodi velik ali nisik, se v' rásovník oblézhejo. Beseda pride do Nínivshkiga kralja. Vstal je is sédesha, in sléksfi kraljevo oblazhilo, se oblezhe v' rásovník, pa sede v' párst. Po vsih Ninivah rezhe oklizati: „Ogreshti se ne smé nè zhlovek, nè shivina, nè govédo, nè dróbnizhe. Nè na pašho, nè na vodo jih ne goniti. Vse naj na vso mozh klizhe v' Bogá! Vsaki pa naj se od svojiga hudiga pota spreoberne, in od svojiga pregresniga djanja. Sakaj kdo vé, morebít se Bog da potolashiti, in nam odpuští, de naš ne konzhá.“

Bog je vselej odpuštiti perpravlen. Vídivshi de pokoro delajo, in de se jim je resniza pobolshati, jim je prelóshil shibo, ktiro je obetal, in ni je poslal.

III. Jona posvârjen.

Jona gre is mesta na jutrovo stran. Perpekalo mu je sonze, de pésha in boléha. Na fhel je *klòshzhovno*. „Stebel je klòshzhovna per naš nesnana, ki hitro doráse. Lísťe ima shiroke in goshte, sème pa klòpam ali, po dolénsko, klòshzam podobno. Dobrotni Bog

je ondi jo dal sa-nj in sa vse trudne popót-nike. Lópizo si je naredil pod njo, de ga s' svojimi velikimi in širokimi listami pokriva. „Sénzhil je in zhakal, kakshina bo s' mestam. Kadar vidi, de se mestu le nizh ne sgodí, je ves nasajèn. Sakaj bil je, ki se smili Bogu! she ofhaben in ves lazhen zhasť. Mislil si je, lashnivi prerok mi porekó. Ljubshi zhloveshka zhasť kakor ljudi prid mu je bila. Ves hud je molil in rekel Bogú: „Oh, Gospod, prav té sim se bal she domá v' svojim rojstnim kraju. Prav téj sim se hotel vganťi, de sim bil pobegnil. Sakaj vse vém, de si dober in milostiv, persaneslív in velíkiga vsmilenja, in de spet greh odpushash! Sdaj pa kar prosim, Gospod! shivljenje mi vsami — boljshi mi je vmreti, kakor she shiveti!”

Tako terdiga do ljudi, tako nepokojniga, in sam seboj nesadovoljniga — nesadovoljniga zlo s' boshjimi modrimi in preljubimi sklepi dela zhloveka ofhabnost!

Bog je Jonata milo, prijasno pa ozhitno posvaril. Le tako je bil Jona klòshzhovne savolo preljube senze vesel. Pa préden je druži dan sarja napózhila, je Bog zherva dal va-njo. Podjédel jo je, in vsushila se je. Kadar se sonze rastija, poshle Bog shgózh jutrajn veter, in réshe ga v' glavo, de omedluje. V' novizh si vóshi Jona vmreti. „Bólj vmreti mi je, pravi, kakor shiveti dalej.” Bog mu rezhe: „Savolo klòshzhovne se jesíh, je pa to prav?” Jona rezhe: „Od jése bi zhlovek skopernil, in po vsi pravizi.”

„Glej! mu rezhe Bog, tebi se klòshzhovna toliko smili, ki je nifi nè sadil, nè redil, ktira je lepa stala eno nozh, in drugo vsahnila. Meni pa bi se Ninive ne smilile, toliko mesto, ki je v' njih nad sto in dvajset jésarov ljudi, ki se ne svedó nè na lévo nè na právo — in sraven s'he shivine toliko?“

De bi pazh bili vsi ljudjé po boshje takih ljubesnivih in vljudnih misel! De bi sej takih napzhnih in samorádnih ljudi ne bilo nikolj vezh, ktirim je bol per serzu bílje ali shival, ki jim kaj sadéne, kakor blishniga frezha; ktiri se zhloveka nesrezhe, zhefiravno gres'hniga, zlo veselé, namesti poterplenje imeti s' njim! Oh, dober, mili Bog! daj nam po tvoje biti milim in dobrim!

Per vsi ti Jonovi pergódbi se nam Bog pa le miliga in ljubesniviga rasodéva. Prav ozhitno vidimo is njê, de on je Gospod svetá. Bres njega se po vsi natori nizh ne sgodí. Vfiga je on gospodár, sòma in zherva, pís'ha na morju, in senze pod steb'ljo. Njegovi oblasti se ne more nihzher vmakniti. Vef pravizhen je on. „Strah mu da vsakimu, ktiri prav ne ravná, naj bo hájd ali prerok. Vedno vsmilen je. Gres'hniku spokórnimu rad odpustí. Vse ljudi, tudi hajde — obséshe njegova dobrota. Zlo shivalim je mil. Njegove enákosti ga ni pomozhníka. „Sdihleje vslíshiva stískanzov, is file s'he take strashne, v' ktiri ni nobene zhloves'hke pomózhi, is mors'kiga bresna, is trebuha mors'ke pos'hasti s'he vé otévati.

112. Isaija.

Ljubi otrozi! preroki, ki je bilo do sdaj od njih govorjenje, so imenitni posebno po svojih velikih delih, in zhudnih vrókah ali namérah. Preroki, ki jih bomo v' prihodno v' mislih imeli, so po svojih lepih krepkih, duha polnih navukih še pazh imenitnišhi.

Kakor Elija memo vsih drugih prerokov s'délmi, tako se je Isaija skasal s' velíkimi navúki, ki jih je gola lepota, in zéna in krepkóšt. Pa, desiravno visòko vse, kar je govoril, vse je vender priprósto in lohka uméti.

Svunajnja boshja flushba per Israelzih je bila velíka in blishíva — njih shivljenje hudo in gerdo. Isaija torej jim pravi:

„Poslufhajte nebefa, in semlja vlézi na uhó! Sakaj, Gospod govórí: Otroke sim sredil in spravil nakvišhko — oni pa so se spuntali v' mé. Vol posná svojiga gospodarija, in ofel jafli svojiga gospoda; Israel pa me ne posná mene, ne sméni se moj polk po meni. Sapustili so gospoda, savergli ga, njega, Svetiga, obernili se od njega. — Zhi-mú mi je toljko vafhij darítev? Navelízhal sim se ovnovskih shgávshinj in vafhij pitan-zov tólshe; sa krí vafhij junzov, jagnetov, kòslov ne máram. Zhe pred-me hòdite, kdo vam veléva hòditi le mandrat po moji vèshi? Ne nosíte mi vezh prasnih darov. Vafhe kadílo? — nagnusno mi je. Vafhij mlájov, vafhij sebót in f-hodov, ne morem

jih nizh vezh shpógati takih pregreshnih prasníkov. Vashe mlaje in godove zhertim, sitni so mi; navelizhal sim se jih. „Stegujte she tako proti nebu roke, od vas obrazhujem ozhí, in she toľko molíte, ne vflíshim vas: kerví polne so vashe roke. Operíte, ozhístite se! hudobijo svojih dél posprávite spred mojih ozhí! nehajte greh delati! storíti dobro se vuzhíte! pravize vas bodi skerb! satíranzam pomagajte! storíte sirótam pravi-zo, ponešíte se sa vdóvo! To storívshi she le pridite, in se prizhajte s' mano. Enaki shkerlatu naj so tudi vashi grehi, kakor sneg bodo beli. Rudézhi kakor karmesín naj so, vovni bodo enaki.”

Veliko Israelzov je previdilo pregreho svojiga shivlenja. „Spravit se s' Bogam, in sbrisat svoje grehe, so pokoro in dneve prasnovali, pa bili so ravno tisti nepobolshani ljudjé. Isaija jim pravi:

„Je pazh to póst po moji vshézhnosti (pravi Gospod) de se zhlovek táre kak dan? de glavo po bízhovo obesha? de se vála v' rásovníku po práhu? — Póst pravísh temu in dan, ktiri bi hotel vshézh biti Bogu? Ni póst, ki ga jes hozhem, raji tak? Vési rasdéri, ki te greh ima v' njih, jarm raspústi in jerméne, prostošt daj satrénzam, vse take jarme potári. Lómi med lazhe svoj kruh, in pregánjane vboshize vódi na svoj dom. Kadar vidísh nasiga, ga oblézi, in vbóshizu, svojimu bratu, se nikar ne perkrívaj. Po sá-rino ti bo ljuzh tistikrat sasjala, tvoje sdravje bo hitro pergnálo, tvoja praviza pojde pred

teboj in boshje velizhastvo (njega prijasnost) sa teboj. Takrat bosh klizal, in Gospod se ti bo glasil, krizhal, on pa porezhe: Lej me! — Zhe serzé sprostrésh lazhoimu, in kopernézho dusho nasitijesh — vedno te bo ravnal Gospod, in naslil tudi tvojo dusho ob fushí, pokrepzhoval bo tudi tvoje kostí. Enak vertu namákanimu bosh, enak shivimu studenzu, ki mu nikolj voda ne pòjde.”

Veliko Israelzov je imelo prav majhine misli od Boga. V' podobah so si ga narejali pa mislili, de kaka boshja mozh v' takih lé podobah prebiva. Poklekovali pred take podobe, v' potrébah so k' njim svoje savupanje jemali, po boshje so podobe zhaftili, kakor bi bile Bog take podobe. Isaija jih od take nespameti savrázha, in vuzhí jih zhistejshi in vrédnishi misliti od Boga. Rekel je Israelzam, ki so Bogá s' svojim kratkim vumam dosézhi, in viti ga in sapopasti hotli dati v' podobah :

„Kdo méri vodé na dlàn, kdo nebo s' pédjo téhta, kdo vsdigne tésho semlje s' tremi perstmi? kdo deva goré na vágo, vaguje grizhe na váshine toríla? Kdo obrázha Gospodoviga duha? ktiri svétnik ga njega vuzhí? — Glej! narodi so mu kapla na véder-nizi, prahek na váge torílu — glej! kakor smét on otóke popihuje! vša Libánska gora mu v' ognj ne sdá, nè shival po nji v' shgavni dar. Oni in pa nizh so vfi naródi vprizho njega, prasno nizh, in pa manj kakor nizh so njemu permérjeni. Po komu tedaj hozhete sooblížhiti Boga, kakshino

podobo njemu permérjati? — „Se ne sveste? ne slišhite? Vam ni bilo she nekàdaj povédano? niste podvuzhèni, kar semlja stoji? Nad semle okróglejam on sedí, in kakor kobílize so mu njeni prebivavzi. Kakor pert on rasteguje nebo, kakor shotor, prebivat pod njim, ga rasproštíra. Knése déla on v' nizh, in svetá sapovdvavze on konzhuje. Komej so vsajèni, komej vsjáni, komej koreníni pod semljo njih deblo, on pa kar pihne v' njé, in vsáhneni so — písh jih pobère, kakor sterníshe. Po komu tedaj, pravi sveti Bog, me hozhete opodóbiti? Komu hozhete, de vidim enak? Vsdignite ozhí, in poglejte, kdo je vstvaril svesde lè tiste vse? On vódi njih trumo po shtevílu na nebó. Po iménu jih poklizuje. Nobena se ne samudí po veliki njegovi mozhi in oblásti. — Zhlovek pa gré in naséka zedrov, podère smrék in hrastov, napravi skladanzo hostinih panjov, jih jemle, in se gréje per njih, vkuri in pezhe kruh; kar pa jih ostané, jih podéla v' bogá, si jih podéla v' malíka, gré in pred njega poklekuje, teléba na tla, ga móli in pravi: „Varji me; tí si moj Bog!“

Bi se moglo boshje velizhastvo in malikvanja nespamet terji popisati?

Ljubi otrozi! tudi sa nas she so lep navak ti prerokovi réki. Kdo jih more brati in nè obzhutiti shive zhastí do Boga, proti ktirimu se sgubí vsa velikòta in lepòta. Kdo jih more brati, in ne previdi, de Bogu le s' zhístim in svetim shivlenjam, in pa

s' nobeno drugo rezhjó lepshi ne moremo fkasati zhaftí ?

113. „She nekoljko lepih Isaijovih prílik.

Isaijovi réki so s' lepimi in velikimi refnizami bogati. Satéran in réven polk so bili Israelzi o tem zhasu. Isaija jim dobrim, koljkor toljkim, takó lepó in v' shivo pokashe ljubo boshjo prijasnost, in blago njegovo mi-lost, de je zhloveka to she tako podertiga moglo poravnáti in oshiveti, nebesški rosi enako, ki na roshi venózhi miglá. Hudobnim pa neisproslívo boshjo ojstróst, ki nespokór-ne greshnike tepe s' njo, popíshe s' takimi terdimi besedami, de so gromu in stréli ena-ko she taziga divjáka presunile. „Shkoda bi vam bila, ljubi otrozi! ko bi ga ne slisnali she nekoljko :

„Tako govori Gospod, on velik in vi-fòk, ktiri stanuje vezhno, ki se mu „Sveti pravi: Nebo je moj sedesh, semlja moje podnóshje. Na visózhini in v' „Svetínjshu pre-bívam, pa tudi per ljudéh pobitiga in poder-tiga duhá, de oshívlam duha podertim, de oshívlam serze pobítim.” 57, 15.

„Rasveselijózhe je milo boshje okó — kakor jasno sonze podeshju: kakor ob shet-vi rosin oblák. Varh in bramba per všim je Gospod, lópi enako sénzhini o sagátni sopar-

zi — kotu savétnima enako o píshu in naljivu." 18, 4. 4. 6.

„Povsdignite proti nebu ozhi, poglejte semljo pod njim. Kakor dim raskadilo se nebo, semlja se bo postarala kakor oblazhilo, pravi Gospod, in njé prebivavzi bodo pomerli muham enako; moje svelizhanje pa je vedno, in moja praviza ne prejde." 51, 6.

„Hribi naj se premikajo, grizhi se gibajo, ali moja milost do tebe se ne premakne, pravi Gospod, mojih obéto v fklep se ne gane." 54, 10.

„Bog vezhen je Gospod, stvarnik je semlje pokráj — ne opésha, ne vtrudi se on, nihzher ne vumé vuma njegoviga. On daje péshavzam mozh, on omagovávam veliko krepkóft. Mladenzhi péshajo in omagujejo, junáki se opotíkajo in padajo — ali ktiri v' Gospoda savupajo, jih je mozh, novó perje jim kakor orlu podrase, tekó, pa ne opéshajo, gredó, pa se ne vtrudijo." 40, 28.

„Tako govori Gospod - Bog, on ki te je vstvaril, on ki te je sooblížhil: Ne bój se; reshujem te. Po iménu te klizhem: moj si. Po vodah naj gásish, sim per tebi; she táki valovi te ne satopé. Po ognju hòdi, ne bošh se opálil, ne bo te pljéme. Sakaj drag si mi, vréden si me, ljubim te." 43, 1.

„Tako pravi Gospod - Bog, odresheník in Israelski, Svetez: Jes Gospod sim tvoj Bog, ki te tvoj prid vuzhím, ktiri te vodim po potu, ki ga hòdi! Kaj ko bi se mojim sapovdim vdal! — Réka to tvoje frezhe bi

bilo, in tvoje blagósti kakor morškiga valóvja." 48, 17.

„Terpentínka bote ví gresfhniki, ki se ji pérje sazverka, vert bote bres mózhe. Vafha mózh bo pesdir, in vafhe delo jifkra, in vkup bota sgorela — ne bo ga gafivza." 1, 3.

„Gorjé jim, ktiri hudimu dobro, in dobrimu hudó pravijo, ktiri tmo v'ljuzh, in ljuzh v' tmo spreobrazhajo; gorjé jim, ktiri se v' lastnih ozheh vumétni sdé sámí sebi; gorjé terdnim popijavzam per vinu, junákam per pijani kvasnini; gorjé jim, ktiri sa dar krivízhnika odvesujejo, in nedolshnimu pravízo jemló. Gniljátuv bo njih korenjina, in njih zvét kakor prah se raskádil." 5, 20.

„Hudobni, in pa serdíto morje! Ne more per pokoju biti, valove shéne, in mézhe blato in gnusobo. Nobeniga mirú, pravi moj Bog, nimajo hudobni." 57, 20.

„Poslufhajte me, ví, ki po pravizi hrepénité! tí ljudstvo, ki v' serzu hranífh moje sakone! Ne bojte se zhlovefhke safrámbe, ne sfresujte se nad njih vkljinánjam; mol, kakor oblazhilo, jih bo jedel, zhérev, kakor vóvno, povshil. Moja praviza pa je vekomaj, in moja blagóft od rodú do redú." 51, 1—9.

„Trava je ves shivot, njegova lepota enaka zvetju po polju. Boshja sapa naj va-nje potégne, in trava vsahne, zvet se ospè. Trava ref je to ljudstvo. Trava vsahnuje, zvet svéne — nashiga Bogá beseda pa vezhna ostane." 40, 6.

„Veseljé obhajaj nebo! vriskej semlja! gláſ posheníte goré! — tako namrežh pravi Bog: Posabi le mati svoje dete, se ne bo všmilila svojiga lastniga finú? — pa posabi naj ga ona — jes tebe ne bom né posabil.“
49, 13.

Te prerokove besede so boshji isréki, de vémo. Bog pa po ravno temu Isaiju pravi: „Kakor gre desh in sneg od neba, pa né špet nasaj, ampak semljo pojí, in jo rodovíti in selení, de roduje sétino seme, in kruh, ki ga jémo: tako bodi tudi beseda, ktira is mojih úst gré — ne hódí naj prasna nasaj, opravi naj, kar hozhem; sgodí naj se, po zhimur jo poshlem.“ Ljubi otrozi de bi sej tudi per vaſ ti boshji réki lep sad obrodili!

114. Jeremija.

Ljubi otrozi! lepi Isaijovi réki so vam veselje bili, vémo. Gíní do shiviga vaſ bo mili Jeremijov gláſ. Tako perſerzhno, tako terdo naſ opominja shivljenje poboljšhati, de bi, po prigovoru, kamen omajal. Poslušajte ga samiga:

„Ostermíte nebésa! od strahú in grose pogínite, pravi Gospod - Bog! Moj polk je storil dvojo hudobijo — Mene, vir shive vode so sapuſtili, in isfékali ſi rupe — ljuknaſte rupe, ki vode ne dershé.“ 2, 12. Tako neſpametno pozhénja všaki zhlovek, ktiri

v' bogastvu, v' zhaſti in v' ſlaſtih ſvojo ſrezho jiſhe, né pa per Bogu.

„Moj ſhémaſti polk me ne ſpoſná, otrozi ſo trapaſti, nevumni. Na hudobijo ſo prekánjeni ſadoſti; ſtoriti pa prav ſe ne ſvedó.“ 4, 22. Nobeniga hudobniga otroka ni tedaj treba iſgovarjati, kakor bi ne vedel, kaj je prav.

„Boga ſa njegove dobrote né hvaliti, je nevéra in ſrovóſt. „Nevérniga in neoteſániga ſerza, pravi Goſpod, je ta polk. Obrazhajo ſe od mene, in vedno mi vſtopajo. Né de bi rekli v' ſvojim ſerzu: Bójmo ſe Goſpoda, ſvojiga Boga, ki nam ſgodni in poſni deſh daja o ſvojimu zhaſu, ktiri nam hrani ſhetuv iſ leta v' leto. Vaſhe hudobije vaſ tega ovérajó, vaſhi grehi vam vſe take dobre miſli odganjajo.“ 5, 23. Kdor ſheljí Boga ſpoſnati, in ga veſel biti, more zhiſto ſerze od greha ohraniti.

Le v' zerkuv hoditi ſhe ni prava boga-bojézhnoſt. „Svoje ſhivlenje in ſvoje miſli poboljšajte, pravi Goſpod-Bog. Ne vupajte v' ſvoje laſhníve beſede. Ne goníte ſmiram: Goſpodova veſha! Goſpodova veſha! Goſpodova veſha! Le kadar ſvoje ſhivlenje in miſli reſ popravite, zhe eden s' drugim po pravizi ravnate, zhe ptujza, ſirote in vdove ſaterali ne boſte — le tiſtikrat vam bom v' deſheli, ki ſim vaſhe ozhake va-njo vſelil, dal mirno vſelej prebivati. Tako pa ſe na iſhí ſanaſhate, ki vam nizh ne pomagajo. Kradete, vbijate, nezhiſtvate, po krívim perſegate — potlej pa hódite, in pra-

vite stopívfhi pred moje oblizhje v' ti veshi: „Mí imamo pravizo pozhénjati vse te gnušobe.” Ménite, pravi Gospod, de je ta veshja, ki se imenuje po mojim iménu, berlog televajsek?” 7, 3.

„Kdo pade, in ne vstaja? kdo sajde, in bi ne hotel spet rad na pravo pot? Sakaj se tedaj ta polk vstavla taku terdovratno na sgréfhéní poti, de se ne da saverníti? Ni ga nikogar, de bi mu bil shal njegov greh, de bi rekel: Kaj sim storil? Vsi dirjajo pot pogubljenja, kakor v' boj derézh konj.” 8, 4.

„Zhapla spod neba vé, kdaj je zhaš pri-ti; gerliza, laštavka, flòvez dershé svoj odhod. Polk moj pa se dela nevédniga bosh-jih sakonov. Je zhlovek od nevumne shi-vali nespametníshi ali kalj?” 8, 7.

„Sakaj, pravi Gospod, je le moj polk, on ki je ljubik moj bil, koliko hudobije po-zhel? In pa kaj imash opraviti she dalej v' moji veshi? Bo ménish v' dar posvezho-vána mesenína, ki puhash na-njo, hudobijo snad tebe sbrisala? Glej! Gospod - Bog ti je imé dal: „*Oljka lepa, selená, vsa v' sadu.*” Ali po Gospodovim povelju bo med gro-mam in lomástjo ogenj sgrabil njéno pérje, in vse njéne mladíke konzhal.” Oh, kdo, lju-bi otrozi! bi ne bil raji selená, kakor od ognja konzhana oljka? 11, 15.

„Koljkor samórez kósho, ali tiger svo-je pége spremení, ravno toljko bote dobri mogli biti ví, zhe se hudiga navádite.” 13, 23. Sosebno ref je to, ljubi otrozi! od grehov, ktirih se kdo is mladiga navadi.

„Saftonj se hudòbnesh sanafha na profhnjo svetníkoy. „Tudi Mosef in Samvel, pravi Gospod - Bog, naj stojita pred mano, takimu polku ne morem biti dober. Prozh s' njimi spred mojiga oblizhja, poberó naj se — kar jih gre kugi, v' kugo; kar mezhu, pod mezh; kar lakoti, v' lakoto; in kar jih gre fushnosti, v' fushnost!“ 15, 1.

„Gorjé mu, kdor od Boga serze oberne, kdor v' zhloveka savupa, in se na prejdejózho njegovo roko sanafha. On, in pa brin v' nesnání pufhavi! Nikolj ga pridno vrème ne obíde. V' samòti je suhi in divji, v' solnatih in nerodovitnih tléh sahne. Blager mu, kdor v' Gospoda savupa, zhigar svést je Bog! Drevesu je enak ob vodi safajènimu, ki po vlashni semli korenjine rasgánja. Pridi tudi vrozhína, ne bojí se, njegovo perje shiví seleno. Ni ga fkerb fufhe med létam, le smiraj sadje sadeluje.“ 17, 5.

„Jerebíza léshe jajza, ktirih ni ona snešla (in nima nizh od tega. Mladízhi popusté ptujo mater, in se rasleté). Taki je, kdor bogastvo spravla, pa nè po pravizi. Sapustí ga bogastvo v' sredi njegovih dní, is njega pa trapa pogléda.“ 17, 11.

„Skomína mu je, kdor terdo grosdje jé.“ (Vtepalo se mu bo, kdor hudo dela.)

Rèzhi ref naj smé greschnik: „Kar si me spreobèrnil, o Bog! se fhe le kšam! Kar si mi sposnanje dal, fhe le od shalofti terkam na perfi! „Sramujem se, ozbí mézhem po sebi nad gerdobami svoje mladósti!“ „Smé naj ref tako greschnik rezhi, in Bog mu po-

rezhe: „Moj dragi sin, moje blago dete tóshi tako! Defiravno fim djal, de ga bom, le smiraj mi je vender na misli! Vsháli se mi do njega! Vsmiliti, vsmiliti se ga ho-zhem.”

Ljubi otrozi! pazh je berhko, de so be-fede teh svetih boshjih mósh nashih zhasov dozhakale, in de tudi ví she lohka berete, kar so govorili she pred nekaj jesarov lét! Bog je tako obernil, in gotovo tudi is lju-besni do vas! Vas ne bo veselilo to? Mu ne bote hvaleshni sa to? — V' djanju so-sebno se mu hvalíte, de si vse te besede k' serzu shenète, in pa de shivite po njih!

115. Ezechjel, in drugi preroki.

Preroshke písma so kakor lepa lóka vsa s' difhézhimi roshami bogata. „Shòpek teh rósh, pa nar lepshih, bi vam vtegnil, ljubi otrozi! prijeten dar biti!

De vam vse bol ras Svetlím, bom shel semtertje bol po duhu in poménu besedí, kakor po besédah, in bom nekte re isréke prezej na vas obrazhal.

Ezechjel: Lepa je podoba, ki nam pravizhniga v' nji kashe: „Pravizhen je, kdor pravizo in resnizo spolnuje (kdor se vsiga, kar prav ni, zhístiga sdershí); kdor nikogar ne sháli, kdor nikomur nizh po fili ne vsame; kdor svoj kruh med lazhne lómi, in nage oblázhi; kdor ne posojuje v' obréft ali na gerde zhimshe, in nikogar ne dère;

kdor svojo roko vmíka vsleherni krivizi, kdor moje sakone dersí, in se po mojih sapovdih ravná — taki, pravi Gospod, je pravizhen, taki naj shiví." 18, 5.

„Kakor ref shivím, pravi Gospod-Bog, nozhem nè gresfnikove smerti, ampak spreoberne naj se gresfnik od svojiga pota, in shiví naj." Pazh velíka, toláshba sa vsaziga ref spokórniga gresfnika, ki je naj nikolj ne posabi!

Baruh : Lepota stvarjenih rezhí naj nas proti stvarniku povsdiguje: „Ljuzh nam on poshle, in ona perhití: nasaj jo pokli-zhe, in trepezha ga vbóga. Vesele svétijo ondi svesde, kamor jim je pokasal. Pokli-zhe jih, in glasijo se: Lej nas! „Sijajo, in svojiga stvarnika se veselé — in ta je nash Bog." 3, 33.

Ne stavite savupanja v' dnar in blagó." Kej so knési in narodi, ktiri so slato in srebro nasípali, ki jim ga nikolj ni bilo sado-fti? Po-njih je, shli so pod semlo, in nastopili so drugi namest njih." 3, 16.

Osea : „Vsmilenje, pravi Gospod, mi je ljubo, nè daróvi, boshje sposnanje ljubshi od shgavnih darov." 6, 6.

„(Otrok nevboglív) in pa odpeláni golób, ki se nizh vezh ne své! Poguba, kakor orel, ga bo sagrabla."

Ni prava vsaka molituv. „Velíko, pravi Gospod-Bog, jih v'mé klizhe, pa nè islerza. V'mé is svojih póstel vékajo, pa le sa shito in vino jim je. Kar mene tizhe, so puntarji." 7, 14.

„(Otroka, ktiri dober biti sazhne, in dober ostane med hudobnimi otrozi, se okó boshje prijéma kakor figine novíne, kakor grosdja po pušhave goljavah.“ 9, 10.

„Sejte pravizo, in sheli bote milost. Nespametne kvante, lash in golfija (in vše hudo) shtrafo poganja, tlám nesdravim enako, is ktirih špod brasde strupéne séli kljé.“ 10, 12.

„Velizhastvo hudobnih préjde enako jutrajnimu oblaku, (ki se spremína v' slato in shkerlát, pa gredózh v' desh stréne); enako jutrajni rosi, ki po travi lepo migla, od sonza obljána pa sgíne; dimu is istéj enako, ki se nakvišhko valí, in pa míne.“ 13, 3.

Kdor v' Boga savupa, in je njemu pokorn, mu je Bog mil in prijasen. „Rosa, moje dete, mu pravi Bog, ti bom, in razzvetal kakor ljímbar se bosh.“ 14, 6.

Joel: Kadar shétva dosorí, se gre s' serpam nad njo — (zhlovek méro svojih grehov spolnivshi je pogube srel).“ 4, 13.

Amos: Lepote boshjih dél se ne moremo nikolj dosti nazhuditi: „Premíslite sej: On je, ktiri je gostosévze in pálize na nebu vstvaril, ki nozh v' jutrajni shár, in dan v' nozh spremenuje, ki je vstvaril vetróve, in meglo naréja, ki morško vodo klízhe nakvišhko, in stréneno v' desh sljíva na semljo.“ 5, 8.

Krivizhno blago nima téka. „Ker vbóshza tárete, in mu, kar ima prida, do zhíftiga pobérate, si bote szer híshhe is résaniga kámena postavili, nè pa v' njih prebivali; sa-

ladili si nograde lepe, nè pa vina od njih pili." 5, 11.

Bogu se nikamor ne moremo skriti, njegova roka nas povsot dosèshe: „Potáknejo naj se verh Karméla (velíziga, sarašheniga hriba), sledil, pravi Gospod-Bog, jih bom, potegnil jih bom; v' dno morja naj se poskrijejo, kazham jih bom rekel popíkati." 9, 3.

Abdija: „Oshabnost serza, pravi Gospod-Bog, te sapeluje, o Israel! Ker prebivash po raspórkih med sténami, ker se po višhavah potizhesht, misliš v' svojim serzu: Kdo me bo slékel na tlá? Pa splavaj po orlovo nakvišhko, snòsi med svesdami si gnesdo: tudi od ondod te bom púhnil." 1, 3. Tako je oshabnesh vselej ponishovan, in na kar se slobí, mu nizh ne pomaga.

Mihea: „Kaj zhèm, vprashash, pernešti Gospod-Bogu, de mu bo vsfhézh? Mu zhèm koljéna perpógovati, njemu vélkimu Bogu? Zhèm pred-nj hoditi s' shgávshinjami in létnimi teléti? Menish kalj de Boga kak jésar ovnov mika, ali pa pitanih koslov she toliko jésarov? Povédano ti je, o zhlovek! kaj de je dobro, in kaj Bog hozhe od tebe: Prav delaj, vsmlenje ljubi, in ponishen bo di svojimu Bogu!" 6, 6.

Nahum: „Persanášh'n je Bog — pa tudi velike mozhí; krivimu je ne sanése. Po lomásti in viharju hodi on, kakor po zésti: Oblaki so mu prah pod nogami! Morje sakréga on, in vsfshí se, vse réke mínejo. Hribi se ga tresejo, grizhi se kólejo; sem-

lja in vesólni svet, in po njemu vsi prebivavzi trepetajo pred njim. — kdo bo prebíl njegovo saméro?" 1, 3.

„Posná jih Gospod - Bog, ktiri vupajo va - nj. Mil jim je — in ob fili njih mozh." 1, 7.

Habakuk: „Tvoje ozhí so vse prezhište, o Bog! de bi mogel gledati hudobo, de bi tí prenesel krivize pogled." 1, 13.

„Glej! nevérez nima ravne dushe, pravizhen pa is vére shiví." 2, 4.

„Kakor vino pijanza premóti (vpijani, otrápi, in mu vsame savéd), tako ofhábnika shéja po zhafti. Nezhaft ga perzhakuje." 2, 5.

Bog naj bo nash toláshnik, in nasha svést ob fili: „Ne oselèni se tudi figa, ne bo naj perdélka na terti, odpové naj oljka svoj sad, ne daj shivesha polje, odgnána bodi drobniza is ovzháka, nobeniga govéda she ne bodi per jaslih — jes pa se bom vender le v' Gospod - Bogu veselil, bom dobre volje v' Bogu svelizharju svojim. Bog, on Gospod, je moja mozh." 3, 17.

Sofonija: „Vsi ravnajo trápašto, ktiri mislijo, de frezho bogastvo daja, ki po dobrimu ne hrepené. Njih srebro in slato jih ne bo otélo ob sodbi: konez jih bo naglo." 1, 18.

Agej: „Nebo vam je roso odpovédalo, semlja svoj sad. Poklizal sim vam sufho nad polje in ngrade, nad shito, vino in olje, nad vse, kar semlja roduje, nad ljudi in shivino. S' snetjávo in rjó sim vas tepel, vse

delo vaših rok sim vam s'tozho pokléstil
— pa ni se mi vaš nihzher spreobernil.”

1, 10. Tudi ponatorini slégi, ljubi otrozi!
kakor vse druge stvarí, so zhloveku v' po-
boljšhanje. Zhe tedaj postavim tozha bije,
vprashaj se: „Kaj naj poboljšham nad sabo?”
— Pa ref poboljšhaj. Nikolj ne bo ta napzha-
na. „Shé le boshjo misel bosh sponil takó.

Zaharija: „K' meni se spreoberníte,
pravi Gospod-Bog, in obernil tudi jes se
bom k' vam.” 1, 3.

Kako rad jih vender ima Bog, ktiri
v' njegovim strahu shivé! Kaj je zhloveku
ljubshi od ozhéfa? Nobeniga vuda ne varije
skerbnéj. Bog pa pravi: „Kdor se vaš per-
takne, mi seshe v' serklo ozhéfa.” 2, 8.

„Nè s' vojsko, nè po zhloveshki terd-
nosti, ampak po mojimu duhu, pravi Go-
spod-Bog, je ob zhasu file mogozha pomózh.”
4, 6.

Táshenje terplénzov in shalovavzov:
„Le resnizo ljubíte in mir, in vašhi pòstini
in shalovíti dnevi bodo dnevi veselja in
poskákve.” 8, 19.

Malahija: „Nimamo vsi eniga ozheta?
Naf ni en Bog vstvaril vsih? Sakaj tedaj
eden drugiga sanizhujemo in pa golfámo, in
lómimo saveso sprédnikov svojih.” 2, 10.

„Poverníte se k' meni, pravi Gospod-Bog,
in povernil jes se bom k' vam, in raslózhik
bote vidili med pravizhnim in hudobnim,
med tistim, ktiri Bogu flushi, in tistim, kti-
ri mu ne flushi.” 3, 18.

Ljubi otrozi! preroki so svoje lepe prí-

like od naráve ali natore jemali, ki jo imamo vedno pred ozhmí. Vša natora je táki navuk sa naf. Vse, kar vidimo, naf ogo-varja, vse lohka dobre misli in svéte obzhutleje v' naf obuduje. Le sami sebe vprašajte: „Ljuzh in svesde, jutrajni shar in nozh, vetrovi, megla in desh, hribi in gri-zbi na koga naf opomnijo? Kaki lep navuk nam niso sjutraj oblaki, in rosa po travi? golob in orel, ki se nad nami vósi? šádja novína in grosdje na terti? obšétuv in shé-tuv? tozhá in dim is istéj? štrupéna trava in rosha, od ktire rosa kaplá?“ Odgovor na vse te vprašanja, ktiriga si dajajte, val bo gotovo veselil in jvuzhil!

116. Israelfki polk v' fushnost pelán.

Vši she toľki prerofhki zhudesi, vši njih lepi opomíni niso vezh per Israelzih sdáli. Veliko hajdov se je spreobernalo. „Sarepfhka vdova, Náman, Sirez, Ninivlá-ne radi in veseli so boshjo besedo na - se vse-ki, in so va - nj verovali. Israelzi pa so le huji, in Bogu vedno nepokórnishi perhajali. Bog jim tedaj rezhe sadno, pa shibo nar hu-jo napovedati.

Po Isaiju, postavim, se je to sgodilo v' mili príliki — v' lepi pésmi od nograda:

„Naj pojem, je djál, pésem svojimu ljubku, pésem prijetno svojimu serzhku od njegoviga nograda. Moj ljubik je imel no-

grad v' tolsti gorízi. Salóshil ga je, potrebil kamnje is njega, nasadil ga s' terto preslahtno, postavil va - nj turn, in islékal tla - zhívnizo. Vupal je, dal bo grosdja, pa rodil je lisják. "

„Sdaj tedaj Jerusalezmzhane, in ví Judejzi! sodíte sami med mano in nogradam mojim. Kaj se je she storiti dalo per mojim nogradu, de bi storil ne bil? Sakaj je, ki sim si bil grosdja svest, lisják obródl?"

„Pa le tiho, povém vam, kaj me je misel s' nogradam storíti! Pobral mu bom plót, de se popase, poderel mu sid, de ga smandrájo. V' puslho naj bo; nè obrésovan ne bo, nè ogréban; ternje in robídje bo raslo po njemu; oblákam pa bom prepovedal nè kániti deshja na - nj. "

„Ta Gospodovograd pa je Israelova hisha — Judejzi so ta, ga toljko veselívsli, njegov sádes. Pozhakoval je lepiga djanja — pa bilo je trínoshtvo (sila in kriviza); pozhakoval je pravize — pa krik je bil (stískanzov). " 5, 1.

Jeremija je prihodno shibo po vsih vutih Judeizam napovedal :

„Tri in dvajset zelih lét je, tako pravi vsimu polku, kar pred dnevam vstajam, in vam vedno Gospodovo besedo in svestó osnaujem, in vse si persadévam — pa ne marate. "

„Tóljakajni prerokov, svojih flushabnikov, vam je she Gospod - Bog poslal; poshílal vam jih je, pa niste jih poslušali, nè jih marali poslušati. "

„On sam vam je sporozhoval: Verníte se od svojiga hudiga pota, od svojih hudobnih naklepov nehajte, in ostánik bote imeli vedno v' desheli, ktiro je Gospod - Bog dal vam in vašim ozhakam. Pa tudi meni, pravi Gospod - Bog, niste pokorni.”

„Torej, tako pravi Gospod - Bog, ker vam ni mar sa mojo besedo, le molzhite, vse toljke narode od séverja, in mojiga flushabnika Nabuhodónosarja, Babilonfkiga kralja, grem in vam poshlem, perpelal jih bom nad to deshelo in nad njé prebivavze, in nad vse mejézhe narode. Pogubil jih, oponafhati in saframovati jih bom dal, rasoral in do zhistiga jih bom rasnesel. Vsfaki vesel gláfik bom pobral smed njih, potíhnilo bo pétje shénina in nevéste, vsi mljini bodo vmóknili, vsa ljuzh bo pogásnila, pufha bo deshela, prebivalfhe bo grose in strahú. „Sedemdeset lét bodo Babilonfkiga kralja sushni vsi ti rasródi.” 25. 3.

„Enake shibe so bile prebivavzam Israelfkiga kraljestva osnánene. Pa vse sa stonj.

Boshja sodba je tedaj ropíla. „Salmanafar, Afirski kralj, torej je prishel s' strafhno vojsko, in vshugavshi „Samarijo, njih velko mesto, je is Israelfkiga vse prebivavze v' sushnost gnal na Afirsko. Nabuhodonosar, Babilonfki kralj, je prishel s' svo vojsko, je vshugal „Jerusalem, velko mesto na Judovskim, Judovfkiga kraljestva kralja in prebivavze shéne vjéte v' Babilon, rekel je mestno osidje podreti, in vse mesto

poshgati. Kraljev dvor, hiške po vſim meſtu, zlo boſhja veſha je pogorela.

Tako ſtraſhno tepe Bog tudi ze le na-
rode, nè le poſamesnih ljudi, zhe mu niſo
pokorni!

ASIRSKA ŠUSHNOST.

117. Dobrodélnost ſtariga Tobija.

Med Israelzi, ki ſo bili na Afirsko gná-
ni, je pa le-moſh bil, veſ bogabojézh in
pravizhen. Tobija mu je bilo imé. S' sheno
in ſinam, ki ga je ediniga imel, ſo ga v' Ni-
nive pergnali, v' vélko Afirsko meſto. Pa
tudi v' ptuji deſheli je bil Tobija Bogu ſveſt,
in je derſhal vſe njegove ſapovdi. Ker ſe
je Bogá le takó derſhal, mu je Bog per
,Salmanafarju, Afirſkim kralju, miłoſt dal.
Kralj mu je dopuſtil hoditi proſtimu po vſi
deſheli. Tobija je hodil, in daja ſdrave na-
vuke vjémzam. Vſaki dan obhódi ſvojo ro-
dovíno, táſhi jih, in jim podeluje, koljkor
premore.

Obdaroval ga je enkrat kralj s' deſetimi
talenti ſrebra. Tobija gre v' Rageſhko me-
ſto s' njimi, ſtorít dobro vjémzam tudi ondi.
Naſhel je med vjémzi ſvoje rodovíne neko-
ga, Gabaela po iménu, bogabojézhiga, pa
vbosiga moſha. Bres obréſti mu je poſodil
veſ ta dnar, le piſmo ſi dati rezhe.

Veliko zhasa potlej je kralj, Salmanasar vmerel. „Senaherib, njegov sin, je nastopil kraloyat. Veliko terfhi od svojiga ozhe-
ta je bil Israelzam, Zhertil po kazhje jih je vse. Sdaj she le se njih réva perzhné. Vezhi dél se jih nima s' grishlejam kruha ogreshiti, nè poshteniga oblazhila djati na-se. Zlo pomoriti jih je rekel veliko, in njih trupla is mesta zhes sid pometati, de so jih ropne tize svedle in divja svér. Pa Tobija se ne da s' tem ovréti v' dobrih delih. „She le perganja ga dobro delati ta gerda nevmilnost. „Shivel lazhne, oblazhil nage, in pokopaval je mertve in pobíte.

Kralj to svédshi mu je vse premoshenje pobral, in ga rezhe vmoriti. Tobija je pobegnil, vbog in vsiga isbósen, in s' sheno in finam se per dobrih ljudeh perkriva; sakaj veliko ljudi ga je ljubilo, in veselilo jih je mu, ljubimu in dobrimu moshu, fkasovati nasprotno ljubesen in dobroto.

Vezhi dél je taka: Kakorshini smo mí do ljudi, taki so oni do nas.

Pet in shtirdeset dní potlej — strashna pergodba! — so kralja njegovi lastni sinovi vmorili. Tobija je spet domú prishel, in vse svoje premoshenje prejel.

Kmalo potlej je bil prasník Bogú. Ga obhajaj napravijo bólj kosilo per Tobiju. Rekel je sinu: „Idi, idi, in povabi nektire nashih bratov, vjétih Israelzov, pa brumne in bogabojézhe, de s' nami sajmejo.“ „Sia gre, kadar pa pride, pové, de vbit Israeliz na úlzah leshi. Ko bi mignil, plane Tobij-

ja is stola, puští kofilo, tesť gre po tru-
plo, ga pernese in skrije, de ga bo pokòpal
po sonzhnim sahódu. Shaloften in trepézh
sede potlej h' kofilu. „Sofédje pa so ga kre-
gali rekózh: „,Shè le uni dan te je kralj sa
to hotel vmoriti. Komej si smerti odsťhel,
in spet pokopujesť merlízhe!” Ali Tobija
se je Boga bol kakor kralja bal. Vun in
vun je skrivaj po trupla shínal pobítih, jih
nosil domú, skrival, po nozhi pa sagraébal.

Ljubi otrozi! kaki lep isgled dobrótlivo-
vosti nam je Tobija! Do vbosih ima vse, kar
le premóre. Vse obhódi ob fili, de poma-
ga povsot. Vsaki ljubi dan táshi, daja, po-
maga, in zhe mu je dan prekratek, she nozh
pervsame. Kar se more dobriga na dusťhi in
teléfu ismisliti, vse storí. Lazhne je shivel,
nage oblazhil, shaloftne tashil, boshje po-
sablívze svaril. Kadar ne more vsm dobri-
ga storiti, jim dobro dela sej tistim, ktiri
ga blishej sadévajo — s' ktirimi si je v' ròdu,
in tistim, ki so vrédni memo drujih — bo-
gabojezhim in pravizhnim ljudém. Tudi zlo
merlízhe obséga njegova dobrotlivost — ska-
suje jim she posledno zhasť. Nizh ga ne
ovré dobro delati, nè prijatlov svarjenje,
nè sovrashnikov shuganje, nè smertina ne-
varnost she taka. Kdo ne bo ljubil taziga
mosha? kdo si nè voshil biti mu enak?

118. Tobijova poterpeshlívost v' nadlógi.

En dan Tobija merlizhe pokopvávshi pride ves truden domù. Pod sténo je légel, in saspí. Gòrek lastovjek is lastoviga gnésda mu je v' ozhi perletel, kar oflepí.

Bog mu je to nadlogo dal, de imamo perhodni saródi isgled poterpeshlívosti nad njim. Sakaj is mladiga resnizhno Boga zhaštívshi in njegove sapovdi dershavshi se Tobija tudi sdaj ne tóshi nad Bogam, de mu je flepoto dopustil. „Stanoviten je bil v' boshjim strahu, in pa she hvalil Bogú sa to terplenje se je vse svoje dní.

Shlahta in prijatli so se njegovi bogabojezhnosti posmehovali, in djali sdaj: „Kaj imash sdaj od tega, de si toljko vbógajme sdajal, in toljko merlízhov pokopal?“ Tobija jih je svaril, in pravi jim: „Nikar takó! svetníshki otrozi — otrozi Abrahama, Isaka in Jakoba smo — shivljenje drugo nas she zhaka, ktiriga Bog tistim daja, ki mu svesti ostanejo.“

Ana, Tobijova shena, ga je o préji shivela, in pridno delala ves dan. Enkrat je savolo posebniga prida po verhu prédshine she koslízha dobila, pernese ga. „Slepi Tobija ga slíshi meketáti. Vedel je, de perprésti toljko ni mogla. Rezhe tedaj: „Pa né, ko bi bil vkraden? Nasaj mu ga dajte, zhigar je. Sakaj tatvíne ne smemo jesti, zlo

dotakniti se je nè." Te besede so Ano grosno sbòdle, smirjala ga, in veliko mu jih je ozhitala.

Tobija je poterpel molzhé to reglánje. „Solse so se mu vderle, sdihoval je, in molil: „Gospod - Bog! pravizhen si, je djál, in pravizhne so vse tvoje sodbe. Vse tvoje pota so milost, svestoba in praviza. Bodi mi milostiv, Gospod! ne tèpi me po mojih grehah, ne pomni mi mojih sanikernost. Nè dershavshe tvojih sapóved si nas sovrashnikam isdal, de nas ropajo, jézhijo in moré. Oponáshani in sasmehváni smo od vsih narodov, ki si nas med-nje rasvel. Take strashne so tvoje sodbe, o Gospod! ker nismo po tvojih sapovdih ravnali, nè delali prav prizho tebe. Oh, Gospod! všmili se me vender, in zhe je tvoja volja, lózhi v' miru mojo dusho. Pazh boljschi je sa-me vmreti, kakor she shiveti."

V' frezhi je Tobija dobrótlivosti isgled, v' terplenju isgled poterpeshlivoſti. K' Bogu se obrazha med terplenjam; tudi terplenje mu je boshja dobrota, voljn in hvalessen ga prevsame is boshje roke. V' boljschi prihodno shivlenje je obrazhal ozhí, in s' nebesmi se tashil, ki nas Bog s' terplenjam na-nje perpravla. V' lastno serze pogledoval, sprashoval je sam sebe, in se študiti vuzhil she bol greh, s' ktirim tako rekózh sílimo Boga, de naj nas s' terplenjam. Okolj, v' terplénzih je imel ozhí, in ker terplenje is lastne skushnje posná, je she le toljkaj všmilenschi do njih, Boga prosi,

de bi prelóshil to teljko nadlogo. Molzhézh sadnizh je terpel; oponáshhan ni oponashal; Bogú toshi svoje terplenje drugimu nikomur, in po boshji volji le se ga snebiti sheljí.

Ljubi otrozi! „Shè vaf ni drujiga ko vefelje — malo she posnate terplenje in britkóft. Pa tudi vaf se ne bodo zhafi terplenja ogníli. Oh! sdaj otrozi she zhaftíte refnizhno Boga, in ftoríte po Tobijovo njegovo sveto voljo, in krotki po Tobijovo bote enkrat na ftaróft, in ravno tako voljni in vdáni ob terplénju.

Bog je Tobijovo molituv vflifhal, de sam ni nè miflil, nè shèlel takó. Pomagat mu je angela Rafaela poslál.

119. Tobijovi navuki sa finú.

Tobija fi je bil vef fvelt, de je njegova molitva vflifhana, in de bo vmerel. „Svojiga finú tedaj poklizal, in rekel mu je:

„Sín! poslufhaj befede is uft svojiga ozheta, in v'dno svojiga ferza jih s' koreníno posádi.”

„Pokopaj moje truplo, kadar lózhi Bog mojo dúsho.”

„Dokler shivífh, fposhtuj svojo mater, in pómni, kaj vse fo savolo tebe preftali. Kadar ti pa vmerjejo, jih sraven mene pokopli.”

„Boga imej v'ferzi vse svoje shivlenje, vari se pervoljiti v'kak greh, ali kaj ftoriti, kar bi bilo zhes boshje sapovdi.”

„Vbogajme dajaj od premoshenja ! in ne obrazhaj od vbósih ozhi, tudi Bog ne bo ozhi od tebe obrnil.“

„Pomósi vsakimu, koljkor vterpísh. Zhe imash veliko, daj veliko; zhe imash malo, daj tudi koljkor malo is dobriga serza. Tako si veliko saloshísh na zhas ob fili.“

„Kdor je svojimu blishnimu milostiv, se smé s' velíko svéstjo na Boga, njega Narvishiga, sanashati, in vupati, de bo milostiv tudi on njemu.“

„Vari se vse vse nezhistosti, moj fin ! in fkerbi, de si ne bosh imel nikolj nizh napzhniga ozhitati v' ti rézhi.“

„Ne daj prostora napuhu né v' svojimu serzu, né v' svojih besedah; sazhétik je on vsiga pogublenja.“

„Prezej mu plazhaj, kdor ti kaj dela; nikolj ne perdershuj saflushka najémniku.“

„Kar nozhesh, de bi se tebi storílo, tudi ti nikomur ne stóri.“

„Svoj kruh délji s' lazhnimi in potrebnimi, in oblázhi nágze s' svojimi oblazhilmí.“

„Pametniga mosha vprashaj vedno sa svet.“

„Hvali vsaki zhas Boga, in pròsi ga, de naj véde tvoje délo in nedélo, vse svoje fklepe na-nj operaj.“

„Nizh ne maraj, moj fin ! vboshno szer shivimò, pa veliko dobriga bomo vender le imeli, zhe se Boga bojimò, greha varjemo, in pa prav storimò.“

Mladi Tobija je ves gínen rekel ozhetu : „Ozhe ! vse bom storil, kar ste

mi rekli. " In svesto je dershal, kar je obljubil.

Ljubi otrozi! skleníte tudi ví letó — pómnite te lepe navuke, in kakor mládi Tobija, v' djanju jih spolníte.

120. Mladi Tobija gré is doma.

„Stari Tobija je she svojimu sinu djal: „Moj sin! tudi povedati ti morem, de sim Gabaelu v' Ragesu na Madjanskim, ko si bil she majhin otrok, deset talentov srebra bil posodil. Dolshno písmo imam. Ko mu ga pokashesh, ti bo dal gredózh dnarje. Idi tedaj, pa pojishi si svestiga mosha, ktiri sa plazhilo s' teboj gré, de dnarje pernefessh, dokler she shivím.”

Mladi Tobija je shel jískat taziga mosha, kar sagleda vfiga lepiga mladenzha prepašaniga stati, kakor bi se spravlal kam dalje na pot. Angel Rafael je bil. Pa Tobija ni vedel tega; prijasno ga posdravi in mu rezhe: „Ljubi moj mladenizh! snash pot na Madjansko?” Odgovorí: „Dobro. V' Ragesu per Gabaelu našim bratu sim she doftikrat nozhíl.” Tobija rezhe: „Prosim, postój enmalo, de svojimu ozhetu to povém.” Gre, in je ozhetu povedal. Zhudijo se ozhe in pravijo: „Pròsi ga, de sej v' hisho stopi.” Mladenizh pride, posdravi starzhika, in mu rezhe: „Veliko veselja vam daj Bog!” Ozhe pravijo: „Hej! káko veselje zhem le

imeti? V'tèmi sedím lè, in s'he beliga dne-
va ne vidim." Mladenizh rezhe: „Le ve-
seli bodite. Pomagal skorej vam bode Bog." „Starzhik pravi: „Bi ne hotel mojiga fina
pelati h' Gabaelu v' Rages? Poshtèno ti bom
plazhal, kadar dojdešh nasaj." Mladenizh
odgovori: „Pelám ga, in perpelám." Tobija
rezhe: „Srezhno hodíta. Bog bodi s' va-
ma po poti, in njegov angel vaji sprémi."

Mladi Tobija je sdaj zulo napravil,
vsame od ozheta in matere slovo, in je
s' mladenzham odrinil. S' njim tezhe kushek
njegov.

Vite pa le, otrozi! kaki dober je ljubi
Bog. Ravno misli Tobija, de na semli ni
sa-nj nobeniga veselja vezh, Bog pa mu
zlo angela na pomozh poshle, desiravno
sam s'he nizh tega ne zhuti. Tako nam smi-
raj Bog, kadar smo shaloftni, s'he veselje
perpravla. Kadar smo si nar mánj svesti,
nam je velikrat nar blishej boshja pomozh.
Oh! kdo bi veroval v'njega dobriga Boga,
in pa s'he shaloften bil?

121. Vélka riba.

Pervi dan pride Tobija do réke Tigri-
da. Noge vmivat si je shel na vodo.

Na pa! velika grosna riba se poshène
is vode, in síne po njemu. Vstras'hi se To-
bija, in savpije, kar more: „Jomenej, Go-
spod! lotuje se me!" Angel rezhe: „Sa
plavúte jo sgrabi, in potégni is vode." To-

bija jo sgrabi in pervlêzhe. Pred nogami mu vtripa. Angel rezhe: „Istrébi jo. Pa, ferze, sholzh in jetra spravi. Sakaj sdravilo fo.” Tobija stori. Nekaj kosov je spekel, druge nasólil, de jo imata po poti.

Tako nam je marsikak nakljuzhlej, ktiri is perviga smert in konez obéta, lohka sadnizh sdrav in koristen, zhe nam pogúma in ferzhnosti ne smanjka.

Gresta dalej, in prideta h' nekimu mestu. Tobija pravi angelu: „Kej zheva nozhíti?” Angel rezhe: „Mosh je domá tukaj, Ragvel po iménu. V' ròdi ti je. Hzher ima, Sara ji je imé. Edíni otrok je, in naslédniza vsiga ozhetoviga premoshenja. Snubi jo per ozhetu, dal sa sheno ti jo bo.” Tobija rezhe: „Sim flishlal, de je bila porozhèna she s' sèdmimi moshmí, pa pomerli fo vsi. Pa she pravijo: „Hudi duh jih je vmoril. Bojim se, tudi meni bi se taka sgodila. Sa svoje stariše mi je. Njih edíni sin sim. Na njih starost bi jih s' shaloftjo spravil pod semlo.”

Ta ljubesniva skerb otrozhja sa stariše — kako je lepa? De bi jo sej vsi otrozi imeli! Koljko nevarnost, pregréshkov in nespremislíkov bi jih lohka obvarvala!

Angel rezhe: „Poslufhaj, povedal ti bom, do ktirih ima oblast hudi duh. Do takih jo ima, ktiri Boga is svojiga serza sapi-rajo, in po svojih sheljah ravnajo, kakor shivina, konji in mesgi. Do takih ima hudi duh oblast.”

Is tega spet vidimo, de se nam, prav

rezhi, drugiga ni bati, kakor greha. Veliko huj je od hudízhov. Sakaj le greh jih je islepih angelov v'take gerde poshásti spreménit. Ino le greha se várimo in Boga dershámo, tudi peklénski duhovi nam ne bodo, níz mogli.

122. Tobijova osheníuv.

Tobija in angel tedaj h' Ragvelu savijeta. Vesel ju je Ragvel sprejel. Premishloval Tobijata, in rekel je Ani, svoji sheni: „Le poglej, kako je ta mladenizh náshimu strizu podoben!“ Po tem jima rezhe: „Od kod prideta, ljuba moja mladenzha in brata?“ Odgovorità: „Od vjémzov v' Nini-vah!“ Rezhe: „Morebít posnata mojiga striza Tobija?“ Odgovorità: „Posnava ga dobro.“ Ko je Ragvel le toljko lepiga od njega perpovedval, rezhe angel: „Ta mladenizh le je Tobijov fin, ki od njega govoritè.“ Ragvel se je Tobija okljenil, jokal od veselja, ga kushnil, in rezhe ves fólšen: „Preljubi moj fin! hodi mi posdravlén!“ „Sin si dobriga, in pa dobriga dobriga ozhetá!“ Tudi Ana njegova shena, in Sara njegova hzhi ste od veselja jokale.

Ljubi otrozi! Kdo ne vidi tukej, kakshino veselje imajo eden nad drugim dobri ljudjé! Kdo si ne vóshi tudi biti smed njih!

„She veliko so se pogovarjali. Ragvel rezhe ovna saklati, in gosti napraviti. Potlej ju prosi sa miso iti. Tobija pa rezhe:

„Danši ne jém in ne pijem, dokler mi prošnje ne dovoljite, in pa ‚Sare svoje hžherí v’ sakon ne obljubite.“ Ragvel se vstrašhi; sakaj vedel je, kakšhina se je sedmirim moshém sgodila, in bal se je, de bi tudi s’ tem taka ne bila. Angel pa rezhe: „Ne bójte se mu je dati. On se Boga bojí. Njemu je odlózhena od Boga. Torej je tudi nihzher drugi ni mogel imeti.“ Ragvel rezhe: „Jes ne sumim, de je vflíshal Bog moje sklézhe solse in mojo molítuv. Pa she ravno sa to mènde vaji je Bog k’ meni pernesel. Ne misli nizh vezh, dam ti jo.“ Prijel je hzhérino desnizo in jo dene v’ Tobijovo desnizo, rekózh: „Bog Abrahamov, Isakov in Jakobov bodi nad vama! On vaji saròzhi in spolni svoj shegen nad vama.“

Posno po nozhi pa, kadar so petelíni she peti sazhenali, gre vender le Ragvel, in je hlapze isklizal, in shel s’ njimi jamo kopat. Misli je, vse lohka, de se mu je ravno taka permerila, kakor se je bila unim poprejshnim. Kadar je grob iskopán, je rekel svoji sheni: „Rezi dekli iti gledat, zhe ni mertev, de ga pred dnevam sagrénemo (in se njegova smert ne rasglási“). Dekla se perveseli: „Sdrava in vesela sta oba.“ Ragvel je hlapzam rekel grob prezej safuti — on pa in njegova shena sashe-nèta Bogu hvalo, rekózh: „Gospod! Israelski Bog! hvaliva te, de se sgodilo ni, kar sva se bala. Milost si nam skasal, in pregnal si nas salesovávshiga sovrashnika. Vsmilil si se teh dveh edínih otrók. Sdaj tedaj, Gospod! vedno te bol zhaštiti jima daj, in ti

nikolj ne hvale prejšnjati. Vsi narodi naj po tem sposnajo, de ti si Gospod po vesólnimu svetu."

Ljubi otrozi! koliko je le moglo veselje biti teh dobrih ljudi po takih britkóstih! Gotova rešnica je tedaj — Bogú naš ni terpinzhiti ljubó. Po hudim vreménu nam on spet s' milim s'ouzhikam peršija. Pa joku in jihenju naš spet s' veseljam ospè. Poskuša, kdor v' boshjim strahu shiví, ga on le, potlej pa vénzha.

Bila je pa, koljkorshino veselje, ravno toljka tih ljudi tudi hvaleshnošt proti Bogu. Hudi ljudje v' frezhi Boga posabijo, in veselje jih dela she huji. Dobrim ljudém je vsako veselje nov porok boshje ljubesnivošti, in nov pergánjik ga s' dobrim djanjam povishovati.

123. Tobija gre domú.

Ragvel je svoji sheni rekel shenitnino napraviti. Dve debeli kravi je rekel saklati in shtiri ovne. Vse svoje soséde in prijatle je na shenitnino povabil. V' Tobija pa tishí sej shtirnajst dní ostati she per njemu. Tobija tedaj, ker ni hotel s' predolgo pomudo shalošti svojim štarisham delati, proši angela, de bi mu on shel do Gabaela po dnarje, in de naj Gabaela na shenitnino povabi. Angel mu štorí. Tobija je ravno per jedi, kar prideta Gabael in angel. Tobija puhne is sa - mise, in posdravita in kushneta se, in

jokal je Gabael, in Boga hvalil, rekózh: „Israelski Bog te oblagodári!, Sin si dobriga dobrišga ozheta, pravizhniga, bogabojézhiga mosha, ktiri storí veliko dobriga vbogim. Oblagodárjena bodi tudi tvoja shena — in doshiveti vama daj Bog otroke in nuke. Oblagodárjeni naj bodo vajini starišhi in mlajšhi po Israelskimu Bogu, ktiri gospodári in kraluje na vekomaj.” Vsi prizhijózhhi so rekli: „Amen, sgòdi se!” Potlej imajo shenitníno, in vefeli v' boshjimu strahu so.

Boshji strah tedaj ni, kakor nektiri mislijo, kifla merda in shaloft. S' prelepim in shivim veseljam navdaja. Vsfake druge veselja oshivla, polépsfha, in jih povsdigne. Zhiste in nedolshne nam ohrani nafhe veselja, in obvari je, de v' nesméro in rasbóto ne sdivjájó. Per vsaki rézhhi ima strah boshji svoj prid. Bogabojézhhi ljudjé so pod sonzam nar frézhnifhi ljudjé. Kdo ne vidi tega per danafhnim omísju tih bogabojézhhih ljudí, ki so tako uno poshténi, dobri, perferzhni, prijasni, eden do drugiga tako ljubesnívi — tako blági v' Bógu!

Ko je shtirnajst dní presfhlo, rezhe Ragvel Tobiju: „Ostani she per naf kak zhaš. Posla bom dal do tvojiga ozheta, in jim sporozhil, de se ti dobro godí.” Tobija rezhe: „Jes vém, moj ozhe in moja mati she sdaj dnéve in ure shtejeta, in slo jih fkerbím.” Ragvel ga je she veliko molédoval. Pa Tobijova ljubesen je bila toljka do starifhov, de se ne da pregovoriti. Ragvel mu isrozhí tedaj, Saro, in po verhu mu da

polovízo svojiga premoshenja, to je, hlapzov dekel, velbljudov, krav in druge shivine, pa tudi dnarjov veliko, in ga je odpravil sdraviga in veseliga, rekózh: „Sveti boshji angel te péli in perpéli sdraviga in veseliga domu, in Bog ti daj najti sdrave starishe in vesele, meni pa, préden vmerjem, she vidi-ti vajine otroke.” Ozhe in mati she sdaj svojo hzher objameta, kushneta, in opominjata jo, de naj déshzhika in babizo sposhtuje, ljubi svojiga mosha, de naj der-shíno in vse prav gospodínji, in pa bres madesha bo per vsm. „Sara — desiravno od joka morebit ni mogla povedati — je vse to storiti terdno sklenila. In tako so odrinili.

Vite, ljubi otrozi! Dobri starishe opominjajo svoje otroke le k' dobrimu. Lepo boshje obrazhilo je tudi to. Otrozi se she ne morejo shiveti sami. „Starishe tedaj jim je dal Bog. Oh, ljubi otrozi! Pregreshno bi bilo, zhe bi se vam sitno sdalo starishov opominvanje. „Shè le Boga raji hvalíte, de vam je táke dobre dal, in po Tobijovo in „Sarino spolníte s' veseljam njih lepe navuke. Le tako bote po Tobijovo in „Sarino tudi ví enkrat dobri in frezhni ljudjé.

124. Tobija pride domu.

Ker se je bil vender le nekoliko dalej s' shenítujo sin samudil, je stariga Tobija sazhelo skerbeti domá. Rekel je Ani: „Sakaj, mislish, ni najiniga sinú tako dolgo?

Kaj bi ga kolj mudilo? Morebít je Gabael vmerel, in nihzher mu nozhe dati dnarjov?" Slo shaloftna bila, in oba ozhe in mati sta jokala, ker ga o pravim zhasu ni. Mati she zlo neprenéhama joka, in se ne da potolashiti. Le smiraj je gnala: „Oh, moj fin! oh, moj fin! Pokaj sva te poshilala is doma v' ptujo deshelo? Oh, tebe jigrázho najinih ozhi, tebe najine starosti podpúrno, tebe veselje najiniga shivlenja, najine rodovíne vse vupanje! Joj, bogata sadofti bi bila, de bi le tebe po svetu poslala ne bila!" Tobija jo tolashi, in ji rezhe: „Bodi sej tiho, in ne shaluj tako! Gotovo se mu dobro godí. Mosh je dofti svest in poshten, ki sva mu ga dala." Pa ni je bilo vtolashiti. Vsaki ljubi dan, léta in gléda okolj, po vsih potihjo je, koder bi bil vtegnil priti, de bi ga vglédala od delezh. Ob potu séda na rob hriba dan na dan, ki se je vidilo delezh okrog, in perzhakuje ga. Enkrat ga vgléda od delezh. Per ti prizhi ga sposna. Ko bi trenil je domu stekla, in k' moshu pervpije: „,Sín gré!"

Pred biti do starishov, sta bila angel in Tobija sprédej shla. Tobijova shena se je s' derishino in zhedami kasnéjsi pomikala sa njima.

Angel sdaj rezhe Tobiju: „V' hisho stopívshi móli narprej Gospoda, svojiga Boga, in ga sahvali. Potlej idi k' ozhetu, kushni jih, in s' ribinim sholzham, ki ga per sebi nosish, jim ozhi pomashi: tisto uro bodo ozhe pregledali, in te viditi imeli veliko veselje."

Pfizhik pa, ki sta ga bila seboj pelala, mej tim pertèzhe naprej, kakor bi hotel nju-ni prihod napovedati, s'repam je migal, in le toljko se perkupoval.

„Slepi ozhe je vstal, in hozhe naproti tezhi svojimu finu. Pa povsot sadeva s' nogami. Hlapzu je tedaj podal roko, de naj ga pelá, in je finu hitel naproti, in ga objame in kufhne. Tako so tudi mati storili, jok sasheneta oba od veselja. Boga hvalijo vsi sdaj in ga molijo. Potlej sedejo. Mladi Tobija je sdaj po ribini sholzih segel, in ozhetu pomashe ozhi. Mréna, kakor bela jajzhina mréniza, se je odlijupila od ozhi. „Sin jo prime, in is ozhi posname. Per ti prizhi so ozhe pregledali. Vse Boga hvali. „Stari Tobija pa je veselje sagnal: „Oh, Gospod, Israelfski Bog! zhaft tebi in hvala! Tepel si me, pa spet me osdravil! Le poglejte, spet vidim Tobija, svojiga fina!”

Tako je bila hvala Bogú njegova prva beseda. Vfako veselje mu je dar is boshje roke. Smiraj polno Bogá je njegovo serze! Vse v' vsem mu je bil Bog.

„Sedem dní potlej dojde srezhno tudi „Sara, mladiga Tobija shena, s' hlapzmi, deklami, velbljudami in shivino. Pernešla tudi svojo dnárino doto je, in pa duarje, ki so jih od Gabaela dobili.

Vse dobrote, ki mu jih je Bog po mladenzhu ga spremivshimu skasal, sdaj Tobija starisham pové. Tudi priyatli Tobijovi hodi-jo, in so mu srezho vofhili. Gostí so bile, in vse je veselo.

In tukej, ljubi otrozi! premislimo jo nekoliko vso to pergodbo.

Boshje previdnosti lep isgled nam da pred ozhí ta pergodba. Tudi tukej je Bog mnoge rezhí, velike in male, vesele in shaloftne sténil, de storí Tobijata, in njegóvze dobre in frezhne. Odgón toljziga naróda in pa sushnost — lastovo gnesdo na svíslíh, mogozhen kralj s' toljkim daram — in pa koslízhék — glejte, vaditi se v' kreposti in zhednosti je moglo perloshnost biti Tobiju vse to, vse se je moglo vjéti, de je nanéšlo Tobijovo frezho. Kako zhudno, modro in dobrotlivo vé Bog obrazhati zhloveshke rezhí! In ravno tako jih tudi nashe obrazha she smiraj. Vse naklánja svòjzam na dobro. Bodi majhino ali velíko, nizh se ne sgodí po kákí vání. Vse obrazha on. Nobena frezhna naméra nozhe le povešeliti. Nobeno terplenje nas ne pride le bòlet. Vse, vse zika kam drugam — pobolshati nas hozhe, in pa svelizhati. Oh, naj bi svoje lastno shivljenje premishlovali, koliko sledov tudi nad seboj bi dobili boshje previdnosti! Kako lepo in zhisto bi nam boshja previdnost in ljubesnivost sasjala is lastniga nashiga shivljenja!

Pa, de bomo dobri in frezhni, nas tudi boshje naklómbe prav obrazhati Tobijove sgodbe lepo podvuzhé. Per vsíh okolíshinah svojiga shivljenja je Tobija dobriga delal, koljkor je mogel. Vsmileno je obernil kraljov dar. Toljko se je ponashal sa vjete Israelze, in tako nevtrudeno je merlizhe pokopoval, de ga na pol omedlévzhniga sa-

spániz pod sténo posilj. Per gòli misli, kòsle bi vkrádeno biti vtegnilo, je she stud nad tatvíno pokasal. Vef v' boshjo voljo vdán je bil ob svoji slepoti in shaloſti, vef poln savupanja je lózhen biti molil, in vef shiv vére je smerti sashelène zhakal. Le ne-koljko tega naj bi bil opustil, ne bilo bi is njega taziga krepóſtniga mosha, in ne bilo bi se mu isfhlo vse tako veseló. Tako pa so mu njegova dobrodelnóſt, poterpeshlívóſt, njegovo vdanje v' boshjo voljo, in savupanje v' Boga toľjko dobriga dale. Ravno tako moremo tudi mí prilike, ki nam jih vaditi naſ v' dobrim Bog vsaki dan ponuja, zhe hozhemo de nam jih bo prid, prav vse obrazhati. „Séme bo, ki ob svojim zhasu prelepi sad rodí, tudi sa naſ po tem takim vsaka dobrota, ki jo vbogimu skashemo; bo vsako terplenje, ki ga poterpeshlivo prenesemo, in vsaka misel v' Bogá. Tistim, ki Boga ljubijo, in torej njegovo voljo storé, se vse na prid iside. Boljšha in svelizhuje jih.

Ljubi otrozi! Doletí naj nam, kar kolj hozhe, všelej imejmo terdno véro: „Bog obrazha takó.“ Terplenje nam bo lajšhala, veselje pa dvakrat toľjko delala. Per vsaki perloshnosti storiti kaj dobriga, si mislimo: „Bog hozhe, de sdaj to storimò!“ Serze nam bo to h' dobrimu dajalo. Vsaki zhas shivlenja prav delajmo, in sanesti se potlej smemo, de jo bo tudi Bog s' nam prav obernil.

125. Angel se da sposnati.

„Stari Tobija poklizhe sinú k' sebi, in mu rezhe: „Kaj hozhemo dati temu svetimu moshu, ki te je vòdil?“ „Sin odgovori: „Pazh ref, ozhe! kako ga zhemo po vrédnosti plazhati? Kaj mu dati po méri njegovih dobrot? Sdraviga pelal in perpelal me je. Po dnarje je on shel h' Gabaclu. Sheno mi je naklònil. Od njé hudiga duha je odgual, in storil njenim starisham neismérno veselje. Ko me je riba hotla poshreti, mi je shivljenje otel. Vam je k' pogledu pomogel. Obsul nas je s' vsimi mnogimi dobrotami, in neisrezhenó veliko dobriga nam storil. Kakó mu vse to po saflushenju verníci? Prosim, ozhe! napraviti ga skúsite, de naj se vredniga storí polovizo vseti vsiga, kar sva pernešla!“ Ozhe in sin sta ga na stran poklizala, in premoshenje spolóvniti mu ponujata, ter profita né sanizhovati te bitve darú.

Oh, kaki lepi isgled pohlevne, shive, ferzhne hvaleshnosti! —

Angel jima rezhe: „Boga v' nebesih hvalite, in dajajte mu hvalo pred vsimi ljudmí! On je to teljko milost skasal nad vami. „Skrivnosti kaziga kralja tí naj se molzhé — boshje delo pa bodi rasglasováno, in Bogú hvala sa - nj dájana. Boljschi je moliti, postiti se in vbogajme dajati, kakor she toljko slata na kup spravlati. Boshji darovi, ki se vbógim podelujejo, od pogubljenja ot-

mejo, sbrifujejo greh, in dosezhi dajo milost in vezhno shivljenje. Kdor pa greh in krivizo dela, je sam svoje dušhe sovrashnik. Torej rasodel skrivnost vama bom, in je nè vezh perkrival. Kadar si s' s'olsnimi ozhmí molil, kofilo popushal, na domu po dnevi merlizhe fkrival, in pokopoval po nozhi — nosil sim jes tistikrat pred Gospod-Boga tvojo molituv. In ker si Bogu bil prijeten, je mogla skufhnjava nad-te priti, de si se pokasal. Sdaj pa me je Bog poslal osdravit te, in fináhi tvoji hudiga duha odpraviti. Rafael namrezh sim jes — angelov tistih, ki pred Bogam stojimò!”

Vstrashila, to slifhat, šta se, trepetala, in na obras od straha šta pred-nj popadala.

Angel jima rezhe: „Mir vama! ne bojata se! Bog je hotel, de sim tako dolgo bil per vas. Njega hvalíte! Njemu pójte hvalo! Sdí s'zer se vam, de s' vami jem in pijem. Pa moja jed in pijazha je nevidna, ne more je noben zhlovek viditi. — Pa zhas mi je, de se k' Njemu povernem; ki me je poslal. Ví pa Boga hvalíte, in rasglasujte vse te njegove zhuda.”

To isrekshi je sginil spred nujnih ozhi, in vezh ga ne vidita. Ona pa na obras padeta, in Boga hvalijózh mólita tri ure de se ne ganeta. Potlej pa šta povsot toljke zhudeshe boshje rasglasila.

Tako gínila jih je angelova perkasen. V' serze tudi mí si jo vtísnilimo.

Ta sveti angel boshji v' postavi lepiga

mladenzha, prijasna podoba vašhiga angela varha je, moji ljubi otrozi! Kakor mladiga Tobija ozhitno ta angel, tako tudi vašhi angeli varhi po nevidama vaš spremlujejo, varjejo, in v' s'kerbi ste jim. Ne sgubé vaš nigdar is ozhí, spofhtujte jih, ljubi otrozi! in nikolj nizh hudiga ne storíte njim pred ozhmí.

Pa tudi angel je vam isgled. „Sama prijasnost, dobrota, in svetost ga je. Táshiti, pomagati, rasveselovati — Boga povelizhovati — to je on delal. Ljudém k' pridu več boshji flushabnik je on bil. Tudi ví, ljubi otrozi! ste enaki lohka svetim angelam. Tudi ví namrezh bodite po angelsko prijasni, ljubesnivi in nedolshni. Kadar vam storiti dobro teshko perhaja, mislite si: „Kako bi le angel v' takimu ravnal? Kako samaknen, postavim, bi pred Boga pokleknil? kako ljubesnivo ptujzu pot kasal? kako bolníku jed prijasno podajal?“ Vse she táko vam bo loshej po tem. Zhe vaš misel kaj hudiga pozheti obide, mislite si: „Bi to tudi kak angel storil? Bi bil tudi on takó togóten, samerliv in nevofhliv? Bi bil tudi on takih nespodobnih besedí? Bi imel tudi on veselje nad nesramnimi rezhmí?“ Kmalo vam bo veselje preshlo do hudiga. Sakaj lepszhiga in vesélshiga sáj ni, kakor svetim angelam enak biti — voljo boshjo spolnovati na semli, kakor jo angelzi v'nebesih!

126. „Smert stariga in mladiga Tobija.

Boga škasavšhiga mu toljko dobrotnih
in milostvih zhudov je Tobija s'lepo pesem-
jo hvalil, rekózh :

„ Velik, Gospod! si, vekomaj velik,
Od veka do veka veliko je tvoje kral-
jestvo!

Tepesh in sdravišh,
Pelash ga v' jamo, ino perpelash ga is
njé,

Nihzher ne odide tvoji roki.

Hvalíte Gospoda Israelski otrozi,

„Slavíte ga vprizho naródo!

Rastrofil med narode ga ne posnajózhe
vas je,

De zhuda osnanujte njegove,

De jim Boga povejte, vfigamogozhniga
njega,

De svunaj njega ni drujiga nobeniga.

Tepel sa nashe pregrehe naf je,

Pa reshil po svoji milosti naf bo.

Torej, sposnajte, kaj vse storil nam je!

Hvalíte ga v' strahu in trepétu!

Zhaštíte ga, s' djanjam, vezhniga kralja!

Jes sej, slávit ga hozhem v' svoji lè jet-
nishki desheli,

Njega, nad ljudstvam pregreshnim ki se tolj-
ziga kashe nad nami!

Oh, greshniki! spreoberníte se k' njemu,

Pravízo ravnajte pred njim,

Verjemíte, milost fkasal vam bo!

Jes sej, in moja dušha veselíti se hozhe-
va v' Bógu.

Ví, njegovi isvóljenzi vsi — dajajte mu
hvalo!

Prasnujte veselje mu zelo shivljenje!

Védno hvalo mu pójte!"

„Tudi vas, ljubi otrozi! opominja bogabojézhi zhaštítlivi sivzhik, hvaliti Boga, nad njim veselje obhajati, in ga s' svetim shivlenjam zhaštiti! Kdo bi taziga svetiga mosha ne poslušhal, ktiri govórí is lastne fkušnje, ki nam tako dobro hozhe!

„She dve in shtirideset lét je shivel stari Tobija. Veselo vse to njegovo shivljenje je bilo, on pa smiraj vezhiga boshjiga straha. Pred smertjo poklizhe sinú Tobija in sedem svojih nukov k' svoji posteli, in jim je rekel: „Ninivshko mesto se h' konzu nagiba. Sakaj boshja beseda ne sajde. Nashi is Israelskiga odgnani bratje pa se bodo spet na Israelsko povernili. Spet polna ljudí bo našha deshela, ki je pufha sdaj. Boshja hisha, ki je poshgana, bo spet sidana. Kar se jih Boga bojí, pridejo va - njo nasaj. Torej, otrozi! poslušajte me, svojiga ozheta! Svešto flushíte Gospod - Bogu, in kar mu je vshezsh, storíti vse si persadeníte. „Svoje otroke vuzhíte prav ravnati, vbogajme dajati, Boga na misli imeti, in res in vedno ga is serza zhaštiti. Tudi to lè me vbogajce, moji ljubi otrozi! in ne ostajajte tukej, ampak mater k' meni v' grob spravshi prezej

se vsdignite, in pòjte stran is tega kraja, sakaj previdim: „Hudobija tega mesta bo mesto konzhalo.“ Po tem je mirn vgasnil v' svojimu sto in drugimu letu.

Mladi Tobija je na tanjko ozhetovo voljo spolnil. Kmalo po materni smerti je Ninive sapustil, in se h' Ragvelu in Ani, k' tastu in tashu s' vsimi svojzmi preselil. Sdrava in vesela per vsi starosti ju najde. Vse skerben jima je na starost stregel, in tudi jima satisfnil ozhí.

On sam je s'he devet in devedeset lét doshivel, in pohlevno in blago, kakor njegov rajnki ozhe, je vmerel. Njegovi mlajshi so vsi lepo in sveto shiveli, in Bogú in ljudém bili prijetni po vsi desheli.

BABILONŠKA ŠUSHNOST.

127. Mladenizh Daniel.

Israelzi, ktiri so bili v' sushnost v' Babilon gnani, so bili Judoviga rodú. Torej se jim je Judje reklo. Vmés vjétih. Judov pa so bili tudi mladenzhi kraljeve in knéshje kerví. Nar umétnishu, perljudnishu in lepshu smed njih je Babilonški kralj Nabuhodónosar k' svoji postreshbi odbrati rekel, in vse umétnosti in vuzhenósti jih navuzhiti. Jed jim je od svoje mise sposnal, in vina, kakorshniga je on pil.

Lohka, ljubi otrozi! si veselje mislite, ki so ga iméli fantje nad tim. Marfiktiri otrok tudi bi bil mislil na njih mestu: „Sdaj le bom prave grishleje vshival! sdaj si bom enkrat prav le pervóshil!“ Pa eden tih fantov, Daniel po imenu, je bil več drugih misel. Dobro ješti in piti se mu ni sdela zlo taka srezha. Tako mlad ki je bil, imel vendar nar vezhi veselje nad Bogam je. Bogú biti pokorn ga je le gnalo. Mislil je: „Na kraljovo miso pride mnoga jed, ki je prepovedana po našim sakónu. Raji vode in kruha, kakor de bi se per kraljevi jedi v' nevarnost spušhal boshji sakón prelomiti s'he s' tóljzhkino rezhjó.“ „Sklenil je tedaj ne ješti kraljovih jedí, in vina njegoviga ne piti.

Oh, perferzhni otrozi! naj vaš gíne ta lepi isgled, ravno tako biti pokorni Bogú, ravno tako na tanjko spolniti svoje male dolshnosti, in is ljubeshni boshje vse sanizhovati, kar h' grehu napeluje — bila naj bi tudi kraljeva pojedna!

Ali Daniel je bil vélkimu kraljevimu hifhniku v' strahu. Kar se je njemu prav sdelo, ni prezej smel storiti. Pokorn je mogel biti, kar je tudi rad bil per pravizhnih rezheh. Pa kaj je bilo storiti, kadar se mu rezhí vkasujejo, ktire se mu prav ne sdé? Daniel je k' temu imenítnemu Gospodu shel, na ravnost mu vse pové, kar ima na vésti, pa prosi ga lepo, de bi mu perpuštil ne ješti takih jedí. Drugi trije mladenzhi, Ananija, Azarija in Misael po imenu, so

bili ravno takih misel, po njegovim izgledu se ravnaajo, in ravno v' to prošnjo perstopijo.

Tudi ví, ljubi otrozi! storíte tako, ako bi vam kdo kaj sapovedoval, kar veste, de Bog prepovduje — na ravnost povejte, de se vam ne sdí prav, in prijasno prošíte vaš nè tega siliti. Po nobeni zéni ne storíte kaj taziga.

Kraljov hišnik jim ni zlo nizh te prošnje sameril. Veselje je s'he le imel, de ravno je bil ajd, nad takimi vestnimi in dobrimi otrózi. Tudi v'slišhati jim prošnjo je vóljn. „Le kralja, je djál, se bojím, ki vam je to jed in to pijazho sposnal. Vidi naj, de so blédšhi vašhe liza in vdertšhi kakor drugih fantov, sa glavo se mi mája.” Daniel bi si bil sdaj lohka mislil: „Jes sim svoje storil. Drugi niso s'he tega storili. Jestí sdaj smém s' dobro vestjó, kar mi pride na miso. Zlo v' nesrezho pokopati moja preténjka vest bi vtegnila tega lé poshteniga moshá.” Pa vse raji je imel Boga, kakor de bi se bil tako lohka dal potantáti. Boshja ljubesen mu je s'he le v'so novo in prebrísano misel pernešla. Djál je: „Kraljev hišnik nima nizh nad jedmí. Bojí se le, de bi ne obledéli in ne s'-hujšhali.” Rekel tedaj je stréshetu, ki jim je nosil na miso: „Prosim te! poskusi naš le deset dní, in gole opresníne in vode nam dajaj. Na tanjko naš oglej potlej, zhe ne bomo blédšhih in líz bol s'-hujšhanih kakor mladenzhi, ktiri is kraljove mise jedó. Potlej stori s' nami, kakor previdišh.”

Toljko si Daniel da opraviti, de bi sél in vode namest kraljeviga obéda dobival! Veroval terdno je, de ne more shkódovati, kar Bog sapové! Tako po otrokovo in s'toliko svéstjo je vupal, de jim bo tekniti Bog dal tudi she takó révne jedí!

Oh, koljka boshja ljubesen! koljka pokorshina, koljko savupanje!

,Stréshe je tako storil, in Danielove shél je se sgodé. Pokasal nad seboj je, de se boshjo voljo spolniti vse napótje lohka premaga, zhe je le resniza zhloveku.

Kadar so tedaj drugi fantje per natakneni misi sedé vsiga zhes némozih imeli, in jedli kraljeve grishleje in drage vina pili — Daniel in trije mladi njegovi prijatli posédejo okoli selfhov v' skledi takrat, pa veselí in dobre volje so per gòli zhisti vodi.

Tistih deset dní je minílo — pa lepshi, shivejsi in bol polne so njih liza, kakor vsih unih kraljeve jedí jedshih mladenzhov. Tako jim je bil Bog njih slabo hrano oblagodari! In od sih mal, veselílo jih je grosno, so namest sposnánih jedí le sélshnate perkuhe in pa vode dobivali!

Vite tudi is tega, ljubi otrozi! kako kaj lepiga je sdershnoft! Otroka, ktiri se preobjéda, ktiri je ob nezhasu, ki vse va-nj letí srelo in frovo — pazh shalofstno ga je viditi. Bléd in boléhin je vezhi dél, in h' dobrimu ves shlévast in toshlív. Otrok pa, ktiri si vé méro per jedi, je otrok ljubeshnív. Bog in ljudjé so ga veselí. Tudi per malim je dobrovóljn in vesel. ,She sdaj

daja sdershnoŝt lepe rudezhe lŷa in duŝho veŝelo.

Ali Bog je ŝhe lepŝhi dobrim fantam povernil. Pokasati prav ozhitno je hotel, de on ŝhe toljko rezhízo, ki ŝi jo is ljubesni kdo do njega perkráti, s' bóljmi darovi ŝto-tíro povrazhuje. Vum jim je dal navuzhiti ŝe vŝiga, in vŝe prav vuméti. Kadar je tedaj kralj vŝim fantam pred-ŝe rekel, jih ŝpraŝhoval in ŝkuŝhal, ŝe jih s' temi ŝhtirmi nobeden ni mogel mériti. Pa kaj ŝhe? Deŝetkrat pametniŝhih beŝedí ŝo bili, kakor vŝi vuzhèni domazhe deŝhele. Vedno okolj kralja torej ŝo mogli od ŝih máł biti, in oni ŝo mu ŝtregli.

228. Malikvánje Babilónzhanov.

Babilónzhane, vmeŝ ktirih ŝo Judje sdaj bili, ŝo podobe molili. Prerok Jeremija je tedaj liŝt Judam piŝal, de ŝe jim tega malikvanja varovati veléva. Tega liŝta kaka beŝeda bi tukej ne vtegnila odvezh biti:

„Vidili v' Babilonu, jim Jeremija piŝhe, bote slate in ŝreberne, kamníte in leŝéne bogove na ramah okolj noŝiti, de bi iméli zhaŝt ajdje do njih.”

„Torej váríte ŝe jih poŝnémati, in ne bodíte ajdam enaki.”

„Kadar ljudŝtvo, ktiro pred njimi gre in ŝa njimi, te podobe moliti vidite, v' ŝerzu rezíte: Goŝpod! ti le bodi mólen!

„Kakor nezhemerna dekle, ktiri ŝo vŝe

misli v' lishpanju, so s' slatam in frebram podobne napráshene, in slate krone imajo na glavi — pa jemló jim pòpi slato in frebro, in med - se ga delé.”

„V' shkerlát jih oblazhijo, pa brísati jim morejo prah préd is obrasov, ki je toljkrat na njih.”

„Koshél v' roki jima podoba, kakor bi bila zhlovek, ali zlo deshéli ni sodnik — pa shtrafati, kdor jo rasshali, ga ne more.”

„Ljuzhi jim pershigajo, in pa veliko — ali nobene ne vidijo: panjóvi so per hifhi (bres misel, bres obzhutnost.”)

„Vse okajéne so njih liza: sove, lastovke pa drugi tizhi, kaj? mazhke jim na glavo pozhénajo.”

„Ozhitno vidite is tega, de niso bogovi — torej nikar se jih ne bójte.”

„Zhe se prebernejo, ne vstanejo, zhe jih postavijo, stojé, in kar ne ganejo se.”

„Njim v' dar nositi, in pa mertvim v' skledo devati, je vse eno. Pòpi prodajo ali snedó te darove, pa she bolníkam in vbogim jih ne pervoshijo kake bitve.”

„Stóri jim dobro ali hudo, nobeniga ne morejo vrazhovati. Nikogar ne morejo obogatiti, nikomur njegoviga namestíti, in zhe se jim kaj oblubi, pa ne spolni, tudi tirjati né.”

„Slepárstvo je vse, kar s' njimi vganjajo: le lgati perloshnost, in mlajsham pohujshanje so.”

„Zhe perlomásti vojska ali kakshina druga nefrezha, kmalo svete sklepaajo po-

pi, kam se varno skriti s' svojimi bogovi."

„Zhe je hišha v' ognju, jo popi potegnejo, bogóvi pa sgoré kakor drugi hlódi."

„Ne morejo se braniti nè tatém nè tolevájam: mozhnejí so tí. Slato, frebro, in oblazhílo jim poberéjo, in pa odidejo. Samí sebi ne morejo pomagati. Kako tedaj bi se le verjélo, de so bogovi, ker se vbraniti ne morejo nè vojski nè nesfrézhi?"

„Ker tedaj veš, de niso bogovi, ne bojte se jih."

„Koljkajnj bolšhi je zhlovekova, ktiri je pravizhen, in nima malíkov. On ne bo na framoti."

Ljubi otrozi! pàzh je bilo shalofstno ob zhaših flepiga malikvávfstva! Le frezhni smo, de v' takih zhaših shivimò, ki se nevumno malikvanje vsakimu otroku gnusi, zhe je koljkaj podvuzhèn! Reš je, tudi po našhíh zerkvah se podobe vidijo svetih ljudi, in v' zhašti se imajo. Pa nè kakor bi mislili, de imajo kaj boshjiga ali kako mozh te podobe v' sebi, de bi se jim zhašt mogla dajati. Tudi nè, kakor bi jih profíti smeli ali va·nje svoje savupanje staviti, kar so ajdje delali, stavšhi ga v' malíke. Ampak tistim je zhašt naménjena, ktiri so po·njih opodóbeni. Svetníshke podobe nam le zhuda boshje in njih lepe isglede iskasujejo, de Boga sa njegovo milost hvalímo, de po svetníkov isglédu svoje shivljenje in djanje obrazhajmo, in de persadevajmo si po njih

isgledu Boga moliti in ljubiti, pa smiraj bogabojézheji in boljshi perhajati.

129. Trije mladenzhi v' pèzhi v' plémenu.

Nabuhodónosar je delati rekel veliko slato podobo, in postaviti jo na sredi seleniga mestniga terga. K' stavi te podobe se je sniditi vksal všim pervákam svojiga kraljestva. Klizár je oklizal na glaf: „Trobentini glaf sašlshavshi popadajte na obras, in jo molíte podobo.” Kdor ne poklekne in ne móli, prezej bo vershen v' pleme v' pèzh.” Trobenta je sabuzhála, in vse popada, in jo móli — le Ananija, Misael, in Azaria nè, Daniel, ki bi ondi bil ravno takrat, bi je tudi ne bil. Te tri mladenzhe so tedaj per kralju satoshili.

Jesa slómi kralja, per te prizhi jim je pred-se rekel, in pravi jim: „Je ref, de mozhete slate podobe moliti? Le berfh, kadar salishite trobento, pádite in jo molíte. Zhe nè, kar v' pèzh vas rezhem v' pleme vrèzhi. Bomo vidili, kdo je taki Bog, de bi vas meni refhil is roke.” Mladenizhi rekó: „Ni treba pomíflika, Komej je dati odgovor na to. Sakaj védi! nash Bog, ki ga molimo, is pleména is pezhi, in is tvojih rók, o kralj! on lohka otmè. Pa ne storí naj tudi nè — vender le védi, tvojih mali-

kov ne bomo zhaftili, nè tvoje slate podobne molili. ”

Raji shive le so se dati hotli shgati, kakor prelomiti boshjo sapoved. Ravno tako mi isvoljimo raji smert she tako terpeti, kakor v'greh pervoljiti.

Ves bléd od togote je bil kralj. Sedemkrat huj, kakor sizer rezhe pezh sapaliti, moshém pa nar terdnejšim smed vojske vse tri mladenzhe povesati in vrézhi jih v'pezh. Sgodilo se je. Grosen ognj je bil. Per vsih krajih shviga is pezhí. Zlo ti vojaki, ki so jih va-njo metali, so od spezhene pómerli. V'fredo pleména so svésani mladenzhi perletéli. Je she po-njih, si pazh vsaki misli. Pa angel boshji je dólj prishel v'pezh, in pleme rasplál. Kakor vezherna sapa, kakor jutrajna rosa je bil hlad, ki ga je v'fredi pezhí napravil. Nezh ognja se jih ne dotakne, ne boljí jih, she ne zhutijo ga. Vési le, s'ktirimi so bili povésani, je ognj odshgal. V'en glas sapeli vsi trije so, in is frede ognjene pezhí Boga hvalili in slavili.

Tako pride boshja pomózhi vselej o pravim zhasu — ne prevréd, nè prepòsno. Takó posebno pokorshino Bog tudi s'posebno milostjo povrazhuje. Tudi lepa podoba bogabojézhiga v'nadlogi so nam she ti trije mladenzhi. Le kar mu duhá véshe, kar ga v'dobrimu opovéra, poshgé nadloga nad njim. On ves v'bolezhinah vender le neofkrúnen ostane — nobeno terplenje mu ne shkodije — v'fredi britkosti ne mara

de vesele pesmi pòje , in na glaf Boga hvali.

Kralj vídivšhi, de mladenzhi ne sgoré, je ostermel, po konzu skózhi, in dvórnikam rezhe: „Nismo treh v' pézh rekli vrézhhi? pa le glejte — shtiri vidim hoditi med pleménam, rasvésane in neposfhkódvane, in un zheterti — lep je in zhaštítliv, kakor angel is nebés.” Perblíshavšhi se h' pezhnim vrátim saklizhe va - njo: „Ví, Bogá nar víshiga flushabniki, vun pòjte, in pa sem k' meni!” Pridejo. Osmójeniga ni bilo nè lásza na njih. Nobene fhkode njih oblazhílu. „She po smódu ni dishalo. Na glaf je kralj savpil: „Bodi zheshen njih Bog, ki je svojiga angela poslal, in jih va - nj savupavšhe otel. Kdor kolj mojih podloshnih kólne tega Boga, smerti bodi otrok, in hifha se mu podéri. Sakaj ni ga Boga, ktíri bi tako réshoval, kakor ta.” V' perve flushbe svojiga kraljestva je te mladenzhe kralj povsdignil.

Pa le spet vidimo, sakaj je bil Bog dal nad - nje to britkost. Vsem ljudém so zhist isgled sdaj bili neomajlíve stanovitnosti ti trije mladenzhi. Vse se zhudi nad njih v' ognju poskusheno krepóštjo ali zhédnostjo, vse jih ima v' zhašti. Sdaj she le so prav veliko dobriga lohka delali. Kralj in njegovi podlóshni, ktíri so do sih mál pred mertve podobe poklekovali, so se navuzhili sposnavati in moliti praviga shiviga Boga. Tudi temu kraljestvu tedaj se je Bog sebe vfigamogozhniga rasodel, ktíri vé tudi filo ognja,

štvarí nar hujšhi, vkrotiti — sebe vřigave-
dózhiga, ktiri vidi is nebés vse zhloveřhko
djanje, in ki se zhařa, kdaj de je treba po-
mózhi, nikolj ne pregléda — sebe ljubiga pri-
jatla in reřhníka vřih, kar jih ga reřnizhno
zhařti. — Vřaki nadlogi je tako lé boshja
zhařt in zhloveřhki prid v' miřli!

130. Malik Běl.

V' vélkim Babilonřkim tempelnu je bila
podoba, ktiri so Běl djali. Slo so jo zha-
řtili, in véro so iméli, de šiví in pa jé.
Torej v'dar vřaki dan so ji opravljali nekaj
řtarjov bele řredízhne moke, řtirdeřet ováz,
in řheřt verzhov vina. Kralj řam je temu
malíku řlušil, in v' tempel ga molit hodil
vřaki dan. Daniel pa je molil řgol praviga
Boga. Kralj tedaj — nekdo Nabuhodóno-
sarjovih nařlédnikov — mu rezhe: „Šakaj
ne móliřh Běla?“ Daniel odgovorí: „Ker
ne molim po zhloveřhkih rokah narejénih
malíkov. Boga řamiga řhiviga le móřim, ki
je vřtvaril nebo in řemlo, njega, ki je go-
řpodár vřiga, kar šiví.“ Kralj rezhe:
„Miřliřh, de Běl ni řhiv Bog? Ne vidiřh,
koljko řné in řpije vřaki dan?“ Daniel ře
namúřa in pravi: „Ljubi kralj! ne dajaj ře
vender gulfati. Drujiga ga ni tega Běla ka-
kor řnotraj řlijn, řvunaj pa bròn. „Še ni-
kolj ře ni ř'nizhemur ogreřhil.“ Kralj ře je
řařjésil, in poklizhe vse Belove pòpe. „Se-
demdeřet jih je bilo bres řhén in otrók. Re-

zhe jim: „Ako mi ne poveš, kdo vsaki dan darove snéda in spíva, kar vmoríti vaš rezhem. Ako mi pa skashete, de jih Bèl savshije, more Daniel vmreti. Sakaj kljél je Bèla.” Daniel rezhe: „She prav takó. Sgòdi se, kakor si govoril.” Ljudí od nevumniga malikvanja k' sposnanju praviga Boga spreverniti se je rad tvégal shivljenja.

S' Danielam v' Belov tempel je shel sdaj kralj. Pòpi rezhejo: „Kralj! glej, vsi gremo is njega! Sam postavi pred Bèla vino in jedí, dóri saklèni, in sam jih sapezháti s' lastnim perštanam. Kadar sajtro prideš, radi bomo vmerlí, zhe vliga Bèl ne pojé. Ako pa vse najdeš pojédeno, naj Daniel vmerje, ki te je oblagál.” Shli so. Kralj, on sdaj jedí déne na miso. Daniel pa je svojim flushabnikom po pepéla rekel. Natrófi skosi fíto ga vprizho kralja po všim tempelnu. Potim grešta, šta dóri sakleníla in sapezhatila s' kraljovim perštanam.

Sgodaj drugo jutro gre s' Danielam kralj spet v' tempel. Kralj rezhe: „Daniel! so ze le pezháti?” Daniel pravi: „Ze le, moj kralj!” Beršh ki so vrata odperte, pogléda na miso kralj, in na glás je savpil: „Oh, Bèl! velik ň! Ni je golfije per tebi!” Ref vse snédeno namrezh je bilo, vse spito. Daniel se pomúsa, je podershal kralja, de dalej ne gre, in rezhe: „Tlà vender poglej, in pa zhigave so te stopínje lè?” Kralj pravi: „Moshke, shenske in otrozhje stopinje vidim.” Stopínje pòpov so bile, njih shén in otrók. Njih golfija, desiravno she takó

presnéta, je sdaj bila ozhitna. Iskali so, in pod miso nashli skrivne dórza. Vsako nozh so skos-nje perlésli, in kar je na misi bilo, pojedli. Pomoriti jih je rekel po saflushenju kralj sa tako gerdo golfijo. Bela pa da Danielu v' oblast. Njega in njegov tempel je rasderel.

Tudi ta povéd ni saftónj v' svetim písmu.

Nad Danielam imamo lep isgled bogabojéhe skerbnošti napelati tudi druge k' pravi-ga Boga sposnanju.

Nad pòpmi vidimo, de le na dan pride she tako skrivna golfija, in de pòslednizh samo poshtenje in resniza obvelá.

Nad kosmatim kraljovim in polkovim malikvanjam se vuzhímo varovati se preprédenshiga malikvanja. Kdor ima v' kar kolj na svetu vézhi savupanje kakor v' Boga — taki malikuje.

131. Daniel v' levnáku.

Bres pridama navuka od Bogá ljudjé sagásijo v' strashno nespamet. V' Babilonu so veliziga drakona, to je kazhjo poshast imeli. Tudi to gerdo svér so Babilónzhane molili. Kralj tedaj Danielu rezhe: „Sej od tega ne porezhesh, de je bronast Bog! Glej, ta ti shiví. Torej mòli ga!“ Daniel rezhe: „Gospoda, svojiga Boga, njega samiga, jes molim. On je sam pravi Bog. „Samo smém naj, o kralj! in bres mezha ti vmorím tega drakona. „She palize ne potrebujem.“ Kralj

rezhe: „Smej.“ Daniel vsame smole, fala in laf, napravi svalkov, in mu jih mézhe. Drakon jih poshíra, in raspózhil na dvoje se je. Daniel rezhe: „Sdaj vidite, koga de mólite.“

Ljubi otrozi! ravno taki bébzi bi tudi mí bili morebíti, naj bi se nam ne bil tako milo in prijasno Bog rasodel! Oh, hvalíte ga sej, njega ljubiga, dobriga Boga, de veste tudi ví she marlíkaj od njega. Veselje vam bodi radi kaj od njega poslufhati, in sposnavati vedno bol ga.

Babilonzhanam vse to svédshim se je grosno kadíla. Púnt zhes kralja pozhnó, se strinajo in pravijo: „Kralj se je pojúdil. Béla sdróbil, drakona vmoril, pope je poklal.“ „Shli so nad kralja, in pravijo: „V' roke Daniela nam daj, ali pa pomorimò tebe in tvójze.“ Kralj vidi, de hozhejo filo delati in ga permóрати — in dal s' britkim serzam Daniela jim je. Sgrabili in v' levnáku so ga vergli. V' levnáku je bilo sedem levóv. Dva zhloveshka trupla vsaki dan sta se jim szer dajala in dve ovzi. Pa sdaj jim zlo nizh ne dajo shest dní, de bi se ráji Daniela lotili.

Le poglejte plazhilo, de je Daniel te ljudi v' Boga prevériti in frezhne storíti hotel! Previdil lohka je táko. Pa, kakor préd ref dobri ljudjé, on tudi ni shelel plazhila. Savolo Boga she le rad je preganjanje terpel. Kakor pred ref dobrim ljudém mu je boshja zhast in ljudi frezha ljubshi kakor lastno shivljenje.

Pa tudi v' levnáku ga Bog ni sapustil. Nizh shaliga mu ne storé levi. Skosi toljko dní mu je sazhela lakota perhajati. Ravno ob tem zhasu se je Habakuk, prerok, na polje svojim shnízam nesti kuhe in podrobléniga kruha napravil. Angel pa boshji mu rezhe: „Danielu nesi júshino, ki jo nesešh, v' Babilonu je v' levnáku.” Habakuk odgovorí: „Gospod! svoje shive dní nisim v' Babilonu bil, in tudi, kej je levnak, jes ne vém.” Angel pa ga prime, snése po viharjovo po nebu, in v' Babilonu per levnáku na tla ga je spustil. Habakuk je sdaj Daniela saklizal in rezhe: „Daniel! boshji slušhabnik! ná júshino, ki ti jo Bog poshle!” Daniel rezhe: „O Bog! vender me le nisi posabil. Ne sapustíšh jih né, ktiri tebe ljubijo!” Je vstal in jedel — in spet nese Habakuka angel v' njegov kraj.

„Sedmi dan je prishel kralj h' levnáku po Danielu jókat. Ves rad ga je namrezh imel, in de je mertev, je mislil. Kadar v' levnák pogleda, de bi s'he kako njegovo koshízo morebit vidil, kar je Daniel bres vse shkode med lévimi sedel, sdrav in vesel, enako pastírzhiku med jagueti. Kralj glás sashene in pravi: „Oh, gospod! tí Danielov Bog! velik si tí — in pa tí si Bog in pa nihzher drug!” Per ti prizhi je Daniela rekel is levnáka vseti, in namest njega vse njemu po shivlenju stregšhe va-nj pometati. Ko bi trenil, so jih vprizho kralja, préden do tal perleté, sgrabili levi in pohrústali. Is noviga prestrashil se in ostermel je kralj nad

to ozhitno shtrafo pravizhniga Boga. Rekel je: „Kar jih po desheli prebiva, v' strahu Danielovimu Bogu vsi morejo biti. Sakaj on je odrešenik. Zhudeshe in snamenja on dela na semli. On je Daniela is levnáka otel.”

Otrozi! Pa le molímo boshjo previdnost. Gotovo, boshja modrost nad nami ljudmí gospodári. Presnéto in ozhitno je skasal prasno nizh Babilonskih malíkov Daniel, ne morejo odrézhi. Pa skosi to je le huji. Ljudstvo sazhne hrupéti — kralj je v' smertni nevarnosti. Pa, kar Daniel ni mogel opraviťi né s' svojo modrostjo, né s' svojim lepim hvale vrednim poganjanjam — Bog je opravil s' pomózhki, ktiri so se vsi nevumni sdéli. Dopustí ga djati v' levnák. Per kraju s' Danielam je bilo po zhloveshkih mislih. Kralj prijatel ga objokuje she mertviga. Nes-pamet in hudobija she slóves shène. Pa ko se nobene pomózhki vezh ni sanashati, sdaj she le se boshja pomózh prav lepó lohka pokashe. Neokvárjen pride Daniel is levnáka, shuntarji punta so pokonzháni, ljudi divjázhnost se vléshe, vkási kraljove najdejo vshefa, zelo kraljestvo je sposnalo praviga Bogá. Terplenje eniga samiga je bilo frezha velíko milijonam ljudi. Tako lè obrazha Bog zhloveshke rezhi. Tako, ktiri so dobri, Bog zhuje nad njimi, in nad vsm, kar je dobriga. Takshin sad lè pod Bogam ima terplenje sa dobriga kaj. Nikar tedaj ne sgubímo savupanja v' njega, sahtonj se nam tudi ves' trud do dobriga sdi.

132. Vastja in Estera.

Asver, posnéjshih kraljov eden, je na vertu enkrat svojiga dvóra napravil v' Susanskimu mestu velike gostí. Po stebrih is mramora nad vertam, de sonza varjejo, so bele, karmesinaste in vishnéle pogrínke raspéli. Mise in stòli so bili vsi v' slatu. Is slatih posód se pije. Pa kar je od slatih kúp lépsbi bilo, zhes némozhi piti nikogar ne silijo. H' tem gostém je vljudni kralj ves svoj polk povabil. Vastja kraljiza je shenam gòstje v' dvòru napravila. Sedem dní so to veseljízo obhajali. Sedmi dan je bil kralj posebno vesel. Vkasal tudi kraljizi je priti med njegov frezhni polk po kraljizhino napravleni h' gostém. Pa vstavila se je, preoshabna je bila priti. Kralja je jesa prijala. Spodi jo Vastjo kraljizo, in od njé kaki bóljji je kraljishtvo naménil.

Tako je oshabnost koga samiga she dostikrat veliko ljudém she táko veselje skasila.

Tistikrat je v' Susani prebivalo vbogo dekle, Estra po iméni. Imela she ni né ozheta né matere. Njeni striz Mardohéj jo je rejénzhil. Vsa lepa in blaga je bila in — kar jo je she górsbi delalo — gòla nedolshnost in pamet jo je. Mnoga nezhémer-na dekle se je lishpala, in bi bila rada kraljiza. Estri ni kaj taziga na misel prishlo, in ji ni mar se lishtpati in práshiti. In vender je memo vsih drujih per kralju milost

dosegla. Nedolshnost in pamet ji je to naklonila. Isvóljil namest Vastje kraljízo jo je, in posadil ji krono kraljevo na glavo.

Tako je bila pa le ofhabnost ponishana, in ponishnost povíshana.

Estri na zhaft je kralj she všim svojim knéсам velike gostí napravil. „Svojim deshelam je všim dávik eniga leta odnehal. Daróve po kraljevo je delíl. Pa, kar ji je narvezhi zhaft bilo, je to lè: Vsa ta zhaft je ni poofhábila. Desfiravno kraljíza, per vših rezheh vbóga Mardoheja she ravno tako rada, kakor ga je nekadaj deklize májhino.

Pázh dela framoto otrokam ta isgled, ktiri, zhe koljkaj odrašejo, se she branijo staríshov, dészhika in babize, ali prijatlov vbogati — ali zhe jih ke frezha najde, ki se jih framujejo, in jih sanizhujejo zlo!

133. Mardohej in Aman.

Mardohej je pogosto pred vrata kraljeviga dvóra hodil, de je svedoval, kakó je kàj Estri, kar flíshi enkrat, de se dva kraljova strésheta kralja vmoriti pogovarjata. Mardohej, on svešti podloshen, je to sklenil kralju na dan dati. Pové jo kraljízi, kraljíza pa kralju. Gredó po flédu ti rezhi, kar je bila ref. „Strésheta — she s' naklepam šta to saflushila — so obá obéfli. Zela sgodba pa se je v'kraljeve sgodovíne sapíšala.

Nar vézhi imenítnik kraljeviga dvóra je bil Aman. Zhes vse knése svojiga kral-

jestva ga je bil kralj povsdignil. Vsi kraljovi flushabniki so mu koljena mogli vklanjati. Le Mardohej mu jih ne. Ta je Amana grosno lomila. „Samó nad Mardohejam mafhovati se mu je bilo vse premalo. „Slis hal je, de je Jud Mardohej. Vse Jude tedaj po kraljestvu fkljene konzhati. Satoshil kralju jih je. De so puntarji in narod nevarn, mu jih pozherni. Pregovoril je kralja, de je pokonzhati vse Jude povelje podpisa! Vef svoje gerdobe vesel da Aman prezej to povelje rasosnanit.

Pa le imamo isgled, kakshino nevsmilenje napuh in mafhvavstvo napravita!

Vstrafhil se je tega povelja Mardohej, in v' shivo se mu je vshálilo. Molil je k' Bogu in sdihoval: „Gospod! Gospod! vfigamogozhni kralj! v' tvoji oblasti je vse. Nihzher se ne more tvoji volji staviti, zhe hozhes h Israelze oteti. Nebo in semlo si vstvaril, in vse, kar je pod nebam. Vsih rezhi si gospodar, in nihzher se ne more tvoji mòzhi braniti. Vse vidish, in vse vesh. Tí vesh, de ni bila ofhabnost, zhe nisim napuhnenimu Amanu vkljanjal kolén. Israelzam na prid bi mu bil stopinje rad kushoval. Bal le sim se, zhas ti, ki gré samimu tebi, o Bog! dajati komu drujimu. Gospod! Abrahamov Bog! vsmili se vender svojiga polka sdaj! vshlishi mojo proshnjo! „Spreverni nam shalost v' veselje, de ostanemo per shivlenju, in tvoje ime povelizhujemo. Oh, Gospod! ktiri ti hvalo prepévajo, ne satiskaj jim vust!”

Tako Mardohej stavi v' Boga nar pervo savupanje. Pa vse poskusi sraven, de bi svoj narod otel, kar mu je v'mòzhi. Kraljízi poshleh spísik kraljeviga povelja, in jo rezhe opominjati, de naj gre h' kralju, in prósi sa svoje rojake. Estra mu je sporozhila: „Všim kraljovim flushabnikom, in všim njegovim deshelim je snano: Kdor kolj nepoklízan h' kralju pride, bo naj kdor hozhe mòshkek ali shénfska, na mestu je vmorjèn. Kako tedaj zhem h' kralju, ki me klizal ni she trideset dní.“ Mardohej ji da véditi: „Le nikar ne misli, de bosh, ker si všiga Judovskiga naroda tí v' kraljovi hishi, sama shivlenje odnésla. Zhe sdaj molzhísh, kako drugázh bodo Judje otéti. Ti pa in rodovina tvojiga ozheta bote pogínili. In pa kdo vé, zhe nisi ravno sa to kraljíza postavlena, de te imamo sdaj nam pomágati na strani.“

Mardohejova véra v' boshjo previdnost je Estro v' shivo gínila. „Sporozhila mu je: „Idi, in sklizhi po „Susani vse Jude. Molíte sa - me, in tri dní in nozhí se postíte. Tako storím s' svojimi hishnami tudi jes — potlej pojdem nepoklízana h' kralju in zhes sapoved, in shivlenja vánati sa svoje rojake se zhém!“

Kakshin junashki sklep, in pa od shénfske! kakshino savupanje v' Bogá! do rojakov kaka ljubesen!

134. Eštra pred kraljam.

Vfako vélko rezh s' molítujo sazhnímo. Eštra je tudi tako storila. Molila je: „Gospod! sam tí si naš kralj! Sapušhena sim — stój mi na pómozh. Svunaj tebe ni nikogar pomozhníka! Bodi nam milostiv svojimu polku, o Bog! in pokashi se nam v' fili. Pogúm mi daj in perlóshnih besedí na jesik, kadar sdaj stopim pred kralja. Druje pomózhi nimam svunaj tebe, o Gospod! — tí vesh, ki vse vesh, de tudi kraljízghja krona, ona snamenje moje velikosti, mi je sóperna, in de kar sim lés perpelána nimam do danášhniga dne nigdar veselja svunaj nad teboj, o Gospod! tí Abrahamov Bog! vfigamogozhni Bog! Vflíshi jo našho proshnjó, ki nimamo svunaj tebe nobeniga savupanja. Otmí naš nesdúshnikam is rók, in is moje nadlogé réfhi me.”

Kaka lepa molituv! Nobenih prasnih besedí ni v' nji! Is vfake besede gleda boshje sposnanje, strah boshji, savupanje v' Boga, vesela dobra vest, nedolshnost in zhístost ferzá, ponishnost, pamet, ljubesen do ljudí in do rojstine deshele. Tako dobro samorejo le dobri ljudjé moliti.

Po ti molitvi je Eštra vsa po kraljízghje napravljena shla b' kralju. S' njó greſte dve híshni. Na eno se opéra, ena ji rép nóſi oblazhíla. H' kralju pride sadnizh fkosi veliko vrát. Kralj je na sêdeshu sedel. Od slata miglá in od drasih kámenov vse njego-

vo oblazhílo. Oserel se je, in Estro pogléda — pa jesa mu fhviga is ozhí. Estro je bléda obfhla, in omedlévshi se med rokami hifhnama f. séde. Pa kraljovo jeso je Bog spreverní v' krotkóft. Vef prestraſhen je is sedesha planil, in dokler se ni prevédla, jo pod páſiho dershí, pa ogovori jo prijasno: „Eſtra! ne boſh nè vmerla. Ta ſapoved je ſa vſe ſzer — le ſa-te nè!” Kadar ſi je oddahníla nekoljko, ji kralj rezhe: Eſtra! kraljiza! kaj bi rada? Shéli tudi polovízo kraljeſtva, dal ti ga bom.” Eſtra ſamo rezhe, de bi kralj in Aman danſ per nji jedla. Potlej mu bo ſvojo proſhſhjo povedala. Kralj prezej vkáshe: „Vurno mi poklizhite Amana, de ſe ſpolni volja kraljízi.”

Tako lè je bila kraljízhina volja ravno takrat ſpolnena, kadar ſe je vſe ſamujèno ſdelo. Tudi tukej ſpet je Bog o pravim zhaſu pomagál. Tako vſlíſhva, pomaga, otéva vùn in vùn on. Tako ſe bogabojezhí vùn in vùn njega dershé, in pa klizhejo in vupajo va-nj!

135. Mardohej povelízhán.

Kralj tedaj in Aman per kraljizi kóſita. Profila je kralja ſhe ſajtro kóſiti s' Amanam per nji, in ſi ſhe le tiſtikrat iſgovori proſhſhjo povedati. Prav shídane volje je po jedi ſhel Aman domú, in vef veſel take zhaſtí. Pa veſelje nesdúſhſheshov kmalo míne. Mar-

dohej je per vratih sedel kraljeviga dvora. Aman vidi, de mu ne vftane, in pa is mesta fhe se ne gáne. Per ti prizhi mu prèjde veselje. Vef ferdít in nafájen gré na ravnoft domú. Perpovedoval je sheni in prijatlam bres konza in kraja, kako de je bogat, koljko de velá per kralju, kako ga je kralj povelízhal zhes vse fvoje flushabnike, in zhes vse knese zlo zeliga kraljestva, de kraljiza ni nikogar h' kofilu povabila svunaj njega in kralja, in de bo sajtro fpet s' kraljam per nji jedel. „Vse to imam, je fhe sadnizh perftavil, pa taki fim, kakor bi nizh ne imel, dokler fhe uniga Juda Mardoheja per vratih kraljeviga dvòra vidim posédati.”

Pa le vidimo ozhitno, de ne da frezhe nè zhaft nè bogaftvo, de napuh grosne réveshe ljudí dela, in de mirú in prave sado-vólnosti svunaj pametniga in dobriga ferza ni nekir najti.

Shena in prijatli mu pravijo: „Lejga! víflize ali galge vkashi postaviti, vífoke pedefet komolzov, sajtro pa kralju rezhes'h, de Mardoheja na - nje da obéfti. Tako pojdes'h vesel s' kraljam h' goftém.” Ta hudi svet je bil Amanu vfhézh. Prezej vkashe víflize ftaviti.

Tako lè je bil dober Mardohej, sam ni vedel, bliso per smerti. Pa Bog, ktirimu ni nizh fkritiga, je zhul nad njim. „Spati ni mogel tisto nozh kralj. Po ti tóljzhkini rézhizi — kdo bi bil mislil! — je Bog Mardoheju shivlenje otel. Od dolsiga zhasa fi

je kralj sgodovín kaj brati rekel. Pa, o Bog! kdo ne bo molil tvoje svete previdnosti! — sadelo je naklep, ki sta ga do kraljoviga shivljenja una dva strésheta imela, in ki je bil po Mardoheju prishel na dan. Kralj rezhe vef gínen: „Kaj je Mardohej prejel sa to svojo svestóft?“ „Slushabniki odgovoré: „Zlo nizh.“ Na framòti je bil kralj per tim odgóvoru. „Sklenil je Mardoheja po kraljevo obravnáti.

Tako je Bog lepo Mardohejovo delo o nar godnéjishimu zhasu spet slékel na dan. Kakor je nekadaj Mardohej kralju, tako bo sdaj ravno to lepo delo Mardoheju shivljenje otélo. Tako modro in dobrotno Bog obrazha vse rezhí!

Kralj tedaj rezhe: „Poglejte, kdo je v' vèshi?“ „Slushabniki rezhejo: „Aman je svunaj.“ Kralj rezhe: „Poklízhite ga.“ Aman pride. Pa pred dnevam je bil le vstal, ker je naklep imel kralju svétovati, de naj rezhe Mardoheja obéfti. Kralj ga vprafha: „Kaj bi bilo treba komu storiti, kogar bi kralj hotel veliko pozhafiti?“ Nezhémerni, napúhneni Aman je sam per sebi mislil: „Komú drujimu, de nè meni, bo kralj delal to zhaft?“ Odgovoril je tedaj: „V' kraljev fhkerlát naj ga oblézhejo, kogar kralj hozhe zhaftiti, kraljevo króno naj mu na glavo denejo, in posadé ga na kraljoviga kónja. Pervák dvòrnih knésov naj mu konja dersbí, po vsih mestnih úlzah naj ga vódi, in klizhe naj: Tako je zheshen, kogar kralj hozhe zhaftiti.“ Kralj rezhe: „Híti, in kar si re-

kel, stóri Judu Mardoheju, ki sedí ondi dólj per vélkih vratih. Pa vari se, zhe opuštíh kaj govorjéniga." Aman je shel, oblézhe po kraljevo Mardoheja, ga posadí na kraljoviga konja, vódi ga po vlíh úlzah in je klizal: „Tako je zheshen, kogar kralj hozhe zhaftiti!" Mardohej gre špet pred dvóra velke vrata, in kakor sizer je ondi sedel. Toljko mu je bilo mar sa všo to zhaft. Aman pa je tekel na vse preterganje domú, in de bi ga nihzher ne sposnal, si je oblizhje sager-nil. Tako je bil hud in nakázhen, in tako ga je bilo fram!

Pa, ravno njegovo prevsétnost vgnat je bil dal Bog nad-nj vse to. Tako Bog shtrafuje she smiraj vsako pregreho. Take posebne, sraven pa vender sgol ponatorine boshje obrázhbe vidimo vseskosi v' zhlo-veshkimu shivlenju. Kaj? she natóre sploh hójo je takó Bog narédil, da hudodéliz v're-zhi, uni nasproti, ki jo jíshe, svoje plazhí-lo naletí. Napúhnesh jíshe zhaft, pa on najde sanizhovanje; lakomnik shiví v' fredi bogastva po vbóshno, kakor nalafh; nezhíst-nik jíshe sladnost, pa bolezhíno najde in bo-lésen; nevoshlíviz sheljí drujih frezho spod-nésti, pa ravno ob tem on sam sebi veselo shivlenje kalí; nesmérnesh gre po vshítku, pa sdravje si snemári, in premoshenje rastro-fi, in se ob ves vshitik perpravi; togótnik hoté se nad rasshalenjam mašhováti, si ga nashéne she stokrat toljko; lené s' svojo ne-márnostjo si dvakrat toljko dela napravi, in sadnizh ga terda fíla k' she takim hudim de-

lam permóra. Tako strup strup preganja, de jo v' priliki povémo. Tako je Bog po ljudéh vso natoro obšnovál, de bi njé jáke in dobre napravil.

136. Aman pogíne.

Ravno tóshi Aman sheni in priatlam, kakshina se mu je sgodila, kar pridejo kraliovi strésheti, in ga k' obédu perganjajo h' kraljízi. „Shel je s' kraljam v' drúshini. Kralj, vdobrovóljen od vina, rezhe per misi: „Estra! povej mi she, no! svojo prošh-njo, de ti jo dopólnim. Kaj naj ti storím?“ „Spet ji obéta: „Zhe tudi prošh polovízo kraljestva, ti ga dam.“ Estra odgovorí: „Zhe fim per tebi milost došegla, moj kralj! in zhe ti je vshezh tako, pusti mi shivlenje, prošim te, in sanéfi mojemu naródu, sa ktiriga te prošim. Sakaj po nas je, po meni in po mojemu narodu. Pozeptáti, podaviti, pokonzhati nas hozhejo. Bog hotel, rasprodáni naj bi bili v' sushnost, prenešti bi se dalo. Sdihovala, pa tiho bi bila. Ali sovrashnika imamo lé, zhigar nevsmilenje tudi kralja lohka ob zhaft in shivljenje perpravi.“ Kralj rezhe: „Kdo je ta? Kdo se predersne kaj tega?“ Estra rezhe: „Aman. On je nash nar huji sovrashnik in sópernik.“ Pokashe se sdaj, de je Judovskiga naroda tudi ona kraljiza, ki ga je bil satréti fklenil Aman. Vstrafhi se Aman, de ne more vezh v' kralja in kraljízo pogledati. Kralj puhne

is jese od mise, in shel je na vert. Aman
búti pred kraljízo na koljéna, in profi jo
shivljenje. V' svihkah se vse dolshne zhaftí
sposábi, in se ji koljéna okljéne. Ravno
pride kralj is verta nasaj, in je vidil. „She
huji jesa ga sgrabi. Kar mignil je — in ozhi
mu Amanu saveshejo po hudodélnikovo, ki
mu gre ob glavo, in pelali so ga. Hishni-
kov jeden je djál: „Na Amanovim vertu
stojé víflize pedeset komolzov vífoke, ki jih
je sa Mardoheja Aman, kralju shivljenje o-
tévfshiga, perpravil.” Kralj rezhe: „Amana
daj obefti na-nje.” Is pravizhne boshje
sodbe torej je bil ravno na tiste víflize,
ktire je Aman sa Mardoheja perpravil, on
na-nje obéshen — in poverneno na tanjko
po njegovih délih mu je bilo.

„Sdaj je Mardohej na Amanovo mesto
nastopil. Kralj mu je kraljev pezhátnik is-
rozhlil, ktiriga je bil Amanu odvsel; nevsmi-
leno povelje pa, ki ga je zhes Jude bil dal,
je preklizal. Judje so velik hválin in ve-
sel gód prasnováli.

Vsi ti pergódki Babilonske sushnosti so
pa le boshjiga velizhastva prelep rasgléd.
„Spet vidimo: Njegova vsigavédnost vse vse
preséshe. Njegova modrost obrazha po eni
misli vse she tako rasne pergodbe. Njegova
dobrota vse lepo in dobrotno namenuje. On,
ki je svet presvet, ima vse svoje veselje nad
dobrim, študi pa vse hudo. Na poskushnjo,
ktiri ga ljubijo, jih déva, s' nadlogami jih
k' molitvi perganja, nagiba jih s' dobrotami
k' ljubeshi, s' terplenjam jih savupanja vadi,

daja jim k' dobrimu perloshnost, s' vřim pa jih bol in bol na-se perteguje. Věř pravizhen je on — hudobne řhtrařuje in tepe, oteva in rasveseluje pa dobre. Vře v' vřimu je on! Savupajmo tedaj va-nj, prav delajmo, in veselimo se ga — vekomaj!

ŠELILO IS ŠUSHNOSTI.

137. Templa vnóvzhina řtáva.

Pred vėkmi je Bog řhe napovedoval po prerokih, de bo řpet Israelze reřhil is řushnosti. Nar bol řpomina vředno prerokovanje mej drugimi je to lė: „Tako govori Gospod - Bog řvojimu masilenzu Ziru: Prijel tebe per deřnizi řim, de ři narode podversi, in mezh kraljam odpáři. Hodil pred tabo bom, rasbijal ti bronžėne vrata, páhe lomil řhelesne, in řemle velkine ti pokladal, de bo řh vedel, de řes řim Gospod, klizávři te po imėnu, předen ři me posnal, řhe předen ři bil — řes Israelfki Bog. řavolo Israela, řvojiga řvóljeniga polka řtorim to. Njega, njega Zira bom sa pravizo obudil! on mi bo moje meřto posidal, in řpuřtil moje vřėmze, in ne řemal nė odkúpřhine nė plazhila, pravi Gospod, on Bog vřih řtvari.”

To prerokvanje ře je sdaj na tanjko řpolnilo. Na enkrat pride Persánřek kralj

na dan, in vshuga Babilonsko in Afirsko kraljestvo, po ktirih so bili Israelzi rasvjéti. Zir ref mu je bilo imé. Pazh je ostermel, ko je svedel, de je po iménu imenován bil she v' Israelskih nekrajnih svetih bukvah. Sdajzi prvo léto svojiga Babilonskiga kralovanja je po vsem kraljestvu rekel oklizati: „Tako rezhe Zir, Persánski kralj: Gospod, nebeski Bog, vse kraljestva djavshi pod mojo oblast, mi je v' Jerusalemu mu tempel staviti vkasal. Kolikor tedaj vas je njegoviga polka, stavit v' Jerusalemu pòjte Gospodov tempel, in Gospod bodi s' vami! Vsim pa, kar je she vjemzov, in hozhejo na pot iti, povsot se jim s' slateníno, sreberníno, in s' shivíno perpomósi, memo tistiga, kar h' stávi tempelna kdo radovóljno da v' dar.”

Poglavárji, duhóvni in ljudí velika mnóshiza se jih lé spravla na zésto. Zorobabel je bil njih nar imenítnejši vojvoda. Dobili svunaj radovoljnih daróv seboj so slata, srebra, in kar je bilo treba. Vso slato in sreberno posódo, ktiro je bil Nabuhodonosar is tempelna porópal, jim je vkasal Zir nasaj dati. Prishli tedaj so spet na Kananško v' svoje sapushéne mesta. V' Jerusalemu se sbérajó, kakor bi bili vsi le en mosh. Tempel je ozhertan. Duhovni tróbijo v' trobente, rekózh: „Hvalíte Gospoda, sakaj prijasen je on, in bres konza njegova dobrota.” Od veselja je ves polk vrískal, in veselje se rasléga po shirokim in dolgim.

Pa le boshje lepo rasodenje, preljubi otrozi! „Spet vidimo: Vse vé Bog — tudi

kar se bo po vékih godilo. Temníta prihód-
nost je bol njemu svetla in zhišta, kakor
nam kraj, ktiriga opoldánshino sonze obléjva.
On jo narodam obrazha, vsaziga zhloveka
on klizbe po iménu, préden de je, in mu
pot shivlenja odkashe. Vekomaj zhišta do-
brota in prijasnost je on. Is ljubesni le jih
tepe on svòjze, sprebernívshim se pa, jim
solse v' veselje spremína.

„Samarijani, in tistiga kraja prebivavzi,
bili so sgol ajdovski narodi, in v' léla pre-
gnanih Israelzov prishli, so Israelskiga Bo-
ga sai koljkor toljko sposnali in zhahtili.
„Slisnali so, de se zhè tempel staviti. Gredó
tedaj k' Israelskim poglavarjam, in jim re-
zhejo: „V' drúshini sidajmo, sakaj tudi mí
s' vam vred jishemo vashiga Boga.“ Israelzi
pa rekó: „Ne spodóbi se, de bi se nam per-
drushováli. „Samí hozhemo boshjo vesho mí
sidati.“ „Samarijáne je to grosno raskázhilo.
Vse si persadevajo sidanie vstavit. Pa sasto-
nj vse savére so bile. „Samarijáne so si bili
Judam na kljub posnéj na hribu per „Sihemf-
kimu mestu svoj tempel postavili. Judje so
ga poderli. „Sovrashtvo, ki je med tema na-
rodama is tega vstalo, je velíko vékov ali
velíko sto lét she terpelo.

Ljubi otrozi! vés bi mogla biti véra,
sklepajózha vsih ljudi serza v' ljubesen. Pa
kako shaloftno je, de ljudjé zlo véro — to
ljubesni lépo vés — v' sovrashtva in raspertja
podshiglej obrazhajo!

138. Vnóvzhina stava Jerusalemskiga mesta.

Tempel je stal sdaj — pa mesto je s he grobla. Sidovje je poderto bilo. Méstine vrata so bile sgoréle. Judje — tako se je po sih mál reklo v sim Israelzam — so bili v' velíki révi, in sanizhovali so jih vsi okóljshini narodi.

Nehemija, Persanskiga kralja tozháj, ki je bil s he v' Susanu, ves poshten Israeliz, je to lé svedel. Kar jók je sagnal, in shaluje, in pósti se, in móli. Djal je: „Oh, Gospod, nebesški Bog! velik vsigamogozhni Bog! svestobo fkasujesh in milost nad vsemi, ktiri te ljubijo, in ki ohranijo tvoje sapovdi. Prosim te, vslíshi mojo svojiga flushabnika molitev, ki sdihujem sa tvoje flushabnike Israelze nozh in dan k' tebi. „Sej sposnám, de smo se v' té pregresshili. S' nezhémernostjo preslepèni nismo derskali tvojih sapoved. Pa besede pomni, ki si jih Mosefu rekel: „Zhe moje sapovdi prelómlujete, rasplal med narode val bom. Ako se pa spreoberneti, in mi dershte sapovdi, spet val bom sdrushil, rastróseni bodite tudi do kraja sveta. Oh, torej prosim te, Gospod! vslíshi mojo svojiga flushabnika, in vsih svojih flushabnikov molituv, ki imajo s he v' zhafti tvoje imé, in védi me, in milost mi daj najti danf per kralju!”

Per obédu je Nehemija kralju vino po navadi podal, pa shaloften in ves pobít ob-

stojí pred njim. Kralj rezhe: „Kaj si tako opárjen? Kaj ti dé? Saj nisi bolán? Kaj imaš na serzu?“ Nehemija odgovorí: „Oh, kralj! kako bi ne bil shalošten, mesto, ki so v' njemu moji sprédniki pokopáni, je rasederto, in njegove vrata so prah in pepél!“ Kralj rezhe: „Kaj bi pa rad?“ Nehemija k' Bogu v' serzu sdihne, in rezhe kralju: „Zhe ti je vshézh, o kralj, in zhe sim, tvoj flushabnik, milost sadobil per tebi — pòshli me v' Jerusalem, de mesto posidam.“ Kralj in kraljiza, ki je sraven njega sedéla, mu pravita: „Doklej boš hodil, in kdaj prideš nasaj?“ Nehemija je zhaš povedal, in ves milostiv mu rezhe kralj iti, in dal mu je spisano oblast pa konjkov varhov, in stótnikov.

Tako je Bog kraljovo serze nàgnil, in vflishana je bila Nehemijova molitev. Nobena prava molitev torej ne sájde, zhe is ljubesni, is savupanja, in is ponishnosti polniga serza perkipí.

Nehemija pride v' Jerusalem. Mesto je ogledal. Komej je bilo toljziga nasípja pregásiti. Pa sazhel je s' ondótnimi Judi serzhno in pogúmno sidati. „Samaríshki poglavarji so se jim posmehovali. Kmalo jim pravi kdo: „Kaj vse se slobé Judje, ti réveshi? Bodo kámene, ki jih je drobísh, kolj szelíli morebit?“ — Kak drug je djal: „Le sidajo naj! Pa lesíza naj pride, in preskozhila jim bo njih sidóve.“ Ali Judje, vselej je tako treba storiti, se ne sménijo na to oponašhanje, ampak she le serzhnéji so

sidali. Kmalo je bil zhes polovízo sid, kar so mejafhki naródi naglo fklenili ropíti nad Jude, in podréti jim sidanje. Pa nektire bogabojézhe mej temi narodi prebivajózhe Jude, de bi huji sovrashtvo in napake overli, je vést gnala to Jerusalemskim Judam povédát. Vpadala je sdaj mnógim. Nehe-mija pa rezhe: „Ne bojte se jih. Boga, svojiga strasfniga in tolziga odrefheníka, imejte na mislih! Sa svoje brate, shene, finove, hzhere in hífhe se vojskujte. Molili so k' Bógu, in po nozhi in po dnevi stavili zhuvaje na sid. Polovizo jih je na preterganje delalo. Polovizo pa jih je v'oroshju, perpravlenih na boj s' sulzami, fhkitmi, lókmi in oklépmi. Zlo délavzi so bili s' mezhí prepašani. Podajázhi so v'eni roki ime-li mezh, s' eno so podajfhino nosili. Tako je fhlo od sjutrajne sarije do terdiga vezhera dan na dan. Judov sovrashniki to flifhavfhi si niso nad-nje vupali.

Tako lè jim je njih naklep Bog prekófil, in sidóvi so bili dosídani.

Veseli so bili slo Jude, in slovíto s' trobéntami, harpami in svonzhkúlami obhajajo mesta dodelanje, in odpévajo si pesme sahválene, in Bogu sa toljko veselje, storívfhimu jim ga, so shivíno v' dar klali. Tudi shene in otrozi so veselje gnali. Na veliko dáljo is Jerusalema se je veselje she raslegalo.

Ljubi otrozi! koliko veselje je, kadar so ljudjé pokorni takó svoji gosposki, in k' opzhjimu ali gmejn pridu fklénejo vso svojo

moz! Kaj vse ne samore sdrúshena pokor-
fhina in moz! In kakfhino veselje jih frezha
na sadne! Zhe tedaj tudi sdaj she gosposka
veléva, kar prid opzhji sadéne, postavim
zerkuv, sholo staviti, ali zesto nadelati,
radi in s' veseljam pomósimo.

139. Eleazar.

Judje so spet Boga resnizhno zhaftili,
in v' svoji desheli mirni in frezhni shiveli.
,Szhasama pa spet v' grehe in hudobije sagá-
sijo. Bog jih je dal spet sovrashnikam v' ro-
ke. Nar huji je bil Antioh, ,Sirski kralj.
Ropil nad Jerusalem je, in ga posíli, po-
bral is tempelna je vso sveto posodo, pomo-
ril mosháke, shénstvo in otroke pa v' sush-
nost rasprodal. Ljudí vse sploh je malíke
filil zhaftiti, in h' prizhi, de so se postavi
svojih sprédnikov odpovédali, in de malíke
zhafté, jih móra svinško meso jésti, ki ga
je postava prepovedovala, in ki je bilo po-
verhu she malíkam darováno.

Eleazar je bil smed pervih písmovúkov,
ali na sveto písmo vuzhénih. ,Star je she
bil, ves beloglav, pa obrasa she shiviga in
lepiga. Po fili so mu vusta rasklepali, in
ga morali svinško meso jésti. Pa raji smert,
kakor tako shivljenje si je sbral, in shel ra-
dovoljno je terpet. Glédavzam, ker so ga
she toliko zhasa posnali, se je Eleazar is
stare prijasnosti slo smilil. Na stran ga po-
klizhejo, in mesa pernešti, kakorshniga síné

jeſti, mu ponujajo. K' videsu naj ga jēj, mu rekó, kralj pa bo menil, de malíſhko daríno jējh, de shivlenje odnéſeſh." Eleazar ſi ni dolgo pomiſhloval, na ravnost jim rezhe: „Kar v' grob s' mano pod semlo! Ne ſpodobi ſe ſa moje leta hinávzhovati tako. Miſliti mladénſhtvo bi ſi moglo: „Sivi dedeſet lét ſtari Eleazar ſe je poajdel. Taka hinavſhina, ſavolo te bitve zhaſa, ki ga ſhe shiveti imam, bi mladénzhe pohujſhala, in mojo ſtaroſt ognufila. In pa kaj bi mi neki pomagalo, ognem naj ſe tudi zhloveſhkih marter ali múk, boshji vſigamogozhni ròki vender ne odidem, bom naj mertev ali shiv? Torej moshko zhém iti po ſmert, in po ſvoji ſtaroſti ſe obneſti, mladénzham pa terd izgled dati, kako naj ſa boshje, ſlate, ſvete ſapovdi po moje voljni in ſerzhni vmi-
rajo.”

Kar sgrabili ſo to iſgovorívſhiga, in ſhli ga muſhit ali martrat. Tudi tiſte, ki ſo préd vſmilenje s' njim imeli, in ki ga k' ſmertí sdaj pelajo, je togota ſlomíla, miſlili ſo, de je le ís ofhabnoſti in prevſétnoſti takih beſedí. Pobívan do ſmertí sdíhuje in pravi: „Sveti, vſigamogozhni Bog! tí véſh, koljke bolezhíne terpím po shivotu; lohka bi ſe jih bil ógnil, pa ís zhaſti do tebe jih rad v' ſebi preſtojím!”

Tako je dal duſho — in prave ſerzhnoſti in ſtanovitnoſti v' dobrim lepa opómba je njegova ſmert vſim ljudém, nè le mladénzham. Pazh lepſhi in bóljſhi je ta moſhâta reſnîza, s' ktiro je ljubesnivi ſívzhik

tudi le golo svunajnjshino boshje flushbe terdil, kakor otrozhji nespremislik marfikaziga mladenzha, ktiri boshje svunajne flushbe opravila dostikrat sasmehuje, de sam ne vé, sakaj! Ljubi otrozi! pómnite dobriga blasiga Eleazara, in várite se táke objóka vředne nespámeti!

140. „Sedem bratov Makabejov, pa mati njih.

Kralj Antioh je tudi néko mater in njénih sedem sinov perpelati rekel, in persílit jih, de bi svinško meso jedli, jih vkashe s' bízhi in shílami vdrihati.

Pa nar stariji mu kralju rezhe: „Kaj si toliko persadevalsh, in naf isprashujesh? Vmerjemo raji, kakor bi boshji sakon svojih ozhákov lomíli.“ Kralj se je rastogoril, in mu se pervizh oglašívshimu jesik rezhe isruvátí, ga is koshe djati, in mu roke in noge odsékati. Potlej rezhe ráshen rasbeliti, in pezhi ga shiviga na njemu. Drugi bratje in mati so mogli gledati. Kadar njega tako slégama muzhijo in moré, so si tí ferze delali eden drugimu po njegovo ravno tako stanovítno in ferzhno vmreti.

Sdaj so ga drujiga terpet perpelali. Koshó s' lasmi vred mu is glave potegnejo, in ga vprashajo, zhe misli jesti, dokler ga muzhiti ali martrati vud sa vudam po vsim shivotu ne sazhnejo. Rezhe: „Ne bom.“ Kaj?

pojémleje je rekel fhe kralju: „Nevsmileni kralj! vsamefh nam fzer zhasno shivljenje; pa kralj nebéf in semle naf bo fpet obudil, sa njegov sakon vmerfhe, k' vezhnimu shivlenju.”

Tretji je roke radovoljno pomólil, in rezhe s' veliko fvéstjo: „Nebéfhek dar fo fzer ti vudje. Pa is zhafti do boshje sapovdi fe jih rad isnebím. „Svest fim fi namrezh, de mi jih bo povernil na vekomaj.” Sa vse muke ali martre ni maral, in s' tako serzhnostjo je vmerel, de fo kralj in vsi njegovi flushabniki fterméli.

Zheterti, ki fo ga unim enako múzhili ali martrali, kralju fhe rezhe, ravno ko je vmiral: „V' fredi smertniga terplenja smo frézhnifhi mí od tebe. „Sej vupanje mí imámo, de Bog naf bo obudil k' boljfhimu shivlenju. Vftajénje pa sa-te ti ne bode k' shivlenju.”

Petéri je terpijózh kralja bistro pogledal, in djal: „Defiravno fi tako sdaj oblásten, in delafh, kar hozhefh, vender fi le zhlovek, in bosh mogel vmreti. Ne bo dolgo, in svedel bosh, de je od tebe Bog fhe mogózhnejfhi, in vdaril bo tebe in tvoj rod.”

„Shefteri je med smertjo rekel: „Ne móti se nè, o kralj! Le nikar svoji vífokósti ne perpisuj mozhí naf moríti. „Sami smo krivi, de terpimo vse to. Bogú smo se pregrefhili, sa to nam pofhila take nadloge. Pa tudi tebi ne bo odfhla, de se tako soper Boga rásfajati predersnefh.”

„Sam nar mlajšhi je s'he bil. Kralj ga je k' sebi poklizal na stran, vef' prijasen govorí s' njim, in sarotuje se mu, de ga bo sapustívs'higa ozhakov postavo obogatel in osrézhil, in ga storil veliziga gospoda, in poprijatlil se s' njim, in de mu nezhesar ne bo manjkalo. Ali mladénzhik se ne dá po nobeni zéni pregovoríti. Kralj je mater poklizal, in pregovòriti ji ga svétije, de ji sinov sej jèden ostane. Mati se sklónejo k' sinu, in rezhejo mu: „Preljubi moj otrok! ki sim te pod peršmi nosila, te toljko zhafa shivelala, in s' toljko s'kerbjó do teh lét perredíla — sej vs'mili se me vender! Te prošim, otrok! nebo in semlo poglej, in vse, kar je po njih. Glej, vse to, in vef' zhloves'hki rod je is nizh Bog vstvaril. Torej ne boj se ga rábelna, ampak vreden bodi bratov, in voljno vmri. In milostivi Bog mi te bo s' bratmi vred spet nasaj dal.”

Préden so mati isgovorili, mladenizh she rabelnam rezhe: „Koga zhakate? le nikar ne mislite, de bom sapovdi kraljovi pokorn. Boshjo sapoved le poslušham, ktiro nam je po Mosefu dal. Tí pa, o kralj! ismishlováviz Judam vsaziga mnogiga sléga, ne bosh nè ods'hel boshji roki. Le nikar se ne slobúj s' svojo mozhjó, sakaj nisi se s'he ognil boshje sodbe, ktiri je vsigamogozhen, in ki vse vé. Moji bratje preterpév'shi to kratko terplenje so obljúb sdaj vezhniga shivlenja she deléshni. Tí pa bosh s'htrafan savolo svoje prevsetnosti po boshjimu pravizhnimu sklepu. Po svojih bratov isgledu dam shi-

vot in shivlenje rad sa ozhakov boshji sakon. „Skorej se bo Bog, ino is serza to mólim, naf, svojiga polka, vsmilil. Tí bosh pa she med tepéshnizo in terplenjam sposnával, de on sam je pravi Bog.”

Kralj to slishti je vef obdivjal. „She huj ga rezhe muzhiti, kakor je une — in sadnizh tudi mater.

Oh, otrozi! kaka pergodba! — kakshine velike misli, ki jih, ktiri se Boga terdó dershe, on s' njimi navdá! „Neskónzhno boljsi je vmreti, kakor prelomiti boshjo voljo! Neskónzhno boljsi odpovedati shivlenju se, kakor pa dolshnosti svoji! Neskónzhno boljsi sgubiti vef svet, kakor boshjo prijasnost!”

In ravno tih mladenzhov misel, ljubi otrozi! ste lohka, in bodite jih tudi ví she! Nizh — nizh — tudi vef svet vas ne bo mogel od dobriga odverniti, zhe se po tih mladih korenákih terdo Boga dershitè! Koljka serzhnost, koljki pogúm, ki nam ga pogled da v' uno boljsi shivlenje per Bógu! Nebesa, nam shíve na mislih, odvsamejo vef strah smerti she tako strasni! vse sapelíve vábe tega svetá one pobijejo! — Oh, otrozi! na misli, oh na misli naj vam bodo sej velikrat nebesa, in pa tisto toljko velizhaftvo, ki vas v' njih zhaka — in nobeno posemliško veselje, nobena grosa she take smerti vas ne bo od praviga pota odvernila.

141. Matatija, in njegovi finovi.

Vélki duhoven Matatija se je ob tem preganjanju v'neko mestize s' svojimi finovi na hrib Modin vmàknil. Kralj Antioh je moshé poslal do njega. Rekó mu: „Imeniten si, in nar vezh velásh v' timu mestu. Veliko imásh finov in shlahte, ktiri so ti velíka zhaft. Torej tudi prvi bodi, de si pokern kralja povelju, kar so storili vsi narodi she, in vsi Judejski in Jerusalemski prebivavzi. Prijatle tebe, tvoje finove in tvojo shlahto váš bo imel kralj, in oblóshil váš s' slatam, frebram in drugimi darovi.” Matatija je predersno in na ves glas odgovoril: „Kralju Antiohu pokorni naj bodo vsi narodi, in vsi naj vstopijo sakonu ali postavijo svojih ozhákov: jes, moji finovi, in moja shlahta ji ne vstopimo. Bog náš vari tega, to bi ne bilo prav, de bi boshjim sakonam in obrazhlám vstopali!”

Ljubi otrozi! De bi tàk nè, ljudi she le prevezhkrat bote vidili boshjo voljo sanizhovati, in prelomlováti jo! Oh, ne dajte se sapelati njih gerdim isglédim. Misel ravno takih lepih in boshjih, kakorshnih je Matatija bil, bodite takrat: „Zhe bi tudi ves svet Bogú nesvest bil — pa jes mu ne bom.”

Po tem je Matatija po mestu na glas klizal: „Kdor ima she kaj ognja sa boshjo postavó, in de se misli dershati náshih ozhá-

kov savése, gré naj sa mano." Beshali so v' goro, on in njegovi sinovi, in vse popustili, kar so imeli svojiga v' mestu. Veliko bogabojézhih in pravizhnih, ktirim je postavila she mar bila, se jih je s' njimi spustilo, in s' shenami, otrozi in svojo shivíno so po samotah v' gori prebivali, in shivé ob korenínah in sélih. Korenáki po vsem Israelskim nar krepkéji, ki so bili perprayleni shivot in kri dati sa boshjo postavo, so se s- hajali k' Matatiju. Kmalo tedaj je vojsko nabral, s' ktiro se je kralju in njegovi prevsétnosti vperel, postavo sílnim sovrashnikom branil, in ki je hudírje s' njo vganjal.

Téljko premóre edin zhlovek, zhe mu je do Boga resniza, in zhe nozhe in drugiga ne jíshe kakor dobro storiti, in zhe is ljúbésni do dobriga sa dobízhih in sa ves svet ne mára.

Kadar se je Matatijov, njega zhaftítliviga beloglávzhika, zhaš vmreti perblishoval, je sinove k' svoji smertni posteli poklizal, in rekel jim: „Zhafi so, ob ktirih imajo prevsétniki oblast — zhafi réve, podertije, in zhmérne preganje. Torej, sa postavo se ponashajte, moji sinovi! in déla svojih sprédnikov pomíslite, ki so jih ob svojih zhafih delali, in pa shivlenja se tvégajte sa ozhakov savése. To vam bo dalo pravo zhašt, in vekomaj bo flovélo vaše imé. Ni bil skushan tudi Abraham? Pa terdne vére je bil, in v' pravizo mu je to bilo pershtéto. Joshef je o britkostih boshje sapovdi der-shal, in storilo ga je po vsem Egiptu gospo-

da. Josve je spolnil boshje povelje, in vsih Israelzov storilo ga je vélziga vojvoda. Kaleb je ljudskimu sbòru resnizo prizhal, in dobil je bil poseben délesh. David je bil krotak in vsmilen, in na vekomaj je kraljev sedesh prejel. Elija je bil od postave vshgán, in vsét v' nebésa je bil. Ananija, Azarija in Misael so v' Boga savupali, in otéti is pleména so bili. Daniel je bil savolo svoje nedolshnosti is levnáka réshen. Vso sgodovino prejškujte od rodú do rodú — najdlj v' nji bote povsot: Kdor v' Boga savupa, ni nikolj na framòti. Torej ne bójte se nesdúshnikov shuganja. Nesdúshniga zhašt je zhe-rev in prah. Danš se kopízhi, pa ni ga vezh sajtro. V' paršt se poverne, is ktire je vsét, in miníli so njegovi vsi naklépi. Torej korenáki bodite, moji sinovi! in moshko sa postavo se ponashajte. Le ta zhašt je prava. Náte, Simona, brata: moder je. Njemu vse splòh bodite pokorni. On vam bo ozhe. Juda, on Makabéj, je is mladiga vojshák: vašh vojvoda na vojskah naj bo. Vse spravite na-se, kar se jih sakona dersbí; v' brán, ktiri se hozhejo nad nashim narodam mashovati, se jim postavite, in na tanjko per vsih rezhéh se po sapovdi sakona ravnajte."

Oh, otrozi! kdo móre tako govoriti tega vmirajózhiga ozheta poslušati, pa ne bo sam per sebi sklenil: Nák'a, nikolj — nikolj nozhem hudoben zhlovek biti! Persadjáti is serza si hozhem tudi med shtevilo iti tistih dobrih, nedolshnih in isvó-

ljenih dušh, ktire so od Abrahama shivele od Matatija.

Po tem je Matatija svoje sinove blagoflòvil in shegnal, in mirno vmerel. Sinovi so ga pokopali in spolnili vse svesto, kar jim je bil rekel, Israelzi pa so vsi po njemu shalovali in milo jokali.

Tako pohlévno in blagóstno vmerje pravizhni zhlovek, in vse blagruje njegov spómín.

142. Antiohova smert.

Kralj Antioh se je na Persansko spustil, Persèpol, deshele vélko mesto jemat, in isropat ga. Pa na Judovskim je bil velike vojske saštavil. Otepén na Persanskim se je mogel s' framoto poverniti. Tudi na Judejskim je Juda Makabej vshugal njegove vojske v' nekoljko pobòjih, je dobil Jerusalem, rasdrobil malíke, ki jih je bil Antioh v' tempel postavil, in tempel posvetil spet pravimu Bogú.

„Strašhna jesa je Antioha savolo tega kuhala. „Sramoto béga is Persanskiga je sklenil nad Judmi ohladiti. Nozh in dan se pelá le préd v' Jerusalem priti, in na Jude sesuti vse mésto. Na preterganje veléva poditi konje, in v' skòk dirjati, kar je mogòzhe. Ali svernil med nespametnim dirjánjam se je is vosa, in perlètel tak terdo, de ga po vsih vudih sabolí. Od tiste ure je bilo s' njegovim sdravjam per kraju, in pregledal

je, de mu ni ovréti vezh sginajózhe svoje velikótti.

Tako lè je bil zhlovek, katiri si je is ofhabnosti préd domishloval, de morju vkasovati in hribe prekládati samore — ob enim padeshu ponishan do tal ! Tako malo se kdo smé ofhábiti.

Antioha so mogli v' nosílnizi sdaj nésti. Od shalofti je sbòlel, de so mu tako naklépi spodletéli. Vlèshe. Bol in bol je opárjen. Le huj je slabí, in lohka vidil, de mu je vmreti. Vsim svojim priyatlam torej k' sebi rezhe, in jim je djál : „Nizh vezh ne satísnem ozbí. Vse mi je vpadlo. „Serze od britkósti póka po meni. „Sam si morem rezhi: Prevernílo vse se mi je. Oh, kako un vesel tim bil nekadaj, in ob zhasu vse moje oblasti kako ljublen ! Sdaj pa me britkost in shaloft enako morškim valovam savesujete. Smiraj mi hódí na misel hudobija, ki sim jo v' Jerusalemu pozhénjal, is tempelna porópavšhi slateníno in freberníno, in prelívšhi toljko nedolshne kerví. Is tega isvíra — oh dobro previdim — moja vsa ta nefrezha. In pa glejte ! od tega morem v' ptujshini konez shalofti vseti.“

Ljubi otrozi ! pa le vidite, kaka je s' hudo vestjó „Spomín storjènih pregréh zhloveshko serze po gadje píka. Preljubi otrozi ! Varite se sej, de vam ta strašhni gád ne vlése v' serze !

Njegova bolésen pa je vedno huj perhajala. „Strašhne bolezhíne je terpel. Gníti shiv je sazhel. Sadelavali zhervi so se po

njemu. „Smrad grosen je bil. Nihzher ni mogel per njemu biti savolo smradú, per njemu, ki se je malo préd toljziga in taziga ofhabil, in mislil svesde strahovati. Od smradú ga mine she sam sebi preteshkiga ves ofhabni napuh, v' se je shel, in kdo de je sposnal se, in rekel je: „Prav je, in po pravizi, de se zhlovek pod Boga ponisha, de se vmerjózha stvar nikolj ne predersne Bogu se delati enake.“ Molil je, delal mnoge fklepe per sebi. Tempel, ki ga je préd bil obropal, bogato ofnashiti, sveto posodo pomnóshiti, vse daritve is svojiga terpeti je obétal, in pa she Jùd biti, in boshje velizhastvo povelizhvati, in rasosnaniti ga po vših deshelah. Pa sastonj je bilo vse. Kakor je on drugim delal, ravno taka se njemu godí. Ljudí is njih rojstne deshele pregánjavšhi, v' pufhavo plashívsfhi in nevsmíleno morívsfhi je tudi sam v' ptuji desheli, v' divji samoti, med strashnimi bolezhínami ves révesh vmerel.

Otrozi! tako strashno greh tepe Bog! Taka strashna je smert nepoboljšhaniga gresnik! Vmíra naj she med takimi mukami ali martrami pravizhen, sej tolashiti se ima s' zhem. Vesel lohka pogleduje v' Boga. Dobra vést mu je prijetno hladílo, ki ga is sebe zhuti po bolezhínah. Njegova dusha she na semli nebesa pokusha. Nesdushni zhlovek pogréshta vse to. Ojstriga sodníka vidi le nad Bogam. Véstni nepokoj ga huj pekli, kakor vse she toljke shivórne bolezhine. Kakor gora mu leshí vezhnost na

serzu. Peklénske muke ali martre terpi she na semlji. Oh, otrozi! bodite saj bogabojé-zhi sdaj in dobri, de ne bote enkrat ravno tako vmirali!

Tudi se vidi is tega, kako je nevarno in škodljivo do smertne pošte le poboljšhanje odlašhati. De ga nevúmnesha! kdor misli, kadar bo vmiral, she le tistikrat sazhénjati prav shiveti. Prepòsno bo tistikrat! Tudi obéti in fklepi, ki jih smertine teshave is-tlázhijo, kakor se nad Antioham vidi, so prasni in bosí. Kdor namrezh dobriga sam ne isvólji, in is lastne volje ne ljubi, gresnik nepobóljshan on vmerje. Pa take smerti na! Bog obvári!

143. Isréki „Sirahoviga finú.

Ob teh poslednih shalostnih zhasih Judovskega kraljestva je mosh shivel veliziga spomína. Po iménu: „Sirahov fin“ je filno flòvel s' modrimi navuki, in bil je velik do-brotnik svojiga naroda. Kar vemo njegoviga shivlenja, ljubi otrozi! naj vam ga sam nar-lepshiga pové. Predgovora nekoljko ob eni-mu k' njegovim isrékim bo to:

„Shé mladenizh, pravi, fim s' ràvnim in savupnim serzam modrost profil od Boga. Is serza fim se trudil po nji, in storíti tako vse si persadeval. Moje serze je po nji bre-penélo, in veliko bogastvo fim dosegel nad njó. Nekoljko zháfiza se mi je vperalo, in filiti fim se mogel. Pa mir in pokoj fim naj-

del per-nji. Prejmíte te navuke kakor frebra velik saklad, kakor kùp slatá jih hraníte.”

Kaj velá, ljubi otrozi! de vaš mika njegovih nar lepših isrékov sašlišhati nekoljko?

„Boga ljubiti je nar lepši modrost.”
1, 14.

„Bogá se bati je korenína modrosti — njeni odgánjki selené vekomaj.” 1, 25.

„Voda puhtézhi ognj gasí, boshji dar vbóshzu podán pa greh isbrisuje.” 3, 33.

„Vsmílen bodi sirotam, kakor bi jim ozhe bil, in njih materi, kakor bi ji mosh bil — sín bosh taki veliziga Boga, in raji kakor lastna mati te bo imel.” 4, 10.

„Nikar ne rézi: Greshil sim, pa kaj se mi je hudiga sgodilo? Bog je pozhásen, pa gotóv povrazhnik.” 5, 4.

„Svest prijatel je velika obramba — kdor ga najde, najde velik saklad. Slató in frebro ni nizh proti njemu.” 6, 14.

„Ne stóri nizh hudiga, in ne bo ti nizh hudiga.” 7, 1.

„Ne oponašhaj nikogar, ktiri je v’britkosti. Bog, ktiri vse vidi, on je, de ponishuje in povishuje.” 7, 12.

„Desiravno ti je na rokah delati, ali kmetovati terdo, ne prijéma naj se ti — Bog je obernil tako.” 7, 16.

„Bolníkov objískovati ne bodi toshlív.”
7, 39.

„S’ jesízhnim se nikar ne prepíraj: derva na ognj nositi je to.” 8, 4.

„Pobóls’havshiga se nikar ne sanizhuj, in ne ozhitaj mu grehov.” 8, 6.

„Isíd imej na misli per všim ; kar pozhnešh, in vekomaj ne bošh gresihil.” 7, 40.

„Nov prijatelj in pa novo vino — postára naj se, morebit de ti bo vsfhézh. 9, 15.

„Sazhétje napuha je vsfòp od Boga.” 10, 14.

„Ne hvali nikogar po lepòti, ne sanizhuj nikogar po svunajni malòsti: zhebéla je majhin tizhik, pa prefládik njé sad.” 11, 2.

„Ne odgovárjaj, prèden si flisfal, in ne govòri vméš, dokler uni ne isgovorí.” 11, 8.

„Iskra dostikrat velik ognj sashgè — gola besediza je nesdúshniku krí prelívát velikrat she dòsti.” 11, 34.

„Stóri dobro bogabojézhimu! poverne — no ti bo obilno, zhe nè od njega, sej od Boga.” 12, 2.

„Kdor smolo prijema, se pomashe. Kdor se s' ofshábnikam pajdáshi, se sam poofshábi; Kdor se s' hudobnimi pezhá, se sam popazhí: gotovo se ga kaj prime.” 13, 1.

„S' mogozhnejim od tebe in bogátshim se nikar ne snáni. Kaj imá neki lònez per kòtlu opraviti? Zhe terzhita, vbil se bo lònez.” 13, 2.

„Kakor bi se vovk s' jagnetam prijasnil, ravno taka je, kadar se nesdúshnesh bogabojézhimu perdrushuje. (Vari se njegoviga tovarshstva).” 13, 21.

„Kakor se drevje ofíple, in v' novizh poganja, tako odmirajo rodovi, in nastopajo drugi. (Prejdlíve rezhí prejdejo vse).” 14, 12.

„S' lastnim perstanam sapezhátene vse eno Bog ohráni boshje darove vbogajme dane, in vsmilene déla, kakor serklo lastniga ozhesa." 17, 18.

„Kar je kapliza vode v' morju, kar peska sernize med peskam ob morju, to so (in pa she tega nè!) na semlji zhloveshke leta proti vezhnosti." 18, 8.

„Kakor rosa vrozhíno hladí, takó dé dobro lepa beseda; kaj? od veliziga darú boljshi je lepa beseda; pravi zhlovek da pa obóje." 18, 16.

„Drévi vtégne marsikaj drugázhi biti, kakor je dávi bilo. (Ako si tedaj bogat, postavim, misli de lohka obóshash). Prevsetnost pa preshérnost ti bo to odvrazhalo." 18, 26.

„Kdor se na spridene shenske tvési, hudóbneshe bo taki. Gnjlátev in zhervi ga bodo plazhváli, in vsahníli ljudém na strah bo." 19, 2.

„Zhe kaj flishísh zhes svojiga blishniga, v' tebi naj vmerje beseda. Ne bo te rasgnala nè (zhe jo v' sebi sadershísh)." 19, 10.

„Gerd madesh je lashnívoft, lohka sprideni, hudobni ljudje se sposnavajo po nji." 20, 26.

„Greh je v' dve platí ojster mezh. Ne sazéli se rana njegova. (Ne igraj tedaj s' njim)." 21, 4.

„Kdor s' ptujim blagam sida, si nabéra kamnje sa grób." 21, 9.

„Pred ognjam se dim in soparza perkadí: po oponashánju pride pretep." 22, 30.

„Bodi še tako drasiga kaj — memo zhiste duše ni nizh.“ 26, 20.

„Kamen, kdor ga nakvišhko luzha, mu na glavo perletí, in kdor drugim jamo kople, sam va - njo pade.“ 27, 28.

„Slató svoje téhtash na vágo, raji tehtaj na - njo svoje besede.“ 28, 29.

„Vboshiz nima drugiga shiveti, kakor svoj koshzhik kruha. Kdor ga ob - nj perpravi, je vbijaviz.“ 34, 25.

„Boshje sapovdi dershati je nar obilnišhi darítev; greha se varovati nar blájšhi darítev; milost fkasovati prava sahválina daritev; greh sapustiti lepa správna daritev.“ 35, 2.

„Ne prepahnuj si shelódza s' mnogimi ofládnimi jedmí, in ne jēj preposhréshno v' sé. Veliko jih je savolo svoje neismérnosti vmerlo — kdor pa shiví po méri, si shivlenje podalskuje.“ 37, 34.

„Vélki Bog daja sdravíla rafti is semlje — pametni jih torej ne sanizkuje.“ 38, 4.

„Kdor dela greh vprizho svojiga stvarnika — na samšhi in fkrivaj, ki ga sgol sam Bog vidi, in vgánja hude in gerde rezhí — sdravlívu on v' roke pride.“ 38, 15.

„Kdor na delu shiví, in ki mu je ob manjšhim sadošti, ima pohlevno in mirno shivlenje — bogastvo zhes vse bogastvo.“ 40, 18.

„Per boshjim strahu ni nizh pomanjkanja — kdor ga ima, ima raj oblagodárjen v' sebi od Boga.“ 40, 28.

Lepšhi ne moremo skleniti, kakor s' teh isrékov sloshíva besedami: „Blager mu, kdor po tih lepih navukih ravná. Moder bo, kdor si jih v' serze vsame. Kdor po njih shiví, k'všmu je on gòden. Sakaj ljuzh boshja mu stesó rasvetluje.” 50, 30.

Makabejovi bratje, in njih mlajšhi so she nekoljko zhasa vájvodvali po Israelskim. Poslednizh so se Rimlane, polk na semli tistikrat nar vézhi in mogózhnishi, na Judovskim oblasti posvojili. Gospodarja ali oblástnika so postavili. Svunajniz, po imenu Herodesh, je s' njih pervoljénjam le ime kralja she imel.

144. Perzhakovanje Mefija, ali Odreshenika.

Ljubi otrozi! Lep kos svetopísmiske sgodovíne ste slis'hali dosdaj. Povernímo se va-njo she nekoljko!

Preljuba boshja ozhetova skerb sa vse ljudi, ki se posebej vidi is vsake pergodbe, sija is zeliga njih stika she lepšhi.

Bog je bil na semli Israelski narod isvoljil smed vsih narodov, de bi si Bogu flushijózhi, sveti in srezhni narod is njega podrédil. Torej Abrahama, mosha je poklizal nar svetéjiga, ki ga je semla tistikrat imela, in postavil temu narodu ga je ozheta. Rekel mu je: „Ozheta te postavim veliziga naroda.” Pa tudi narodu je rekel na Sinaju tam na gori: „Zhe bote moj glas poslus'hali,

moja lastina, ljudstvo mi boste meni posvezheno smed vseh narodov."

Pa isvoljil si je Bog ta narod, ne kakor bi bil imel ravno kako posebno ljubesen do njega — ne kakor bi bil drugim narodom na semli manj ljubesniv ali manj ozhe: ampak boshje sposnanje, svetost, blagost in svelizhanje je hotel na semli po tem narodu med vse druge narode rasfhiriti. Is ljubesni torej do vseh narodov je bil isvoljil ta narod. „Po tebi, je djal Abrahamu, bodo odobrótene, oblagodárjeni vsi narodi na semli." Kar ljudém sebi isrozhénim duhóven, ki mu zhlovek svet in Bogú posvezhen pravimo, ravno to je Israelski narod bil všim narodom na semli. Kakor komu duhovniku, so nar drájishi zhloveške rezhi, *resniza*, *krepost* ali *sveta zhednost*, in *svelizhanje* temu narodu v' boshjih rasodévshinah, sakonih in obljubah mu tako rekózh varovati bile dáne. Lepa, vsa duhovska namémba tega naroda je bila, sposnanje in zhast boshjo rasfhirati po semli, in pa ljubesen do kreposti ali svete zhednosti; in blagost pernašhati ljudém: „Duhovno kraljestvo mi bote, je Bog djal temu narodu."

Kakor terdovráten je ta narod bil, koljorkrat tudi je v' malishtvo, greh in révo sabrédi, Bog je le vender po njemu svojo misel doségel. Ne le Kananške deshele stari prebivavzi in njeni mejázhi, postavim, Madjanzhane in Maobzhane, Filistejzi in, Sirzi, Tirzi in Sidonzhane — ampak nekdajniga sveta prav nar vézhi in terdnejshi kraljest-

va so se Boga navuzhile po Israelzih sposnati. Shé léga Kananške deshele v' sredi sveta, bliso Tira in Sidona, tershnih vélkih mést nekdejniga sveta, je bila vsa taka, de se je po vsi semlji lohka boshje rasodénje is njé rasfhiralo. Ino de je na fhiroko in dolgo ref do sakrajnih narodov persflovélo, se prav ozhitno vidi, postavim, nad Sabshko kraljizo, ki je bila savolo boshjiga iména v' Jerusalem prishla. Kako je Bog poverh tega Israelfki narod ob zhasu ptújzhovanja she s' Egipzhani, s' Afirzi in s' Babilónzhanmi f-snanil, kako ga je on po Joshefu in Mosesu v' Egiptu, po Jonu in Tobiju v' Niniyah, po Danielu in njegovih tovarshih v' Babilonu v' zhasť djál, kako je Zír, Persanski kralj, ozhe noviga, fkorej ves svét veliziga kraljestva, praviga Boga svédel — vsih teh rezhí, ljubi otrozi! se bote she dobro spomnili. Staro boshje rasodénje, ki so ga Israelzi bili prejéli, se tudi is písém she kashe drujih vsih nekdejnih narodov. Tudi v' narbol sflovézhih narodov drushbo, v' drushbo Gerkov in Rimlanov, so Israelzi bili sadéli, in kar se je potlej she bol godilo, she sdaj so jih Bogú perdobivali.

Tako uno berhko spolnovale so se boshje oblube. Tako lepo she sdaj se je kasalo, de Bog po terdnimu, všim modrimu in dobrotnimu fklépu ves svet gospodári, de vse sgodbe obrázha, de vsih narodov stán odlozhuje, de je Bog on vsih narodov, nê le Israelzov, in de, kakor fhiroko visfhnélo nebo semljo, s' svojo ljubesenjo vse ljudi on

oklépa. Povsot kashe vója Israelskiga polka, de je boshji osnútik bila, vse narode na semlji rasvétlit, pobolshtat in pa svelízhat.

Pa premislík pergódeb, ki smo jih dosdaj flishali, nam tudi prihodne pergodbe odpíra. Kaj? vse dosdajšne pergodbe so le perprava k' prihodnim she toljkaj zhudnéjšim pergodbam. Israelski polk je she lepšhi obljuje imel, she vézhi rezhí perzhakoval. Nar boljshi in lepšhi je she le perhajalo. „Se pazh plázha, de obljuje, ki ste jih dosdaj le po sámesu flishali, tukej poprímemo.

Bog je kazhi rekel, ktira je bila nashe perve starishe v' greh sapelala: „Shèninih mlajshov nekdo ti bi glavo staril, ti pa ga bosh pízhila v' peto.” Tem besedam je isláge potreba. De ta kazha, ki je s' našimi pervimi starishti govorila, in ki je Bog s' njó govoril, ni bila nobena prava kazha, sámí, ljubi otrozi! si lohka to mislite. „Satan je bil, hudi duh, ktiriga je greh is boshjiga angela v' hudizha spreménil. Zhe je is prave kazhe govoril, zhe je kazhjo podobo na-se vsel, ali zhe se je v' kaki drugi, morebit zlo prijasni podobi, pervim starisham perkasal, in de so ga prvi starishti le kazho imenovali, ker jih je prav po kazhje preslepil — te rezhí niso dognáne. „She dan danashen imenujemo kazho svitiga in hudiga zhloveka, ktiri se nam svunaj perlisuje, snotraja pa nam shkodovati sheljí. Pomén tedaj unih lé besedí je ta: „Zhloveshek fin bo enkrat prishel in mozh rasdjat tega hudobniga,

sovrashniga onéga — sraven pa bo imel veliko on sam preterpeti.”

Bog je Abrahamu rekel : „ Mnoshil kakor svesde na nebu bom tvoje otroke — in po nekomu tvojih mlajshov bodo odobrótene vsi narodi na semlji.”

To obljubo je Bog Jakobu she bol rasdanil, in po iménu mu je tistiga njegovih dvanajstirih sinov imenoval, is ktiriga se bo *obljúbleniz* rodil, in ravno tako zhas mu povedal, ob ktirim bo na svet prishel. „ Kraljévniza ne bo preshla od Juda, je Jakob vmirajózh prerokval, nè vajvodska paliza od njegovih mlajshov, dokler ga ne bo Tistiga, ki ima poslán priti, in ki bodo va-nj narodi vupali.”

Ravno to obljubo je Bog po Mosefu vsimu Israelskimu polku bil ponovil : „ Pre-roka, kakor mene, je pred smertjo djal Moses, vam bo Gospod, vas h Bog, smed vas hih bratov obudil. Poslufhajte ga vse, kar vam porezhe. Kdor pa ga ne bo poslufhal, naj bo smed ljudstva potréblen.”

She lepshi je to obljubo Bog bil kralju Davidu raskasal. David si je bil nekoga smed svojih mlajshov svest, ktiri bo Davidov sin, pa vender vezhen kralj. Ves samaknen, in s' toliko zhas tjo govori od njega, de ga svojiga gospoda imenuje.

Od tega Ediniga sadnizh govore tudi vsi drugi preroki. She veliko vékov préd ga popisujejo, imenujejo ga : „ Zhudodélza ; Boga mozhniga ; Bog-s'-nami ; finú vélkiga Boga ; boshjiga isvóljenja, ki ima Bog svoje

dopadajenje nad njim; Gospoda nam daniga v' pravizo; svetníka svetníkov; masílenza boshjiga; oblagrovávza in odrefheníka zhloveshkiga rodú; knésa mirú, ki bo ljudém vezhni mir pernefel; vélziga kralja, ki se bo is Davidoviga rodú rodil, zhigar kraljestvo se bo po všimu svetu rasfhiralo, in vekomaj terpelo, ktirimu se bodo she vfi narodi pödvergli, pred ktiriga bodo she vfi posemliški kralji poklekovali. Prerokvali so vse spomina vredne, tudi she take majhine okóljshine njegoviga shivlenja. Tako postavim je prerok Miheja, de kák isgled damo, zlo njegoviga rojstva kraj naprej pravil: „Tí Betlehem na Judovskim nifi nar manjših Judovih knéshjih mést; sakaj is tebe is-haja vládiz, ki bo moje ljudstvo vladal, zhigar is-hod je od perzhétka, in od vézhnih dnévov.“ Daniel je zlo léta povedal, ktire bo prifhel.

Zhaf, ktiriga je zhloveshkiga rodú odrefheník priti imel, se je sadnizh perblishal. Kraljévniza je bila odvseta Judovskimu narodu. Pod ptujo oblastjo so kopernéli. Vef svet, nè le Israelzi, in pa nikolj bol, kakor ravno sdaj, je odrefheníka is pomóte, greha in is réve potreboval. Nè le Israelzi, tudi veliko drugih narodov, ki so se po Israelzih s' boshjimi obljubami sesnánili, je po njemu hrepenélo.

Ljubi otrozi! te toljke boshje obljube — ti toljki vúpi Israelskiga naroda so tudi sa naf kaj filno veliziga.

Kéljki, in kélziga savupanja vreden nam more Tist biti, ki ga je Bog od sazhetka svetá toljkrat, in s' toljkim slóvesam všimu svetu oblagrovávza obetal — Tist, ki so ga vesólniga sveta svelizharja vší téljki pa taki sveti moshje Israelfkiga naroda, ki so ga Abraham, Mosef, David iszhakovali — Tist, ki so ga v' sebi imele vse boshje obljuje in vší boshji osnutki, ki je dobrih, lepih dúsh vse vupanje bil!

Kaj? moji ljubesnivi! Tako lepo, zhišto, milo in ljubesnívo ki nam je dosdaj Bog po sgodbah svojo prijasnost, svetóšt in ljubesnivošt rasodel: vse to je vender she le pohlevne sarije prvi perbléfhik. Nad njim, svešto Obljublénim, dolgo Perzhakovanim, se nam bo do vših ljudi boshja ozhetova ljubesen she le po vší svoji svetlobi, se nam bo she le vsa velíka, zhaštítliva in dobrotna, sonzu is sa - gore enako, perkasala!

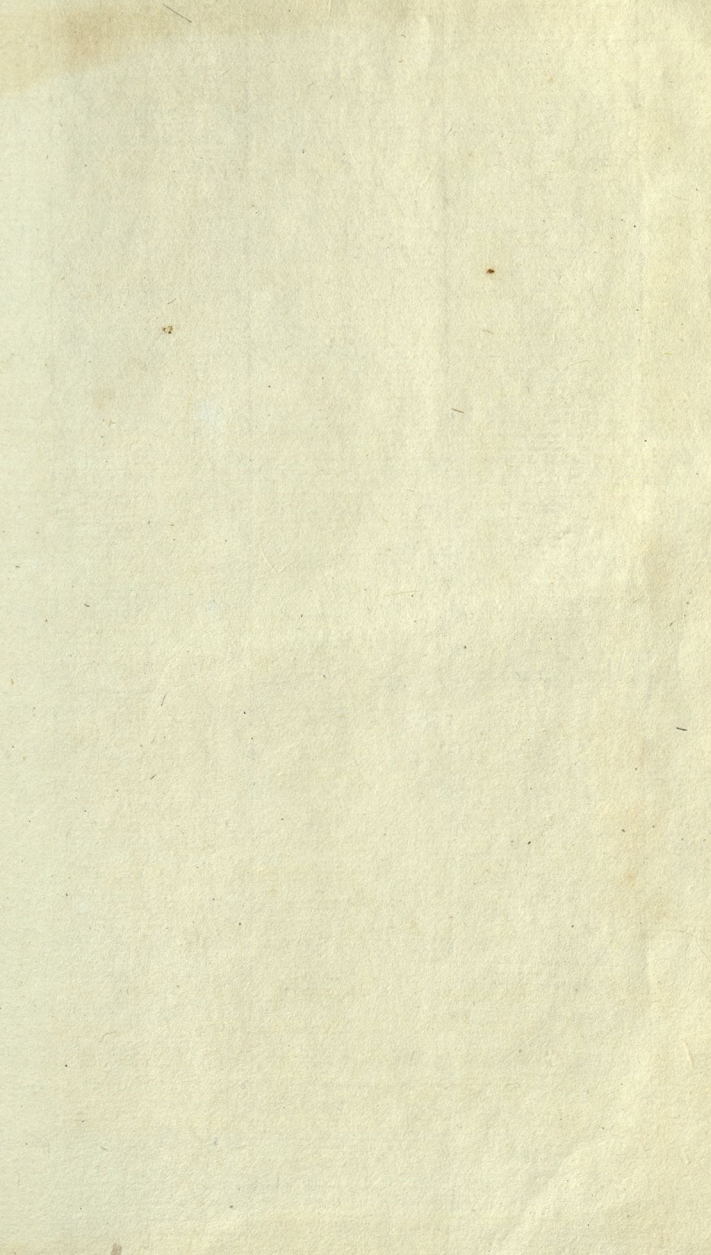
Ino tega, ki ga vse mòli, in ki so mu Judje Mesija rekli — s' sveto zhaštjó isrezímo pervizh njegovo imé — ga *Jesusa Kristusa* mí imenujemo.

Konez stariga Sakona.

VÉZHEJI POGRÉŠHKI.

<i>Stran</i>	<i>Versta</i>	<i>Namiesti</i>	<i>Bèri</i>
4	7	ja	je
10	15	li	lè
29	16	vunkam	vnukam
40	8	fhe	she
42	sadnja	mi	ni
46	3	Jokob	Jakob
60	61 11 12 15	lnedjavih	lnetjavih
83	8	imenovam	imenovan
91	9	festi	stopiti
107	12	goshatiga	goshatiga
115	6	zhèfhen	zhèfen
140	12	zhèfen	zhèfhen
165	13	?	.
182	6	nemarnosti	nemarnosti
192	18	povedíz	povédiz
206	4	pa	po
208	17	ferza	ferze
219	9	svoje	svojo
235	16	mòshni	mòshni
249	6	redu	rodu
271	4	fine	sine
292	13	obzhutnost	obzhutnosti
303	20	fhe	shé
311	20	du	de

Besedo *postava* so krajnski pisárji skováli, prav po krajnsko se *sakon* pravi; in tudi sakramentu sakonu se le sa to *sakon* pravi, ker sta mosh in shena po boshjim sakonu ali, mànj prav govorjeno, po boshji postavi mosh in shena, nè pa divje.

174

